

Justyna Anna Cieślik-Dąbrowska

DOKUMENTACJA POSTĘPOWANIA HABILITACYJNEGO

Autoreferat

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Wydział Sztuk Pięknych

Łódź 2025

Spis treści

5	I.	Posiadane dyplomy i stopnie naukowe/artystyczne
7	II.	Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych
9	III.	Wstęp
13	IV.	Wskazane osiągnięcia artystyczne
15	V.	Myśl przewodnia dotycząca wykazanych osiągnięć artystycznych – opis kolekcji kolaży <i>Epizody I, Epizody II i Epizody III</i>
16	a.	Autorska wystawa obiektów pt. <i>Epizody I</i>
21	b.	Autorska wystawa obiektów pt. <i>Epizody II</i>
25	c.	Autorska kolekcja obiektów pt. <i>Epizody III</i>
31	VI.	Myśl przewodnia dotycząca wykazanego osiągnięcia artystycznego – opis wystawy i kolekcji <i>Vivir Con Color</i>
39	VII.	Pozostałe doświadczenia zawodowe i artystyczne
39	a.	Filmografia
40	b.	Doświadczenie teatralne
41	c.	Pozostała działalność naukowo-artystyczna
43	VIII.	Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej
47	IX.	Aktywność artystyczna i naukowa realizowana we współpracy z innymi uczelniami i instytucjami kultury
51	X.	Udział w konferencjach w uczelniach, instytucjach naukowych w kraju i za granicą
53	XI.	Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę
57	XII.	Inne osiągnięcia edukacyjne
61	XIII.	Działalność edukacyjna poza rodzimą uczelnią
63	XIV.	Osiągnięcia organizacyjne
65	XV.	Osiągnięcia popularyzatorskie
69	XVI.	Inne ważne informacje dotyczące kariery zawodowej
71	XVII.	Nagrody i wyróżnienia otrzymane za działalność naukową, artystyczną i dydaktyczną
73	XVIII.	Bibliografia

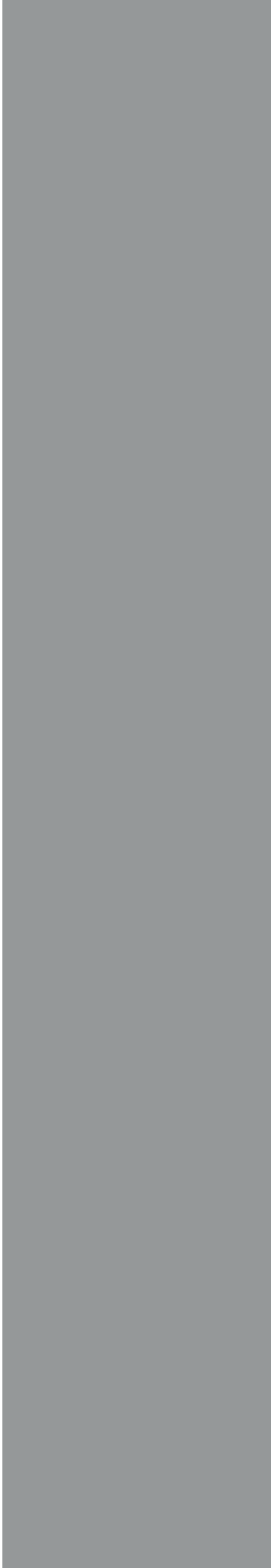
I. Posiadane dyplomy i stopnie naukowe/artystyczne

Doktorat

1. Stopień doktora sztuki i konserwacji zabytków – nadany 29.06.2020 r. uchwałą Rady ds. Stopni Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzebińskiego w Łodzi. Tytuł rozprawy doktorskiej: *Obiekty scenograficzne. Opiekun naukowy doktoratu: dr hab. Andrzej Michalik, prof. ASP Łódź, opiekun pomocniczy: dr Maciej Bohdanowicz.*

Magisterium

1. Tytuł magistra na kierunku kulturoznawstwo w specjalności teatrologia otrzymałam dnia 27.06.2008 r. na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Łódzkiego. Promotorem pracy pisemnej była prof. dr hab. Anna Kuligowska-Korzeniewska. Tytuł rozprawy: *Malarskość scenografii polskiej XX wieku.*
2. Tytuł magistra sztuki na Wydziale Edukacji Wizualnej Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi otrzymałam dnia 7.04.2010 r. Zakończyłam jednolite studia magisterskie z oceną bardzo dobrą z wyróżnieniem. Promotorami głównej części dyplomu w Pracowni Malarstwa byli prof. Włodzimierz Stelmaszczyk oraz dr Przemysław Wachowski. Drugą część praktycznej pracy dyplomowej zrealizowałam w Pracowni Multimediów prof. Wiesława Karolaka. Trzecia część praktycznej pracy dyplomowej to rysunek pod kierunkiem dr hab. Andrzeja Michalika, prof. ASP Łódź.

II. Dotychczasowe zatrudnienie w jednostkach naukowych

1. Od 1 października 2015

Zatrudniona w formie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku adiunkta naukowo-dydaktycznego w ASP w Łodzi, Wydział Sztuk Pięknych (do 2019 roku Wydział Sztuk Wizualnych – zmiana struktury uczelni), Instytut Edukacji Artystycznej. Kierownik Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej oraz prowadząca przedmiot Podstawy Projektowania Scenografii Wirtualnej.

2. 2009–2015

Wykładowca na Wydziale Sztuk Wizualnych Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi – cykl autorskich wykładów z historii teatru i scenografii. Zatrudnienie w formie umowy o dzieło.

3. 15 grudnia 2019 – 31 maja 2020

Realizacja prac badawczo-rozwojowych dla firmy La Soleil Monika Piecuch w Gutowie w ramach projektu „Innowacyjna produkcja grafik wykorzystywanych do wystroju wnętrz” – zatrudnienie w ramach umowy o pracę na czas określony.

4. 2021 – 2022

Wykładowca Państwowego Uniwersytetu Wirtualnego – cykl autorskich wykładów na potrzeby przedmiotu „przestrzenie dla kultury”.

III. Wstęp

Szczególnie bliska moim twórczym działaniom jest estetyka weimarskiej szkoły Bauhaus. Różnorodność zagadnień związanych z działaniem znanej niemieckiej uczelni określa kierunki moich badań i aktywności. Uczelnia ta kształciła zarówno malarzy, rzeźbiarzy, jak i architektów. Dydaktycy myśleli holistycznie o nauce sztuki, patrząc na artystę od podstaw, od ciała, przez ruch, taniec, muzykę, sztukę, zmysły. Synestezja w sztuce i myślenie o tworzeniu poczynawszy od metody, analizy po wieloaspektowość i multidyscyplinarność są mi bardzo bliskie. Przyglądając się poszczególnym twórcom Bauhausu – m.in.: Gertrudzie Grunow, która badała związki między ciałem ludzkim, barwą i dźwiękiem, Kandynskiemu, który pisał o synestezji i oddziaływaniu koloru tak: „Kolor posiada w sobie mało zbadaną, lecz ogromną moc, która może oddziaływać na całe ciało ludzkie jako organizm fizyczny”, Ittenowi, który stworzył teorię barw będącą punktem wyjścia dla badaczy koloru, Oskarowi Schlemmerowi, który wprowadził w ruch zagadnienia formy i koloru, inicjując teatr mechaniczny – widzę w ich teoriach całe spektrum moich działań i zainteresowań. Małgorzata Leyko pisze we wstępie do książki „Eksperymentalna szkoła Bauhausu” o wspólnym dla tych obszarów zainteresowaniu człowiekiem, przestrzenią i ruchem, a także o pewnej nadrzędnej koncepcji sztuki¹.

Szkoła ta mimo upływu lat ma wielką siłę rażenia i szczególnie dziś znajduje wielu naśladowców. Holistyczne spojrzenie na artystę i jego potencjał twórczy oraz podejście łączące sztukę z przemysłem i nowymi technologiami to dwa kierunki, które współcześnie zyskują na znaczeniu. Odkrywamy historię, a jednocześnie mamy czas i możliwości związane z nowym sprzętem, oprogramowaniem i nowymi kierunkami sztuki idącymi w wirtualną sferę.

Z jednej strony nowe media, z drugiej – dążenie do kontynuacji wszechstronnego pola widzenia w sztuce.

Marian Wimer, niedawno odkryty przez dr. Tomasza Załuskiego i dr. Aleksandrę Sumorok teoretyk sztuki, również widział szeroko kształcenie artysty. W myśl jednoczenia uczelni artystycznych zaprojektował system edukacji łączący te instytucje.

Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi kontynuuje ten sposób myślenia, edukując zarówno artystycznie, jak i projektowo. Podczas spotkań z emerytowanymi profesorami uczelni obserwuję ich podejście pełne erudycji i szerokiego spojrzenia. Realizowany przeze mnie cykl filmów pt. *Rozmowa z mistrzem* pokazuje rodowód Akademii, wywodzący się ze sfery intelektualnej, a zarazem wynikający z wielowymiarowego spojrzenia na sztukę. Poruszany w rozmowach aspekt mistrza zmienił się na przestrzeni lat, ale wciąż wielkie autorytety, takie jak prof. Jerzy Trelński, prof. Ryszard Hunger, prof. Włodzimierz Stelmaszczyk czy też prof. Lesław Miśkiewicz, wykazują chęć i umiejętność dzielenia się wiedzą i umiejętnościami z młodszym pokoleniem artystów. To nie tylko intelektualiści, ale też artyści działający w wielu obszarach – od muzyki, poprzez sport, sztukę conceptualną, projektową, po generowaną wirtualnie.

W swojej działalności artystycznej niezmiennie wykazuję chęć ciągłego badania zagadnień, które towarzyszą mi podczas prowadzonych od 15 lat zajęć na ASP w Łodzi. Łączę w swoim doświadczeniu zawodowym zarówno aspekty związane ze sztuką projektową (scenografia, kostium, wnętrze, meble), sztukami pięknymi (malarstwo, rysunek, digital painting, kolaże), jak i badaniami naukowymi związanymi z teatrem, filmem, scenografią, kostiumem i barwą (prowadząc na ASP w Łodzi przedmioty: historia teatru i scenografii, historia kostiumu oraz podstawy filmu). Moje zainteresowania sztuką od początku działalności artystycznej były bardzo szerokie. Taniec stał się dla mnie sztuką pierwszą, od ciała i ruchu rozpoczęłam artystyczną ścieżkę, pozostając w niej na wiele lat i dążąc do zawodowości i perfekcji w licznych zespołach tanecznych. Poznałam podstawy baletu, tańca ludowego (grupa reprezentacyjna Harnam), nowoczesnego i towarzyskiego (poziom turniejowy).

1 M. Leyko, *Oskar Schlemmer i scena Bauhausu*, [wstęp do:] Oskar Schlemmer, *Eksperymentalna szkoła Bauhausu*, Gdańsk 2010, s. 5.

Ruch i przestrzeń emocji, która wytwarza się podczas kontaktu z muzyką, sprawiają, że artysta i dzieło stają się jednym. Od ciała zaczyna się konstruowanie formy, od ruchu ręki zaczyna się gest malarski. Gertruda Grunow pisała o harmonii, która jest możliwa dzięki synchronizacji barwy, dźwięku i odpowiedniego ruchu ciała. Uczucie i intuicja prowadzą mnie zarówno podczas tworzenia kompozycji na płaszczyźnie, jak i w trakcie dokonań malarskich.

Malarstwo stało się dla mnie sztuką prymarną, dzięki niemu jestem w stanie niczym w poezji wyrazić się językiem metafory. Podczas dyplomu w pracowni malarstwa prof. Włodzimierza Stelmaszczyka stworzyłam kolekcję wielkoformatowych obrazów w koncepcji Colour Field Painting. Pozbawiona możliwości ruchu ze względu na stan zdrowia, uciekałam się do tworzenia narzędzi odpowiadających motoryce mojego ciała, by móc w odpowiedni sposób oddać gest malarski.

Piosenka aktorska i śpiew były przez wiele lat moją pasją uprawianą niemalże zawodowo w wielu spektaklach. Szybko jednak przyszło zainteresowanie tworzeniem świata wokół spektakli, pojawiła się pasja związana z teatrem i scenografią. Wyrosłam w domu scenografa oraz charakteryzatorki, malarki i graficzki. Aktorzy, reżyserzy i artyści byli stałymi gośćmi naszego domu. Teatr Powszechny w Łodzi, szczególnie mi bliski, był jak drugi dom. Kulturoznawcze wykształcenie, które odebrałam na Uniwersytecie Łódzkim, pozwoliło mi na zgłębienie swojej pasji związanej z historią teatru, scenografii i filmu. Twórczość Oskara Schlemmiera również łączyła fascynację zarówno teatrem, jak i plastyką oraz ruchem. Równolegle studiowałam na ASP w Łodzi, gdzie pogłębiałam świadomość związaną z kolorem, formą, kompozycją. Eksplorowałam zagadnienia związane ze sztuką performance w działaniach prezentowanych m.in. w Galerii Manhattan (interaktywny performance INTER ART.). Łączyłam zainteresowanie teatrem, malarstwem i ruchem w Pracowni Intermediów prof. Wiesława Karolaka.

Doświadczenie filmowe zaprowadziło mnie po studiach na ścieżkę zawodową, na której pozostałam wiele lat, realizując filmy ze znanymi reżyserami, artystami i operatorami (Grzegorzem Królikiewiczem, Zbigniewem Warpechowskim, Krzysztofem Ptakiem). Tworzyłam kostiumy do filmów. Poznałam niezwykle osobowości i nauczyłam się, jaką rolę odgrywa cały pion kreacyjny filmu. Kostiumy to druga skóra człowieka. Tworzenie postaci wraz ze znanymi aktorami (m.in. Ewą Błaszczyk, Katarzyną Herman, Krystyną Tkacz, Marią Peszek, Piotrem Głowackim) zajęło mi wiele lat twórczej drogi. Dzięki tym doświadczeniom jestem w stanie opowiadać studentom, jak wygląda praca na planie, jak tworzy się projekty i koncepcje na kostium czy też scenografię.

Scenografia była mi bliska zawsze, szczególnie w teatrze – tworzenie świata w pudełku scenicznym było dla mnie swoistą magią. Spektakle piosenki aktorskiej Śródmiejskiego Forum Kultury, w których uczestniczyłam jako wykonawca utworów, ale również jako twórca oprawy scenicznej, wniosły wiele w moje doświadczenie przestrzeni teatru. Od scenografii niedaleko jest do projektowania wnętrza i przestrzeni użytku publicznego. Sztuka projektowa ma ten wielki dar, że dociera do każdego w postaci dzieła, ale zawiera również walory praktyczne. Projektując wnętrza, tworzę swego rodzaju scenografię. Wykorzystuję doświadczenia filmowe, lecz moimi postaciami są zwykli ludzie. Zaczynam zazwyczaj od obrazu, wnętrza jest dla mnie kompozycją kolorów, form i faktur. Zrealizowałam kilkanaście projektów wnętrza. Tworzyłam projekty tapet do wnętrza, eksperymentując z różnymi technikami malarskimi i rysunkowymi. Wówczas miałam do czynienia z technologią i wdrażaniem do przemysłu moich prac.

Gdy scenografia wychodzi w przestrzeń publiczną, często mamy do czynienia z instalacją. Czterokrotnie współpracowałam z Teatrem Powszechnym w Łodzi, tworząc cztery instalacje w przestrzeni publicznej w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych. Pracowałam wraz ze studentami TTFiTV ASP w Łodzi, dzieląc się z nimi doświadczeniem i pasją do teatru. Obiekty, którym poświęciłam swoje ostatnie badania scenograficzne, są kwintesencją połączenia myśli i materii. Bliska mi poezja, którą interesowałam się od dziecka, dzięki metaforze scenograficznej stała się rodzajem indywidualnej wypowiedzi artystycznej.

Obiekty scenograficzne to tytuł rozprawy doktorskiej i zarazem kolekcji kolaży, kompozycji nawiązujących do historii teatru i przestrzeni scenicznej, jak i zagadnień związanych z przestrzenią obrazu. Towarzyszyła mi wówczas myśl Jana Berdyszaka o przestrzeni *passee-partout* i stawianiu widza przed „dzianiem się” i interakcją z dziełem. Idąc za tą myślą, zaprowadziłam widza do drzwi wejściowych „porta regia” na spektakl, który odbywa się na płaszczyźnie obrazu, tylko w teatralnym „hic et nunc – tu i teraz”, gdy stajemy się częścią dzieła, a zarazem jego odbiorcami i współtwórcami, jak powiedziałby Stefan Morawski. Poszukiwanie w twórczości partycypantów jest gwarancją przetrwania sztuki, współtworzenie sankcjonuje tu potrzebę sztuki i estetyki. Rozprawa doktorska zawierała w sobie nie tylko myśl związaną ze sztuką, postanowiłam każdy ze stworzonych obiektów ułożyć w kontekście związanym z historią scenografii. Szczególnej dziedziny często pomijanej przez teoretyków teatru.

Nieziennie bliska jest mi działalność edukacyjna. Wybór studiów na Wydziale Edukacji Artystycznej i pozostanie na rodzimym wydziale jako dydaktyk były świadomą decyzją.

Poszukiwanie uniwersalnego języka dla wszystkich pasjonujących mnie dyscyplin oraz idea weimarskiej uczelni pozostały sposobem na życie. Miejsce, które wybrałam do życia i pracy twórczej, to modernistyczne osiedle projektu Syrkusów w Łodzi. Tam w Pracowni KwarcowArt wraz z mężem edukujemy dzieci, młodzież i dorosłych, prowadzimy badania nad barwą, zachęcamy lokalną społeczność do wspólnego tworzenia.

Idąc za myślą Marcela Duchampa, mogę powiedzieć, że rozprzestrzenianie sztuki i komunikowanie się ze światem poprzez jej uniwersalny język stało się celem nadrzędnym w procesie tworzenia. Towarzyszy mi również kontekst podróży w sztuce jako sposobu na rozumienie świata. „Idea życia i sztuki jako ciągłej »podróży« bez końca nasuwa się sama” – pisał Tadeusz Kantor. – „...Jest to idea sztuki jako podróży mentalnej, rozwoju idei i odkrywania nowych tematów eksploracji”².

Podróżą wewnątrz siebie i swojego rodowodu stały się cykle kolaży *Epizody I, Epizody II, Epizody III*, podróżą metajęzykową zaś ostatnie z wykazanych osiągnięć – międzynarodowa wystawa malarstwa digital painting w Tribunal Supremo Ellices, prestiżowym miejscu wystawienniczym w San Jose na Kostaryce. Wystawa ta spotkała się z uznaniem największego artysty tego rejonu świata – Fabio Herrery. Wykazane osiągnięcie obrazuje również dalsze kierunki mojej twórczości.

Szczególnie ważnym aspektem wyprawy badawczo-artystycznej stała się również wystawa zbiorowa *Conectando Culturas*, którą zorganizowałam w „Bauhausie” Ameryki Środkowej – EMAI na Kostaryce, prezentując zarówno swoje rysunki, jak i prace innych wykładowców ASP w Łodzi. Zauważyłam bliskość obszarów edukacyjnych związanych z weimarską uczelnią, dostrzegłam połączenia artystyczne i międzykulturowe w kraju tak odległym, o tak odmiennej kulturze.

Podjęmowane przeze mnie kroki to prowadzenie badań nad kolorem, poczynając od antropologii, psychologii, skończywszy na technologii, którą eksploruję z mężem, członkiem ICC i twórcą barw. Możliwości druku wysokojakościowego pozwoliły na prezentowanie moich prac malarskich w technice digital painting. Przyglądając się rozwojowi technologicznemu, jestem przekonana, że za chwilę doświadczymy projekcji dzieł w wysokiej jakości i oglądać będziemy prace bez wychodzenia z domu,

wyłącznie dzięki aplikacji w telefonie lub na goglach VR, uzyskując wrażenia niemalże dotykowe i materialne. Tworząc dziś i myśląc o nadprodukcyjności dzieł sztuki, nadmiernym ich eksporcie, widzimy, jak przekłada się to na kondycję środowiska. Dlatego ostatni cykl kolaży powstał z odpadów produkcyjnych i przemysłowych, które poprzez merytoryczne przetworzenie stały się dziełami sztuki.

Wnioski dotyczące wykazanych osiągnięć artystycznych

Trzy wystawy kolekcji pod wspólnym tytułem *Epizody* to podsumowanie doświadczeń teatru, kontekstów pochodzenia i refleksji artystycznej. Wystawa *Vivir con color* to artystyczny i malarski krok ku tworzeniu nowych technologii na potrzeby własnej twórczości, a zarazem sukces w postaci bycia twórcą docenionym przez artystów rangi międzynarodowej. Wszystkie wybrane osiągnięcia stanowią całość mojej drogi artystycznej i badawczej, zapowiadając nowe artystyczne wyzwania. Eksperymentalne i badawcze podejście odnajduję w myśli twórców Bauhausu, którzy dążyli do nowoczesnego wymiaru sztuki. Widzę twórcze działania jako proces redefiniowania swojego odbioru sztuki, ciągłego poszukiwania i badania zależności pomiędzy wszystkimi obszarami moich artystycznych zainteresowań.

2 T. Kantor, *Idea podróży*, [w:] Tadeusz Kantor, *Pisma*, t. 2: *Teatr śmierci. Teksty z lat 1975-1984*, wybór i opracowanie Krzysztof Pleśniewicz, Ossolineum-Cricoteka, Wrocław-Kraków 2004, s. 431.

IV. Wskazane osiągnięcia artystyczne

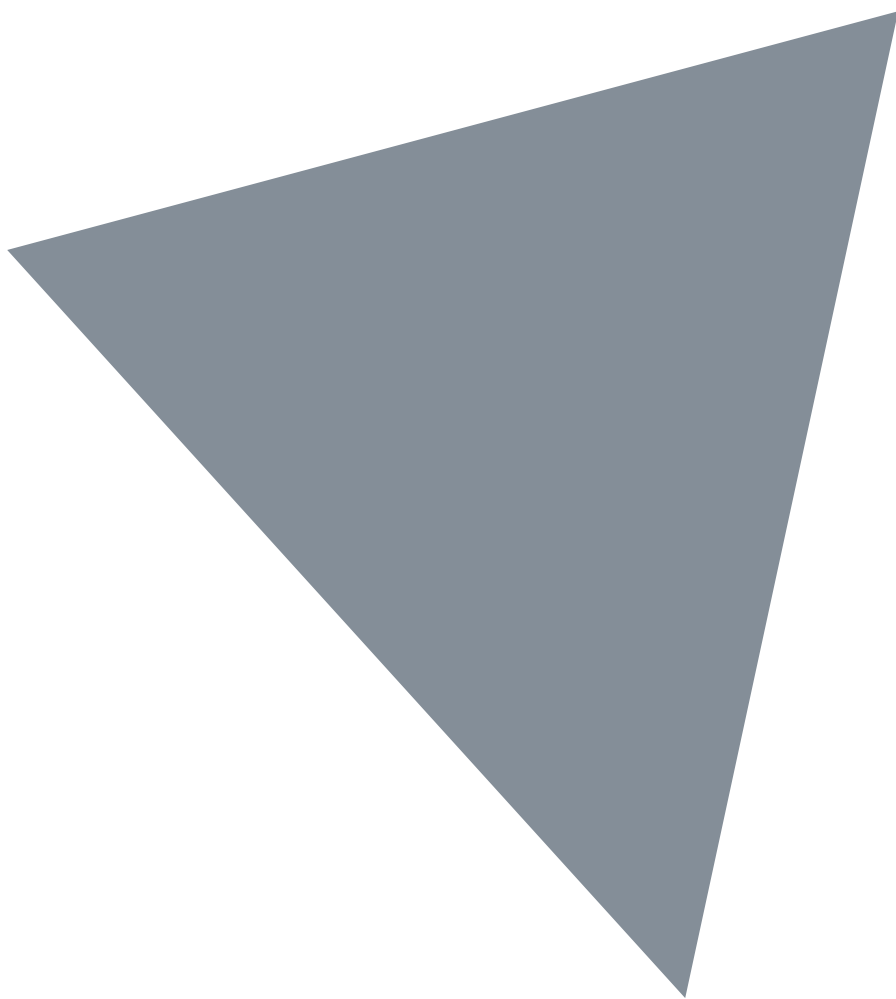
Zgodnie z wymogami formalnymi wskazuję cykl trzech wystaw kolekcji: *Epizody I, II, III* oraz indywidualną wystawę digital paintingu pt. *Vivir con color* jako aspirujące do spełnienia warunków określonych w art.16 ust 2 ustawy z dnia 16 marca 2003 r. o stopniach naukowych oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U.nr. 65, poz. 595 ze zm.)

1. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody I* prezentowana podczas Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych, w Teatrze Powszechnym w Łodzi. Wystawa stała się stałym elementem przestrzeni teatru od 10 marca 2023 r. do 29 stycznia 2024 r.

2. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody II*, Pałac Arnolda Stillera, przestrzeń Klubu Jazzowego Kij, wystawa od 23 marca 2023 r. do 23 sierpnia 2023 r.

3. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody III*, wystawa podczas Nocy Muzeów w Małopolsce prezentowana na Dworze w Lanckoronie, od 21 czerwca 2023 r. do 30 sierpnia 2023 r.

4. Indywidualna wystawa digital paintingu pt. *Vivir con color* Tribunal Supermo de Elecctones Costarika, od 31 czerwca 2023 r. do 30 lipca 2023 r.

V. Myśl przewodnia dotycząca wykazanych osiągnięć artystycznych – opis kolekcji kolaży *Epizody I, Epizody II i Epizody III*

„Chcę zwrócić uwagę, że assamblaż jest czymś więcej niż (...) prowokacją obecności przedmiotu. Jest procederem i czynnością”³ – pisał Tadeusz Kantor.

Wskazane osiągnięcie to cykl kolaży zatytułowany *Epizody*. Oznaczenie numerologiczne w sposób symboliczny klasyfikuje podział na trzy odmienne w charakterze wystawy. Każda kolekcja to 20 nowych prac, które łączy wspólna myśl. Teatr w obrazie, zainicjowany za pomocą języka abstrakcji. Wykorzystuję myśl związaną ze światem materii malarskiej, rzeźbiarskiej, by tworzyć kompozycje nieprzypadkowych elementów, które ubieram w teatralną narrację. Idea, która towarzyszy mi od wielu lat w poszukiwaniach twórczych. Dzieła, które tworzę, w założeniu nie mają wartości materialnej, to odpadki, śmieci pominięte w zbiorowej produkcji, fatalnej jakości zabawki, popękane drewniane talerze, porcelana, wymięta chusteczka, która pamięta smak kawy, to tekstury drewna, kamienia, filcu. Każdy z tych małych detali oglądam i słucham, jaką chce opowiedzieć historię. Dobieram towarzyszy, szukam relacji pomiędzy elementami, poszukuję tła, przestrzeni dla zdarzeń. Tworzę utwór plastyczny, bazując na charakterze poszczególnych elementów. Powstają *Epizody*, przekornie tak nazwane jako krótkotrwałe zdarzenia niemające większego znaczenia. Gdy spotykam je na swojej drodze, są nieznaczące, chwilowe tak jak scenografia, rekwizyt. Spotkanie z nimi jest epizodem, ale gdy stają się częścią większej całości, zyskują na znaczeniu, stają się bohaterami nowych opowieści. Praca doktorska pt. *Obiekty scenograficzne* była wędrówką w głąb zagadnień teatralnych. Na przestrzeni płótna, papieru, deski rozważałam kontekst rozwoju przestrzeni scenograficznej. Kolekcja 60 kolaży pod wspólnym tytułem *Epizody* to „dzianie się” na płaszczyźnie obrazu, które opowiada samo przez się o swoim bycie. Kamień w towarzystwie filcu opowiada o swojej historii, leżąc na cienkim jak pergamin papierze, wygląda majestatycznie. Przedmioty obserwują, teraz inaczej, nie z perspektywy ziemi, lecz wzroku ludzkiego. Personifikuję znalezione elementy, zmieniam

im funkcję, dodaję nowe życie. Np. zniszczone okulary opowiadają o tym, co widziały, będąc ramą obrazu oglądanego przez człowieka.

Kolekcja *Epizody I, II, III* to polecenie uwadze widza pozornie nieistotnych i błahych znalezisk. Zbliżenie się do detali rzeczywistości, które omijamy, bagatelizujemy, uważamy za nieistotne, nieważne. One jednak są i tworzą naszą rzeczywistość, gdy je dojrzymy, uwzniośliły nas i wzbogaciły bezinteresownie, pokażą, jak ciekawy jest otaczający nas świat. Kolekcja *Epizody* zatrzymuje nas w biegu, zmusza do refleksji nad najmniejszymi elementami naszego życia. To poezja zatrzymana w przedmiotach, to opowieść o resztkach, o mikrocząsteczkach naszego świata, o jego mikrobohaterach. To pragnienie, by w tym świecie na dłuższą chwilę się zatrzymać.

Poniższe opracowanie dotyczyć będzie wykazanego przeze mnie dzieła habilitacyjnego, kolekcji kolaży *Epizody I, Epizody II, Epizody III*, które omówię zarówno pod kątem zrealizowanych wystaw, jak i wybranych z każdej wystawy trzech dzieł. Istotnym aspektem prezentacji dzieł było wybrane miejsce. Pierwszy cykl, *Epizody I*, związany jest z korzeniami teatralnymi, tu pojawia się Teatr Powszechny w Łodzi. Wystawa *Epizody II* w Pałacu Arnolda Stillera, miejsce, w którym otworzyłam Akademię Twórczego Myślenia i prowadziłam pierwszą pracownię. Wystawa *Epizody III* w lanckorońskim dworze jest powrotem do korzeni rodzinnych, artystycznych, a zarazem do miejsca, które tworzą artyści otwarci na poetycką refleksję. Wybrane miejsca nie są prestiżowymi galeriami sztuki, ale idealnymi przestrzeniami dla wyrażanych w *Epizodach* treści. Miejscami, w których odnajduje swoje twórcze korzenie, gdzie mogą opowiadać się same prezentowane w *Epizodach* historie.

Tworząc swoje spektakle, Kantor również poszukiwał miejsc, które swoją specyfiką będą odpowiednim tłem dla spektaklu. Z punktu widzenia scenografa realizuję to podejście, wybierając odpowiedni kontekst przestrzenny dla przedstawianych treści. Kolekcja to sześćdziesiąt prac powstałych w przedziale czasowym od roku 2019 (po uzyskaniu stopnia

doktora sztuki) do roku 2023. Przez pierwsze dwa lata kolekcję tworzyłam, nie posiadając własnej pracowni. Natomiast ostatnia część cyklu, przygotowana na wystawę *Epizody II i III*, powstała w pracowni na ulicy Kvarcowej. Każdy z obiektów wymagał innego podejścia technicznego, trzeba pomyśleć o kolejności klejenia i precyzyjnie opracować sposób realizacji. Kolaże cały czas potrzebują konserwacji, nie zawsze sprzyja im stan powietrza czy też wilgoć. Podobnie jak Kantor doglądam i podklejam obiekty. Niektóre dzięki swojej delikatności mają już wpisany element degradacji, z którą się godzę. *Epizody* są jak żywe organizmy, o które trzeba dbać. Trzeba też pozwolić im czasami odejść, gdy skończyły już swój występ. Myślenie techniczne wpisuje się w myśl teatralną, owe chwilowe *hic et nunc* – tu i teraz.

**a. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody I* w Teatrze Powszechnym w Łodzi.
10 marca 2023 roku – 29 stycznia 2024 roku.**

Autorska wystawa obiektów/kolaży pt.: *Epizody I*, została zaprezentowana podczas jednego z najważniejszych wydarzeń teatralnych w Łodzi – 29. Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Teatrze Powszechnym. Pierwsze upublicznienie odbyło się podczas inauguracji festiwalu 10 marca 2023 roku w kawiarnianej galerii teatru.

Dwadzieścia prac ułożonych w przestrzeni Teatru Powszechnego dostało nowe wizualne życie oraz ukonstytuowało nadane im znaczenia i sensy. Była to podróż do wewnątrz, metafora związana z teatrem świata, a zarazem pokazanie szerszej publiczności kontekstu związanego ze sztuką kolażu oraz zagadnieniami scenografii i teatru.

Wystawa *Epizody I* została doceniona i doskonale przyjęta przez dyrekcję teatru oraz jej pracowników, do tego stopnia, iż stała się stałym elementem przestrzeni teatru przez niemalże cały rok. Kolekcja *Epizody I* była również częścią teatralnych wydarzeń podczas Nocy Muzeów w Łodzi. Cykl kolaży zrealizował swoje cele artystyczne i partycypacyjne. Istotnym aspektem ekspozycji była zaskakująca oglądalność wystawy. W skali roku teatr odwiedza ponad 100 tysięcy widzów. Każdego dnia podczas festiwalu teatr odwiedzało ok. 1000 widzów oraz artystów z całego świata. Teatr jako miejsce wystawiennicze ma swój niezwykły potencjał. Mam wrażenie, że udało mi się stworzyć przestrzeń ekspozycyjną, która pełniła funkcję dialogu pomiędzy sztuką a teatrem.

Opis kolekcji obiektów *Epizody I*⁴

Zaprezentowane obiekty/kolaże nie posiadają tytułów, ich wspólną nazwą jest słowo EPIZOD. Wykonane są z różnych materiałów: począwszy od sklejk, drewna, papieru, a skończywszy na skrawkach rzeczywistości, ścinkach z fotografii, przedmiotach przypadkiem znalezionych lub miniaturowych rzeźbach.

Jarosława Marek Rymkiewicz: „Świat, (...) jest teatrem. Nie jest podobny do teatru i nie należy go do teatru porównywać, jest, właśnie jest teatrem. Jest z teatrem tożsamy. A jest tożsamy, ponieważ życie ludzkie – ze swej istoty – nie jest ze sobą tożsame. Jest grą, spektaklem, przedstawieniem: *Toda la vida representationes es*, powiada Autor w EL GRAN TEATRO DEL MUNDO”⁵.

Prekursorską myśl kolekcji *Epizody I* rozpoczęła praca badawcza *Pomiędzy scenografią a obiektem*, którą przeprowadziłam przed przystąpieniem do prac nad doktoratem. Badania zaprowadziły mnie do miejsca „pomiędzy” obiektem a przestrzenią, odnalazłam wiele połączeń związanych z zagadnieniami dotyczącymi obrazu i scenografii, które kontynuowałam od momentu napisania pierwszej pracy magisterskiej u prof. dr hab. Anny Kuligowskiej-Korzeniewskiej. Rozprawę pod tytułem *Malarskość scenografii polskiej XX wieku* obroniłam 27 czerwca 2008 roku. Przenikanie się i wpływanie na siebie wymienionych dyscyplin sztuki pozwoliło mi dać wyraz moim artystycznym zainteresowaniom. Zajął się również pasjonującą mnie i zaniechaną przez teatrologów i historyków sztuki dziedziną scenografii. Powstała kolekcja obiektów scenograficznych, która została sfinalizowana wystawą i obroną pracy doktorskiej. W ramach badania powstały obiekty scenograficzne: około 40 kompozycji półprzestrzennych. Nowa kolekcja *Epizody I* to prace związane z zagadnieniami dotyczącymi dramatu na płaszczyźnie obrazu. Wystawa to 20 nowych obiektów, kompozycji, kolaży, jak również kolekcja prac powstałych w czasie badań do doktoratu. Obiekty zawierają w sobie, jak określiłby to Jan Berdyszak: „teatr zatrzymany w obrazie, formie stałej, która ewoluuje, przechodząc w teatr, potencjalny stan napięcia, aktywnego oczekiwania, istotnego niedopełnienia i skumulowania energii”⁶.

Czuję nierozzerwalny związek sztuki, którą tworzę, z teatrem. Podobnie jak Oskar Schlemmer czuję, „że moja twórczość rozdarła jest między malarstwem i teatrem”⁷. Powstałe obiekty dotyczą zagadnień zaczerpniętych z badań dotyczących tradycji malarzkiej scenografii

4 <https://www.asp.lodz.pl/index.php/pl/inne-wystawy/4035-epizody>

5 http://www.eteatr.pl/pl/programy/2013_12/55426/wielki_teatr_swiatego_teatru_im_witkiewicza_zakopane_1986.pdf (wejścia z dnia 12 V 2024), J.M. Rymkiewicz, *Ludzie dwoiści* [w:] *Problemy Polskiego Romantyzmu*, seria J, Ossolineum, 1981.

6 E. Olinkiewicz, *Teatr w całości sztuki* [w:] J. Berdyszak, E. Olinkiewicz, *Teatr?*, Wrocław 1996, s. 79-80.

7 M. Leyko, op. cit., str. 6.

Kompozycja na czarnym tondzie, kolaż (papier, drewno, gąbka, okulary, lustro, fragment zdjęcia, drewniana taca), średnica 20 cm, 2022

Kadr z pracy zawieszonej podczas wernisażu w teatrze wraz z odbiciem zdjęcia Hanuszkiewicza

polskiej i historii rozwoju scen teatralnych, nowych zależności dotyczących kompozycji, przestrzeni oraz jej interaktywności. Kolekcja to również wątki zaczerpnięte z doświadczeń dnia codziennego. Kolaże z różnych materiałów i tekstur oraz mniejszych obiektów (guziki, podkładki filcowe, lustra) komunikują treści związane z narracją codzienności. Kolekcja *Epizody I* to rozliczenie z rodzinną historią, ale także komentarz związany z sytuacją polityczną. Często są to intymne opowieści o spotykanych na co dzień skrawkach, pozostałościach, przedmiotach będących częścią otaczającej mnie rzeczywistości. Teatr to zwierciadło życia, obiekty i kolaże są dla mnie metaforą, którą posługuję się, by je opisać. Przenikanie się sztuk, dyscyplin to swoisty poligon kreacyjny dla twórcy, który ma świadomość dynamicznych relacji postaci ludzkiej w przestrzeni sceny⁸.

Realizacja obiektów wymagała określonych zabiegów technicznych. Kompozycje składają się z materiałów recyklingowych, znalezionych na ulicy podczas spaceru, podarowanych, zakupionych na pchlim targu. Ocalam je od zapomnienia, mimo iż – często zepsute – tracą swoje funkcje. Zmieniam ich los, celebruję ich jestestwo. Gloryfikuję ich pozycję, stawiam w centrum uwagi, centrum kompozycji, sprawiam, że stają się wyróżnione i wyjątkowe, są gwiazdami sceny, jaką jest płótno, papier, deska. Marcel Duchamp pisał: „To nie jest epoka, w której można by cokolwiek ukończyć. To jest czas fragmentów”. Tworzenie obiektów to zadanie, które stało się sposobem na życie. Nie widzę możliwości, by to dzieło można na jakimkolwiek etapie ukończyć. Znalezione przypadkowo, nikomu niepotrzebne lub zniszczone obiekty prowokują i urzekają perspektywą nadania im nowego życia, w innym kontekście. Uratowane od wyroku

kosza na śmieci, zestawione w towarzystwie współgrających materii, są zdolne do narracyjtwórczej relacji i niekończących się nowych wątków. Płaszczyzna kompozycji nie jest sceną teatralną, ale zdarzenia pomiędzy elementami powodują, że nie jest im obcy kontekst teatralny. Cykl dwudziestu prac *Epizody I* kryje w sobie wątki związane z moim dziedzictwem teatralnym, z miejscem, w którym wyrosłam i którym jako młoda osoba nasiąknęłam. Wątki rodzinne, rozliczenie z przeszłością, cytaty codzienności, kontekst kobiety artystki to inne wymiary znaczeniowe, które otworzyły się podczas badań nad teatrem, który znakuje moje życie. Widzę teatr w nieoczywistych miejscach. Jak pisał prof. Berdyszczak: „Jest to próba zobaczenia teatru i sztuki tam, gdzie nie przywykliśmy ich dostrzegać. Widz jest wewnątrz teatru, jakby oglądany przez przedmioty niezależnie od reakcji na nie. Są to sytuacje teatralne nieprovokowane”⁹.

Praca oparta na drewnianym tondzie jest swoistą tacą logosu, idąc za myślą starożytną, można powiedzieć, że słowo stwarza budowany w obiekcie świat. Tworzy narrację, zaczyna opowiadanie, zawarte w relacjach pomiędzy elementami na płaszczyźnie. Drewno jest podłogą sceny, podstawą, odniesieniem, jego czerń pogłębia sens, odsyła do przeszłości. Uruchamia kontekst rozliczenia z historią, wyklada na tacę wątki m.in. dotyczące relacji córki z ojcem, zamyka w obrębie okręgu dysonans między twórczością a lekkością bytu. Spełnienie i ograniczenie zarazem, część/fragment, ale i całość zamknięta w obrębie jednej refleksji. Podobnie jak literacka forma dramatu, która dzięki zasadzie kontaminacji odwołuje się do wielu wątków i łączy je ze sobą.

„Ludzka psychika spontanicznie formułuje myśli w formie światów przedstawionych (to znaczy światów wypełnionych postaciami i ich dziełami). Związek mythosu, logosu i medium jest nierozzerwalny, chyba że na poziomie teoretycznej analizy. Jednakże właśnie za sprawą podstawowego elementu obrazowego ujawnia się wrodzona metoda przedstawiania, w której dostrzec można korzenie teatru”¹⁰.

Praca na czarnym tondzie obrazuje sposób myślenia zwarty w kolekcji *Epizody I*. Przeszłość teatralna związana z dzieciństwem spędzonym u boku ojca, scenografa w Teatrze Powszechnym. Rozliczenie z przeszłością, w której brakowało zwykłego ojca, nie artysty i nie scenografa. Pracę umieściłam tak, by zawarte w niej lustro odbijało mistrza Hanuszkiewicza, dla którego ojciec realizował scenografię. Praca jest również rozliczeniem z poprzednim związkiem i obecna w niej postać mojej córki (skrawek

fotografii) również mierzy się z ojcowskim piętnem (fragment połamanych okularów). Podejmuję próbę uporządkowania elementów, spraw i zorganizowania ich w odpowiedni sposób w kosmologicznym sensie. Obecność lustra w kompozycji sprawia, że oglądający staje się częścią opowiadanej historii, staje się twórcą również poprzez własną wyobraźnię i doświadczenie. Interakcyjność obiektu jest dla mnie istotnym aspektem współtworzenia form *Epizodów*.

Drewniany okrąg na papierze pakowym z gumową rączką lalki – ta praca powstawała od 2019 roku. Wówczas zaintrygowana relacją drewna do papieru, zastanawiałam się nad doborem kontrapunktu, którym chciałam uczynić skrawek lnu. Wszystko zmieniło się w 2022 roku, gdy podczas spaceru znalazłam wyrwaną i pozostawioną pod drzewem rączkę lalki. Symboliczne znalezisko wpisało się w atmosferę związaną z wybuchem wojny na Ukrainie. Finalna wersja pracy to 2023 rok, wówczas wszystkie elementy układanki połączyły się w jedną całość. „W ramach umysłowej obróbki rzeczywistości potrafimy zastąpić realne przedmioty znaczeniami”¹¹.

Badając korzenie teatru, docieram zarazem do podstaw analizy obrazu. Teatr znaczy rzeczywistość, widzowie zaś w sposób sprawny potrafią odkodowywać zawarte w nim treści. Drewniany okrąg na papierze pakowym z rączką, prezentowany w teatrze, budzi skojarzenia ze sztuką obiektową Tadeusza Kantora, odwołuje się do prac scenograficznych Józefa Szajny czy Mariana Kołodzieja. Artyści związani z teatrem i podnoszący tematykę kruchości egzystencji ludzkiej wobec bezmiaru wojny. Podnoszę temat tymczasowości i chwilowości życia ludzkiego w kontekście obecnych zmian związanych z kondycją ludzkości. Wszechobecny kult człowieka i jego rozumu w epoce rozwoju nowoczesnych technologii, a jednocześnie doświadczenie wojny, która weryfikuje sens sztuki i twórczości, uruchamia wątek aksjologii sztuki.

9 J. Berdyszczak, Katalog z wystawy: *Retrospektywa wybranych problemów z lat 1962-1995*, Katowice 1996 r., s. 90.

10 E. Rożik, *Korzenie teatru*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2011, s. 517.

11 E. Rożik, op. cit., s. 515

Kompozycja na papierze pakowym z gumową rączką, kolaż (papier, drewno, kawałek lnu, gumowa rączka lalki, spodek do kawy z płyty OSB), format 30 x 37 cm, 2022

Kompozycja na płycie meblowej z kawałkiem kory i zdobionej ramy, format 42 x 30 cm, 2022

Zmurszała kora drzewa zatrzymana na płaszczyźnie obrazu nie stanie się pożywieniem dla korników, nie ulegnie rozkładowi. Oglądamy fragment drzewa jako obiekt bezwzględnie piękny zarówno w kontekście malarskim, jak i rzeźbiarskim. Widzimy, że kora była kiedyś elementem większej całości, teraz jest sama dla siebie. Oprawiona w złotą ramę, która nie konkuruje z nią, ponieważ nie jest od niej piękniejsza. Zachowałam każdy skrawek kory, jej pył drzewny spada ku dołowi, jakby zatrzymany w locie. Wewnętrzna strona kory w swych liniach papilarnych

przedstawia obraz jakby pod naskórkiem toczącego się życia. Odsłaniam przed widzom wnętrze kory, która już leśne życie ma za sobą, teraz rozkłada swoje oblicze przed nami. Epizod umieszczony w kontekście teatralnym zdaje się cytować słowa Baudelaire z „Kwiatów zła”:

„Natura jest świątynią, kędy słupy żywe
Niepojęte nam słowa wymawiają czasem.
Człowiek wśród nich przechodzi, jak symbolów lasem,
One zaś mu spojrzenia rzucają życzliwe”.

Nietzsche, pisząc o sztuce współczesnej, która „dąży do uwolnienia niedotykalnego – przekraczania racjonalnego przez uwzględnianie niewspółmiernego”, stał się poniekąd prekursorem głębokiej ekologii. Widoczna jest w tych słowach nowa myśl, że jedynym sensem twórczości jest poszukiwanie tematów związanych z naturą i jej ochroną, ona jest bowiem źródłem niedotykalnego. Tajemnicą, którą współcześni artyści eksplorują za pomocą technologii. Dotykają kruchej egzystencji grzybów, roślin, słuchają ich języka, obserwują zachodzące w nich procesy. Epizod z korą drzewa, ujęty w kontekście teatralnym, podkreśla blichtr i sztuczność otoczenia, nie gra i nie udaje, jest sobą. Praca ta długo nie poddawała się procesowi klejenia, jeszcze podczas wieszania kora spadała, nie chcąc być aktorem w zaaranżowanym przeze mnie spektaklu.

- b. Autorska wystawa obiektów pt. *Epizody II*, Pałac Arnolda Stillera, przestrzeń Klubu Jazzowego Kij, pierwsze upublicznienie 20 nowych prac, 2023 rok.

Opis wystawy cyklu kolaży „EPIZODY II”

Wystawę zrealizowałam w miejscu szczególnym dla mojej twórczości. W Pałacu Arnolda Stillera stworzyłam otwartą kreatywną przestrzeń o nazwie Akademia Twórczego Myślenia. Podejmowałam tam wiele inicjatyw artystycznych i warsztatów, organizowałam wystawy i projekty performatywne wraz ze studentami i zaprzyjaźnionymi artystami z całego świata. Arnold Stiller – fabrykant, ale również filantrop i człowiek ceniący sztukę – wybudował pałac na rogu łódzkich ulic Jaracza i POW. Na poddaszu mieściła się jego biblioteka i pracownia, taka była historia przestrzeni, która stała się na chwilę moim artystycznym domem. W piwnicach pałacu mieściło się kultowe miejsce, klub Bagdad Caffé, miejsce pełne dobrej muzyki, wystaw plakatów i raj dla artystycznej bohemy. Podczas mojego pobytu w pałacu dawny Bagdad Caffé zmienił właściciela i nazwę na Klub Jazzowy Kij. Właściciele nadal kultywują tradycję miejsca i starają się organizować koncerty najlepszych muzyków jazzowych, organizują wystawy profesorów ASP, odbywają się tam występy Teatru Burleski i wydarzenia artystyczne. Druga część kolekcji *Epizody II* trafiła do tego miejsca i zagościła w jego przestrzeni przez pół roku. Szczególnie ważne miejsce dla opowiedzenia mojej artystycznej drogi, miejsce oddające cześć historii i odwiedzane przez artystów i studentów ASP oraz PWSFTviT.

Opis kolekcji obiektów *Epizody II*

Kolejne dzieła z kolekcji *Epizody II* sprowadzają mnie na drogę refleksji pozateatralnej. Dotykają „dziania się”, ale w inny, swoisty sposób. Przywodzą na myśl przemiany, które wprowadził w sztuce Marcel Duchamp. Dzieło *Fontanna*, zaprezentowane w 1917 roku, zakwestionowało sens sztuki i artysty. Cały ruch Dada zmienił podejście do sztuki, zdjął z niej brzemień odpowiedzialności za przekazywane treści. Odnosił się do błahych, przypadkowych gestów, zabaw słownych, kabaretu, przypadku. Narodziła się dyskusja o sztuce w obrębie jej języka i o niej samej.

Michael Foucault zapytał „kim jest autor?”, zaś Roland Barthes ogłosił „śmierć autora, wręcz jego brak”. Żyjemy w czasach ponowoczesnych, gdzie kwestionowana jest już od ponad 100 lat instancja autora i dzieła. Zagościła w naszym świecie sztuczna inteligencja, która również zyskuje prawa twórcze. Dzięki danym, na których bazuje, sama tworzy obrazy. Gdzie zatem jest autor? Kiedy mamy do czynienia z dziełem? Coraz trudniej o wyznaczenie granic i o odpowiedzi na podstawowe pytania. Dyscypliny również się zacierają, nie można już jasno stwierdzić, co jest malarstwem, a co już nim nie jest. Kontestując powyższe zagadnienia, staram się ulokować w swojej twórczości obiektowej najbardziej nurtujące mnie cele. Przeszłość, do której się odnoszę, to próba uchwycenia prawdy, poznania natury rzeczy, znalezienia reguł na ich funkcjonowanie. Setki lat sztuka realizowała ten prosty, choć nie łatwy w realizacji cel, związana była z tworzeniem „nowych rzeczy”, teraz bazujemy na palimpsestach, połączeniach, patchworkach, eklektyzmie. Staramy się łączyć stare z nowym, przerabiamy, modyfikujemy, nadajemy nowe sensy. Świat, w którym żyjemy, ulega dynamicznym zmianom, zarówno klimatycznym, jak i kulturowym. Pandemia Covid 19 i doświadczenia wojny sprawiają, że rewidujemy pogląd związany z poczuciem bezpieczeństwa i komfortu. Czym w obecnych czasach będzie twórczość? Richard Rorty pisał: „Korzystamy ze sztuki, by znaleźć siebie”. Sztuka stała się obecnie rodzajem terapii, uwalniania umysłu od obciążeń. Każdy chce i może być artystą, nastały więc czasy prorokowane przez Josepha Beuysa. Stworzona przeze mnie kolekcja *Epizody II* bazuje na prostych elementach rzeczywistości, które odnoszą się do relacji z widzem. Trudno określić dyscyplinę, którą realizuję, tworząc obiekty/kolaże. Technika to mix media, używam wielu form wyrazu. *Epizody* stawiam wobec abstrakcji, zgodnie z wyrokiem ponowoczesności rezygnuję z kultu nowości, łączę wysokie z niskim. Tworzę obiekt złożony z wątpliwych materiałów, resztek obrazu, pozostałości plastikowego pudełka po ekskluzywnych czekoladkach, kawałka kiedyś atrakcyjnego różowego szkła i papieru w kolorze magenty, który czekał na swoją odsłonę kilka lat.

Kompozycja w plastikowym pudełku po czekoladkach, kolaż (papier, fragment obrazu w technice akwareli, różowy lako bel), fromat 15 x 15 cm, 2022

Idąc za myślą Waltera Reese Schafera „Artysta przestał tworzyć dzieło – tworzy on tworzenie”, widzę, jak aranżowane przeze mnie *Epizody* zyskują nowe życie w nowym kontekście. Wymykają się koncepcji pozostawionych na pastwę losu śmieci. Tworzą tworzenie, w zależności od tła i światła zmieniają swoje oblicze. Barwa magenty, tak nieoczywista i symboliczna, wpisuje się w przeźroczystą i zmienną formę plastikowego pudełka. Elementy dopełniają się, stanowią nierozdzielalną całość. Kontrapunkt w postaci kawałka obrazu znajduje idealne miejsce jako solista na płaszczyźnie dosłownie pudełkowej sceny. Obiekt zmienia się, jego cień wędruje wraz z kontem padania światła. Czuję, że jego narracja wciąż trwa, że opowiada nam historię o nieprzedstawialnym. Francois Lyotard pisał:

„Pytanie o nieprzedstawialne jest w moich oczach jedynym, któremu w zbliżającym się stuleciu warto będzie poświęcić myślenie i życie”¹².

W czasach wszechobecnej wiedzy i potrzeby definiowania wszystkich otaczających nas zjawisk dochodzimy do wniosku, że zagadnienia najprostsze i najbardziej podstawowe, prymarne, wymykają się możliwości słownego opisu i definiowania. Obiekty dzieją się i są, a ich byt zaskakuje, tak jak plastikowe pudełko, które pamięta jeszcze, że było opakowaniem ekskluzywnych czekoladek. Teraz żyje na nowo, a jego forma wymyka się wszelakim określeniom.

12 J.-F. Lyotard, *Odpowiedź na pytanie: co to jest postmodernizm?*, przeł. M.P. Markowski, [w:] *Postmodernizm. Antologia przekładów*, wybór, oprac., przedmowa R. Nycz, Kraków.

Kompozycja na szarym papierze, kolaż (papier, folia, fioletowy kieliszek i szklana kula), format 42 x 30 cm, 2022 r.

Jest mi bliska myśl Kurta Schwittersa, radykalny realizm materiału, a zarazem integracja życia, przedmiotów znalezionych w rzeczywistości ze sztuką, przekształcanie realności w sztukę. *Epizody* otwierają się na relację z widzem, uobecniając zagadnienia związane ze sztuką kinetyczną. Zaklęta w szklanym kieliszku szklana kula mimo grawitacji tkwi w sposób nierzeczywisty na kawałku szarego papieru, błyszcząca niczym wielobarwne lustro folia dodaje scenerii odbiciom w szkłe. Obserwuję *Epizod*, widząc zarazem, jak zmienna jest jego natura. Absorbując światło, odbija przestrzeń, realizuje owo teatralne

hic et nunc (tu i teraz), wynikające z połączenia materiału i jego interakcji z przestrzenią. Gdy wprowadzimy pracę w ruch, zamknięta w kieliszku kula porusza się i zmienia, pokazując kolejne relacje światła, cienia i koloru. Przedmiot uwidacznia się również w kontekście surrealistycznym, zdaje się żyć własnym życiem. Obserwując to zjawisko, czujemy się jego współtwórcami. Epizod ze szklaną kulą, który realizują transparentne materie, łączenie faktur, materiałów – szkła, papieru – wszystko to daje wyraz zjawisku nieokreśloności.

Kompozycja w różowej ramie z PORTA REGIA, kolaż (papier, drewno, kawałek ceramicznej płytki, folia), format 30 x 21 cm, 2020

Według Stefana Morawskiego jeśli każdy może być twórcą, sens estetyki zawarty jest w partycypacji. Badacz zakłada jedyną drogę dla poszukiwania sensu sztuki, jaką jest twórczość. Prowokuje widza do wspólnego tworzenia, do przejścia przez przysłowiowe drzwi obiektu. Moja praca doktorska, która jest odpowiednim kontekstem dla niniejszej wypowiedzi, lokuje temat w początkach teatru, gdzie aktora i widza zawsze stawiano przed tzw. drzwiami PORTA REGIA. Ów otwór drzwiowy to miejsce przed. Tajemnica, co dzieje się za drzwiami, jest pozostawiona

widzowi. Rama obrazu jest ramą sceniczną, próg przed drzwiami to stopień, który w kontekście mojej wypowiedzi artystycznej jest podróżą na Kostarykę w 2019 roku. Fragment ceramiki znaleziony na podwórku jednej z kostarykańskich artystek symbolizuje zmianę, która nastąpiła w moim życiu artystycznym i prywatnym. Opalizujący kawałek folii odbija i zniekształca świat, zarazem pokazuje jego wielobarwne oblicze. Drzwi do nowego, do tworzenia, myślenia, dziania się, wejście w nową rzeczywistość.

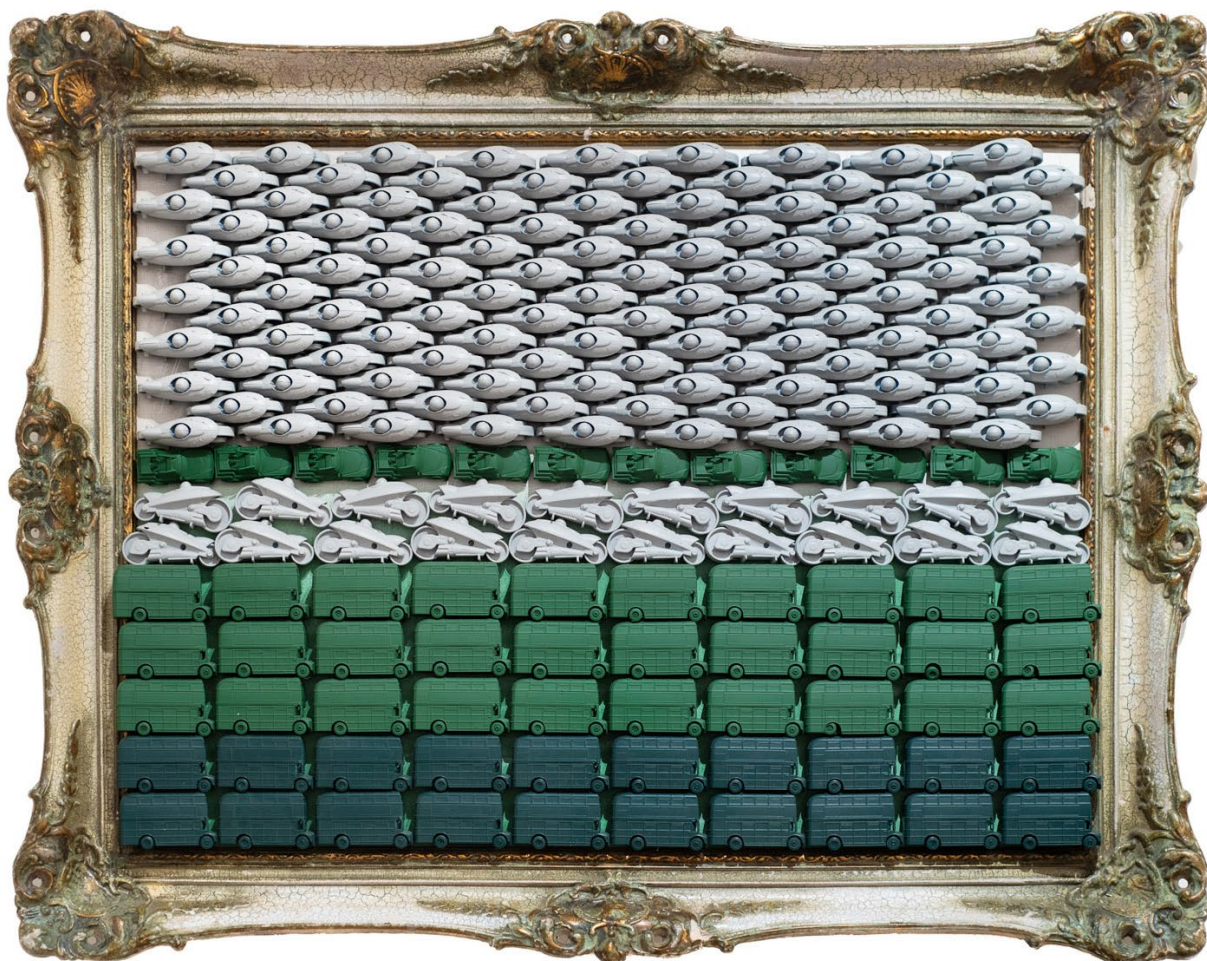
Autorska kolekcja obiektów pt. *Epizody III* została zaprezentowana podczas Nocy Muzeów w Małopolsce na Dworze w Lanckoronie 21 czerwca 2023 r.

Kolekcja *Epizody III* została zaprezentowana w wyjątkowym miejscu – w sali Dworu w Lanckoronie. Budynek ten został odkryty przez nowych właścicieli, którzy badają jego historyczne korzenie, do dziś. Dawna szkoła, przypominająca relikw PRL-u, okazała się być dworem w królewskim miasteczku. Właściciele przywracają mu dawny kształt, dowodząc jednocześnie jego autentyczności. Odkrycie archeologiczne w mieście artystów nie pozostało niezauważone. Pięknie odnowione sale stały się szybko pożądanymi przestrzeniami wystawienniczymi. Malarze i rzeźbiarze, jak i muzycy ściągają do tego miejsca, by poczuć w nim historię i kontekst początków polskiej kultury. Ostatnia wystawa stała się dla mnie podróżą do początków, do archetypu. Skłoniłam się w stronę

odkrywania materii drewna, kamienia, porcelany i złota. Podróż do moich rodzinnych korzeni, które eksplorowałam od dziecka u boku pochodzącej z rejonów górskich mamy. Zawsze intrygowała mnie natura i drewniana architektura ulokowana w pełnym spokoju, górzystym pejzażu. Pretekstem wystawieniczym stała się również Małopolska Noc Muzeów oraz wystawa historyczna opowiadająca o odkryciu Dworu przez małżeństwo Ciastków, którzy zaprosili mnie do otwarcia wystawy w świeżo oddanych salach historycznego budynku. Do późnych godzin nocnych publiczność odwiedzała wystawę *Epizody III*, zarazem podziwiając lanckoroński dwór. Podczas wernisażu odwiedziła nas międzynarodowa grupa uczestników kursu Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej wraz z wykładowcami, artyści z Lanckorony, Krakowa oraz redaktorzy lokalnych czasopism. Wystawa przez dwa miesiące cieszyła oczy odwiedzających Lanckoronę turystów.

Zdjęcia z wernisażu wystawy *Epizody III*

Kompozycja inspirowana zdjęciem
Andreasa Gursky'ego, kolaż (gipsowa
rama, samochodziki plastikowe polskie-
rowane), format 92 x 62 cm, 2022

Opis kolekcji obiektów *Epizody III*

Dwadzieścia nowych prac to zarazem natura materii i jej wieloaspektowość. Kontrast jakości drewna/metalu, szlachetnego szkła z zalewającą nas tandetą produkowanych przez wielkie korporacje, zaprojektowanych z myślą o zniszczeniu przedmiotów. Inspiracją jak zwykle stały się śmieci, pozostałości, skrawki, odpadki, które ujęte w nowym kontekście, zatriumfowały. Tadeusz Kantor przywoływał do życia przedmioty o niskiej wartości materialnej:

„Tandetne torby, pakunki, poprzewiązywane sznurkami, koperty, worki, plecaki, stanowiące w hierarchii

przedmiotów najniższe doły, od początku skazane na śmietnik – ujawniły je u progu zniszczenia, w jakimś ostatnim przeblasku swoje autonomiczne, przedmiotowe istnienie.”¹³

Przykładem niech stanie się obraz stworzony z kilkudziesięciu plastikowych samochodzików bardzo złej jakości, wstawionych w piękną, pozłacaną barokową ramę. Kolaż przypomina najbardziej znane zdjęcie fotografa Andreasa Gursky'ego, składające się z miliona małych zdjęć, które mimo wielu zarzutów wciąż jest najdroższym i przełomowym zdjęciem.

Kompozycja *Jeźdźcy*, kolaż (dibond, element lampy, plastikowy krążek, zniszczone długopisy polakierowane, stojaki dawna ozdoba metalowa), format 100 x 70, 2022

Jeźdźcy: kompozycja składająca się ze zniszczonych długopisów, każdy miał połamaną część. Motywem przewodnim stały się relacje struktur, kolorów, często ujęte w teatralnych pozach.

Czasem kamień gra w tych pracach główną rolę, w innym wypadku pleciony ze sztucznych włosów fioletowy warkocz czy też spalony kawałek drzwi wejściowych. Każda kompozycja nawiązuje do zdarzenia, niesie za sobą opowieść. Prowokuje, zaczepta i odnosi się do indywidualnych skojarzeń i przeżyć. Idąc za myślą Stefana Morawskiego: otwiera się na partycypację i nawiązuje kontakt z widzem. Tworzy się w relacji z nim, bez niego nie istnieje, tak jak teatr, który dzieje się tu i teraz u progu sceny, tak widz obiektów zaproszony jest do ich współtworzenia. Cztery kolaże to krosna z utkanymi barwnie splotami, życie nadaje im kolekcja ubiorów dziecięcych zaczerpniętych z filmowej ścieżki kostiumowej. Widz może poczuć się jak ubrany w nie dzięki lustrom umieszczonym na wysokości głowy. Szkło łączy się z papierem, linie konstrukcji metalowej tworzą rysunek cieni dzięki zastosowaniu odpowiedniego oświetlenia. Łączę miniatury rzeźbiarskie powstałe pod moimi palcami na warsztatach z dziećmi. Postacie te podczas warsztatów dostają imiona i zaczynają nowe życie, wpisując się w korę drzewa lub fragment monochromatycznej drewnianej tacy. Podczas two-

żenia nie opuszcza mnie imperatyw porządkowania, systematyzowania przestrzeni. Niezmiennie trafne są w tym kontekście słowa prof. Jerzego Trelińskiego, który w swej twórczości poetyckiej pisze: „Ośmielony wewnętrznym nakazem podnoszę ramiona i unoszony ponad zamęt układam od nowa odwieczny porządek rzeczy”.

Proces tworzenia obiektów jest długi i od pomysłu do klarownej syntezy mija czasem rok, czasem dwa, a czasem jeden wieczór. Wyzwaniem, jest również sklejenie niemożliwych do połączenia materiałów, jak np. szkła i futra, plastiku i metalu. Korzystam wówczas z pomocy przyjaciół, których specjalistyczna wiedza i umiejętności pomagają mi w zrealizowaniu przyjętej wizji. Wykorzystuję coraz częściej żywicę, która ma zdolność uwieczniania delikatnych struktur.

Palimpsesty, paczworki – połączenia w jednym miejscu rzeczy o ponadczasowej wartości, np. barokowa rama z wyprodukowanym w taniej masowej produkcji autkiem z plastiku. Postmodernizm w swym pluralizmie i konformizmie wylewa się z kolekcji ostatnich prac. Wszystko już było, ale i „anything goes” – jak powiedziałby Paul Feyerabend. Od śmierci Duchampa minęło już wiele lat, jednak usankcjonowane i zaakceptowane ready-mades wciąż są w sztuce obecne, nie bez towarzyszących im kontrowersji.

Kompozycja na czarnym stelażu, kolaż (metalowa rama z płytą OSB, drewnianym koralikiem i fragmentem spalonych drzwi), format 80 x 50, 2022

Nie bez przyczyny Jean Baudrillard w *Spisku sztuki* uznaje Duchampa oraz Andy'ego Warhola za ostatnich prawdziwych artystów i zarazem „zabójców” sztuki. Kwestionując rolę artysty i sztuki, pozostawia przestrzeń dla swobodnego artystycznego umysłu, który jest w stanie na równi traktować koncept i jego wytwór. Począwszy od *Fontanny*, mamy otwartą dyskusję nad granicami i definicjami sztuki. Moje kolaże z cyklu *Epizody*, często na pograniczu kiczu, zbudowane z zastanych elementów, wpisują się w powyższy dyskurs. Biorąc pod uwagę kontynuatorów myśli Marcela Duchampa, takich jak Man Ray, John Cage, Andy Warhol, Jasper Johns, Frank Stella,

Robert Rauschenberg, nie sposób nie odnieść wrażenia, że współcześnie koncept odgrywa w sztuce największą rolę. Stworzona przeze mnie kolekcja *Epizody I, II, III* to dyskusja na temat granic sztuki z dziedzinami, które eksploruję, ale również z twórcami, którzy mieli wpływ na drogę moich artystycznych wyborów.

Widzę podobieństwa w swojej twórczości obiektowej z myślą Oskara Schlemmmera, który starał się znajdować nadrzędne zasady porządkujące rzeczywistość i wprowadzające harmonię¹⁴.

Wieńcząca moją wypowiedź praca z zieloną kulą jest szczególnie istotna jako zamknięcie wywodu dotyczącego *Epizodów*. Obiekt zamknięty w metalowej ramie, kiedyś stanowiącej oprawę dla taniej ściennej dekoracji, stał się metaforą zapowiadającą zmiany. Fragment drewna jest częścią spalonych drzwi do budynku przylegającego do mojej pracowni. Budynek, który kiedyś trawił pożar. Drzwi pamiętają dramat zamkniętych w niewielkim budynku ludzi, płaczących psów. Wszyscy sąsiedzi wspominają to zdarzenie jako chwilę grozy, mieszkamy bowiem w ciasnej zabudowie. Fragment drzwi ujęty w kompozycji na neonowym, pomarańczowym tle prowadzi na myśl nowe życie, które często budujemy na zgłiszczach starego. Dynamizmu kompozycji dodaje pędząca w tle zielona kula, pełna nadziei na nowe wyskakuje niemalże z przestrzeni ażurowego obrazu. Kurator wystawy w Lanckoronie, Piotr Ciastek, podczas wernisażu powiedział o tej niepozornej pracy, że jest jak kręgosłup ekspozycji. Trzyma kompozycję, ale pamięta wszystko, co dzieje się w ciele, z wielkim trudem dźwiga kolejne wyzwania, spala się i wstaje na nowo.

Nadmierna produkcyjność dzieł nie pozbawiała mnie chęci tworzenia, choć rozsądek nakazywał powstrzymanie się od nowych odsłon kolaży. Przedzierając się przez kolejne pokłady zasypujących mnie śmieci, doszłam do konkluzji, które napotykałam w rozważaniach Marcela Duchampa:

„Wkrótce powstało realne niebezpieczeństwo mechanicznego powielania tej formy wyrazu, dlatego postanowiłem ograniczyć produkcję ready-mades do kilku sztuk rocznie. Zdawałem sobie sprawę z tego, że sztuka jest dla widza, w większym nawet stopniu niż dla artysty, środkiem nałogotwórczym (jak opium), i chciałem moje ready-mades uchronić przed podobnym zbezczeszczeniem”.

Udałam się wówczas w wirtualną sferę, widząc w niej ukojenie od nadmiaru otaczających mnie i narracjotwórczych przedmiotów.

VI. Myśl przewodnia dotycząca wykazanego osiągnięcia artystycznego - opis wystawy i kolekcji *Vivir Con Color*

Indywidualna wystawa digital paintingu pt. *Vivir con color* w Tribunal Supremo de Elecciones na Kostaryce, 31 czerwca 2023 roku¹⁵

Wystawa odbyła się w prestiżowym miejscu wystawienniczym Kostaryki – w Tribunal Supremo de Elecciones. Podczas wystawy zaprezentowano 16 prac. Stworzyłam kolekcję autorskich obrazów wirtualnych w konwencji Color Field Painting, które powstały podczas badań nad barwą w malarstwie i druku. Projekt miał na celu pokazanie możliwości związanych z digitalną stroną dzieł i ich drukiem oraz zaprezentowanie tych osiągnięć na indywidualnej wystawie.

Najważniejszym osiągnięciem wystawy było dla mnie spotkanie z najsłynniejszymi artystami Kostaryki, którzy odwiedzili mnie podczas wernisażu. Byli to Fabio Herrera i Mario Moffoli oraz Tatiana Augillar Orozko. Uczestnikami wystawy byli też dyrektor Generalny Tribunal Supremo de Elecciones oraz artyści stowarzyszenia Association Plein Air Costa Rica. Jako artystka zostałam potraktowana z największymi honorami i wyróżnieniami. Popłynęły podziękowania, dostałam specjalny certyfikat, pojawiły się bardzo przychylne opinie o wystawie, które na długo pozostaną w mojej pamięci. Istotnym elementem wystawienniczym, który zdecydował o miejscu prezentacji prac, był fakt związany z ogromną popularnością i prestiżem miejsca, które odwiedza codziennie od 1000 do 4000 osób. W Tribunal Supremo de Elecciones wystawiają najlepsi artyści z Kostaryki, wystawa poprzedzająca była zbiorową prezentacją największych i najważniejszych artystów Ameryki Środkowej. Prace prezentowane były przez cały lipiec.

Wydrukowałam katalog z pracami prezentowanymi na Kostaryce w dwóch wersjach językowych – po polsku i po hiszpańsku, a także 16 prac prezentowa-

nych na wystawie w Tribunal Supremo de Elecciones na Kostaryce. Wydruk prac był bardzo skomplikowanym procesem, barwy zawarte w obrazach początkowo nie były możliwe do przeniesienia na podłoże. Wraz z Marcinem Dąbrowskim opracowaliśmy odpowiednią technologię druku i tak przygotowana maszyna oraz pliki dały finalnie niesamowity efekt.

Celem nadrzędnym kolekcji obrazów była chęć komunikowania się ze światem poprzez uniwersalny język koloru. Wniosek, który pojawił się w trakcie realizacji projektu, to fakt, iż barwę odbieramy z perspektywy swojej wrażliwości i indywidualnych predyspozycji percepcyjnych oraz kultury, w której wyrastamy. Mimo że na świecie funkcjonuje wiele opracowań i wzorników koloru, to nietrudno oprzeć się wrażeniu, które potwierdza w swej refleksji John Ruskin (1859 r.), że „Najlepsze możliwe oznaczenie koloru to takie, gdy nikt, kto go widzi, nie wie, jak go nazwać”¹⁶.

Opis kolekcji obrazów cyfrowych *Vivir con color*

„Malarstwo jest manifestacją życia – powtarzał Kantor. – „Pytanie »dlaczego maluję« brzmi jak pytanie »dlaczego żyję«”¹⁷.

„Przestrzeń dla sztuki, przestrzeń dla malarstwa można kreować wszystko jedno gdzie: na płótnie czy na scenie, na ulicy i w urzędzie pocztowym. Można ją kreować przy pomocy farb lub przy pomocy aktorów, przed sobą samym wreszcie – przez swoje słowa, krzyki, skandale – byle tylko przyspieszyć pulsowanie czasu, opanować jego ucieczkę, uniknąć jego zasadzek”¹⁸.

Wywodzę swe myśli z teorii teatru, lecz malarstwo od zawsze jest dla mnie sztuką prymarną. Język malarski sprawia, że płynnie poruszam się w pozostałych dziedzinach. *Malarskość scenografii polskiej* to tytuł mojej pracy magisterskiej na Uniwersytecie Łódzkim, którą

¹⁵ <https://asp.lodz.pl/index.php/pl/inne-wystawy/4063-vivir-con-color>

¹⁶ K. St. Clair, *Sekrety kolorów*, Grupa Wydawnicza Foksal Sp.z.o.o., Warszawa 2022 r., s. 36.

¹⁷ K. Czerni, *Tadeusz Kantor. Spacer po linie*, Cricoteka, Kraków 2015 r., s. 20.

¹⁸ M. Porębski, *Deska. Tadeusz Kantor. Świadectwa, rozmowy, komentarze*, Warszawa 1997[w:] K. Czerni, *Tadeusz Kantor. Spacer po linie*, Cricoteka, Kraków 2015 r., s. 20.

realizowałam pod opieką prof. Anny Kuligowskiej-Korzeniewskiej. Dyplom pt. *Malarstwo barwnych konstelacji* u prof. Włodzimierza Stelmaszczyka to dwie prace, które pokazały drogi moich zainteresowań. Podczas studiów, jak również po nich, starałam się czynnie uczestniczyć w plenerach i wystawach ogólnopolskich i międzynarodowych, dotychczas brałam udział w 38 wystawach zbiorowych (Polska, Kostaryka, Kanada, Czechy), zrealizowałam 12 wystaw indywidualnych. Wszystkie obrazy tworzyłam w tradycyjnej technice akrylowej i olejnej. Powstały zarówno miniatury malarskie, jak i malarstwo wielkoformatowe. Jednak ze względu na brak pracowni i pojawienie się nowych technologii szukałam innych możliwości eksploracji malarskich. Przeplatające się w mojej twórczości dyscypliny (scenografia i malarstwo) zaprowadziły mnie również w wirtualną stronę.

Od 2016 roku wraz ze studentami i mgr. inż. Piotrem Kulbickim realizujemy wykłady i ćwiczenia w programach 3D Max, tworząc wirtualne scenografie, rekonstruując sceny teatralne, tworząc trailery do filmów. W 2023 roku powstał przedmiot dyplomowy Podstawy Projektowania Scenografii Wirtualnej, gdzie eksplorujemy doświadczenia teatralne, odnajdując wirtualną sferę sztuki. To doświadczenie pozwoliło mi myśleć szerzej o możliwościach związanych ze sztuką i obrazowaniem. Widząc zarazem przyszłość i możliwości scenografii w niematerialnej płaszczyźnie, sama zaczęłam tworzyć obrazy cyfrowe. Rozwój technologiczny będący bliski myśli edukacyjnej Bauhausu również w tym przypadku pozwolił mi na eksperymentalne podejście, a także na powrót do malarstwa i przestrzeni barwnej.

„Rozważając wpływowe estetyki ostatnich dwustu lat, widzimy, że zbudowane zostały na ontologii (klasycznego) obrazu, na statycznym pojęciu bytu, które apriori neguje albo wyklucza istotę sztuki mediów, zwłaszcza ruchomych obrazów, mianowicie ich dynamikę, ich immanentność ich formę czasową”¹⁹.

Zagadnienia poruszone w obrazach digitalnych to barwa, a także dyskurs związany z ruchem w przestrzeni kompozycji. Ruch, a zarazem jego zatrzymanie. Teatralny w mojej ocenie „moment dziania się tu i teraz”, chwila zapisu wrażenia, którą dzięki obrazowaniu możemy przedłużyć. Formy zanurzone w kolorze oddziałują na siebie i na widza. Linie diagonalne tną przestrzeń nieba, a zarazem harmonizują z linią horyzontu. Powtarzającym się motywem obrazu jest okrąg, będący zarazem metaforą pełni, jak i symbolem jednostki, bytu. Przestrzeń obrazu wypełnia kolor, symbolizujący związane z miejscami emocje, których zapis odbywa się poprzez notację

barwną. Perspektywa z lotu ptaka zakłada dystans wobec obserwowanego zjawiska w szerokim kontekście.

Podczas dyplomu z malarstwa w pracowni prof. Włodzimierza Stelmaszczyka stworzyłam wielkoformatową kolekcję obrazów pt. *Malarstwo barwnych konstelacji*, nawiązując do ekspresjonizmu abstrakcyjnego, a w szczególności do malarstwa Marka Rothki. Stworzyłam sześć obrazów będących metaforą „barwnego portalu”, pozwalającego widzowi na wejście do innej czasoprzestrzeni wizualnej. Digitalna droga to dla mnie powrót do pasji, jaką jest malarstwo, oraz przekroczenie bariery technologicznej. Dzięki cyfryzacji poznałam aspekt związany z ogromnymi możliwościami dostępnymi przy użyciu bardzo prostego programu. Kolejny krokiem było ograniczenie narzędzi, by móc skupić się na kluczowych relacjach między formą, teksturą i kolorem. Wielokrotne testowanie relacji barwnych i kształtów zaprowadziło mnie do stworzenia kilkuset obrazów. Ostatecznie wybrana kolekcja to szesnaście prac, które łączy dyskurs związany z eksploracją barwy, formy, światła i zatrzymanego ruchu. „Spostrzeżenia wzrokowe łączy wiele wrażeń zmysłowych. W zależności od punktu ciężkości naszej obserwacji rozróżniamy spostrzeżenia przestrzeni, wielkości, kształtu i barwy”²⁰.

Zagadnienia barwy

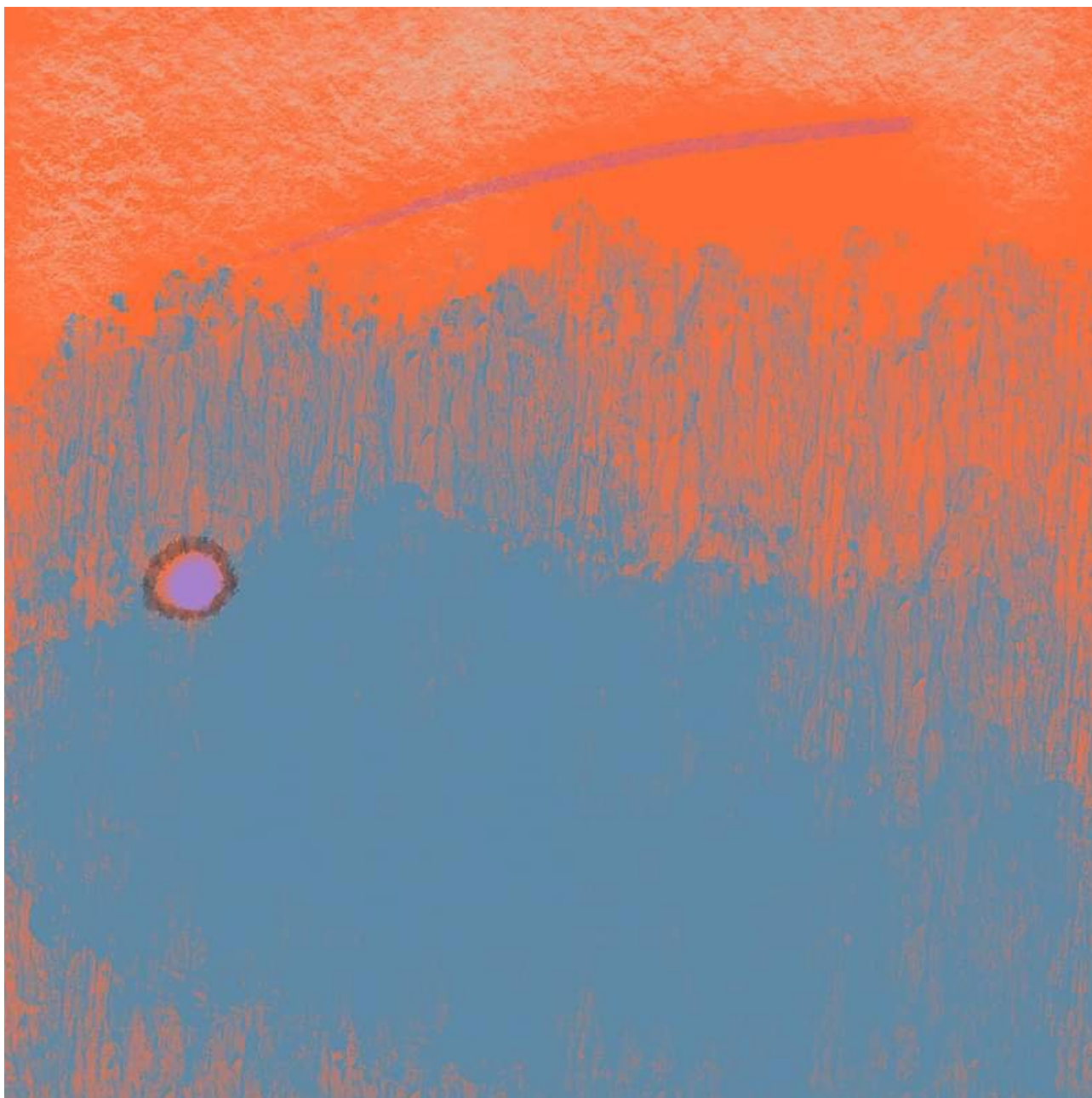
Prace przedstawiają palety kolorów z różnych miejsc na świecie, które odwiedziłam, obserwując kulturę i przestrzeń poprzez barwę. Kompozycje obrazów nawiązują do krajobrazu kolorystycznego m.in. Egiptu, Hiszpanii, Polski, Kanady, Włoch, Kostaryki.

Koło będące symbolem spełnienia stało się najczęściej wybraną przeze mnie formą. Dynamika linii przecinającej niebo to często droga samolotu, to podróż, w którą wyruszam. Przekraczam granice czasu, kultury, a otaczająca nas przyroda pozostaje niezmienna, stała. Zmienia się pod wpływem światła, światło zaś jest kolorem. Koloru nie trzeba nazywać, kolor przemawia bezpośrednio do uczuć, znaczeń, wspomnień, emocji, bez pośrednictwa skojarzeń.

Kolor może być uniwersalnym językiem, za pomocą którego możemy komunikować się ze światem. De-launy pisał: „Oszalałam na punkcie form kolorów, ale nie szukam ich scholastycznego wyjaśnienia... Żadna z nauk skończonych nie ma nic wspólnego z moją techniką {metier} poruszania się ku światłu. Moja jedyna nauka to wybór między impresjami, które światło wszechświata oferuje mojej rzemieślniczej świadomości {conscience}, a które staram się grupo-

19 P. Weibel, *Transformationen der Techno-Asthetik*, [w:] *Digitaler Schein: Ästhetik elektronischen Medien*, red. F. Rotzer, Frankfurt am Main 1991, s.205.

20 G. Zeugner, *Barwa i człowiek*, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1965, s. 117.

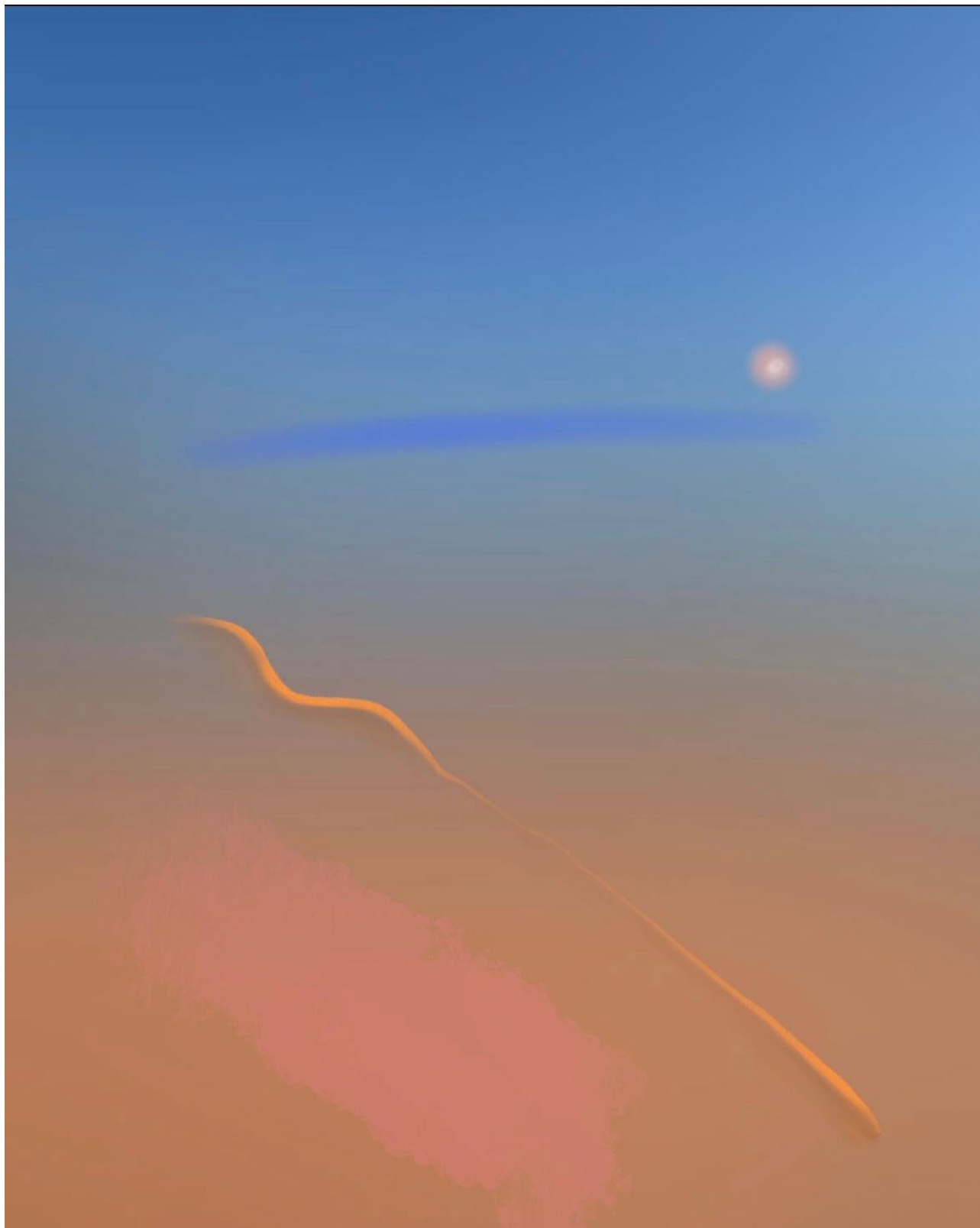

The first act in the art of living, digital painting on paper, format 50 x 50 cm, 2022

wać nadając im w przedstawieniach ład i odpowiednie życie".

Obszerne zagadnienie związane z teorią barw, które rozciąga się od fizjologii oka, fizyki, chemii po psychologię i antropologię barw, prowadzi mnie do interesującego kontekstu koloru jako obserwowanego zjawiska, które staram się interpretować, używając digital paintingu. Zagadnienie barwy ma długą historię. Złożoność problemów i zagadnień, jakich dotyczy ta dziedzina, sprawia, iż badania materii barwnej składają się na wielopoziomową wypowiedź. Barwy świadomie używali już Egipcjanie, w 150 r.n.e. starożytny myśliciel Klaudiusz Ptolemeusz po raz pierwszy opisał zjawisko rozszczepienia światła. Kolejni badacze, np. Roger Bacon (1214–1292), próbowali wyjaśnić zjawisko tęczy, Kartezjusz i holenderski

astronom Willebrord van Roijen Snell poszukiwali sposobu na określenie natury zagadnienia, jakim jest barwa. Dopiero jednak wiek XVII i postać Newtona przynosi owoc badań w postaci opracowanych naukowo zjawisk świetlnych. Znamienne, iż brak badań i analiz nie przeszkadzał artystom wcześniejszych epok w intuicyjnym używaniu koloru w swych dziełach. Wrażenie wzrokowe i obserwacja natury pozwalały na mieszanie pigmentów na palecie i tworzenie nieskończonego bogactwa obserwacji, których wynikiem jest cała sztuka malarstwa średniowiecznego, renesansowego i barokowego. W swojej twórczości odnoszę się do aspektu psychologicznego związanego z subiektywnym odczuwaniem barwy. Zgadzam się z Adamem Zausznicą, który pisze o psychologicznej osobowości barwy, co oznacza samodzielną

Dynamic story on the sky, digital painting on paper, 35 x 56 cm, 2021

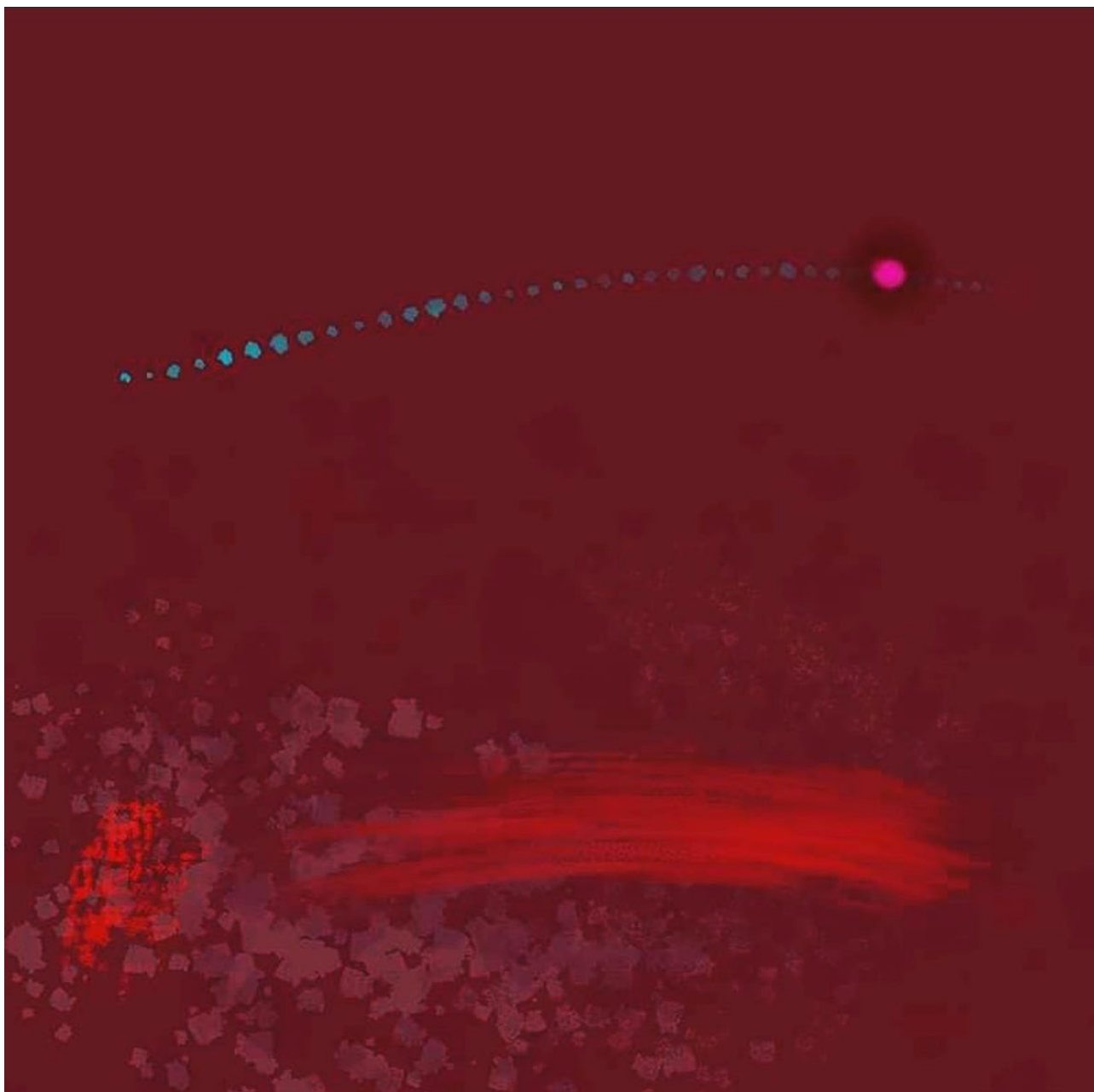
osobowość podobną do osobowości i charakteru ludzkiego²¹.

Stworzony obraz buduje doznania o odmiennym charakterze od zaobserwowanego zjawiska. Ulegają zatarciu szczegóły, co doprowadza kompozycję do swoistej syntezy. Pamięć barwy umożliwia mi jej rejestrację w postaci obrazu cyfrowego – to zarówno

proces fizyczny, jak i duchowy. Pozostaje istota zjawiska bliższa emocji niż teorii barw. Notacja czysto wizualna, emocjonalny zapis przeżycia w partyturze barwnej. Goethe jako twórca koła barw również podążał w ich psychologiczną interpretację. Niech przykładem będzie jego kultowa wypowiedź: „Die Farben sind Taten des Lichts, Taten und Leiden”²².

21 A. Zausznica, *Nauka o barwie*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2012, s. 451.

22 Károly Szelényi, *Farben - Die Taten des Lichts: Goethes Farbenlehre im Alltag*, 2012.

Lights of Barcelona, digital painting, printing on paper, format 50 x 50 cm, 2022

Staram się przywołać wspomnienie odczuć i przestrzeni, by przenieść precyzyjnie niematerialną sferę uczuć w materialną sferę wirtualnej techniki malarskiej. Interpretując miejsca i zjawiska zaobserwowane w świecie rzeczywistym, obserwuję symbiozę barwy i przestrzeni. Płaszczyzna koloru w zależności od interpretowanego zjawiska zmienia nasycenie, pozostaje wypełniona kształtami, które stanowią jej integralną część. Formy i kształty stają się nośnikami emocji i wieloznacznych treści, te zaś ukazują pewien rodzaj tajemnicy. Tworząc, obserwuję zjawisko relatywizmu barwnego. Notuję, jak zmienia się postrzeganie koloru na skutek oddziaływania sąsiadujących barw na obserwowany kolor.

Nie sposób pominąć w niniejszych rozważaniach twórczości Wassilego Kandinsky'ego, który opisywał artystę wsłuchującego się w rytmy przyrody, dążył do wydobywania z natury duchowo-materialnego dualizmu. Podobnie jak znany abstrakcjonista staram się w sposób symboliczny oddać nastrój i skonstruować wypowiedź malarską będącą partyturą dla interpretowanego zjawiska. Konstruując utwór malarski, zwracam uwagę, by wyczuwalny był duchowy pierwiastek zawarty w obrazie. Harmonia ewokuje wówczas różne odcienie uczuć, od ekspresji po melancholię. Opisana przez Wassilego Kandinsky'ego synestezja, będąca zjawiskiem bardzo mi bliskim, otwiera możliwość interpretacji barwnej oglądanego zjawiska. Kolor jest sposobem wywierania bezpośredniego wpływu na duszę – pisze artysta. „Kolor jest klawiszem. Oko jest młoteczkiem. Duch zaś wie-

lostrunowym fortepianem”²³. Dzięki działaniu barwy mogę wyrazić rzeczy nieuchwytne, niedotykalne, jak napisałby

Jean-Fraçois Lyotard.

Zapisy kolorów są dla mnie jak dziennik odczuć transcendentalnych, niemożliwych do wyrażenia w żadnym innym medium. Technicznie tworzenie obrazów cyfrowych to znajomość narzędzi malarskich w aplikacji komputerowej. Ułatwieniem w pracy nad obrazami są wielokrotne próby, które w sposób precyzyjny mogą oddać charakterystykę obserwowanego zjawiska. Używając rozróżnień tonalnych, fakturowych, badam relację pomiędzy poszczególnymi elementami kompozycji. Układ elementów na pierwszy rzut oka przypomina układy struktur geometrycznych, powstałe utwory nawiązują jednak w efekcie do pejzażu. Szeroka gama barwna, zaczynając od magenty po indygo, pomarańcze, zielone odnosi do obserwowanych w przestrzeni eksplorowanych kultur połączeń barwnych, które w nich występują. Użycie harmonizujących lub kontrastujących ze sobą barw wymaga odpowiedniego zastosowania temperatury barwnej, nasycenia i jasności, które podkreślają efekt związany z dynamizmem delikatnych pociągnięć pędzla.

Chcę, żeby sztuka, którą tworzę, była przestrzenią wolności i otwartości. Była pomostem łączącym nawet najbardziej odległe kultury. Wszyscy czujemy kolor, on niczego nie reprezentuje, a jednocześnie dotyka każdego z nas inaczej.

Linia, ślad, ruch, dzianie się...

Linie dopełniają kompozycję i pozwalają na budowanie kolejnych planów i wchodzenie w głąb przestrzeni malarskiej. Zróznicowanie barwne płaszczyzny obrazu wprowadza w drgania linie, które interferują, dając wrażenie ruchu. Obserwuję również zbliżanie się i oddalanie od podłoża, które wspiera efekt iluzji pogłębienia przestrzeni. Obecność linii wpływa na ekspresję zawartą w obrazie, dopełnia charakter dzieła. Linia często staje się głównym bohaterem obrazu, przecina jego płaszczyznę, tworząc kontrast w odniesieniu do tafl barwnej. Dzięki linii pojawia się w kompozycji rytm, a nadany kierunek wykazuje działanie sił przeciwstawnych do sił występujących w podłożu. Linia, którą stosuję, jest często śladem ruchu lub jego zatrzymaniem. Notuję intrygujące mnie zjawisko przecinania tafl nieba, które wykonuje obiekt przemieszczający się w powietrzu. Ślady wykonane często przez ciężki pojazd mechaniczny, np. samolot, są subtelne i tworzą rysunek będący jedynie śladem zdarzenia lotu. Pejzaż i jego głębie tworzą linie horyzontu, a ciągnące się w głąb rytmicznie zagonki, pola przecinane drogami, trakcjami

tworzą rysunek będący podstawą obrazu. Widzę obrazy znanego krakowskiego malarza Leszka Misiaka i jego syna Michała, który dokonuje syntezy pejzażu, pozostawiając jedynie linie w relacji barwnej. Widzę porządek i powtarzalność, która odwołuje się do zaklętych w naturze fraktali. Rytuał powtarzalności i harmonia pejzażu przywołują na myśl teatr życia codziennego, wewnętrzną potrzebę tworzenia i notowania obserwowanego piękna.

Przestrzeń, metafora rzeczywistości

Czym jest malarstwo? Opowieścią o barwie i strukturze w otaczającej nas przestrzeni? Czym jest owa przestrzeń? Co się w niej „dzieje”, w oku i myśli artysty, gdzie staje się jego skonstruowana w sposób plastyczny wypowiedź? Rodzi się inny punkt widzenia, pojawia się metafora rzeczywistości. Wrażenie wzrokowe napisane barwą, linią i kształtem nie istniałoby bez przestrzeni, która je definiuje. Dzieło jest wytworem relacji fizycznie odczuwanej przestrzeni wypełnionej formami, które na płaszczyźnie obrazu tworzą nowe interakcje. „Obraz może być jednocześnie materialny i psychiczny, zewnętrzny i wewnętrzny, przestrzenny i językowy, ukształtowany i bezkształtny, plastyczny i nieciągły”²⁴. Budując przestrzeń malarską, zaczynamy od obserwacji zjawiska, potem pojawia się kontekst związany z emocjami, a dopełnia to wiedza z zakresu technik, którymi próbujemy obraz widziany zapisać. Pierwszym krokiem, który stawiam, zaczynając malarski szkic, jest przestrzeń, potem wypełniam ją kolorem. Często kolor i przestrzeń dopełniają się, jedno nie istnieje bez drugiego. Szukam kosmicznego porządku, w nim dostrzegam metaforę otaczającej mnie rzeczywistości. Język geometrii pozwala mi systematyzować i upraszczać obserwowane zjawisko. Perspektywa, której używam, pokazuje świat widziany z góry – upraszczam go, sprowadzam do syntetycznych relacji. Andrzej Łobodziński, zajmując się analizą form, barw oraz struktur wewnątrzobrazowych, zwrócił uwagę na niezbędną w poszukiwaniu równowagi symbiozę dwóch sprzecznych pierwiastków: racjonalności i duchowości. Ten sposób myślenia jest bliski mojemu spojrzeniu na sztukę. Zakładam, że odbiorca patrzy moimi oczami, przyjmuje mój punkt widzenia. Moment kreacji i moment odbioru staje się tym samym momentem. Definiuje „dzianie się” językiem zaczerpniętym z refleksji teatrologicznej. Gra z widzem, dotyka teatralnego „tu i teraz”, otwiera możliwość współtworzenia. Konstytutywna dla teatru interakcja z odbiorcą dzięki współodczuwaniu staje się jednym z najistotniejszych założeń.

23 W. Kandinsky, *Punkt i linia a płaszczyzna*, Warszawa 1986, s. 31.

24 G. Didi-Huberman, *Devant le temps*, dz.cyt. s.14 [w:] D. Semenowicz, *To nie jest obraz*, Poznań/ Kraków 2013, s. 51.

Punkt, byt, aktor

Powtarzającym się motywem obrazu jest punkt, będący zarazem metaforą pełni, gdy przyjmuje formę okręgu, kiedy indziej zaś śladem po geście malar-skim będącym dynamicznym symbolem jednostki, bytu. Personifikuję punkt jako symbol odniesienia do wszechogarniającej przestrzeni. Ukazuję proporcję pomiędzy jednostką a „wielkim teatrem” światła i barw. Punkt jest aktorem w owym teatrze, gra rolę lidera, solisty. Bez niego kompozycja jest niepełna. Spektakl nie może odbyć się bez aktora. Analizując dzieła Romeo Castelluccio, będące obrazami w przestrzeni pudełka scenicznego, widzę, w jakim kontekście chcę lokować analizy swoich prac malar-skich. Dorota Semenowicz słusznie zauważa, iż obraz sceniczny u włoskiego artysty „jawi się jako idea, innym razem jako forma, jeszcze innym jako symbol (...) niezmiennie w jego refleksji istotne miejsce zajmuje widz. Jeśli obraz stawia pytanie, nie należy ono do obrazu, tylko do oglądającego”²⁵.

Technologia a malarskość druku

Istotnym aspektem realizacji wystawy *Vivir con color* był proces związany z drukiem prac malarskich wykonanych w technice cyfrowej. Większość użytych w pracach kolorów była poza gamutem barwnym, ta sytuacja zakwestionowała możliwość druku. Jednak dzięki współpracy ze specjalistą w dziedzinie barw i druku Marcinem Dąbrowskim, który wybrał odpowiednią technologię druku, stworzył specjalne profile barwne oraz wybrał odpowiednią maszynę i papier, uzyskaliśmy efekt malarski, którego nie byłabym w stanie oddać w żadnej innej technice. Barwy miały odpowiednie wysycenie, obrazy w strukturze zyskały subtelny i miękki wyraz. Ulotność wspomnień oraz idea przemijalności i chwilowości zyskała idealny wyraz dzięki drukowi wysokojakościowemu. Istotnym aspektem było stworzenie kolekcji przy użyciu najmniejszej ilości chemii i materiałów eksploatacyjnych. Ramy prezentowanych obrazów również ograniczone zostały do passe-partout z białej bawełnianej tektury. W przypadku nowych, specjalistycznych technologii współpraca artysty ze światem inżynierii barwnej stała się pouczającym doświadczeniem. Osiągnięty dzięki współpracy ze specjalistami efekt zyskał miano swoistego odkrycia nowych możliwości, jakie daje technika druku. „Obraz cyfrowy rozumiany jako budulec – element składowy bądź całość dzieła mediów elektronicznych – jest zazwyczaj rezultatem współpracy artystów i informatyków”²⁶ – pisze prof. Lesław Miśkiewicz.

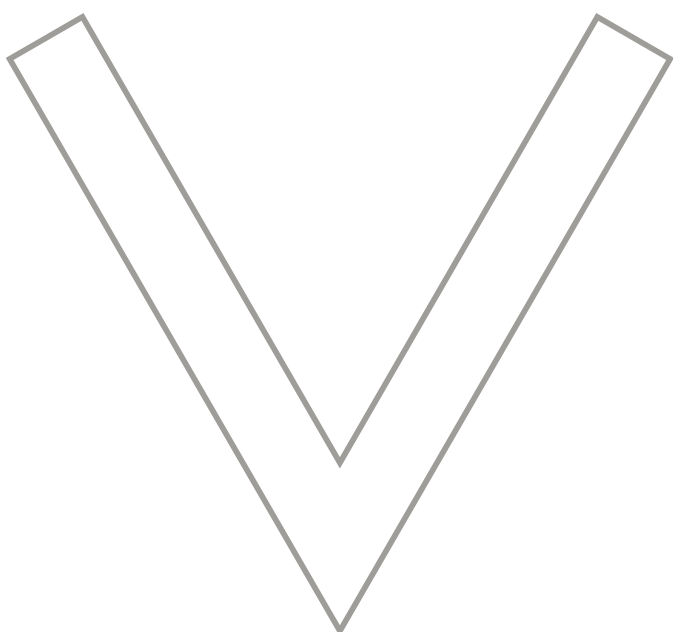
Zagadnienie barwy ujęte w kontekście technologicznym to cyfrowa interpretacja zjawiska fizycznego, którą realizuje wzór matematyczny. Lecz w świecie artystycznym barwy pojmowane są jako wartość substancjalna.

Podsumowanie

Doświadczenie wystawy pt. *Vivir con color* pokazało zarazem odrębność sfer związanych z interpretacją matematyczną barwy i jej materialnego oblicza. Efektowi końcowemu wydruku z trudem może dorównać tradycyjna technika malarska. Refleksja nad barwą w świecie fizyki, chemii i matematyki jest daleka od artystycznego rozumienia pigmentów i barwników. Procesy zachodzące podczas mieszania barw cyfrowo są kompletnie inne niż te, które towarzyszą nam podczas łączenia kolorów addytywnie na palecie malarskiej. Fascynujący i niezwykle rozległy teoretycznie temat związany z barwą stał się kolejnym ważnym krokiem badawczym, który zamierzam kontynuować wraz ze specjalistami z innych dziedzin nauki i technologii. Niezmiennie interesuje mnie zagadnienie koloru określonego kulturowo. Barwa w zależności od miejsca, w jakim się znajdujemy, ma zdolność komunikowania sensów i symbolizowania sytuacji społecznych oraz życiowych. Fascynacja związana z malarstwem łączy się w tym miejscu z chęcią poznania antropologii koloru i wykorzystania badań kulturowych. Ameryka Środowa to miejsce pełne sztuki, która w naturalny sposób pojawia się w miejscach użyteczności publicznej, takich jak hotele, restauracje, dworce, przejścia podziemne, place, drogi i muzea. Realizuje się w tej wielowiekowej kulturze również myśl związana z ideą bliską twórcom Bauhausu, czego wyrazem jest nauczanie sztuki w EMAI Santa Anna. Mieszkańcy Kostaryki jako rzecz naturalną uważają przestrzeń wypełnioną pięknem i sztuką. Prezentacja prac dla takich odbiorców stała się naturalnym wyborem.

25 D. Semenowicz, *To nie jest obraz*, Poznań/Kraków 2013, s. 51.

26 „W najszerszym rozumieniu obrazem cyfrowym możemy nazwać każdy obraz wygenerowany lub przetworzony za pomocą technik cyfrowych. W obszarze tzw. Nowych mediów elektronicznych obraz cyfrowy jest podstawowym środkiem wyrazu artystycznego, nośnikiem formy wizualnej”. [w:] L. Miśkiewicz, *O przestrzeni nowych mediów*, „Powidoki” nr 5, s.199/205.

VII. Pozostałe doświadczenia zawodowe i artystyczne

a. Filmografia

Doświadczenie zawodowe i artystyczne rozpoczęłam jako absolwentka kulturoznawstwa Uniwersytetu Łódzkiego, podejmując współpracę przy swojej pierwszej produkcji filmowej, jaką był film pt. *Leśne Doły* w reżyserii Sławomira Kuligowskiego. Działanie w obszarze filmu realizowałam na przestrzeni kolejnych lat, głównie kostiumy do etiud, filmów długo- i krótkometrażowych, reklam. Ostatnią realizacją kinową był film pt. *Sąsiedzi* w reżyserii Grzegorza Królikiewicza, byłam tam II kostiumografem. Zrealizowałam kostiumowo ponad 200 reklam telewizyjnych, tworzyłam kino artystyczne, teledyski, pracowałam również przy serialu TVN. Miałam zaszczyt współpracować z wielkimi postaciami kina: Grzegorzem Królikiewiczem, Zbigniewem Warpechowskim, Krzysztofem Ptakiem, Piotrem Złotorowiczem, Bartoszem Warwasem, Pawłem Majem, Karolem Stadnikiem, Adrianem Pankiem, Grzegorzem Dębowskim. Wiele stworzonych z moim udziałem filmów zdobywało nagrody na polskich festiwalach, np. nagroda dla filmu *Nie dotyczy rowerów* na Festiwalu w Gdyni czy też kilkadziesiąt nagród międzynarodowych dla filmu *Matka Ziemia*. Spotkałam na swej drodze wybitnych aktorów, m.in. Ewę Błaszczyk, Annę Muchę, Katarzynę Herman, Małgorzatę Pienkowsą, Krystynę Jandę, Jana Peszka, Piotra Głowackiego i wielu innych. Przez wiele lat tworzyłam kostiumy do filmów i etiud w PWSFTviT im. Leona Schillera w Łodzi. Zainicjowałam również współpracę pomiędzy Szkołą Filmową a ASP w Łodzi, by umożliwić praktykę naszym studentom przy realizacji filmów. Doświadczenie przy produkcji filmów przełożyło się na potrzebę edukowania innych – na rodzimym wydziale od wielu lat uczę studentów, jak przygotować się do roli scenografa lub kostiumografa.

Główny kostiumograf:

- *Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku*, Teatr Telewizji, 2009,
- *Urodziny*, etiuda szkolna w PWSFTviT w Łodzi, 2008,
- *Ballad of This Man*, etiuda szkolna w PWSFTviT w Łodzi, 2010,
- *Protokoły mędrców Syjonu*, etiuda szkolna w PWSFTviT w Łodzi, 2011,
- *Gen wolności*, reklama społecznościowa, 2011,
- *Dom starych ludzi*, etiuda szkolna w PWSFTviT w Łodzi, 2011,
- *Spisek*, etiuda, etiuda szkolna w PWSFTviT w Łodzi, 2011,
- *Zastrzeż dowód* (reklama internetowa PKO SA, akcja Stowarzyszenia Banków Polskich, 2011),
- *Początki kina* (film na rocznicę otwarcia kina w Słubicach, Festiwal Most Słubice/Frakfurt, 2013),
- *Jaskółka* (reż. Bartosz Warwas, pierwszy raz w historii film fabularny wyprodukowane przez PWSFTviT trafił do kin, 2013),
- *Jutro jest dziś* (teledysk, zdjęcia Remigiusz Wojaczek, 2013),
- *Matka Ziemia* (etiuda szkolna, 2014),
- *Korepetytor* (pilot serialu, 2015),
- *Wesołowska i mediatorzy* (serial fabularny, 2015),
- *NDR* (film krótkometrażowy, 2016),
- *Ogniwo* (etiuda szkolna, 2016),
- *Leśne Doły* (film fabularny, 2006/2008/2011),
- przygotowanie kostiumów do ponad 200 reklam telewizyjnych Aflofarm Farmacja Polska, Sp. z o.o., 2010-2015

Drugi kostiumograf:

- *Sqsiady* (film fabularny w reż. Grzegorza Królikiewicza, 2014).

Scenografia:

- *Czarna góra* (etiuda szkolna, 2015/2016),
- *DN-NIGHTWR*, *Mount BLANC* (scenografia do reklamy, 2016),
- *Ultraviolet*, sezon 2 (jeden dzień zdjęciowy, 2019).

Charakteryzacja, fryzury:

- *Moonshine* (film animowany, 2013).

b. Doświadczenie teatralne

Wyrastając w przestrzeni teatralnej, za naturalny wybór uznawałam obranie ścieżki aktorskiej. Wyobrażałam sobie swoją karierę na deskach teatru. Od 2002 roku współpracowałam przy organizacji i prowadzeniu imprez kulturalnych (występy wokalne, realizacja identyfikacji wydarzeń, dekoracji) w Miejskim Ośrodku Kultury w Konstantynowie Łódzkim. Zaowocowało to w kolejnych latach kontaktami z Łódzką Organizacją Turystyczną i światem kultury i sztuki w Łodzi oraz w całym kraju podczas kolejnych edycji Polskiego Forum Kultury Samorządowej. Lata 2002–2008 to współpraca ze Śródmiejskim Forum Kultury (obecnie Domem Literatury w Łodzi). Realizowałam tam dekoracje, charakteryzacje, kostiumy oraz występowałam w spektaklach Studia Piosenki Forum. Współtworzyłam spektakle z kierownikiem muzycznym Teatru Jaracza prof. Teresą Stokowską-Gajdą oraz Kazimierzem Knołem, głównym choreografem Teatru Wielkiego. Poniżej znajdują się wszystkie spektakle, w których brałam udział.

1. *Dziewczyny bądźcie dla nas dobre na wiosnę – piosenki Wojciecha Młynarskiego* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2000) – występ wokalny.

2. *Bez miłości ani rusz* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2001) – aktorka.

3. *Bezsenny mus wiosenny. Piosenki J. Przybory i J. Wasowskiego* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2001) – aktorka.

4. *Nasza jest noc* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2002) – aktorka.

5. *Surabaja Johnny* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2003) – aktorka.

6. *Pod dachami Paryża* (Scena Kameralna Teatru Muzycznego w Łodzi, 2003) – dekoracje, kostiumy, aktorka.

7. *Do ciebie, Polsko* (spektakl z okazji Święta Niepodległości, 2003) – kostiumy, aktorka.

8. *Swojskie stworzenie świata* (spektakl poświęcony twórczości Mariana Załuckiego, Śródmiejskie Forum Kultury, 2003) – kostiumy, aktorka.

9. *Arivederci Roma. Wieczór piosenki włoskiej* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2004) – dekoracje, kostiumy, aktorka.

10. *W piątek wieczorem* (spektakl poetycko-muzyczny przygotowany z okazji 60. rocznicy zagłady Getta Łódzkiego, Śródmiejskie Forum Kultury, 2004) – aktorka.

11. *Warszawski Nokturn* (widowisko przygotowane z okazji 60. rocznicy Powstania Warszawskiego, Śródmiejskie Forum Kultury, 2004) – aktorka.

12. *Od Dreptaka do Cysorza* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2005) – aktorka.

13. *STOP klatka - wieczór piosenek Jonasza Kofty* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2007) – aktorka.

14. *Od Andrew Liloyda Webbera do Eltona Johna* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2007) – aktorka.

15. *Za siedmioma strunami* (spektakl muzyczny, 2007) – charakteryzacja i choreografia.

16. *Księżę i Żebrak* (Narodowy Teatr Edukacji im. Adama Mickiewicza, Kraków, 2007) – scenografia.

17. 2008/2009 – współpraca z Fundacją Form Art. przy organizacji kącików plastycznych oraz animacji teatralnych podczas imprez kulturalnych.

18. *Tak, jak malował pan Chagall* (Studio Piosenki „Proforum”, kierownictwo muzyczne: Teresa Stokowska-Gajda, Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka w Łodzi 2009) – kostiumy, opieka scenograficzna.

19. *Trzynastego* (koncert w wykonaniu Studia Piosenki ProForum pod kierownictwem Teresy Stokowskiej-Gajdy, klub Mandala, Łódź, 2009) – kostiumy i charakteryzacja.

20. *Nasza miłość wojenna* (spektakl, Teatr Nowy, 2009) – kostiumy i charakteryzacja.

21. *Dom Bernardy Alba* (spektakl, Teatr Muzyczny w Łodzi, 2010) – kostiumy.

22. *Lewy prosty* (widowisko improwizowane, Ośrodek Kultury Karolew, 2011) – scenografia.

23. *Piotr Hertel – piosenki nie tylko z teatru* (2011) – scenografia, kostiumy, charakteryzacja, projekt plakatu, folderu i zaproszenia.

24. Spektakl plastyczny Koła Teatralnego wraz z II rokiem Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych ASP Łódź (wrzesień 2012 – czerwiec 2013) – opieka artystyczna.

25. *Żyj kolorowo* (koncert upamiętniający pedagoga i kompozytorkę Teresę Stokowską-Gajdę, Teatr im. S. Jaracza w Łodzi, 2023) – występ wokalny, kostiumy, opieka scenograficzna (realizacja scenografii ze studentką Klementyną Lewandowską), fryzury i make-up.

26. *Through the painting to the scenography* (performance z pracami malarskimi na Praskie Quadriennale 2023) – performance, konfrontacja z dziełami polegała na interakcji dzieł umieszczonych na moich plecach z instalacjami na PQ.

c. Pozostała działalność naukowo-artystyczna

Doświadczenia organizacyjne w instytucjach kultury i funkcjonowanie w świecie sztuki zaprowadziło mnie do założenia własnej działalności gospodarczej o profilu artystyczno-edukacyjnym.

W latach 2014–2015 r. prowadziłam własną działalność gospodarczą Przystanek Kreacja. Realizowałam kostiumy do filmów, reklam, zajmowałam się organizacją eventów i warsztatów artystycznych. W 2016 roku podjęłam współpracę z Forward Group jako reżyser castingu do programu *Wygi bajki*. W 2018 r. podjęłam decyzję o zakończeniu współpracy z filmem i wraz Michałem Płusą założyłam firmę Akademia Twórczego Myślenia, gdzie w ramach nowej pracowni w Pałacu Arnolda Stillera zrealizowałam kilka projektów, kilkadziesiąt warsztatów, pokazów, spektakli multimedialnych.

W latach 2018–2020 r. zaczęłam pracę przy projektowaniu wnętrz. Wraz z Martą Małyką założyłam firmę WOW House. Idąc za myślą Bauhausu, chciałam dotrzeć ze sztuką do wnętrza, dlatego realizowałam również projekty tapet w postaci obrazów, rysunków i kolekcji luster. Zrealizowałam kilkanaście projektów wnętrz i do dziś doradzam znajomym lub tworzę koncepcję wnętrz u klientów, którym zależy na wyjątkowym i artystycznym wykończeniu własnej przestrzeni. Od 2021 roku realizuję koncepcję barwną i projektuję wnętrza, meble i obrazy do artystycznej kamienicy Kolorova, której częściowe otwarcie nastąpiło 29 Listopada 2024 roku.

Od 2019 roku wychodzę w przestrzeń publiczną, tworząc instalacje dla Teatru Powszechnego w Łodzi. Stworzyłam cztery realizacje nawiązujące tematyką

do Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych (zał. umowa o dzieło z dnia 1.02.2018 r., umowa o dzieło z dnia 07.02.2019 r., umowa o dzieło z dnia 21.01.2020 r.)

Dzięki kontaktom międzynarodowym w ostatnich latach postanowiłam założyć fundację własnego nazwiska. Organizuję warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych, spotkania, projekty edukacyjne, zapraszam artystów na rezydencje artystyczne do swojej pracowni.

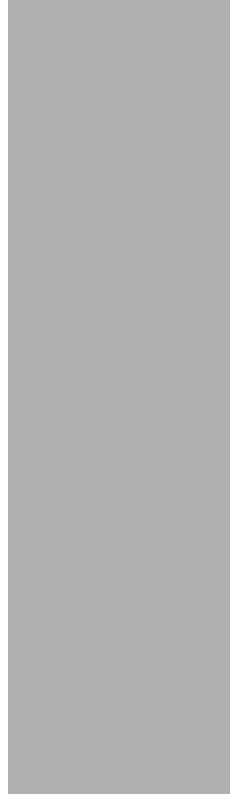
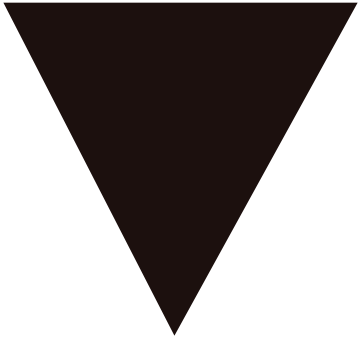
Fundacja Cieślik Art działa od 2021 r. w budynku pracowni KwarcowArt. Prowadzę ją wraz z mężem Marcinem Dąbrowski, realizujemy warsztaty i kursy oraz szkolenia, plenery, ferie i kolonie artystyczne. W latach 2019–2021 zrealizowaliśmy trzy kursy w ramach projektu *Nowoczesna Perspektywa* dla Zespołu Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, finansowane ze środków Unii Europejskiej.

Podsumowanie pozostałego dorobku artystycznego

Jak mawia prof. Jerzy Treliński: „Z wielości form wyboru wybieram tę, która odpowiednio ewokuje nurtujące mnie treści”.

Odnosząc się do spuścizny artystów poprzednich dekad, poszukuję własnej twórczej ścieżki. Twórcy Bauhausu dążyli do odnowienia pierwotnej więzi artysty i społeczeństwa. Ówczesna epoka maszyn i oddzielenie produkcji od twórczości przypomina to, co wydarza się współcześnie. Zmiany technologiczne, wszechobecna automatyzacja izolują nas od materialnego kontaktu z twórczością i tworzywem oraz jego odbiorcą. Potrzebna jest próba redefinicji systemu nauczania ukierunkowana na dostarczenie komfortu sprzyjającego indywidualnemu rozwojowi artystycznemu. Staram się podjąć taką próbę podczas realizowania projektów artystycznych, ale również podczas zajęć na ASP oraz w prowadzonej przez nas Fundacji.

Mieszkam i mam pracownię na osiedlu TOR, stworzonym przez małżeństwo Syrkusów. Społeczność, która nas otacza, chłonie płynące z zagadnień sztuki znaczenia. Spuścizna konstruktywistyczna jest widoczna w moim życiu, działaniach i twórczości. Opowiadałam młodym artystom w naszej pracowni KwarcowArt o wyjątkowym miejscu, które pamięta dokonania Strzemińskiego, Kobro, Hillera, Stażewskiego. Syrkusowie należeli do tego środowiska przez stowarzyszenie Praesens. Osiedle TOR, choć zaniedbane i częściowo przebudowane, opowiada o sobie poprzez architekturę. Jestem zaszczyczona, że mieszkam tu i pracuję, kontynuując ideę moich poprzedników.

VIII. Informacja o wykazywaniu się istotną aktywnością naukową albo artystyczną realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej

Wystawy w instytucjach kultury w Polsce

Aktywność twórcza zarówno w aspekcie wystawieniczym, jak i edukacyjnym to szereg wystaw zarówno ogólnopolskich jak i międzynarodowych. Przed doktoratem zrealizowałam kilkadziesiąt projektów, kilkadziesiąt warsztatów, pokazów, spektakli multimedialnych. Uczestniczyłam i organizowałam projekty zwieńczone wystawami, m.in. *OPEN RELATION/ OPEN AIR TORONTO* (2019), *Pesenaje Unos Dos Culturas* (2019), *Cocoon* – koprodukcja w zamknięciu (2020).

Dotychczas brałam udział w 38 wystawach zbiorowych o charakterze krajowym i zagranicznym (Polska, Kostaryka, Kanada, Czechy, Meksyk), zrealizowałam 12 wystaw indywidualnych. Przed uzyskaniem stopnia doktora byłam kuratorem międzynarodowych wystaw, m.in. Michaela Picado pt. *Pop Art*, Michael'a Picado pt. *Tribto, Gravity of forms*, a także *Apotheosis I* i *Apotheosis II* Johna Caputo.

Po uzyskaniu stopnia doktora w 2020 roku byłam kuratorem wystaw o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym: Edy Bautysty pt. *Esencia* i Tathiany A. Orozco *Universos Paralelos*, zbiorowej pt. *Conectando Culturas* w EMAI Santa Anna Costa Rica, wystawy retrospektywnej Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej po 12 latach działalności edukacyjnej dr Justyny Cieślik-Dąbrowskiej *Dotknij Scenografii* oraz Marcin Dąbrowski i uczniowie, *Foto Fuzja, Konfrontacje, obiekt, kostium*. Byłam też organizatorem i uczestnikiem wystaw indywidualnych: *Obiekty scenograficzne, Epizody I, Epizody II, Epizody III, Vivir con Colour* w Tribunalle Supremo Elecciones na Kostaryce.

Wystawienniczą działalność międzynarodową rozpoczęłam w latach 2018–2019, biorąc udział w międzynarodowym projekcie artystycznym zorganizowanym przez stowarzyszenie Asosiacion Plein Air Costa Rica przy współudziale Miejskiego Ośrodka Kultury

w Konstantynowie Łódzkim oraz Fundacji Unamos Culturas na Kostaryce. Powyższe zaowocowało plenerem malarskim na Kostaryce, udziałem w wystawach, konferencjach i warsztatach. Jeden z nich to wykład poprowadzony na Uniwersytecie Artystycznym Fakultad des Adres-UCR Costa Rica, jak również w Państwowym Instytucie Casa del Artista (opis wykładów rozszerzam w kolejnych akapitach). Efektem projektu *Pasaje une dos culturas Polonia* był również cykl wystaw indywidualnych artystów z Kostaryki, którego byłam kuratorką i współorganizatorką.

We wrześniu 2019 roku zorganizowałam międzynarodowy plener artystów z Polski w Toronto – Open Relation, Open Air Toronto i wystawę poplenerową w Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto. Ostatnim międzynarodowym projektem, który był zrealizowany podczas pandemii COVID 19, był wirtualny projekt *Artistic Cocoon* – wraz z 5 profesorami z 3 artystycznych uczelni z Paryża, Łodzi i Marakeszu oraz 30 studentami z wymienionych krajów stworzyliśmy realizacje wirtualne dostępne na kanale YouTube.

Współcześnie sztuka stanowi platformę porozumienia pokazującą możliwość istnienia otwartej artystycznej przestrzeni. W latach 2020–2023 jako kurator Galerii Wolna Przestrzeń na ASP w Łodzi prezentowałam różnorodne prace, również artystów z zagranicy. Galeria stała się miejscem otwartym nie tylko na wrażliwość oglądających studentów i pedagogów, lecz pokazała odmienny punkt widzenia, inny rodzaj inspiracji. Pierwszym z zaproszonych gości był Michael Picado, urodzony w Cartago na Kostaryce 23 września 1980 roku. Jako kurator wystawy pt. *Tribto*, której wernisaż odbył się 15 maja 2019 roku w Galerii Wolna Przestrzeń Wydziału Sztuk Wizualnych ASP w Łodzi, pokazałam społeczności Akademii fascynację młodego artysty pop-artem, specyficzne użycie kolorów. Wystawa była hołdem dla wielkich mistrzów malarstwa, którzy na drodze kariery artysty odegrali ważną rolę, m.in. dla Andy Warhola, Renoira i Moneta. Kolejną odsłoną była

wystawa Michaela Picado w Caffé Loft na Tymienieckiego, 23 sierpnia 2019 roku. Plakat zapowiadający to wydarzenie stworzył dr Dariusz Ludwisiak, ASP w Łodzi.

Kolejna wystawa, której byłem kuratorem w Galerii Wolna Przestrzeń, to ekspozycja meksykańskiej rzeźbiarki Edy Bautisty pt. *Esenja* (wernisaż 19 maja 2022 roku, finisaż 30 września). Tytuł wystawy był podsumowaniem ważnego etapu w życiu artystki. Motyw maski zaś pokazywał aspekty związane z barwną kulturą Meksyku, w której artystka wyrosła. Edy Bautista opowiedziała nam o technice, którą pracuje, i wraz ze studentami I roku TTFiT zrealizowaliśmy wystawę i spotkanie. Przyjaźń artystki z naszym krajem rozpoczęła się w 2020 roku, kiedy to uczestniczyła w Międzynarodowym Plenerze Artystycznym w Polsce, zorganizowanym przy współpracy Stowarzyszenia Plener Costa Rica, Fundacji Unamos Culturas z ASP w Łodzi. Gościliśmy wówczas kilkunastu artystów z Kostaryki, Meksyku i Stanów Zjednoczonych. Podczas ostatniego przyjazdu do Polski gościliśmy artystkę w Instytucie Edukacji Artystycznej, Instytucie Rzeźby i Biżuterii.

10 stycznia 2020 roku odbył się wernisaż wystawy Johna Caputo pt. *Aphoteozis*, której byłem kuratorem, również w Galerii Wolna Przestrzeń ASP w Łodzi. Wystawa profesora malarstwa z University of South Florida zaowocowała rozmowami ze studentami oraz podarowaniem dzieł Akademii i uczestnikom wernisażu. Po wystawie powstał film i relacja fotograficzna stworzona przez naszych studentów. Powtórzyliśmy sukces ekspozycji Johna Caputo drugą odsłoną wystawy – *Aphoteozis II* w Galerii Pop and Art 6 marca 2020 roku²⁷.

PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA

Projekt, który połączył środowiska artystyczne z Polski i Kostaryki. Uczestniczyłam w plenerze malar skim w San Jose, zrealizowałam dzieła, które zostały zaprezentowane na Kostaryce, m.in. obraz *Stage compositions on white 1*, akryl, płótno wymiary 40 x 60 cm (po rozłożeniu 80 x 60 cm). Premierowa odsłona (04-19.02.2019, wernisaż 6 lutego 2019) wystawy pt. *Intercambio cultural de Plein Air Costa Rica – Polonia* miała miejsce w Państwowym Instytucie Casa del Artista – przestrzeni wystawienniczej, konferencyjnej i warsztatowej w mieście Guadalupe. Z kolei obraz pt. *Stage compositions on white 2*, akryl, płótno wymiary 40 x 60 cm (rozłożone 80 x 60 cm) prezentowałam w Centro de Investigacion y Conservacion del Patrimonio Nacional w San Jose, premierowa odsłona (7-27.02.2019, wernisaż 7 lutego 2019).

W ramach projektu odbyły się też liczne wydarzenia i wystawy artystów z Kostaryki w Polsce,

m.in. 29 października 2019 roku wystawa Jeannine Bianco w łódzkiej Galerii „Meok” przy ulicy Piotrkowskiej 46. Wszystkie inicjatywy były szeroko komentowane przez media i społeczność, zarówno za granicami kraju, jak i w miastach regionu łódzkiego. Prezentacje uczelni i działań pedagogów – aktywnych uczestników wydarzeń – w sposób znaczący wpłynęły na poszerzenie świadomości społecznej, w szczególności w obszarze sztuki współczesnej, i przybliżenie różnorodności kulturowej odległych regionów świata. Można sądzić, że został stworzony fundament, który pozwolił kontynuować wymianę międzynarodową i międzyuczelnianą w kolejnych latach. Poniżej skupię się na zaprezentowaniu kilku wybranych wystaw.

Uczestniczyłam i organizowałam projekt *OPEN RELATION/OPEN AIR TORONTO 2019*. Kuratorem wystawy i artystką goszczącą nas w Kanadzie była Maryla Violetta Kwiatkowska. Projekt to plener artystów z Polski i wystawa w Konsulacie Generalnym Rzeczypospolitej Polskiej w Toronto, otwarta 18 września 2019 roku. Uczestnicy: dr hab. Piotr Kucharski, dr hab. Katarzyna Wróblewska, Anna Kucharska, Bartosz Wróblewski, Monika Piecuch, dr Dariusz Gwidon Ludwisiak, dr Przemysław Wachowski, dr Justyna Cieślak-Dąbrowska, Maryla Violetta Kwiatkowska. Efekty projektu to doświadczenie wspólnego tworzenia w pejzażu miejskim Kanady, nawiązanie współpracy ze środowiskiem polonijnym Toronto i Ontario, zaprezentowanie prac malarskich na wspólnej wystawie, pozostawienie dzieł w konsulacie, gdzie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy.

Ostatnią z istotnych wystaw międzynarodowych, które zorganizowałam w Galerii Wolna Przestrzeń na ulicy Franciszkańskiej 78/79, była prezentacja obrazów Tathiany A. Orozco pt. *Universos Paralelos*. Odbyła się ona 12 maja 2023 roku. Plakat oraz identyfikację wizualną wystawy przygotował dr Dariusz Ludwisiak.

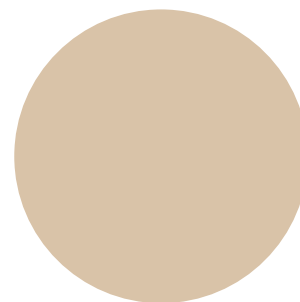
Tathiana A. Orozco jest artystką z nurtu ekspresjonizmu abstrakcyjnego i colour field painting. Pochodzi z Kostaryki i jest zaprzyjaźniona z Łodzią od 2019 roku. Adriano Corrales Arias pisze o pracach artystki tak: „Kolor w obrazach Tathiany A. Orozco pogrąża się w małym, a zarazem wielkim kreatywnym wybuchu. Artystka poszukuje swojej kosmicznej tożsamości. Mikrokosmos jej obrazów to intrygujące próby uchwycenia makrokosmosu i jego eksplozja. Próby malarskie stają się przebłyskami nanosekund, ruchu cząsteczek lub wielkimi gwiazdami. W formach toczy się nieustająca gra tekstur i kolorów, które są ruchami wielokierunkowymi”. Organizowałam też wystawę zbiorową pt. *Conectando Culturas* w EMAI

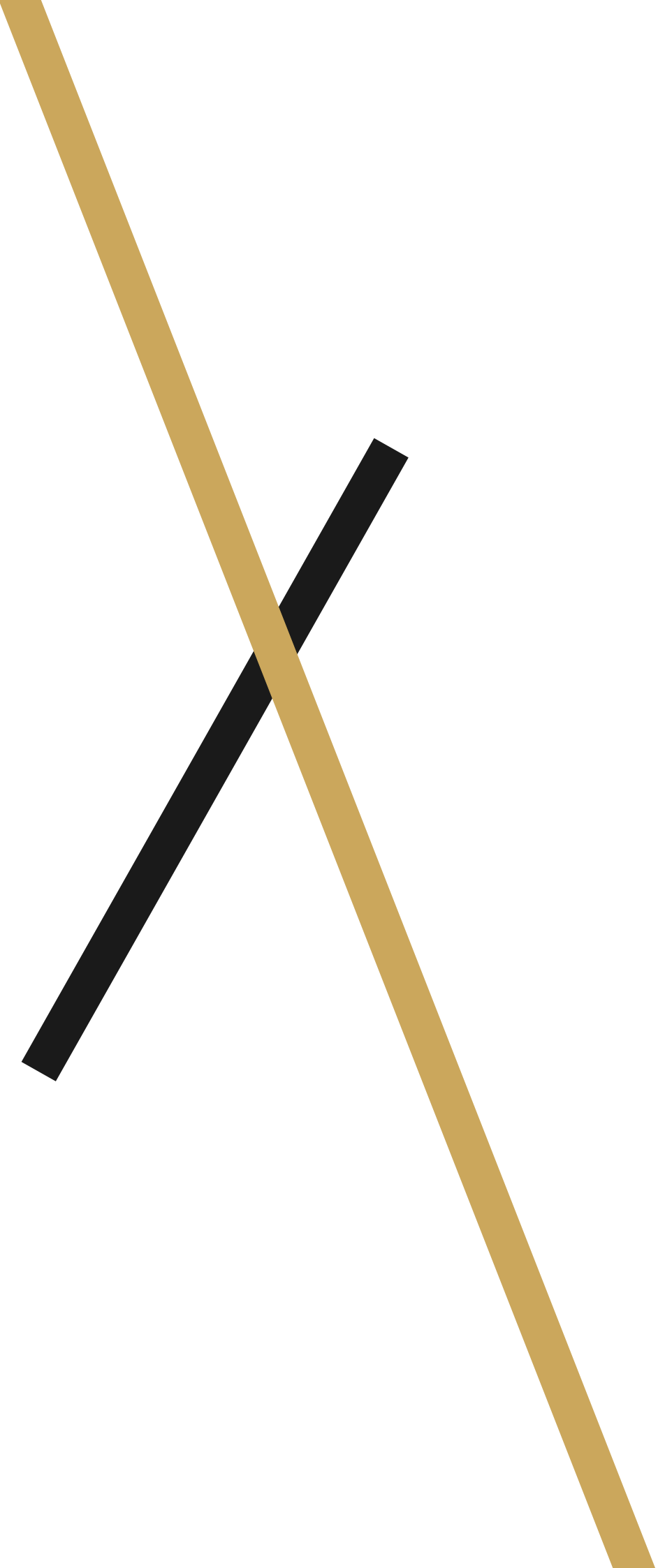
Artes Integradas Santa Anna na Kostaryce w sierpniu 2023 roku²⁸. Kuratorem wystawy był Rodolfo Carrillo, artyści z Polski, którzy prezentowali swoje prace, to: Piotr Kucharski, Katarzyna Gołębiowska, Bartłomiej Michalski, Dariusz Gwidon Ludwisiak, Justyna Cieślik-Dąbrowska. Każdy z artystów zaprezentował 5 premierowych prac w wybranej przez siebie technice. 25 premierowych dzieł to 10 prac malarskich, 5 rysunkowych, 5 grafik komputerowych, 5 dzieł grafiki warsztatowej. Główny plakat wystawy zaprojektował dr Dariusz Gwidon Ludwisiak. Międzynarodowa wystawa zbiorowa to było również nawiązanie współpracy z prestiżowymi miejscami wystawienniczymi na Kostaryce oraz środowiskiem polonijnym zamieszkującym okolice Santa Anny. EMAI Artes Integradas Santa Anna na Kostaryce jest szkołą artystyczną przypominającą Bauhaus, rozwijającą przyszłych artystów i pedagogów z Ameryki Środkowej i Południowej. W jednym budynku uczy się ok. 800 osób w różnym wieku. Pedagodzy kształcą adeptów we wszystkich obszarach: zarówno tańca, śpiewu, gry na instrumentach, jak i w projektowaniu graficznym i rzeźbie. Odbývają się tu warsztaty, plenery i wystawy. Galeria EMAI wraz z jej kuratorem Rodolfo Carrillo tworzy bazę wymiany artystycznej pomiędzy światem a krajami Ameryki Środkowej. Dzięki nawiązanej w 2019 roku współpracy wielu kostarykańskich twórców miało kontakty z Polską (plener i wspólne wystawy). Powstało wiele wystaw i projektów, które zbudowały wspólnotę artystów z Polski i Kostaryki. Zbiorowa wystawa artystów pt. *Conectando Culturas* była inspiracją dla oglądających ją widzów (każdego dnia było to ok. 400 osób) w sferze malarstwa, projektowania graficznego, rysunku i grafiki. Wymiana doświadczeń związanych z różnymi technikami, w jakich tworzą artyści, wpłynęła na poszukiwanie nowych inspiracji w zakresie sztuki i kultury. Prace prezentowane na wystawie zbiorowej oraz sylwetki artystów zostały zaprezentowane w Internecie na kanale YouTube w postaci filmu. Powstały film stworzył sam kurator Galerii EMAI Rodolfo Carrillo²⁹.

Możliwość współpracy ASP w Łodzi z artystami na Kostaryce jest wciąż aktualna dzięki nowym możliwościom ekspozycyjnym i warsztatowym w EMAI Artes Integradas Santa Anna na Kostaryce.

28 <http://www.emaicr.com/?m=1>, <https://m.facebook.com/emaicr>

29 <https://m.youtube.com/watch?v=eklgdrVeUU4&feature=youtu.be>

IX. Aktywność artystyczna i naukowa realizowana we współpracy z innymi uczelniami i instytucjami kultury

Wystąpienia i wykłady na zagranicznych uczelniach

Dzięki współpracy międzynarodowej nawiązanej w 2019 roku ze Stowarzyszeniem Assosiation Plein Air Costa Rica otworzyła się możliwość współpracy z Universidad de Costa Rica. Podczas pierwszej podróży poprowadziłam wykład i moderowałam dwie konferencje dla uczestników państwowego instytutu Casa del Artista (przestrzeń wystawiennicza, konferencyjna i warsztatowa w mieście Guadalupe).

1. Facultat de Artes Plasticas Universidad de Costa Rica – zrealizowałam warsztat i wykład pt. *Land Art i kompozycja przestrzenna* na Uniwersytecie Artystycznym 7 lutego 2019 roku. Podczas międzynarodowego projektu *Pesenaje unos dos Culturas* wraz z prof. Jarosławem Chrabąszczem opowiadaliśmy o specyfice pleneru i land artcie. Warsztat, który poprowadziłam, opierał się na wspólnym działaniu, stworzyliśmy pastelami dzieło sztuki o formacie 1 x 5 m. Kolejnym zadaniem było stworzenie kompozycji półprzestrzennych ze znalezionych elementów natury. Doświadczenie integracji z artystami Ameryki Środkowej przetrwało do dziś i ponownie stało się niezwykłym i twórczym spotkaniem.

2. Podczas pobytu na Kostaryce wraz z artystami z Polski i Kostaryki oraz mieszkańcami miasta Cortez stworzyliśmy murale na słupach eklektycznych, zdobiąc tym samym całe miasto. Ślad po naszym pobycie wpisał się w tkankę miejską i cieszyć będzie jeszcze długo.

3. Odwiedzając miejscowość Fortuna, zrealizowaliśmy kolejny plener i warsztat, podczas którego dołączyli do nas mieszkańcy miasta i zaprzyjaźnieni artyści.

4. Uczestniczyliśmy również w plenerze miejskim w centrum San Jose, podczas dużego wydarzenia performatywnego inspirowaliśmy się twórczością rzeźbiarza Jorge Jimeneza Deredii. Stając się częścią społeczności artystycznej Ameryki Środkowej, wymienialiśmy się doświadczeniem z najsłynniejszymi artystami Kostaryki, którzy postanowili nas zaprosić zarówno do swoich domów, jak i pracowni. Gościliśmy w pracowni rzeźbiarki Ledy Astorgi, rzeźbiarki Jescici Chiang Diaz czy też rzeźbiarza Arturo Santany. Kolejnym słynnym artystą był profesor i artysta Herberth Bolaños, głównym środkiem wyrazu dla niego jest tworzony dzięki autorskiej metodzie papier, który stał się jego wizytówką. Odwiedziliśmy również graficzkę Alexandrę Fournier.

5. W kolejnych latach zajmowałam się organizacją przyjazdu poznanych artystów do Polski, gdzie odbyła się kolejna odsłona pleneru oraz ich wystawy.

6. W 2023 roku ponownie odwiedziłam Kostarykę i Facultat de Artes Plasticas Universidad de Costa Rica. Wygłosiłam tam wykład pt. *Kolor w kulturze* oraz zaprezentowałam własną twórczość studentom z Instytutu Malarstwa oraz Rzeźby (30 czerwca 2023 roku). Wykład został przyjęty z entuzjazmem i zainteresowaniem.

7. W 2020 roku zostałam zaproszona do wygłoszenia cyklu wykładów w ramach przedmiotu „przestrzenie dla kultury” na kierunku kulturoznawstwo Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi dla uczestników Państwowego Uniwersytetu Wirtualnego i studentów mieszkających w różnych częściach świata. Spotkania trwające kilka godzin zaowocowały poznaniem niezwykłych postaci ze świata kultury i sztuki. Moimi studentami był m.in. znany polski baletmistrz mieszkający w Japonii Wiesław Dudek, a także pracownicy muzeów, ośrodków kultury, organizatorzy koncertów

jazzowych. Grono ludzi zainteresowanych sztuką i szerzeniem jej wartości – od lokalnych społeczności po instytucje kultury. Czas wykładów przypadł na okres pandemii COVID 19, tym bardziej wspólne rozmowy o sztuce w tak doborowym gronie były dla mnie fascynującym przeżyciem. Wiele kontaktów zachowuję do dziś.

8. Brałam udział w webinarium podczas pandemii COVID 19 jako współorganizator cotygodniowych wykładów dla studentów ASP w Łodzi (pierwsza odsłona 4 maja 2020 r.). Jako przedstawiciel uczelni zainicjowałam wraz z Marcinem Dąbrowskim edukację dotyczącą barwy dla wszystkich uczelni artystycznych w całym kraju. ASP w Łodzi stała się patronem ogólnopolskiego wydarzenia edukacyjnego. Uczestniczyłam również w jednym z webinarium pt. *Malarstwo i cyfrowa reprodukcja* oraz w cyklu wykładów *Poznaj barwę z eM*. Dzięki pomysłowi i sprawnemu jego wdrożeniu wszystkie uczelnie artystyczne w kraju mogły uczestniczyć w cotygodniowych spotkaniach online i uczyć się o cyfrowej obróbce obrazu oraz tajemnicach barw i projektowaniu graficznym. Media szybko zainteresowały się tą inicjatywą i powstały relacje TV. *Epidemia pobudza kreatywność, łódzcy artyści edukują o sztuce* – tak zatytułowano relację w TVP 3 dotyczącą webinarium. Program kulturalny RET-SAT stworzył relację telewizyjną opowiadającą o pomysłach webinarium oraz edukacji na ASP podczas pandemii (1 maja 2020).

9. Pandemia COVID 19 była pretekstem do podjęcia kreatywnych inicjatyw w przestrzeni wirtualnej. Dzięki inicjatywie Laurenta Ungerera, wybitnego francuskiego artysty, powstał Cocoon, międzynarodowy projekt artystyczno-multimedialny. „Cocoon kooperacja w zamknięciu” – projekt realizowany przy współpracy trzech artystycznych uczelni, dostępny na kanale YouTube (maj/czerwiec 2020). Zostałam zaproszona przez koordynatora Łukasza Sadowskiego do uczestnictwa w projekcie wraz z ośmioma profesorami z trzech uczelni artystycznych i trzech miejsc na świecie: EnsAD Paris, ESAV Marrakesh i ASP Łódź oraz 30 studentami, którzy stworzyli dziesięć niezwykle ciekawych projektów. Młodzi artyści zrealizowali projekty zaangażowane kulturowo, połączyli siły dzięki Internetowi. Wykładowcy przez okrągły tydzień stali się przewodnikami, tworząc artystyczną społeczność ponad granicami geograficznymi i kulturowymi. Miałam świadomość, iż dzięki artystycznej społeczności ani granice, ani język nie stanowią bariery dla tworzenia. Powstała platforma internetowa, dzięki której mogliśmy się bliżej poznać

i na bieżąco realizować poszczególne etapy naszych prac.

10. W 2020 roku rozpoczęłam współpracę z Zespołem Szkół Przemysłu Mody w Łodzi, podczas której zrealizowałam trzy szkolenia w ramach projektu Nowoczesna Perspektywa „Poszerzamy kadr” – współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020: 1. *Kreowanie wizerunku dla fotografów*, 2. *Historia sztuki a fotografia*, 3. *Fotografia produktowa*. Projekt połączył środowisko przyszłych adeptów fotografii ze studentami ASP oraz pedagogami ASP w Łodzi, odbyły się cztery wystawy, na których prezentowaliśmy fotografie zrealizowane podczas projektu. Uczniowie szkoły mogli zobaczyć swoją przyszłość na wyższej uczelni, zrealizować pierwsze zdjęcia podczas profesjonalnej sesji zdjęciowej z ekipą zawodowych fotografów i charakteryzatorów. Zrealizowałam cztery wystawy wieńczące projekt: *Fuzja* w Galerii Żubardź, *Konfrontacje* w ASP Łódź oraz w ZSPM i firmie DELL.

Cztery instalacje w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych opisane poniżej.

1. Instalacja pt. „Skażeni Awangardą”

„Skażeni Awangardą” – autorska instalacja prezentowana w Manufakturze oraz podczas Nocy Muzeów „Czytanie Awangardy”, współpraca ze studentami I i II roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych, 04.05.2017 roku, Teatr Powszechny w Łodzi.

Koncepcyjnie instalacja nawiązuje do tematu „Awangarda jako stan umysłu”, związanego z Międzynarodowym Festiwalem Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych. 30 niezidentyfikowanych figur tworzących „straż przednią”, czyli AWANGARDE. Sylwetki zgrupowane niczym w proteście domagają się uwagi, dumnie stoją przed widownią centrum handlowego. Postacie milczą, ale hasła, za którymi stoją, przypominają o fenomenie sztuki awangardowej i sytuacji świata sztuki po awangardzie. Sylwetki postaci w kombinezonach przedstawiają ludzi pełnych uczucia dezorientacji i chaosu. Każda z figur kryła w sobie odmienny ślad po przeszłości, zmierzała w innym kierunku. Każda z figur szła naprzód z poczuciem straty po tym, co było. Instalacja postawiła następujące pytania: Czy rzeczywistość jest żyznym gruntem dla formowania się nowych postaw artystycznych? A może jest tak dobrze, że nic zmieniać nie trzeba?

Jeśli jednak nie, to czy potrzeba nam rewolucji? Jeśli tak, to jakiej?

Instalacja spotkała się z uznaniem publiczności i krytyków. 4.01.2017 r. Powstała recenzja Marty Motyl *Manekiny z Czarnobyła*:

„Dzieło *Skażeni awangardą* bliskie jest surrealistycznemu sposobowi rozumowania. Poza tym zauważyłam w nim odniesienia do dadaizmu i działalności Marcela Duchampa. Jego najstynniejsza akcja? Pisuar, któremu nadał tytuł *Fontanna* i sygnował pseudonimem „R. Mutt”, wysłał na Wystawę Niezależnych w Nowym Jorku.(...)”

W przypadku ekspozycji z Manufaktury doszło do pewnego przetasowania. Sztuka przywędrowała ze swoimi problemami na teren pełen rzeczy powielonych w wielu egzemplarzach. Podstawiła tam własnych agentów, którzy naśladują to powielanie. Teren ten nie jest jej przynależny, choć szczyści się mianem galerii. Co prawda handlowej, ale jednak. Jego zadaniem jest przyciąganie klientów odpowiednią estetyką. A *Skażeni awangardą* nie mają w sobie właściwej jej aury dobrobytu i beztroski. Instalacja sięga również do obecnej w pracach Duchampa idei twórczości jako refleksji nad twórczością. Na pierśsiach „manekinów z Czarnobyła” w Manufakturze znajdują się cytaty dotyczące roli artysty, sztuki i pytania związane z tymi zagadnieniami.” pisze autorka Marta Motyl³⁰.

W trakcie Pandemii COVID-19 Instalacja została przywołana przez Teatr Powszechny ponownie jako prekursorska w kontekście wydarzeń pandemicznych.

2. Instalacja pt. „Niebezpiecznie jest schodzić ze sceny”

„Niebezpiecznie jest schodzić ze sceny” – autorska instalacja prezentowana w Manufakturze w Łodzi w dniach 1 marca – 2 kwietnia 2018 roku, współpraca ze studentami I i II roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych. Ponowna odsłona pt.: „Noc marzycieli. Aktywacja marzeń”, Noc Muzeów 19.05.2018 roku, Teatr Powszechny w Łodzi.

„Instalacja stworzona w przestrzeni Manufaktury nawiązuje do tematu kolejnej edycji Festiwalu i zagadnień związanych ze słowami prof. Sławomira Świontki – wybitnego teoretyka dramatu i teatru, literaturoznawcy i norwidologa, związanego z łódzkim środowiskiem akademickim. Przywołał on legendę o świętym Genезjusz, rzymskim aktorze, który odstąpił od wyuczonej kwestii i poświęcił życie, by powiedzieć własny tekst. *Niebezpiecznie jest schodzić ze sceny* to temat uniwersalny i ponadczasowy. Odnosi

się także do szerokiego kontekstu. Co daje artyście scena? Co mu odbiera? Czy i jaka jest granica między artystą na scenie a artystą poza nią? Kim jest artysta na scenie? Czy jest sobą? Dlaczego niebezpiecznie jest schodzić ze sceny? Czy i kiedy artysta może sobie na to pozwolić? Jakie są konsekwencje takiej decyzji? Temat stanie się między innymi punktem wyjścia do rozważań o przemianach we współczesnym teatrze, zarówno od strony formalnej i tematycznej, jak i z punktu widzenia czysto ludzkich doświadczeń związanych z kondycją artystów teatru...”³¹ – pisze dyrektor teatru Ewa Pilawska.

Drzwi rampy, w których może stanąć każdy, wieńczyły jedną z dróg biegnących nieopodal tzw. sieciówek, tysiące butów schodziły z symbolicznych schodów w głąb przestrzeni handlowej. Trzymane delikatną taśmą dla bezpieczeństwa, zagubione w świecie poza sceną. Buty jako symbol niesienia idei tworzą postać, stanowią o jej podstawie, są jednak w ciągłym biegu, starzeją się, patynują. Dokąd zmierzają, gdy zgasną światła sceny, czym jest ona dla aktora, czym zaś dla widza? Instalacja symbolicznie nawiązuje do tzw. Porta Regia, głównych wrót sceny teatralnej w starożytności. To, co jest przed otworem drzwiowym i za nim, intryguje twórców teatru i jej odbiorców od wieków.

3. Instalacja pt. „Publiczność”

„Publiczność” – autorska instalacja prezentowana w Manufakturze w Łodzi od 8 marca 2019 roku, współpraca ze studentami I i II roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych³².

Instalacja *Publiczność* opiera się na odwróconej relacji spektakl–widz. Podobnie jak w teatrze, publiczność odgrywa tu rolę kluczową. W centrum uwagi odbiorcy znajduje się twarz uchwycona w symboliczny sposób, w grymasie spowodowanym reakcją na swój odbity wizerunek. Widownia przygląda się sobie i jednocześnie przegląda się w sobie nawzajem. Niczym w teatrze, kiedy to obserwując sceniczne wydarzenia, identyfikuje się z postaciami. Jednocześnie każdy może stać się częścią instalacji, zajmując pozycję za przeźroczystymi płaszczyznami, pokrytymi wizerunkami twarzy i wpisując się w ten sposób we wspólnie tworzony obraz publiczności. Odbiorcom instalacji towarzyszą więc te same dylematy, co teatralnej widowni. Jej udziałem staje się decyzja, jaki sposób zaangażowania wybrać – czy zachować aktywną czy bierną postawę?

Instalację tworzą dwie ściany, symbolizujące istniejące w przestrzeni publicznej podziały. Wydają się one zbyt wyraźne i trwałe, by móc je pokonać. A jednocześnie odpowiadają klasycznemu podziałowi na

30 <http://martamotyl.blogspot.com/2017/04/manekiny-z-czarnobyla.html>

31 <https://powszechny.pl/pl/niebezpiecznie-jest-schodzic-ze-sceny/>

32 <https://powszechny.pl/pl/25-miedzynarodowy-festiwal-sztuk-przyjemnych-i-nieprzyjemnych-2019-r/>

scenę i widownię. Instalacja wchodzi w dyskurs z tym faktem, podważając klasyczne podziały. Pomiędzy ścianami znajduje się pęknięcie – szczelina, która otwiera lekko uchylone wrota, zachęcające do wejścia w głąb, do odkrycia, co się tam znajduje i przekroczenia granicy.

Ściany, mimo swej wielkości, nie przytłaczają – celowo stworzone zostały z przezroczystego materiału, nadającego im lekkość, a jednocześnie wizualizującego chwilowość, emocjonalność, które tak bliskie są naturze ludzkiej. Kontrast konkretności i zmiękczenie go przez wykorzystaną materię zaciera ją twardo postawioną granicę”. Tekst z folderu festiwalowego.

4. Instalacja pt. „O Teatr!”

„O Teatr!” – autorska instalacja prezentowana w Manufakturze w Łodzi od 8 lutego 2020 roku, współpraca ze studentami I i II roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych oraz Andrzejem Cieślikiem i Bartkiem Fiałkowskim.

Dyrektor artystyczny Ewa Piławska w ramach Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych otworzyła dyskusję dotyczącą zagadnienia, jakim jest teatr. Zaprosiła do rozmowy, która odnosi się do teatru jako instytucji, jak i wielkiej ludzkiej potrzeby, która pozwoliła na nieprzerwaną historię tej niezwykle dziedziny.

Stworzyłam instalację przestrzenną, która stała się wielowymiarowym ekwiwalentem zagadnień i pytań, jakie stawiać sobie będą twórcy teatru i publiczność. Pytań o teatr, nasz teatr..., bo czyż nie konstytutywne dla jego zaistnienia jest owo *hic et nunc* – teatralne tu i teraz, które uobecnione jest tylko wtedy, gdy je odbieramy. Istotne staje się, że to my, stojąc w sytuacji odbioru spektaklu, stajemy się jego częścią, bez nas przekaz nie miałby sensu. My, widzowie, decydujemy więc o przyszłości teatru, nasza dyskusja jest niezbędna, jeśli widzimy jego przyszłość. Odpowiedzialne zadanie? A może wcale nie? Wystarczy przystanąć na chwilę i zanurzyć się w refleksji o teatrze. Rozmowę podtrzyma rozdzielona ekspresją barw antyczna głowa, niczym teatralna wyrocznia. Poduszki zaś przekornie zachęcają do poczytania i podpowiedzą, w jaką stronę ma popłynąć myśl. Instalacja pytała widzów o teatr, chciała, by publiczność przystanęła na chwilę, dzięki refleksji stała się owym teatralnym tu i teraz³³.

5. Wnioski

Doświadczenie tworzenia instalacji w przestrzeni publicznej było dla mnie pouczającym wyzwaniem.

Zetknięcie świata sztuki i kulturowej refleksji teatralnej z kontekstem handlu i komercyjnej aktywności za każdym razem wzbudzało kontrowersje. Zadawałam sobie pytania: Dlaczego tak mało sztuki jest w przestrzeni publicznej? Jak silnie powinna działać sztuka,

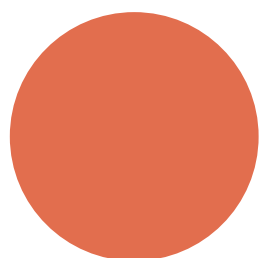
by móc konkurować z atrakcyjnymi witrynami sklepów? Czy sztuka jest w stanie rywalizować z uczuciem pragnienia, posiadania, kupowania? Czy może sztuka jest niewygodnym dyskursem, z którym nie chcemy się mierzyć podczas zakupów?

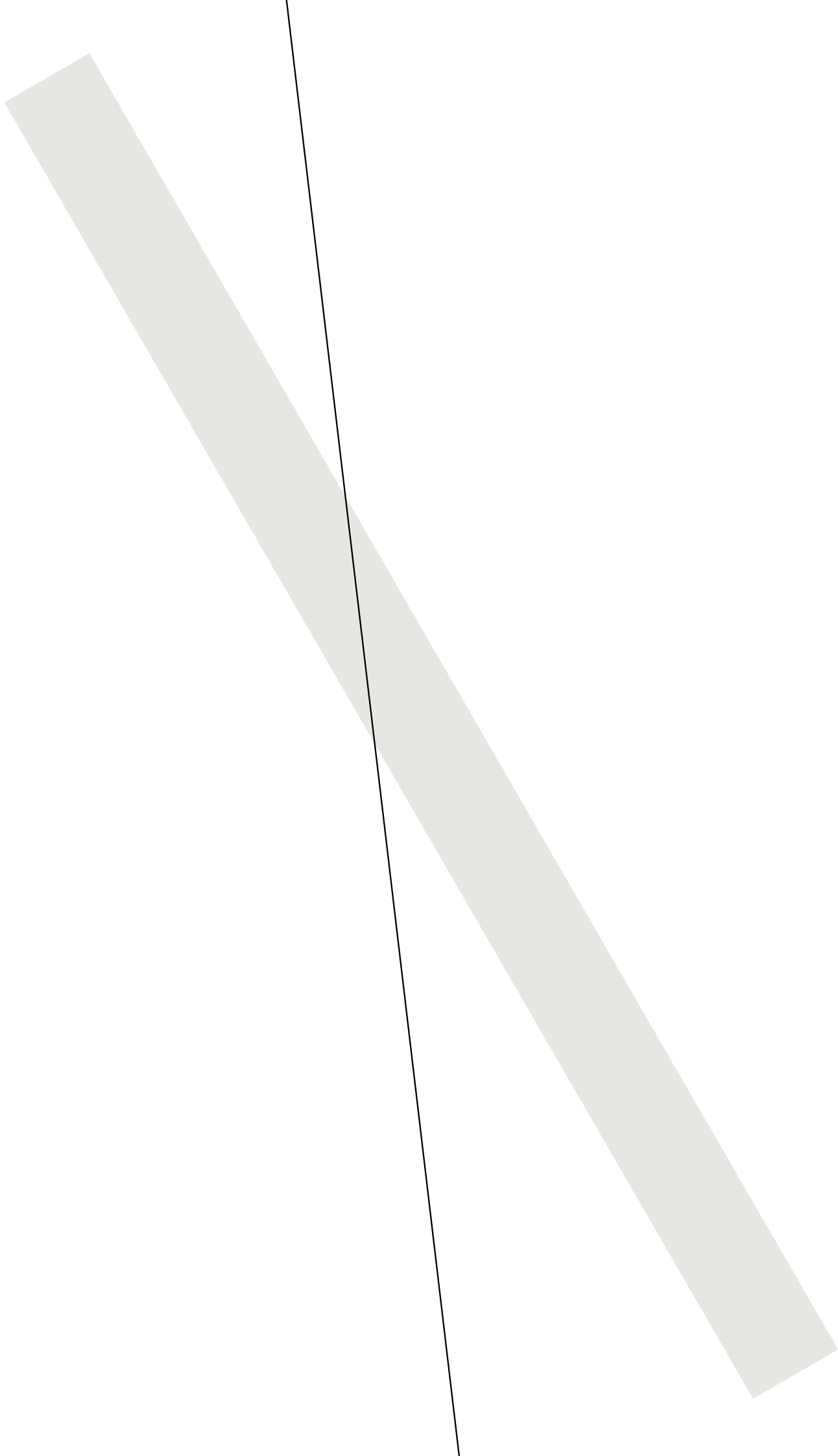
Wyzwanie projektowe wiązało się również z technicznym przygotowaniem instalacji, tak by była ona bezpieczna i nie uległa zniszczeniu podczas oglądania przez publiczność, która nie obchodziła się z instalacją tak, jak ma to miejsce w muzeach i galeriach.

Wnioski dotyczyły też wysyłania komunikatu twórczego tak, by każdy mógł go zrozumieć.

Istotnym stał się także scenograficzny efekt zaskoczenia, tak ważny dla teatru, by widz mógł poczuć interakcję, owo konstytutywne dla spektaklu działanie się „tu i teraz”.

33 <https://powszechny.pl/pl/26-miedzynarodowy-festiwal-sztuk-przyjemnych-i-nieprzyjemnych-2020-r/>

X. Udział w konferencjach w uczelniach, instytucjach naukowych w kraju i za granicą

Istotnym elementem w mojej karierze zawodowej i artystycznej jest warstwa merytoryczna i edukacyjna. Uniwersyteckie wykształcenie oraz chęć nieustanego pogłębiania wiedzy sprawiają, że równie chętnie dzielę się jej zdobyczami. Podczas wyjazdów międzynarodowych jestem nastawiona na spotkania w kręgach artystycznych i uniwersyteckich, których owocem są konferencje i spotkania, m.in.:

1. Konferencja w Państwowym Instytucie Casa del Artista podczas międzynarodowego pleneru *PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA* – moderator rozmowy *Historia pleneru w Europie specyfika pracy w plenerze*, dyskusja wraz z prof. Jarosławem Chrabąszczem oraz dyrektorem Miejskiego Ośrodka Kultury w Konstantynowie Andrzejem Cieślikiem (6 lutego 2019). Podczas mojego pierwszego pobytu w Ameryce Środkowej zostały zorganizowane spotkania ze środowiskiem przyszłych adeptów sztuki, w których chętnie uczestniczyłam.

2. Konferencja w Państwowym Instytucie Casa del Artista na Kostaryce, 7 lutego 2019 roku, podczas międzynarodowego pleneru *PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA*. Moderator rozmowy, której tematami były pastele oraz performance.

3. Udział w sympozjum *Edukacja przez sztukę*. Pk InSEA (25 października 2017).

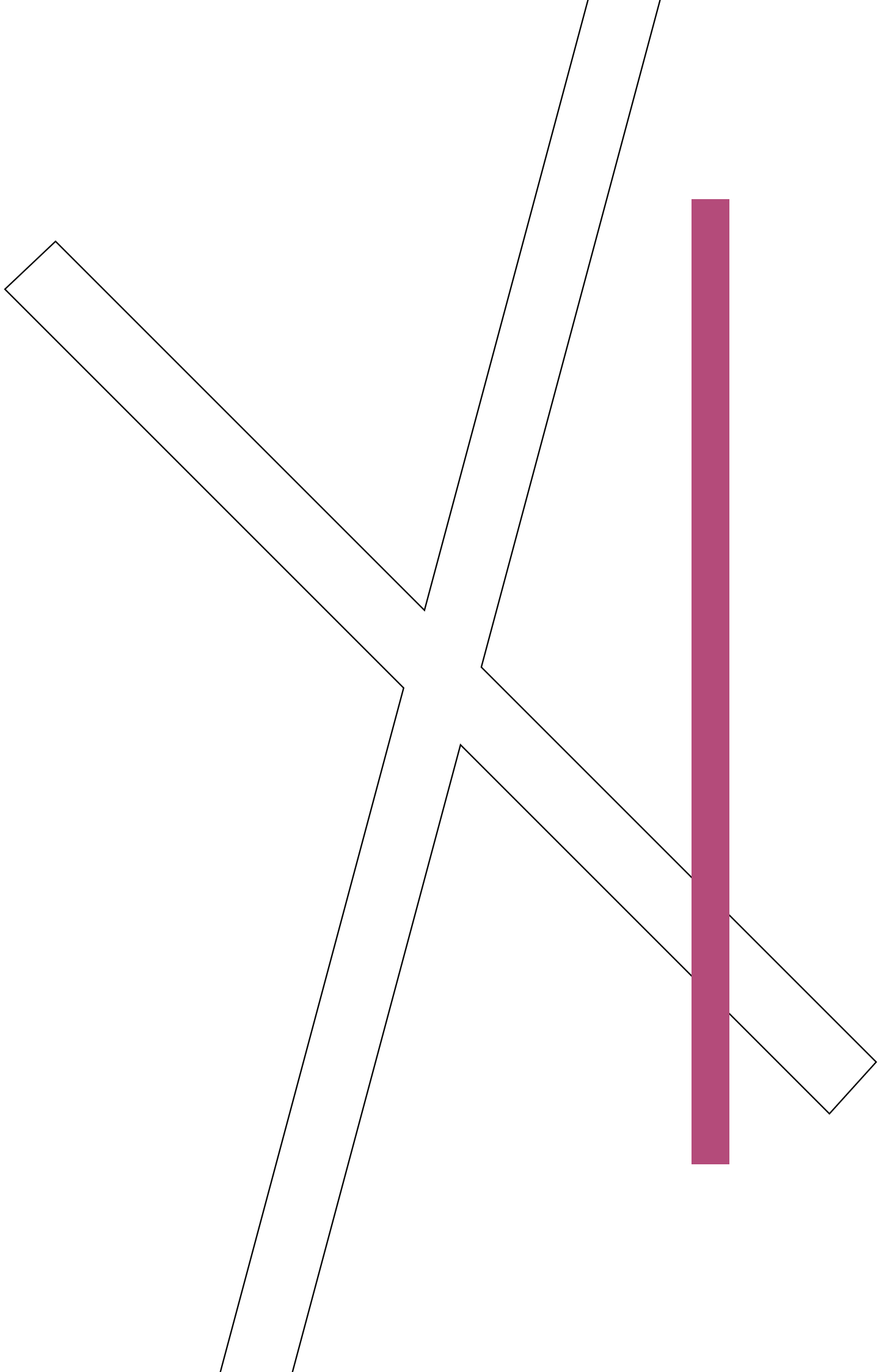
4. Wykład i prezentacja na urodziny Centrum IN pt. *Co artysta miał na myśli* – luty 2018 roku. (miejsce: klubokawiarnia „Niebostan”, Łódź).

5. Organizacja i udział w konferencji *Mocni w druku* dla studentów i ASP i ekspertów w dziedzinie druku wysokojakościowego w Centrum Pro-

mocji Mody ASP Łódź. Ogólnopolska konferencja znawców druku, prowadzona przez jedyne w Polsce członka ICC, eksperta w dziedzinie druku wysokojakościowego – Marcina Dąbrowskiego (18 lutego 2020).

6. Udział w panelu dyskusyjnym emitowanym online na żywo, dotyczącym nowych mediów i promocji 5. numeru magazynu POWIDOKI, realizowanym przy współpracy z PWSFTviT w Łodzi (25 października 2021)³⁴.

7. Udział w Ogólnopolskiej Konferencji „Akademia Online Free Your Mind – Kreatywność w akademickim nauczaniu, budowanie relacji ze studentem”: wygłoszenie referatu pt. *Artystyczny COCOON – wirtualna przestrzeń kreatywna*. 21.10.2021 rok, AHE w Łodzi.

XI. Informacja o osiągnięciach dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę lub sztukę

Pozostając na rodzimej uczelni jako wykształcony na Wydziale Edukacji Artystycznej absolwent, kontynuuję pracę artystyczno-edukacyjną już od 15 lat. Funkcję wykładowcy i artysty realizuję z należytą pasją i odpowiedzialnością. Staram się rozwijać swoje umiejętności zarówno w zakresie teorii, jak i praktyki. Przez wiele lat współpracowałam z Katedrą Teorii ASP w Łodzi, potem zaś moja pracownia została przypisana Wydziałowi Sztuk Pięknych. Obecnie jestem kierownikiem Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej oraz prowadzę przedmiot dyplomowy projektowanie scenografii wirtualnej na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych w specjalności Techniki Teatralne Filmowe i Telewizyjne. Idąc za słowami prof. Lesława Miśkiewicza, staram się być „jak siewca inspiracji i dobry ogrodnik”. Student jest podczas zajęć w relacji współpracy i współtworzenia. Staram się kreować postawę umożliwiającą twórczy i refleksyjny rozwój. Przedmiot, który wraz z początkiem 2009 r. zaczęłam wykładać na ASP w Łodzi, to historia teatru i scenografii, wówczas był to wykład monograficzny. Po siedmiu latach pracy zostałam zatrudniona na umowę o pracę (załącznik). Uzyskanie stopnia doktora sztuki pozwoliło mi objąć stanowisko kierownika Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej, a od 2023 r. prowadzę przedmiot dyplomowy projektowanie scenografii wirtualnej wraz z mgr. Piotrem Kulbickim.

Pracownia Teorii i Praktyki Scenograficznej to trzy przedmioty w panelu teoretycznym: historia scenografii, historia kostiumu oraz podstawy wiedzy o filmie, a także zajęcia praktyczne obejmujące zagadnienia scenografii teatralnej. Przedmiot zagadnienia scenografii teatralnej to cykl autorskich wykładów, których celem jest zapoznanie studentów Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych z podstawowymi zagadnieniami związanymi ze scenografią teatralną i filmową. Autorskie zajęcia mają na celu przekazanie wiedzy teoretycznej oraz praktycznej

z zakresu szeroko pojętego obrazu w przestrzeni wizualnej teatru i filmu. Kolejnym etapem jest realizowanie zadań plastycznych inspirowanych omawianymi zagadnieniami scenograficznymi. Zajęcia pozwalają na indywidualne tworzenie projektów do spektakli teatralnych, filmów, animacji, performance'ów, etiud. Dzięki nawiązaniu przeze mnie współpracy z Łódzką Szkołą Filmową studenci mają możliwość odbycia praktyk na planach zdjęciowych. Studenci stają się autorami scenografii i kostiumów, poznając pracę przy filmowych i teatralnych projektach studenckich. Zajęcia z zagadnień scenografii pozwalają studentowi zdobyć wiedzę o konstruowaniu obrazu scenicznego czy też kadru filmowego oraz dają mu możliwość sprawdzenia tej wiedzy w praktyce.

Historia teatru i scenografii to panel teoretyczny z zakresu historii scenografii dotyczący ogólnego wprowadzenia w problematykę dotyczącą chronologii przemian historycznych, kulturowych i cywilizacyjnych, które mają wpływ na kształtowanie się strategii scenograficznych. Następnie omawiane i analizowane są przemiany stylistyczne i twórczość dramaturgów, scenografów, malarzy scenicznych, architektów i reżyserów scen teatralnych. Wymieniam twórców najbardziej reprezentatywnych dla danej epoki, danego zagadnienia. Podstawowym celem nauczania historii scenografii jest zdobycie przez studentów wiedzy z zakresu architektury budynków teatralnych. Podczas zajęć studenci zapoznawani są z wpływami idei kulturowych kształtujących jej rozwój. Zajęcia z historii scenografii zakładają analizę plastyki teatralnej w zakresie czasowym; od starożytności po Wielką Reformę Teatru XX w. Omawianie na zajęciach elementów składowych obrazu scenicznego daje studentom wiedzę teoretyczną, jak i praktyczną z zakresu plastyki teatralnej. Student na zaliczenie opracowuje wybrany temat pod kątem teoretycznym i tworzy prace opisujące zagadnienie dotyczące budynku teatralnego wybranej epoki. Część praktyczna to semestr drugi: stworzenie makiety odzwierciedlającej wybrane zagadnienie.

Koncepcja zajęć z historii kostiumu zakłada przekazanie studentom podstawowej wiedzy teoretycznej oraz praktycznej z zakresu plastyki teatralnej i filmowej, dla której kostium stanowi nieodłączną część. Zajęcia poparte są również wiedzą praktyczną prezentowaną na wybranych przykładach. Opracowana formuła zajęć zakłada warsztatową analizę prezentowanych w kontekście historycznym kostiumów. Odbiorcy w sposób zaangażowany poddają konstruktywnej krytyce omawiany problem z punktu widzenia wiedzy teoretycznej oraz problematyki realizacyjnej. Umieszcawia ona zagadnienia kostiumu w ściśle związanym z kontekstem semantyki obrazu procesie powstawania filmu lub przedstawienia teatralnego. Jednocześnie lokalizuje kostium jako dziedzinę korespondującą z wieloma innymi gałęziami sztuki i kultury. Proces dydaktyczny zakłada prace ze studentami i studentkami w łączonej formie na zasadzie wykładu i w drugiej części na zasadzie konwersatorium. Studenci po omówieniu tekstów dramatów realizują zadania kostiumowe, przygotowują prezentacje materiałów oraz finalnie przygotowują projekty kostiumów, które zakładają rekonstrukcje historyczną. Zajęcia wykorzystują indywidualne podejście do tworzenie projektów, z możliwością realizacji wizji za pomocą wszystkich dostępnych mediów. Zawarta w autorskich prezentacjach wizualnych charakterystyka poszczególnych zagadnień kostiumowych w kontekście historycznym oraz współczesnym, a także wdrożenie praktycznych zadań pozwalają na stworzenie klarownego obrazu tego, co zawiera istota pracy kostiumografa. Ostatnim przedmiotem w panelu teoretycznym Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej są podstawy wiedzy o filmie; opracowana formuła zajęć zakłada warsztatową analizę prezentowanych w kontekście historycznym i problemowym filmów. Zajęcia poparte są również wiedzą praktyczną prezentowaną na wybranych przykładach. Student powinien umieć poddać konstruktywnej krytyce omawiany problem z punktu widzenia wiedzy teoretycznej oraz problematyki związanej z realizacją filmu. Celem zajęć jest odczytywanie zawartych w filmie zagadnień związanych z koncepcją powstawania obrazu oraz umiejętność interpretowania zabiegów związanych z semantyką obrazu filmowego.

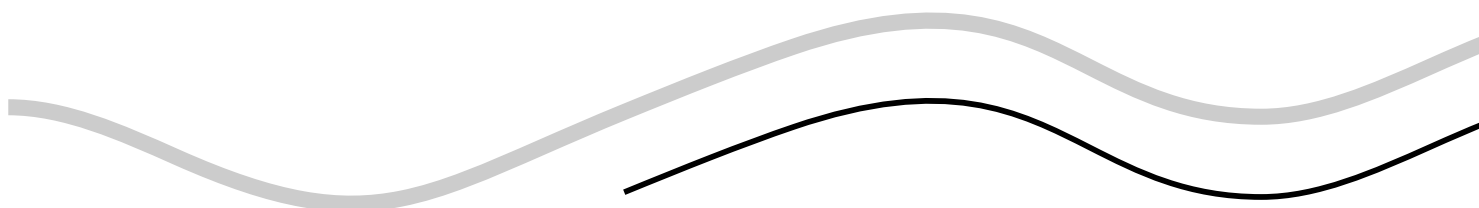
Powstały w 2023 roku przedmiot dyplomowy projektowanie scenografii wirtualnej jest zwieńczeniem siedmiu lat współpracy z Pracownią Cyfrowej Edycji Obrazu, obecnie funkcjonującą w Instytucie Animacji ASP w Łodzi. Założeniem pracowni jest przygotowanie studentów do pracy w roli projektanta scenografii generowanej dzięki dostępności nowych mediów (komputera, green screena, ekranów LED, rzutników multimedialnych, kamery oraz nowych narzędzi, jakimi posługujemy się w wirtualnym świecie, takimi jak gogle VR. Student poznaje swoje możliwości podczas wykładów z programu 3D Stu-

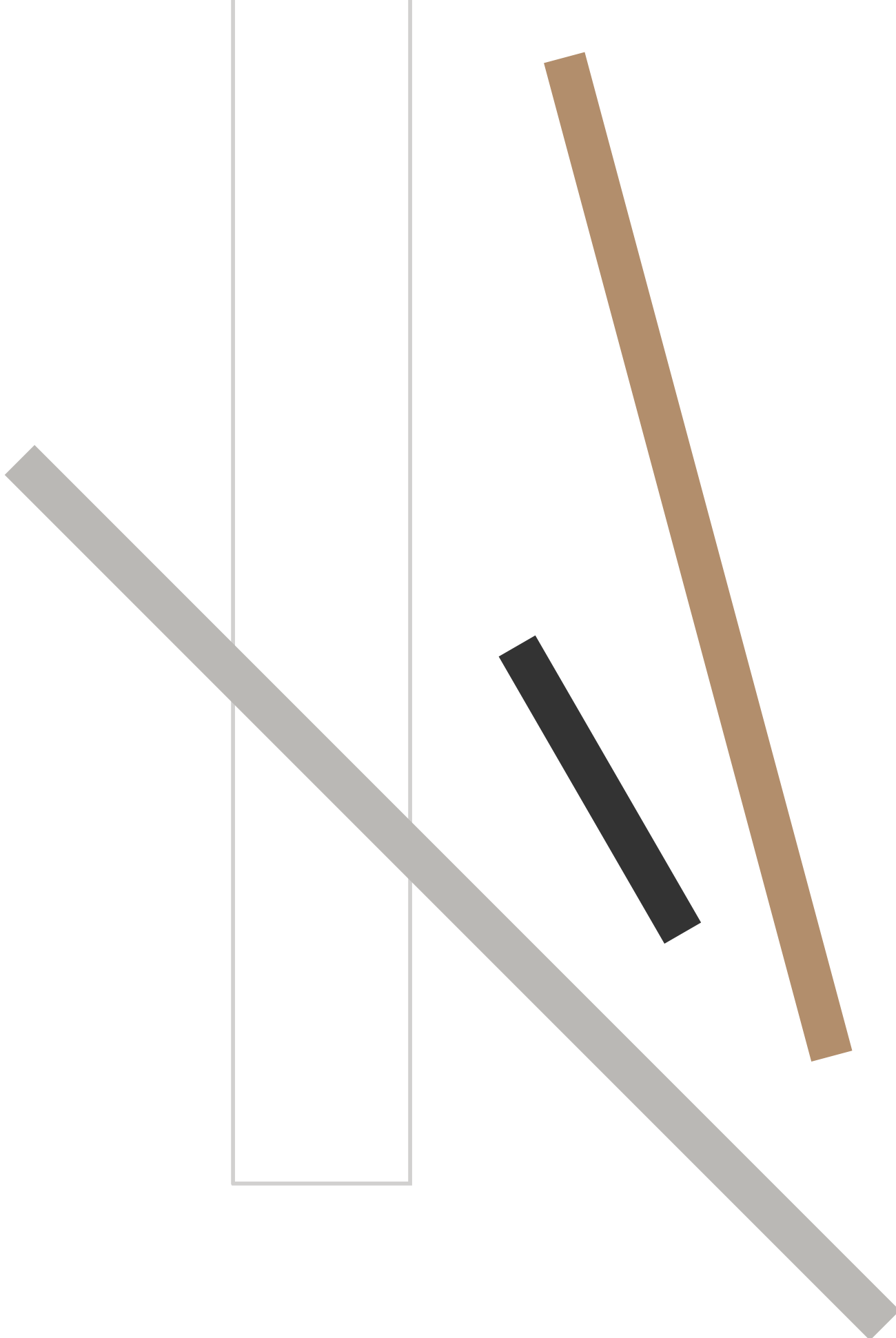
dio Max. Pierwszy semestr przedmiotu to podstawy modelowania przedmiotów i przestrzeni w oparciu o scenę ze znanego filmu i swoją jej interpretację. Student nabiera umiejętności budowania świata wirtualnego za pomocą poznanych przez siebie narzędzi, jakimi jest modelowanie przestrzeni, światła, kompozycji, faktury i koloru. Przeprowadzone wykłady dotyczące obsługi programu dają możliwość poznania wirtualnych narzędzi. Student dzięki temu wykonuje prace zarówno kreacyjne, jak i techniczne. Uczy się języka nowego programu i możliwości korzystania z jego przekształceń. Podczas kolejnego semestru student buduje całą przestrzeń scenograficzną, bazując na wybranym filmie, i przewiduje, w jaki sposób będzie chciał się po wirtualnej przestrzeni przemieszczać. Kolejne spotkania to zaznajomienie studenta z funkcjami filmowymi, jakimi są prace reżyserskie, operatorskie i scenograficzne. Student nabiera wszechstronnych umiejętności pracy w świecie wirtualnej scenografii. Drugi semestr ćwiczeń dotyczy tworzenia scenografii na podstawie narysowanego storyboardu, wprowadzamy zagadnienia związane ze scenariuszem i na podstawie wybranej przez studenta fabuły tworzymy wirtualne przestrzenie. Zaprojektowaną przestrzeń budujemy światłem i kompozycją kadru z myślą o tym, w jaki sposób opowiadać wirtualnym obrazem. Kolejne wykłady dotyczą również efektów specjalnych budujących dramatyzm, takich jak ciecze, ogień, burzenie przestrzeni. Wprowadzamy w modelowaną przestrzeń ruch kamery, który odpowiada pomysłowi reżyserskiemu. Student kończy dwa semestry Projektowania Scenografii Wirtualnej z umiejętnością modelowania projektu scenograficznego do scenografii filmowej, teatralnej i telewizyjnej. Efektem końcowym pracy w Pracowni Scenografii Wirtualnej będą autorskie realizacje poszerzające myślenie o przestrzeni w nowym wirtualnym wymiarze scenograficznym. Powstałe dzieła sztuki audiowizualnej będą mogły być prezentowane zarówno w przestrzeni wirtualnej, jak i wystawienniczej.

Z pasją i zaangażowaniem podchodzę do misji jaką jest edukacja studentów. Idąc za myślą Zygmunta Bauman, staram się być tłumaczem, nie zaś prawodawcą. Kieruję się w swojej pracy dydaktycznej zarówno wiedzą teoretyczną, jak i praktyczną zdobytą podczas wielu doświadczeń zawodowych w filmie i w teatrze.

W zakresie swoich obowiązków dydaktycznych realizuję seminaria licencjackie i magisterskie. Mam okazję być opiekunem prac teoretycznych i od 2023 r. zaczynam pracę z praktycznymi pracami dyplomowymi z przedmiotu Scenografia Wirtualna. Recenzuję prace dyplomowe studentów studiów pierwszego i drugiego stopnia. Zrecenzowałam kilkanaście prac teoretycznych i praktycznych.

W latach 2022–2023 podjęłam się wraz z dyrektorem Instytutu Edukacji Artystycznej dr hab. Beatą Marcinkowską modyfikacji programu specjalności Techniki Teatralne Filmowe i Telewizyjne, wprowadzając dodatkowe zajęcia warsztatowe z zakresu charakteryzacji, sztuki operatorskiej i zajęć z modelatorstwa. Dzięki zmianom program stał się bardziej atrakcyjny dla studentów specjalności.

XII. Inne osiągnięcia edukacyjne

Od 2020 roku pełnię funkcję kierunkowego opiekuna zawodowych praktyk studenckich. Stworzyłam programy praktyk, zajmuję się przygotowywaniem umów pomiędzy ASP a pracodawcą. Dbam o właściwy przebieg praktyk oraz weryfikuję dokumenty, by student mógł uzyskać zaliczenie. Jako opiekun praktyk studenckich przejmuję odpowiedzialność za pierwszy kontakt z pracodawcą. Wspieram studentów w znalezieniu pierwszej interesującej artystycznie pracy.

Koło naukowe przy Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej – Koło Naukowe Interdyscyplinarnych Działań Scenicznych zostało zarejestrowane w 2017 roku. Ponownie zostało powołane przez studentów I roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych w 2023 roku. Sprawuję opiekę nad merytoryczną działalnością Koła. Siedzibą Koła jest Instytut Edukacji Artystycznej w Łodzi. Koło realizuje cele samokształceniowe, współpracując z łódzkim światem sztuki i kultury: m.in. Teatrem Powszechnym w Łodzi – rokrocznie uczestnictwo w Międzynarodowym Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych, realizacja czterech instalacji stworzonych przeze mnie wraz ze studentami („Niebezpiecznie jest schodzić ze sceny”, „Publiczność”, „Skażeni Awangardą”, „O Teatr”), możliwość oglądania spektakli, organizacja wystaw i udział w konferencjach, spotkanie z Krystianem Lupą oraz Alanem Starskim; z Teatrem Wielkim w Łodzi – zwiedzanie teatru, uczestnictwo w próbach, oglądanie spektakli; z Akademickim Ośrodkiem Inicjatyw Artystycznych – projekt improwizacji multimedialnej pt. *Szekspir Inter improwizacja* na Międzynarodowy Dzień Teatru. Organizujemy też spotkania i warsztaty z twórcami ze świata filmu i teatru (m.in. dr Karol Stadnik, znany operator filmowy, wykładowca PWSFTviT, Anna Niewiadomska-Milczarek, producent filmowy, Andrzej Cieślík, projektant kostiumów teatralnych, scenograf i reżyser, Izabela Cieszek, scenograf filmo-

wy). Studenci uczestniczą w tworzonych przez mnie filmach o emerytowanych profesorach ASP: Lesławie Miśkiewicz, Ryszardzie Hungerze, Jerzym Trelińskim, Włodzimierzu Stelmaszczyku, przejmując część scenograficzną i organizacyjną planu. Realizujemy warsztaty aktorskie otwierające studentów na język ciała, głosu i pracę nad tekstem. Studenci w ramach koła naukowego podejmują wspólne inicjatywy, pomagając sobie nawzajem, tworzą projekty, m.in. projekt audiowizualny *Ślub* Witolda Gombrowicza, zrealizowany w studiu na Franciszkańskiej. Studenci uczestniczyli i wykonali obiekty do wyreżyserowanych przeze mnie dwóch performance'ów Eksperymentalnego Studia Scenograficznego: *Czarny Teatr Wyspiańskiego* (Akademia Twórczego Myślenia, Pałac Arnolda Stillera, 19.05.2018) oraz *Form Akcja*, zrealizowanego podczas wystawy *Spadkobiercy Kobro* (Galeria Kobro, 13 stycznia 2017 roku). Wraz z Pauliną Kowalczyk, studentką TTFiTV, stworzyłyśmy cykl warsztatów teatralnych dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Konstantynowie Łódzkim (tworzenie wspólnego spektaklu na podstawie przywiezionych kostiumów, wykonanych przez studentkę ASP Katarzynę Strojną, przekazanie wiedzy dotyczącej teatru, scenografii, kostiumu, charakteryzacji). Efektem warsztatów był odegrany przez uczniów spektakl oraz świadoma praca nad ciałem, stresem, odwagą w przemówieniach.

Jako twórca wydarzenia artystycznego pt. *Montmartre na Księżym Młynie* podczas Festiwalu Dobrego Smaku w Łodzi zaprosiłam studentów do aranżacji przestrzeni Księżego Młyna, mieli też możliwość uczestniczenia w zbiorowym tworzeniu obrazów i ich sprzedaży.

Studenci w ramach Koła Naukowego tworzyli wraz ze mną wystawy, ucząc się aranżacji przestrzeni galerijnej, za każdym razem tworząc przestrzeń galerii na nowo, pokazując zarazem swoją twórczość i spotykając się z artystami.

Projekty zrealizowane wraz ze studentami:

- Wystawa studentów II roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych *Techniki*. Wernisaż: Galeria Ogród Sztuki 10.03.2017 r.
- Wystawa *Obiekty Kobro* wraz z performancem w wykonaniu studentów I i III roku Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych w Galerii thINK AID oraz ATM, 19.05 – 21.08.2018 r.
- Dwie wystawy w mojej przestrzeni twórczej ATM - Akademia Twórczego Myślenia Pałac Arnolda Stilera w Łodzi. (Noc muzeów 18.05.2019 r.) Wystawa rysunków artysty Lukasa Dymnego *Drawings* oraz foto paintingu *Shadow* artysty Juliana Ramireza.
- Organizacja dwóch koncertów multiinstrumentalistki Katarzyny Tercz *Strefa Ciszy* oraz Lukasa Dymnego *Muzyka Francuska*.
- Podczas Nocy Muzeów prezentowałam swoją pracownię. Studenci realizowali wystawę *Dotknij Scenografii*. Finisaż 27.01.2022 r.
- Wystawa retrospektywna Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej po 12 latach mojej działalności edukacyjnej. 20.12.2021 – 28.01.2022 r. w Galerii Wolna Przestrzeń ASP w Łodzi.
- Wystawa meksykańskiej rzeźbiarki Edy Bautisty *Esencia* (wernisaż 19.05.2022 r.) w Galerii Wolna Przestrzeń.
- Studenci wraz ze mną organizowali i uczestniczyli w wernisażu wystawy *Gravity of Forms*, realizując, również performance łączący to wydarzenie z Łódzkim Festiwalwem Designu 17.05. 2019 r. Galeria Próchnika 1 Łódź.
- Studenci przygotowali wraz ze mną wystawę artysty i profesora z Florydy Johna Caputo pt.: „APHOTEOZIS” Galeria Wolna Przestrzeń ASP w Łodzi, Wernisaż 10.01. 2020 r. Po wystawie powstał film i relacja fotograficzna stworzona przez naszych studentów³⁵.
- Jako kurator zaprosiłam studentów do aranżacji wystawy *Konfrontacje* w fabryce Dell dla społeczności ogromnej fabryki produkującej sprzęt elektroniczny. Wystawa pokazywała twórczość studentów Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej oraz dwóch Instytutów: Instytutu Edukacji Artystycznej w Zakresie Sztuk Plastycznych oraz Instytutu Animacji i Gier. *Konfrontacje* to wystawa łącząca pokolenia twórców, fotografów, projektantów kostiumu i scenografii oraz twórców dzieł projektowych animacji i obiektów. Aranżację wystawy zrealizował I rok Technik Teatralno Filmowych. Maj/wrzesień 2023 r.

Wspieramy wraz ze studentami środowiska poza-artystyczne lub te, które mają utrudniony dostęp do edukacji artystycznej, realizując warsztaty i spotkania między innymi w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym nr 3 im. Marii Grzegorzewskiej. Kilkugodzinne zajęcia zwieńczone warsztatami z charakteryzacji i teledyskiem przy współpracy ze studentami TTFiTV odbyłam dwukrotnie 10.05.2016 r. i 25.04.2023 r.

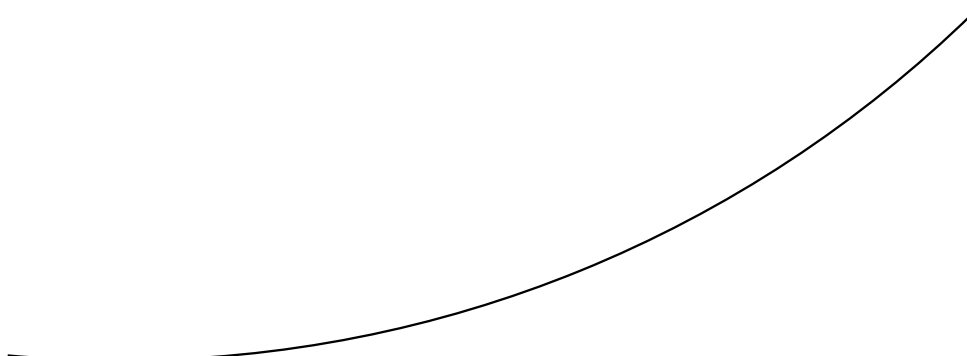
Obecnie Koło zaczyna projekt cykl warsztatów „Krytyka Filmowa” – niedzielne spotkania z analizą wybranych dzieł sztuki filmowej. Studenci towarzyszą mi podczas warsztatów dla dzieci i młodzieży, ucząc się pracy z grupą aspirujących artystów, a jednocześnie inspirują się dziecięcym spojrzeniem na świat.

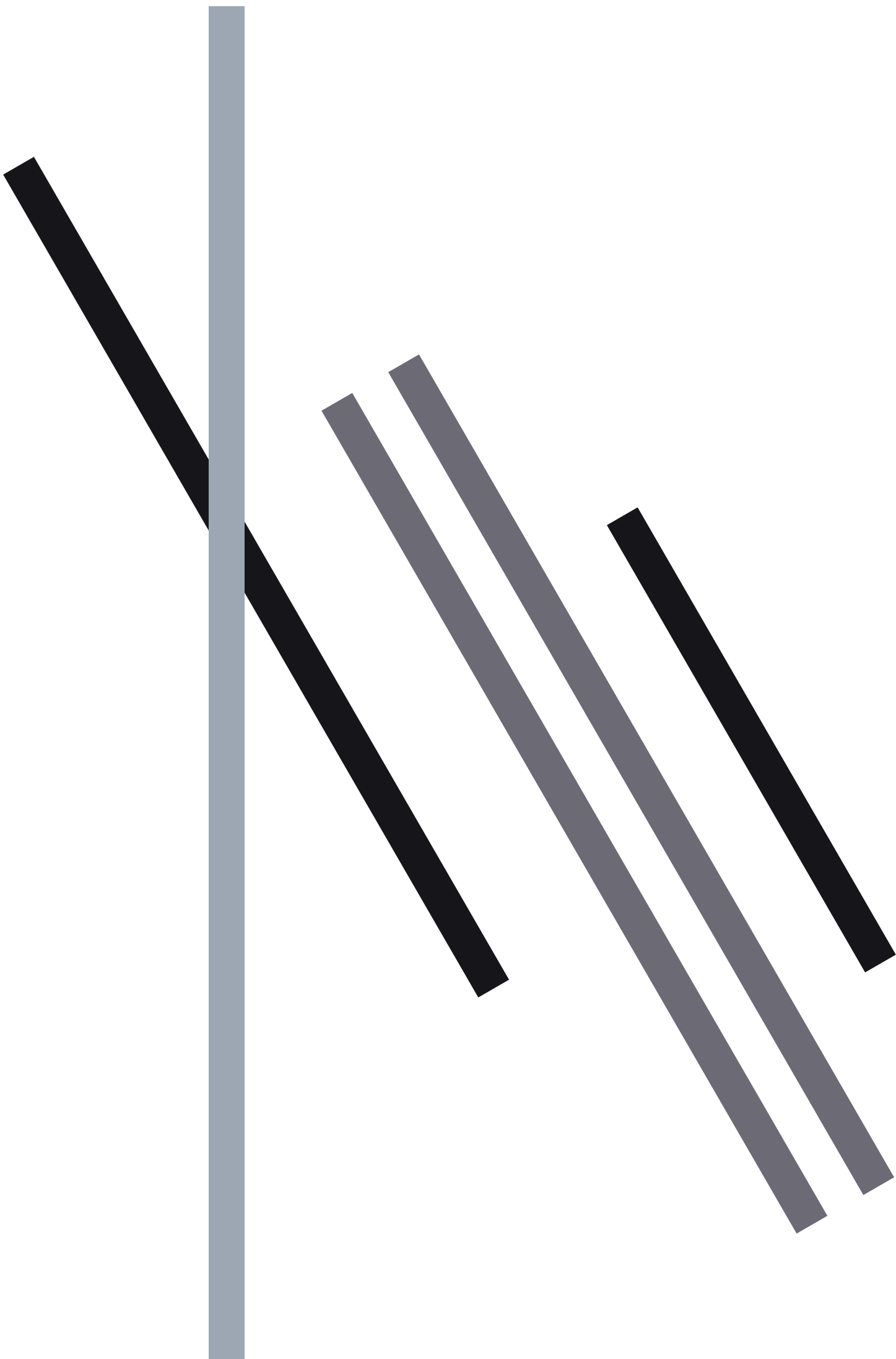
Zapraszam studentów do naszej pracowni Kwarco-wArt, dzieląc się swoim doświadczeniem i ucząc kreatywności w pracy z młodzieżą. Pokazuję studentom istotne wydarzenia artystyczne w Łodzi i poza granicami kraju. Po podróżach tematycznych, realizuję wykład o wystawach, które odwiedziłam, zachęcam do pozyskiwania wiedzy poprzez poznawanie innych kultur.

W 2023 r. pełniłam funkcję opiekuna merytorycznego pleneru studenckiego w Murzasichlu, starałam się pokazać studentom lokalną sztukę i ich twórców. Uczestnikami pleneru byli studenci II roku pierwszego stopnia kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych. Zachęciłam studentów do zaprezentowania własnej twórczości i otworzenia galerii na czas pleneru. Studenci realizowali szkice malarskie, ready made oraz performance. Zaprosili mieszkańców wsi na otwarcie pracowni portretu w stylu Witkacego i rysowali portrety na żywo. Zwiedzaliśmy Teatr Witkacego i zaprojektowaną przez jego ojca willę „Pod Jedłami”, oprowadzał nas znany w Zakopanem Jan Karpiel Bułeczka. Doświadczenie wspólnego tworzenia w plenerze na Łysej Polanie i wieczory z muzyką zakopiańską sprawiły, iż studentami zafascynował urok gór, co wpłynęło pozytywnie na ich malarski rozwój.

W 2023 roku zorganizowałam pierwsze warsztaty charakteryzatorskie dla studentów I, II, III roku Technik Teatralnych, Filmowych i Telewizyjnych, dzięki którym studenci mogli poznać pracę w filmie od strony make-upu, efektów specjalnych, fryzur. Mieliśmy warsztat mistrzowski z oskarowymi twórcami charakteryzacji i fryzur – Lidią Buczek, Tomaszem Sieleckim oraz Katarzyną Lipińską. Efekty zajęć były zdumiewające, studenci nauczyli się tatuażu, make-upu, tworzenia blizn i efektów specjalnych. Zachęcając studentów do uczestniczenia w warsztatach filmowych i fotograficznych, mam na względzie ich dalszą karierę zawodową.

Byłam opiekunem artystycznym i współautorem projektu improwizacji multimedialne *Szekspir Inter improwizacja* podczas Międzynarodowego Dnia Teatru. Projekt, w którym studenci wraz z profesjonalnymi aktorami, muzykami i tancerzami tworzyli za pomocą projekcji prace na oczach widzów, rysując na proscenku tylnym scenografii. Improwizacja graficzna na żywo podczas spektaklu okazała się niezwykle doświadczeniem. Projekt został zrealizowany przez Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych oraz Fundację Wyspa Kuracjuszy (27 marca 2018 roku).

XIII. Działalność edukacyjna poza rodzimą uczelnią

Edukację dla dzieci i dorosłych rozpoczęłam, inaugurując działalność Akademii Twórczego Myślenia, która mimo świetnych rezultatów edukacyjno-artystycznych, pozbawiona zewnętrznego finansowania, stała się dla mnie zbyt dużym obciążeniem. Zrezygnowałam z pracowni na ulicy Jaracza i po latach, we wrześniu 2021 roku, założyłam Fundację Cieślik Art, która odnalazła swoje miejsce w prowadzonej wraz z mężem Pracowni KwarcowArt.

Przez dwa lata (2021–2023) zajęcia odbywały się 8 razy w miesiącu. Program zajęć dla dorosłych, a także dzieci oraz młodzieży nastawiony był na rozwijające na wielu poziomach podejście twórcze. Forma kształcenia opierała się na stworzeniu kreatywnej otwartej przestrzeni dla rozwoju indywidualnych zdolności przyszłych adeptów sztuki. Istotnym aspektem realizowanym podczas zajęć była edukacja poprzez zabawę. Poruszane zagadnienia były związane z historią sztuki i kulturą audiowizualną. Wiedzę dopełniało nabieranie profesjonalnych i technicznych umiejętności poruszania się w różnych technikach plastycznych. Opracowana przeze mnie metoda edukacyjna to zajęcia ruchowe, rytmiczne, relaksacyjne, sensoryczne, łączone z technikami malarskimi i rysunkowymi. Istotną rolę odgrywały zasady kompozycji, poznawaliśmy rzeźbę, realizowaliśmy zajęcia w plenerze – zarówno malarskie, jak i fotograficzne. W 2023 r. grupa nastolatków zainicjowała spotkania pod kątem warsztatu rysunkowego. Realizowałam projekt *Twórcze rozmowy z kobietami*, podczas których tworzyliśmy prace artystyczne. Zajęcia w Fundacji to celebrowanie tradycji świątecznych i przygotowania do świąt, korowody w kostiumach na Hallooven, jarmarki świąteczne, na których nasi artyści uczą się, jak sprzedawać własną sztukę. Przyjeżdżali do nas między innymi twórcy makramy i ozdób świątecznych. Fundacja od 2024 roku organizuje raz w miesiącu czterogodzinne spotkania ze sztuką, które prowadzę wraz z Anną Borek, konserwatorem zabytków, oraz spotkania kobiece, również raz w miesiącu. Bazujemy na inspiracjach z obszernej dziedziny,

jaką jest historia sztuki, historia teatru i scenografii, kostiumu, designu, ekodesignu, fotografii, druku, barwy, pracujemy nad emocjami, wprowadzając elementy neurografiki, arteterapii, jogi. Nasi mali i duzi artyści uczą się przez zabawę. Najlepszym dowodem na skuteczność takiej metody jest fakt, że nie chcą od nas wychodzić. Powtarzamy im zawsze: „Jesteśmy asystentami Waszego artystycznego geniuszu”.

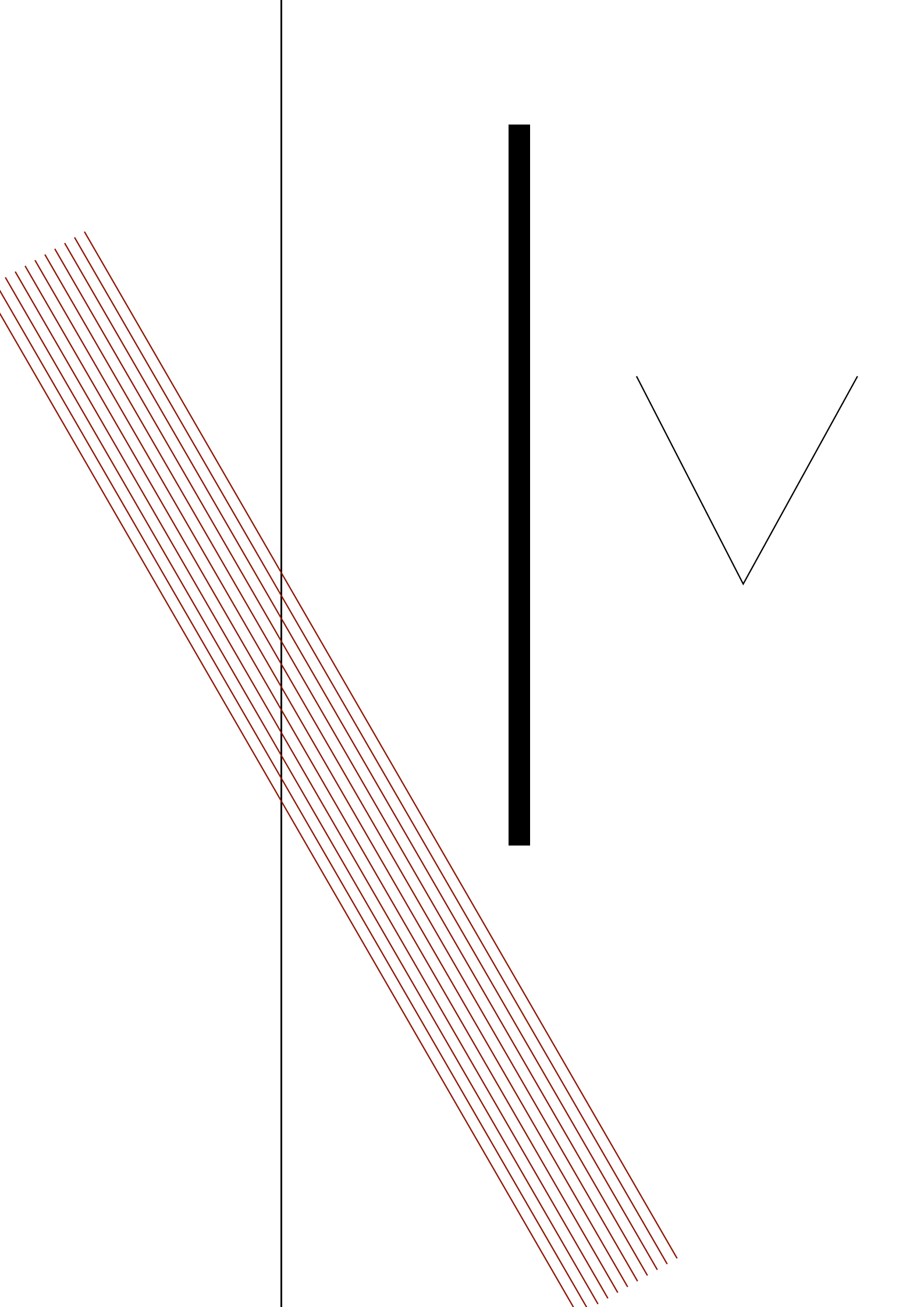
Ponadto raz w tygodniu odbywają się dwugodzinne zajęcia z rysunku dla grupy młodzieżowej, gdzie podczas wspólnej rozmowy tworzymy prace artystyczne.

Warsztaty prowadzimy rodzinnie, nasze dzieci też w nich uczestniczą. Marcin Dąbrowski prowadzi zajęcia z dorosłymi dotyczące starych i nowych technik fotograficznych, szkoli również dorosłych w tematach dotyczących barwy.

Kreowanie artystycznej przestrzeni dostępnej dla mieszkańców zabytkowej ulicy Kwarcowej i osiedla Marysin Rogi, gdzie mieści się pracownia KwarcowArt, weszło nam w krwioobieg i czujemy, że staliśmy się częścią wspólnoty, która nas potrzebowała.

Zawsze wydawało mi się, że muszę dotrzeć ze sztuką tam, gdzie jest potrzebna. Jako doktor sztuki i pracownik ASP w Łodzi na co dzień pracuję z dorosłymi ludźmi, widzę, z jakimi deficytami kreatywności przychodzą na uczelnię. Obserwuję, jak wiele jest do zrobienia w edukacji wczesnoszkolnej. Założeniem Fundacji była i jest promocja sztuki, wsparcie dla artystów w każdym wieku. Działalność Fundacji to również chęć wsparcia i promocji artystów z całego świata, którą realizuję podczas organizacji wystaw.

Wspieram środowiska pozaartystyczne lub te, które mają utrudniony dostęp do edukacji artystycznej, realizując warsztaty i spotkania, m.in. w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym nr 3 im. Marii Grzegorzewskiej. Kilkogodzinne zajęcia zwieńczone warsztatami z charakteryzacji i teledyskiem przy współpracy ze studentami TTFiTV odbyłam dwukrotnie – 10 maja 2016 roku i 25 kwietnia 2023 roku.

XIV. Osiągnięcia organizacyjne

Funkcje pełnione na ASP w Łodzi:

- Od 2016 r. pełniłam funkcję koordynatora ds. promocji dydaktyki. W ramach tej funkcji uczestniczyłam w wyjazdach promujących uczelnię w liceach w całym kraju. Podczas pandemii COVID 19 jako koordynator ds. produkcji filmów promujących kierunki na potrzeby rekrutacji w 2021 roku na ASP w Łodzi stworzyłam wraz z Jarosławem Darnowskim 11 autorskich filmów opowiadających kandydatom na studia o ASP w Łodzi i specyfice wszystkich instytutów Wydziału Sztuk Pięknych i Sztuk Projektowych. Filmy do dziś są prezentowane podczas dni otwartych na ASP w Łodzi.
- Od 1 stycznia 2021 roku do 31 maja 2024 roku byłam członkiem Komisji Rekrutacyjnej ASP w Łodzi. Staralam się podczas egzaminów informować studentów o kompetencjach, jakie powinni posiadać, chcąc z sukcesem uczestniczyć w zajęciach na specjalności techniki teatralne, filmowe i telewizyjne.
- Od 1 stycznia 2020 roku do 1 września 2024 roku pełnię funkcję kierownika Pracowni Teorii i Praktyki Scenograficznej w Instytucie Edukacji Artystycznej na Wydziale Sztuk Pięknych.
- Od 1 października 2023 roku prowadzę przedmiot dyplomowy projektowanie scenografii wirtualnej we współpracy z mgr. Piotrem Kulbickim. Pracownia realizuje swój program, korzystając ze współpracy z Instytutem Animacji i Gier na Wydziale Sztuk Pięknych.
- W 2021 roku byłam członkiem Komisji Kierunkowej ds. Potwierdzenia Efektów Uczenia się dla kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.
- Od 1 stycznia 2020 roku do 2023 roku pełniłam funkcję opiekuna galerii Wolna Przestrzeń Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, gdzie wraz ze studentami realizowałam wystawy artystów rodzimej uczelni, a także spotkania i wystawy artystów międzynarodowych.
- W 2021 roku zostałam koordynatorem ds. produkcji filmów prezentujących sylwetki profesorów związanych z ASP. Funkcja ta zaowocuje powstaniem filmów o wybitnych artystach, profesorach naszej uczelni *Rozmowa z mistrzem*.
- W latach 2016–2018 r. pełniłam funkcję komisarza dyplomów studenckich.
- W 2016 roku pracowałam też w zespole zajmującym się przygotowaniem danych do parametryzacji, co przyczyniło się do uzyskania przez wydział kategorii „A”.
- W lipcu 2023 roku pełniłam funkcję opiekuna pleneru malarskiego w Murzasichlu dla studentów II roku Instytutu Edukacji Artystycznej.
- Od 2020 roku pełnię funkcję opiekuna praktyk studenckich.
- Byłam recenzentem 14 dyplomów licencjackich i magisterskich, zarówno w części praktycznej, jak i teoretycznej. Jestem też promotorem 6 dyplomów teoretycznych, dwa sfinalizowane zostały w 2023 roku.
- W roku akademickim 2017/2018 byłam opiekunem koła naukowego. Wznowienie działalności koła miało miejsce w 2023 roku z I rokiem specjalności TTFiTV.
- 15 listopada 2024 roku weszłam w skład zespołu przygotowującego raport samooceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
- 30 października 2024 roku otrzymałam powołanie do zespołu ds. utworzenia nowego kierunku i programu studiów o nazwie scenografia.
- W kwietniu 2025 r. zostałam powołana do komisji rekrutacyjnej na kierunek edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.

XV. Osiągnięcia popularyzatorskie

Popularyzowanie sztuki to duża część mojego życia. Począwszy od stażu w Miejskim Ośrodku Kultury w 2002 r. po pierwszą firmę Przystanek Kreacja, potem zaś Akademię Twórczego Myślenia teraz Fundację Cieślik Art i działalność pracowni KwarowArt.

Wcześniej opisuję powyższe ścieżki kariery. Chciałabym podkreślić, że z pełną odpowiedzialnością od wielu lat staram się realizować projekty artystyczne i współpracować z instytucjami kultury w Łodzi, za co zostałam nagrodzona w 2023 r. medalem z okazji 600-lecia miasta. Miejsca, z którymi współpracowałam, to m.in. AOIA – Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych, realizacja warsztatów, wystaw m.in.:

1. Senioralia 2018 – jury konkursu w AOIA 08 maja 2018 roku.
2. Projekty *Jestem stąd* – cykl 6 warsztatów w ramach projektu (wrzesień 2017 – kwiecień 2018).
3. Łódź Miastem Kobiet, wystawa prac rysunkowych *Szkie*.
4. Łódź Miastem Talentów 2018 r. – jury konkursu.
5. *Improwizacja Szekspirowska* – współpraca przy projekcie.

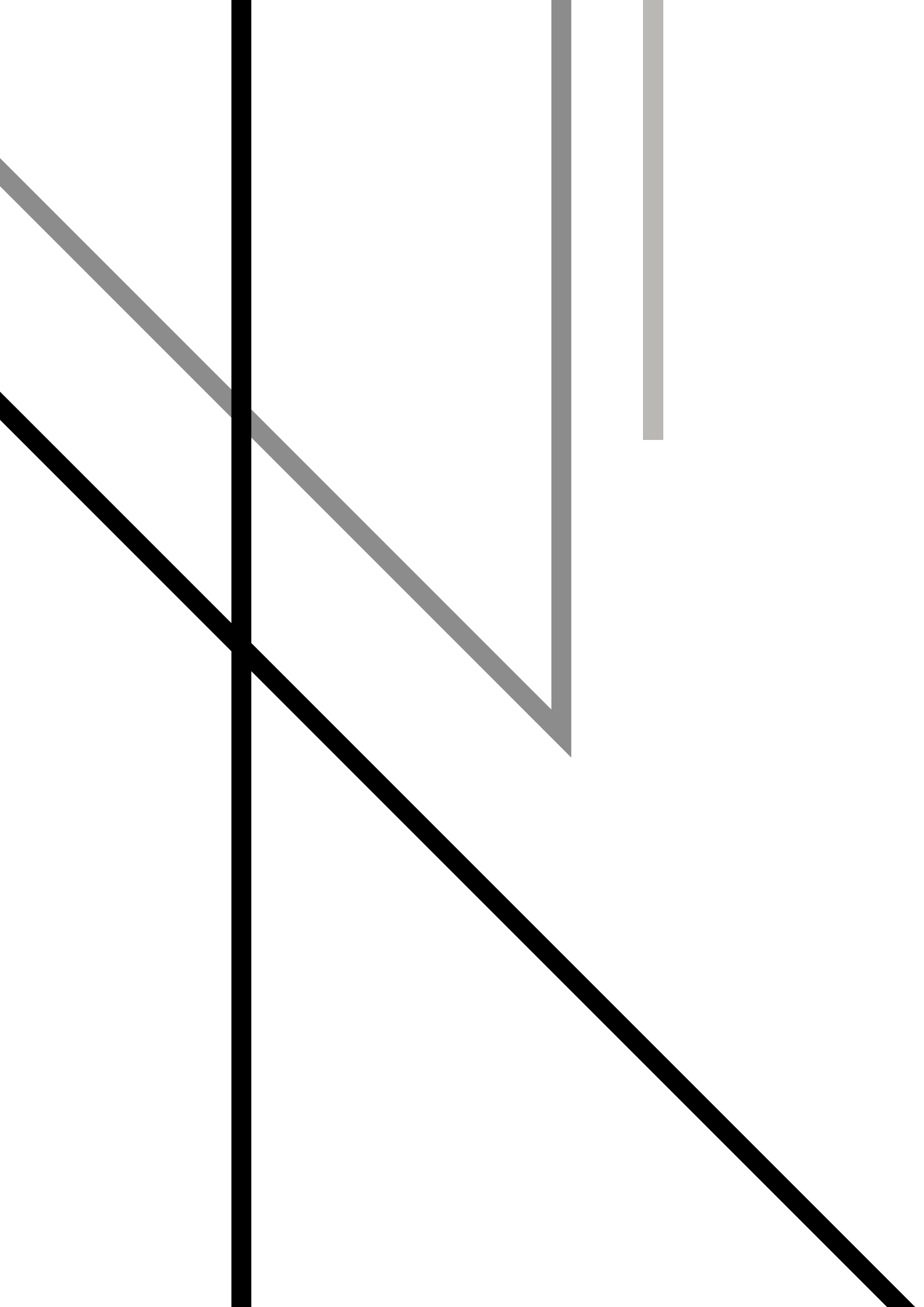
Ponadto:

6. Współpraca z Fundacją Plastelina i realizacja projektu *Dzień z kulturą żydowską* oraz kostiumów do widowiska pt. *Lodzer Frau* i filmu prezentowanego na rynku Starego Miasta.
7. Współpraca ze Szkołą Podstawową nr 1 w Konstantynowie Łódzkim, realizując warsztaty i spotkania teatralne.
8. Z domem kultury w Konstantynowie Łódzkim oraz galerią Ogród Sztuki byłam związana od 2002 roku. W tym miejscu odbyłam staż i pomagałam w tworzeniu życia kulturalnego miasta podczas wielu wydarzeń społecznych i kulturalnych. Realizowałam m.in. twórcze warsztaty interdyscyplinarne *Recykling oczami dzieci*. Prowadziłam też warsz-

taty dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku, dzieląc się wiedzą z zakresu sztuki współczesnej.

9. Kolejny aspektem działalności popularyzatorskiej jest realizacja cyklu filmów *Rozmowa z mistrzem*. Reżyseruję filmy dokumentalne o wybitnych postaciach ASP w Łodzi, m.in. o prof. Jerzym Trelińskim, prof. Ryszardzie Hungerze, prof. Andrzeju Marianie Bartczaku, prof. Romanie Modzelewskim, prof. Włodzimierzu Stelmaszczyku, prof. Lesławie Miśkiewicz. Projekt ten ma na celu zachowanie pamięci o wybitnych artystach ASP w Łodzi. Przybliżenie ich geniuszu zarówno studentom, jak i pedagogom i asystentom. Filmy są przygotowywane na uroczyste obchody z okazji 80-lecia ASP w Łodzi. Zdjęcia do filmów realizuję wraz z operatorem Jarosławem Darnowskim, absolwentem ASP w Łodzi, a także z fotografem Marcinem Dąbrowskim. Koordynacją administracyjną projektu zajmuje się Izabela Bloch. Podczas zdjęć towarzyszą mi studenci Technik Teatralnych Filmowych i Telewizyjnych. Wsparcie organizacyjne i finansowe projektu to zasługa kanclerz ASP w Łodzi Małgorzaty Gaduły Zawratyńskiej. Funkcja koordynatora realizacji filmów została mi przyznana przez Rektora ASP w Łodzi dr. hab. Przemysława Wachowskiego.

Cykl filmów pt. *Spotkanie z mistrzem* to najważniejsze w mojej karierze naukowej spotkanie ze sztuką i o sztuce. Powrót do rozmów, do spotkań, których już nie ma. Chcę pokazać wartość myśli twórczej, podzielić się z oglądającymi mądrością, jaką płynie z doświadczenia rozmowy. Popularyzacja sylwetek artystów związanych z łódzką ASP to ważny wkład w historię i dziedzictwo artystyczne miasta Łodzi. Żywię nadzieję, że mój debiut reżyserski spotka się z uznaniem publiczności i będzie wkładem w popularyzację wiedzy o sztuce dla przyszłych pokoleń.

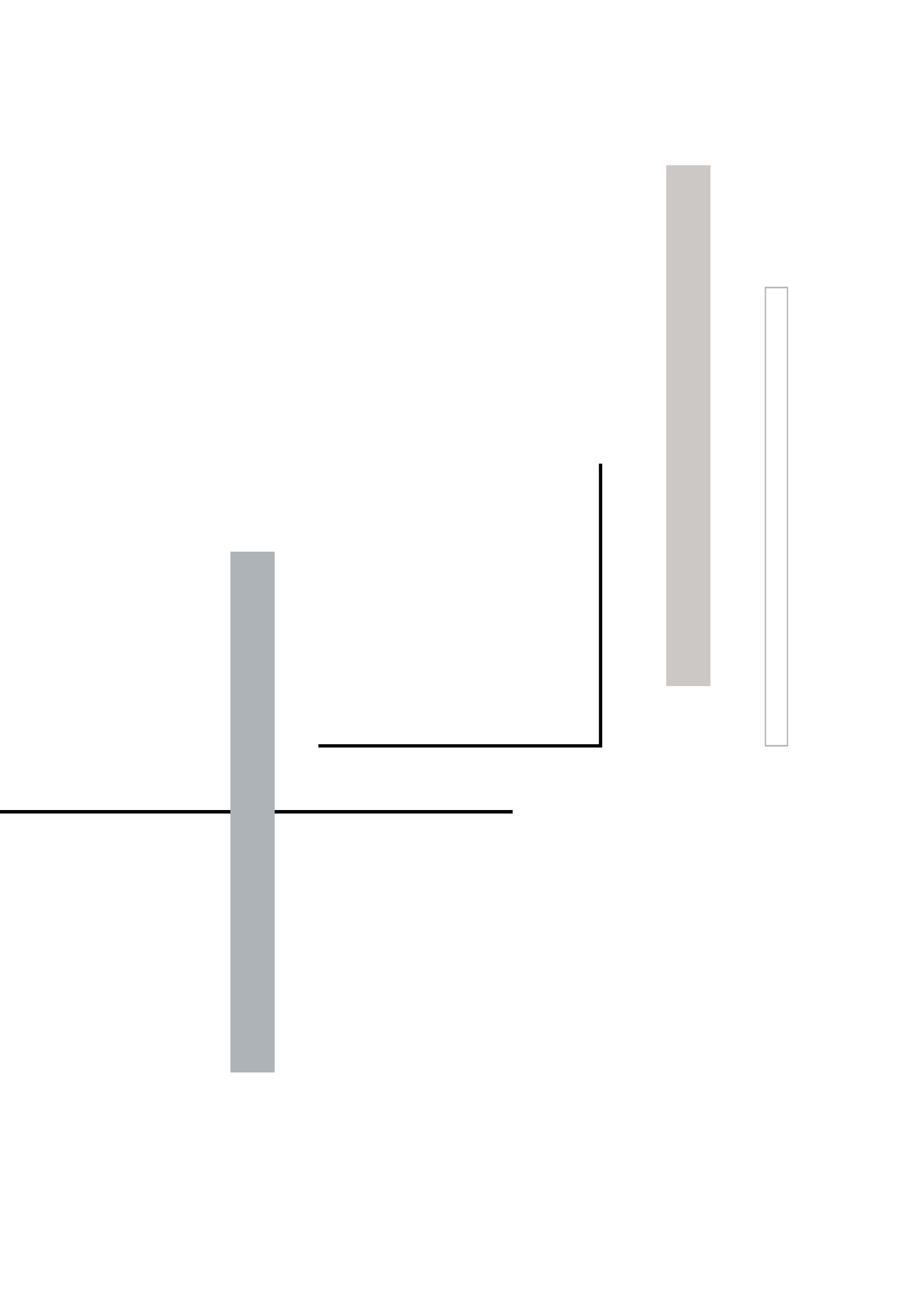
XVI. Inne ważne informacje dotyczące kariery zawodowej

Ważnym aspektem moich działań popularyzatorskich jest chęć promocji i rozwój zaniedbanej przez krytyków teatru dziedziny, jaką jest scenografia. Dzięki funduszom dla młodych naukowców zrealizowałam projekt badawczy pt. *Pomiędzy scenografią a obiektem*. Praca badawcza została podsumowana wystawą i obroną pracy doktorskiej. Tytuł rozprawy i wystawy to *Obiekty scenograficzne*. W ramach badania powstało ok. 40 prac, będących kompozycjami półprzestrzennymi. Zostały spełnione cele pracy, czyli rozwój naukowy; wynikiem zrealizowania projektu było poszerzenie kwalifikacji naukowych i zdobycie tytułu doktora. Badałam relacje pomiędzy obiektem a przestrzenią w połączeniu z zagadnieniami dotyczącymi zależności pomiędzy obrazem a scenografią. Przenikanie się i wpływanie na siebie wymienionych dyscyplin sztuki pozwoliło dać wyraz moim artystycznym zainteresowaniom. Praca badawcza to twórczy wkład w poszerzenie zainteresowań dyscypliną scenografii. Powstałe obiekty opierają się na zagadnieniach zaczerpniętych z badań dotyczących tradycji malarstwa scenografii polskiej i historii rozwoju scen teatralnych, nowych zależności dotyczących kompozycji, przestrzeni oraz jej interaktywności. Powstały prace w różnych formatach, przestrzenne i półprzestrzenne. W większości to kolaże z różnych materiałów i tekstur oraz mniejszych przedmiotów, takich jak guziki, podkładki filcowe, lustra. Największy rozmiar pracy to 100 x 70, najmniejszy zaś to 10 x 10 cm. Podsumowaniem projektu była wystawa zorganizowana jako część obrony pracy doktorskiej w galerii Odnova ASP w Łodzi. Ekspozycję można było oglądać 29 czerwca 2020 roku podczas obrony oraz przez ok. 2 miesiące po transmisji, która była publiczna, choć przez obostrzenia związane z pandemią COVID 19 odbywała się on-line. Rozprawa oraz zdjęcia prac były dostępne na stronie internetowej ASP. Całość działań podsumował stworzony na potrzeby projektu badawczego materiał filmowy z opracowaniem w formie cyfrowej.

Kolejnym projektem badawczym realizującym zagadnienie związane z dyscypliną scenografii był projekt performatywno-multimedialny, zakładający badanie relacji struktury malarstwa i scenograficznej (2016 r.). Celem pracy było zbadanie zależności dotyczącej zagadnień struktury malarstwa i jej wpływu na budowanie przestrzeni scenograficznej oraz tworzenie kostiumu. Problematyka dotycząca powyższego zagadnienia była kontynuacją rozważań zawartych w pracy magisterskiej *Malarskość scenografii polskiej XX wieku*. Projekt był próbą działania performatywnego badającego granice wymienionych specjalizacji oraz określenia współczesnego stosunku do wybranych zagadnień, zgodnie z obecną tendencją odłączania się scenografii od teatru i filmu w kierunku instalacji czy sztuki performance. Zrealizowałam cele projektu, którymi było upowszechnienie w mediach tematu relacji zagadnień malarstwa i scenograficznych, materiały o projekcie zrealizowały Telewizja RETSAT, Telewizja TV Konstantynów, Radio Łódź. Powstała wystawa w galerii Ogród Sztuki w Konstantynowie Łódzkim pt. „ALL OVER malarstwo kostium scenografia”, wystawa w Galerii L Domu Literatury w Łodzi *Szkice* oraz trzecia odsłona wystawy – w galerii Foyer Akademickiego Ośrodka Inicjatyw Artystycznych podczas festiwalu Łódź Miastem Kobiet. Projekt był pretekstem do wielu spotkań, badań, warsztatów przeprowadzanych przez nauczycieli (m.in. z Gimnazjum numer 1) oraz uczestników festiwalu. Immanentną częścią projektu była interaktywność, współpraca z widzami i propagowanie zagadnień dotyczących przestrzeni scenograficznej. Wszystkie powyższe zagadnienia uznaję za najważniejsze osiągnięcia projektu.

Zwieńczeniem badania stała się wystawa oraz przeprowadzony podczas jej wernisażu interaktywny performance z udziałem uczestników.

W 2024 otworzyłam przestrzeń wystawienniczą wraz z mężem Marcinem Dąbrowskim. Jest to autorska galeria sztuki, która ma na celu promocję własnej twórczości oraz twórczości innych artystów.

XVII. Nagrody i wyróżnienia otrzymane za działalność naukową, artystyczną i dydaktyczną

1. Nagroda Zespołowa Rektora ASP w Łodzi – 20 grudnia 2017 roku.

„Za szczególną aktywność organizacyjną, zaangażowanie w promocję Akademii i Wydziału Sztuk Wizualnych, wkład w przygotowanie danych do parametryzacji, co przyczyniło się do uzyskania przez Wydział kategorii „A”, wzorową postawę w pracy dydaktycznej” – rektor ASP, prof. Jolanta Rudzka Habisiak.

2. Nagroda II stopnia Rektora ASP w Łodzi – 20 grudnia 2021 roku.

„Za znaczące osiągnięcia organizacyjne i dydaktyczne, szczególny wkład w funkcjonowanie Instytutu Edukacji Artystycznej, niezwykle zaangażowanie w promocję Akademii poprzez zrealizowanie filmów reklamujących wszystkie kierunki studiów prowadzone w ASP w Łodzi, inspirowanie i wspomaganie rozwoju twórczego studentów, sięganie po innowacyjne metody nauczania, dbałość o wysoki poziom i atrakcyjność kształcenia” – rektor ASP, dr Przemysław Wachowski.

3. Medal za dokonania artystyczne na 600-lecie Łodzi – 2023 rok.

„Świętując 600 lecie nadania Łodzi praw miejskich, przywołujemy historię naszego Miasta i ludzi, którzy je tworzyli. Równie ważne jest to, co tu i teraz, współcześni budowniczcy Łodzi, ludzie reprezentujący różne dziedziny nauki, kultury, sportu, życia społecznego. Z ogromną wdzięcznością i radością pragnę złożyć podziękowania za Pani zaangażowanie i pasję, która jest pracą, i pracę, która jest pasją. Życzę Pani energii i determinacji w podejmowaniu kolejnych działań” – Prezydent Miasta Łodzi Hanna Zdanowska.

4. Załączam też wykaz podziękowań i wyróżnień za udział w konkursach i inicjatywach artystycznych.

XVIII. Bibliografia

1. Arnheim R., *Sztuka i percepcja wzrokowa: Psychologia twórczego oka*, Łódź 2004.
2. Bablet D., *Rewolucje sceniczne XX w.*, Warszawa 1980.
3. Barba E., Savarese N., *Sekretna sztuka aktora. Słownik antropologii teatru*, Wrocław 2005.
4. Bardini M., Majewski A., *Lot ku nieskończoności*, Teatr 1991, nr 4.
5. Bauman Z., *Między chwilą a pięknem: o sztuce w rozpadzionym świecie (1925-2017)*, Warszawa 2010.
6. Berdyszak J., *Katalog wystawy w Ośrodek propagandy sztuki ze szkicownika 1963-1964*, Warszawa 1954.
7. Berdyszak J., *Modele, malarstwo, rzeźba grafika – katalog z wystawy*, Łódź 1976.
8. Berdyszak J., *O obrazie*, Warszawa 1970.
9. Berdyszak J., *Teatr?*, Wrocław 1996.
10. Berthold M., *Historia teatru*, Warszawa 1980.
11. Braun K., *Przestrzeń teatralna*, Warszawa 1936.
12. Bunsch J., *Andrzej Majewski – jedność sprzeczności*, [w] „Teatr”, nr 2, 1997.
13. Fazan K., *Elektryczne wizje i teatralna konserwa*, „Didaskalia”, nr 81, 2007.
14. Fazan K., Marszałek A., *Odłony współczesnej scenografii*, Kraków 2016.
15. Fazan K., *Odłony współczesnej scenografii: problemy, sylwetki, rozmowy*, Kraków 2013.
16. Frankowska B., *Encyklopedia teatru polskiego*, Warszawa 2003.
17. Furttenbach J., *Architektura civilis*, Ulm 1628.
18. Itten J., *Sztuka barwy*, Kraków 2015.
19. Jing H., *Zapiski o sztuce pędzla (Bifaji)*, [w:] *Estetyka chińska. Antologia*, red. Adina Zemanek, Kraków 2007.
20. Juskiewicz P., *Wolność i metafizyka. O tradycji artystycznej twórczości Marcela Duchampa*, Poznań 1995.
21. Kandinsky W., *O duchowości w sztuce*, Łódź 1996.
22. Kandinsky W., *Punkt i linia a płaszczyzna*, Warszawa 1986.
23. Kowalska B., *Dzieje sztuki polskiej*, Warszawa 1984.
24. Kowalska B., *Jan Berdyszak*, Warszawa 1979.
25. Kowalski A., Jodliński L., *Scenografia 6 D sześć wymiarów scenografii*, Katowice 2012.
26. Kraszewski Z., *Krótką historią teatru polskiego*, Warszawa 1990.
27. Krauss R., *Oryginalność awangardy i inne mity modernistyczne*, Gdańsk 2011.
28. Król-Kaczorowska B., *Teatr dawnej Polski*, Warszawa 1971.
29. Mądzik L., *Światło istoty. Teatr Lalek*, Lublin 1989.
30. Morawiec E., Madeyski J., *Józef Szajna*, Kraków 1974.
31. Morawski S., *Zmierzch estetyki rzekomy czy autentyczny?*, Warszawa 1987.
32. Nicoll A., *Dzieje teatru*, przeł. A. Dębicki, Warszawa 1977.
33. Nicoll A., *Dzieje dramatu*, Warszawa 1983.

34. Nycz R., *Postmodernizm. Antologia przekładów*, Kraków 1996.
35. Pavis P., *Słownik terminów teatralnych*, Wrocław 2002.
36. Osterloff B., Koecher-Hensel B., *Polska plastyka teatralna. Ostatnia dekada*, Warszawa 1991.
37. Porębski M., *Dzieje sztuki w zarysie*, Warszawa 1988.
38. Richter H., *Dadaizm. Sztuka i antysztuka*, Warszawa 1986.
39. Rzepińska M., *Historia koloru*, Kraków 1983.
40. Schlemmer O., *Eksperymentalna scena Bauhausu: wybór pism*, Gdańsk 2016.
41. Semil M., Wyśińska E., *Słownik współczesnego teatru. Twórcy, teatry, teorie*, Warszawa 1996.
42. Strzemiński W., *Teoria widzenia*, Łódź 2016.
43. Tompkins C., *Duchamp. Biografia*, Kraków 1996.
44. Wölfflin H., *Podstawowe pojęcia historii sztuki*, Gdańsk 2006.
45. Zagrodzki J., Malewicz, Strzemiński i inn., *Co robić po kubizmie*, Kraków 1984.
46. Zeugner G., *Barwa i człowiek*, Warszawa 1965.

Justyna Anna Cieřlik-Dąbrowska

DOCUMENTATION OF THE HABILITATION PROCEDURE
Academic Self-Assessment Report

Akademia Sztuk Piękných
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Faculty of Fine Arts
Łódź 2025

Table of Contents

81	I.	Academic and Artistic Degrees and Diplomas Held
83	II.	Previous Employment in Research Institutions
85	III.	Introduction
89	IV.	Indicated Artistic Achievements
91	V.	The main idea regarding the demonstrated artistic achievements – description of the collage collections <i>Episodes I</i> , <i>Episodes II</i> and <i>Episodes III</i>
92	a.	Solo Exhibition of Objects entitled <i>Episodes I</i>
97	b.	Solo Exhibition of Objects entitled <i>Episodes II</i>
101	c.	Solo Exhibition of Objects entitled <i>Episodes III</i>
108	VI.	The guiding idea behind the demonstrated artistic achievement – description of the exhibition and collection <i>Vivir Con Color</i>
115	VII.	Other Professional and Artistic Experience
115	a.	Filmografia
116	b.	Doświadczenie teatralne
117	c.	Pozostała działalność naukowo-artystyczna
119	VIII.	Information about demonstrating significant scientific or artistic activity carried out at more than one university, research institution, or cultural institution, particularly abroad
123	IX.	Artistic and scholarly activity carried out in collaboration with other universities and cultural institutions
127	X.	Participation in conferences at universities and research institutions in Poland and abroad
129	XI.	Information on teaching, organizational, and science or art popularization achievements
133	XII.	Other Educational Achievements
137	XIII.	Educational Engagement Outside the Home University
139	XIV.	Organisational Achievementsą
141	XV.	Popularization achievements
145	XVI.	Other Important Information Regarding Professional Career
147	XVII.	Awards and Distinctions Received for Scientific, Artistic, and Educational Activities
149	XVIII.	Bibliography

I. Academic and Artistic Degrees and Diplomas Held

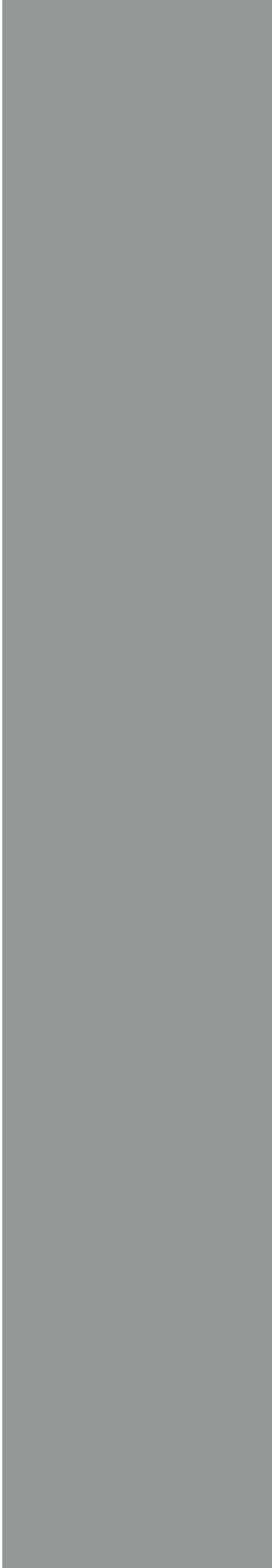
Doctoral Degree (PhD)

1. Doctoral Degree in Art and Conservation of Cultural Heritage – awarded on June 29, 2020, by resolution of the Academic Degree Committee of the Władysław Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź. Title of the doctoral dissertation: Scenographic Objects; Academic advisor: Dr hab. Andrzej Michalik, Associate Professor at the Academy of Fine Arts in Łódź; Assistant advisor: Dr Maciej Bohdanowicz

Master's Degree

2. Master's degree in Cultural Studies with a specialization in Theatre Studies, awarded on June 27, 2008, by the Faculty of Philology at the University of Łódź. Supervisor of the thesis: Professor Anna Kuligowska-Korzeniewska, PhD, DLitt. Title of the thesis: *Painterliness in 20th-Century Polish Stage Design*.

3. Master of Arts degree from the Faculty of Visual Education at the Academy of Fine Arts in Łódź, awarded on April 7, 2010. I completed the five-year Master's program with the grade of very good with distinction. The main part of the diploma was supervised by Professors Włodzimierz Stelmaszczyk and Przemysław Wachowski in the Painting Studio. The second part of the practical diploma work was completed in the Multimedia Studio under Professor Wiesław Karolak. The third part of the practical diploma work was a drawing, supervised by Dr. hab. Andrzej Michalik, Professor at the Academy of Fine Arts in Łódź.

II. Previous Employment in Research Institutions

1. Since October 1, 2015

Employed under a permanent employment contract as an assistant professor in the Department of Fine Arts at the Academy of Fine Arts in Łódź (formerly the Department of Visual Arts until 2019, following the university's structural changes), Institute of Art Education. Head of the Studio of Scenographic Theory and Practice and instructor of the course Fundamentals of Virtual Scenographic Design.

2. 2009–2015

Lecturer at the Department of Visual Arts at the Academy of Fine Arts in Łódź – a series of original lectures on the history of theatre and scenography. Employment under a contract for specific work.

3. 15 grudnia 2019 – 31 maja 2020

Execution of research and development work for La Soleil Monika Piecuch in Gutów as part of the project “Innovative Production of Graphics for Interior Design” – employment under a fixed-term contract.

4. 2021 – 2022

Lecturer at the State Virtual University – a series of original lectures for the course “Spaces for Culture.”

III. Introduction

The aesthetics of the Weimar Bauhaus school is particularly close to my creative activities. The diversity of issues related to the activities of this renowned German institution defines the directions of my research and endeavors. This school educated painters, sculptors, as well as architects. Educators thought holistically about the teaching of art, viewing the artist from the very basics, starting with the body, through movement, dance, music, art, and the senses. Synesthesia in art and the approach to creation, beginning with method, analysis, and extending to multi-dimensionality and interdisciplinarity, are very close to me. When observing individual Bauhaus creators – such as Gertrud Grunow, who studied the connections between the human body, color, and sound; Kandinsky, who wrote about synesthesia and the impact of color, stating that “Color possesses a poorly understood yet immense power that can influence the entire human body as a physical organism”; Itten, who created a color theory that became a starting point for color researchers; Oskar Schlemmer, who set in motion the issues of form and color, initiating mechanical theatre – I see in their theories the full spectrum of my actions and interests. Małgorzata Leyko writes in the introduction to the book *The Experimental School of the Bauhaus* about the shared interest of these areas in the human being, space, and movement, as well as a certain overarching concept of art¹.

Despite the passage of time, this school continues to wield significant influence and, especially today, has many followers. A holistic view of the artist and their creative potential, combined with an approach that links art with industry and new technologies, are two directions that are gaining increasing significance in contemporary times. We are uncovering history, while at the same time benefiting from the new equipment, software, and emerging trends in art, particularly those moving into the virtual sphere.

On one hand, new media; on the other, the pursuit of continuing the broad vision of art. Marian Wimer, recently rediscovered by Dr. Tomasz Załuski and Dr. Aleksandra Sumorok, an art theorist, also advocated for the broad education of artists. In the spirit of uniting art schools, he designed an education system that combines these institutions. The Academy of Fine Arts in Łódź continues this line of thinking, educating not only in artistic practices but also in design.

Through meetings with retired professors from the academy, I observe their approach, full of erudition and a broad perspective. The series of films I have been working on, titled *Conversation with a Master*, reveals the origins of the Academy, stemming from intellectual spheres, while also resulting from a multi-dimensional view of art. The aspect of the master, addressed in the conversations, has changed over time, but great authorities, such as Prof. Jerzy Treliński, Prof. Ryszard Hunger, Prof. Włodzimierz Stelmaszczyk, and Prof. Lesław Miśkiewicz, continue to demonstrate a willingness and ability to share knowledge and skills with younger generations of artists. These are not only intellectuals, but artists who work across multiple fields—from music and sports to conceptual art, design, and even virtual creation.

In my artistic work, I am consistently driven by the desire to continually explore the issues that accompany me during the 15 years I have been teaching at the Academy of Fine Arts in Łódź. I combine in my professional experience aspects related to design art (scenography, costume, interior design, furniture), fine arts (painting, drawing, digital painting, collages), and scientific research related to theater, film, scenography, costume, and color (teaching subjects such as the history of theater and scenography, the history of costume, and the basics of film).

From the very beginning of my artistic career, my interests in art were very broad. Dance became the first art form for me. I started my artistic path with the body and movement, remaining involved for many

1 M. Leyko, *Oskar Schlemmer i scena Bauhausu*, [wstęp do:] Oskar Schlemmer, *Eksperymentalna szkoła Bauhausu*, Gdańsk 2010, s. 5.

years, striving for professionalism and perfection in numerous dance ensembles. I learned the basics of ballet, folk dance (Harnam representative group), modern dance, and ballroom dance (competitive level). The movement and the emotional space that is created when interacting with music make the artist and the work become one. From the body begins the construction of form; from the movement of the hand begins the painter's gesture. Gertruda Grunow wrote about harmony, which is made possible by the synchronization of color, sound, and proper bodily movement. Feeling and intuition guide me both in creating compositions on the plane and during painting achievements.

Painting became my primary art form, and through it, I can express myself through the language of metaphor, much like in poetry. During my diploma in the painting studio of Prof. Włodzimierz Stelmaszczyk, I created a collection of large-format paintings in the style of Colour Field Painting. Deprived of the ability to move due to health reasons, I resorted to creating tools that corresponded to the motor skills of my body, so that I could adequately express the painter's gesture.

Actor-song and singing were my passion for many years, almost pursued professionally in many performances. However, my interest soon shifted towards creating the world around the performances, leading to my passion for theater and scenography. I grew up in a household of a scenographer and a make-up artist, painter, and graphic artist. Actors, directors, and artists were regular guests in our home. The Powszechny Theater in Łódź, particularly close to me, was like a second home. The cultural studies education I received at the University of Łódź allowed me to delve into my passion for the history of theater, scenography, and film. The work of Oskar Schlemmer also combined fascinations with both theater, plastic arts, and movement. Concurrently, I studied at the Academy of Fine Arts in Łódź, where I deepened my awareness related to color, form, and composition. I explored issues related to performance art in actions presented, among others, at the Manhattan Gallery (the interactive performance INTER ART.). I combined my interest in theater, painting, and movement in the Intermedia Studio of Prof. Wiesław Karolak.

My film experience led me, after my studies, to a professional path that I followed for many years, creating films with renowned directors, artists, and cinematographers (Grzegorz Królikiewicz, Zbigniew Warpechowski, Krzysztof Ptak). I designed costumes for films and met extraordinary personalities, learning the role of the entire creative team in film production. Costumes are the second skin of a person. Creating characters with well-known actors (in-

cluding Ewa Błaszczyk, Katarzyna Herman, Krystyna Tkacz, Maria Peszek, Piotr Głowacki) took many years of creative work. Thanks to these experiences, I can tell my students what it is like to work on a film set, how to create projects and concepts for costumes or scenography.

Scenography has always been close to me, particularly in theater—the creation of a world in a scenic box was a form of magic for me. The actor-song performances at the Śródmiejskie Forum Kultury, in which I participated both as a performer of songs and as the creator of the scenic setting, contributed greatly to my experience in the theater space. From scenography, it's not far to interior design and public space design. Design art has the great gift of reaching everyone in the form of a work of art, but it also carries practical value. When designing interiors, I create a kind of scenography. I draw on my film experience, but my characters are ordinary people. I usually start from a painting; the interior is for me a composition of colors, forms, and textures. I have realized several interior design projects. I created wallpaper designs, experimenting with various painting and drawing techniques. At that time, I dealt with technology and implementing my works into industry.

When scenography extends into public space, we often encounter installations. I collaborated four times with the Powszechny Theater in Łódź, creating four installations in public spaces as part of the International Festival of Pleasant and Unpleasant Arts. I worked with students from the Department of Theater, Film, and Television at the Academy of Fine Arts in Łódź, sharing with them my experience and passion for theater. The objects I dedicated my most recent scenographic research to are the quintessence of the fusion of thought and matter. The poetry that I have been interested in since childhood became, thanks to the scenographic metaphor, a form of individual artistic expression.

Scenographic Objects is the title of my doctoral dissertation and simultaneously a collection of collages, compositions referring to the history of theater and scenic space, as well as issues related to the space of the image. During that time, I was accompanied by the thought of Jan Berdyszak about the *passe-partout* space and the act of presenting the viewer with the "becoming" and interaction with the work. Following this thought, I led the viewer to the entrance door of the "porta regia" to a spectacle taking place on the plane of the image, only in the theatrical "hic et nunc – here and now," when we become part of the work, and at the same time its viewers and co-creators, as Stefan Morawski would say.

Educational activity remains consistently close to my heart. The decision to study at the Faculty of Art Education and to remain at my home faculty as an educator was a conscious one. The search for a universal language that would encompass all the disciplines that fascinate me, as well as the idea of the Weimar school, has become a way of life.

The place I chose to live and engage in creative work is the modernist housing estate designed by the Syrkus family in Łódź. There, at the KwarcowArt Studio, together with my husband, we educate children, youth, and adults, conduct research on color, and encourage the local community to engage in collaborative creation.

Following Marcel Duchamp's thought, I can say that the dissemination of art and communication with the world through its universal language has become the overarching goal in the creative process. The context of journeys in art also accompanies me as a means of understanding the world. "The idea of life and art as an endless 'journey' comes naturally," wrote Tadeusz Kantor. "It is an idea of art as a mental journey, the development of ideas, and the exploration of new topics."²

The journey within myself and my heritage became encapsulated in the collage cycles *Episodes I*, *Episodes II*, *Episodes III*, while the latest of my accomplishments, an international digital painting exhibition at the Tribunal Supremo Elecciones, a prestigious exhibition space in San José, Costa Rica, became a metalinguistic journey. This exhibition was met with recognition from the greatest artist in this region of the world – Fabio Herrera. This achievement also illustrates the further directions of my creative work.

A particularly important aspect of my research and artistic journey was the group exhibition *Conectando Culturas*, which I organized at the "Bauhaus of Central America" – EMAI in Costa Rica, where I presented both my own drawings and works by other professors from the Academy of Fine Arts in Łódź. I observed the proximity of educational areas connected to the Weimar school, noticing artistic and intercultural connections in a country so distant, with such a different culture.

The steps I have taken include conducting research on color, from anthropology and psychology to technology, which I explore together with my husband, a member of the ICC and a creator of colors. The possibilities offered by high-quality printing have enabled me to present my paintings in digital painting technique. Observing technological development, I am convinced that we will soon experience projections of artworks in high quality, and we will be

able to view works without leaving our homes, solely through a phone app or VR goggles, achieving almost tactile and material sensations.

In the context of today's creative process and reflecting on the overproduction of artworks and their excessive exportation, we observe how this affects the state of the environment. This is why the latest collage cycle was created from production and industrial waste, which, through substantial processing, became works of art.

Conclusions Regarding the Demonstrated Artistic Achievements

The three exhibitions of the collection titled *Episodes* represent a summary of experiences in theater, contexts of origin, and artistic reflection. The *Vivir con color* exhibition is an artistic and painting step towards the creation of new technologies for the purposes of my own artistic practice, as well as a success, as it has earned recognition from internationally renowned artists. All of the selected achievements form a cohesive whole in my artistic and research journey, forecasting new artistic challenges. I find the experimental and research-driven approach reflected in the thoughts of Bauhaus creators, who strove for a modern dimension of art. I perceive creative activities as a process of redefining one's perception of art, a continuous search, and the exploration of the relationships between all areas of my artistic interests.

2 T. Kantor, *Idea podróży*, [w:] Tadeusz Kantor, *Pisma*, t. 2: *Teatr śmierci. Teksty z lat 1975-1984*, wybór i opracowanie Krzysztof Pleśniewicz, Ossolineum-Cricoteka, Wrocław-Kraków 2004, s. 431.

IV. Indicated Artistic Achievements

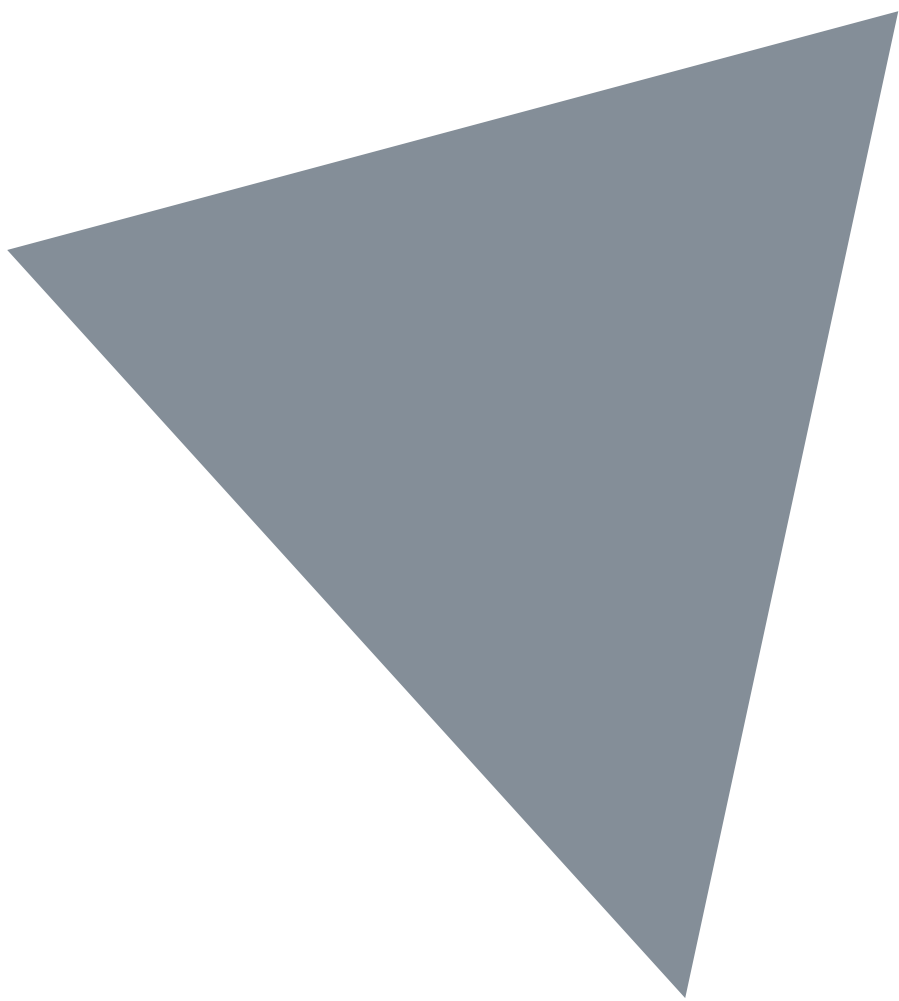
In accordance with formal requirements, I hereby indicate the cycle of three exhibitions from the collection: *Episodes I, II, III*, as well as the solo exhibition of digital painting titled *Vivir con color*, as aspiring to meet the conditions specified in Article 16, Section 2 of the Act of March 16, 2003, on academic degrees and degrees and titles in the field of art (Journal of Laws, No. 65, item 595, as amended).

1. The author's exhibition of objects titled *Episodes I* was presented during the International Festival of Pleasing and Unpleasing Arts at the Powszechny Theatre in Łódź. The exhibition became a permanent element of the theatre's space from March 10, 2023, to January 29, 2024.

2. The author's exhibition of objects titled *Episodes II* took place at the Arnold Stiller Palace, in the space of the Jazz Club Kij, from March 23, 2023, to August 23, 2023.

3. The author's exhibition of objects titled *Episodes III* was presented during the Night of Museums in Małopolska at the Manor in Lanckorona, from June 21, 2023, to August 30, 2023.

4. The solo exhibition of digital painting titled *Vivir con color* was held at the Tribunal Supremo de Elecciones in Costa Rica, from June 31, 2023, to July 30, 2023.

V. The main idea regarding the demonstrated artistic achievements – description of the collage collections *Episodes I, Episodes II i Episodes III*

“I would like to point out that assemblage is more than (...) a provocation through the presence of an object. It is a procedure and an act”³ – wrote Tadeusz Kantor.

The presented achievement is a series of collages titled *Episodes*. The use of numerological designations symbolically classifies the division into three exhibitions of distinct character. Each collection consists of 20 new works connected by a shared idea: theatre within the image, initiated through the language of abstraction. I employ concepts rooted in the world of painting and sculptural matter to create compositions of non-random elements dressed in theatrical narration. This idea has accompanied my creative explorations for many years.

The artworks I create are intentionally devoid of material value; they are remnants, discarded fragments overlooked in mass production—poor-quality toys, cracked wooden plates, porcelain pieces, or a crumpled napkin that still remembers the taste of coffee. These include the textures of wood, stone, felt. I examine each of these tiny details and listen to the stories they wish to tell. I select companions, search for relationships between elements, seek a background—a space for events. I construct a visual piece based on the distinct character of its individual elements. Thus, the *Episodes* are formed, ironically named after fleeting events of seemingly little importance. When I encounter these objects, they are insignificant, momentary—like a stage set or a prop. My meeting with them is an episode, but as they become part of a greater whole, they gain meaning and transform into protagonists of new narratives.

My doctoral dissertation, titled *Scenographic Objects*, was a journey into theatrical issues. On the surface of canvas, paper, and board, I examined the context of scenographic space development. The collection of 60 collages under the collective title *Episodes* is a series of occurrences within the picture plane that speak for themselves about their very ex-

istence. A stone, accompanied by felt, tells its own story; resting on paper as thin as parchment, it appears majestic. The objects observe—but now from a new perspective, not from the ground, but through the human gaze. I personify these found elements, change their function, grant them new life. For example, a pair of broken glasses tells the story of what they once saw, becoming the frame of an image once viewed by someone.

The collections *Episodes I, II, III* invite the viewer to focus on seemingly insignificant and trivial findings. They encourage us to draw closer to the overlooked details of reality—things we often ignore or deem unimportant. Yet they are part of our world, and when we truly see them, they elevate us, enrich us without asking for anything in return, revealing the richness of the world around us. The *Episodes* collection slows us down, compelling us to reflect on the smallest elements of our lives. It is poetry preserved in objects—a tale of leftovers, micro-particles of our world, and its unsung micro-heroes. It expresses the longing to pause in this world for just a little longer.

This study concerns the artistic achievement I present—*Episodes I, Episodes II, and Episodes III*. I will discuss each in the context of the exhibitions held, along with three selected works from each. A significant aspect of these exhibitions was the choice of venue. The first series, *Episodes I*, is linked to my theatrical roots and was presented at the Powszechny Theatre in Łódź. *Episodes II* was exhibited at the Arnold Stiller Palace, where I founded the Academy of Creative Thinking and established my first studio. *Episodes III*, shown in the manor house in Lanckorona, marked a return to my artistic and familial roots—a place shaped by artists open to poetic reflection. These venues are not prestigious art galleries, but they are ideal settings for the content expressed in the *Episodes* series. They are places where I reconnect with my creative roots—where the stories embedded in the *Episodes* can narrate themselves.

In creating his performances, Tadeusz Kantor also sought spaces that, through their specificity, could serve as the perfect backdrop for a performance.

As a scenographer, I realize a similar approach by selecting spatial contexts that resonate with the presented content. The collection consists of sixty works created between 2019 (after obtaining the degree of Doctor of Arts) and 2023. During the first two years, I worked without a dedicated studio. The final part of the cycle, prepared for *Episodes II* and *Episodes III*, was created in the studio on Kwarцова Street. Each object required a different technical approach—one had to carefully consider the sequence of gluing and precisely plan the execution process. The collages continually require conservation; air quality or humidity is not always favorable. Like Kantor, I monitor and reinforce the objects. Some of them, due to their fragility, inherently contain elements of degradation—which I accept. The *Episodes* are like living organisms that need care. Sometimes, we must also allow them to leave when their performance has ended. Technical thinking becomes part of theatrical thinking—this fleeting hic et nunc, the here and now.

a. Author's solo exhibition of objects titled *Episodes I* at the Powszechny Theatre in Łódź. March 10, 2023 – January 29, 2024.

The solo exhibition of objects/collages titled *Episodes I* was presented during one of the most important theatrical events in Łódź – the 29th International Festival of Pleasant and Unpleasant Arts at the Powszechny Theatre.

The first public showing took place during the festival's inauguration on March 10, 2023, in the theatre's café gallery.

Twenty works placed within the space of the Powszechny Theatre were given new visual life and endowed with meaning and significance. It was an inward journey, a metaphor tied to the theatre of the world, and at the same time, it introduced a wider audience to the context of collage art, scenography, and theatre.

The *Episodes I* exhibition was appreciated and warmly received by the theatre's management and staff to such an extent that it remained a permanent element of the theatre space for almost an entire year. The *Episodes I* collection also became part of the theatre's program during the Night of Museums in Łódź.

The collage cycle fulfilled its artistic and participatory goals. A key aspect of the exhibition was its surprisingly high viewership. Each year, the theatre is visited by over 100,000 spectators. During the festival, the venue welcomed around 1,000 visitors and artists from around the world each day.

The theatre, as an exhibition space, holds exceptional

potential.

I feel that I succeeded in creating an exhibition environment that became a dialogue between visual art and theatre.

Description of the Collection of Objects *Episodes I*⁴

The exhibited objects/collages do not have individual titles; their shared name is simply EPISODE. They are created from a diverse array of materials: from plywood, wood, and paper, to fragments of reality—scraps of photographs, accidentally found items, or miniature sculptures.

These works embody a theatrical essence, both in form and idea. As Jarosław Marek Rymkiewicz stated:

“The world (...) is theatre. It is not merely similar to theatre and should not be compared to it—it is, precisely, theatre. It is identical with theatre. And it is identical because human life—by its very nature—is not identical with itself. It is a game, a spectacle, a performance: *Toda la vida representaciones es*, says the Author in EL GRAN TEATRO DEL MUNDO.”

Each EPISODE becomes a fragment of this grand spectacle, capturing fleeting, often overlooked elements of everyday life and elevating them into poetic, visual narratives⁵.

The pioneering concept for the *Episodes I* collection was initiated by the research project Between Scenography and the Object, conducted prior to starting work on my doctoral thesis. It was during this time that the central question of the entire project emerged: the space “between” – between the object and space, the image and the stage, between what is plastic and what is performative.

The first impulses for this exploration came from my earlier academic work under the guidance of Prof. Dr. Anna Kuligowska-Korzeniewska, which led to my master's thesis. The research expanded over the years, culminating in my doctoral dissertation titled *The Painterly Nature of Polish Scenography in the 20th Century*, defended on June 27, 2008.

The intersection and mutual influence of the mentioned artistic disciplines gave me the opportunity to express my artistic interests. I also delved into the fascinating and largely overlooked field of scenography, which had been somewhat neglected by theater scholars and art historians. The result was a collection of scenographic objects that was finalized with an exhibition and the defense of my doctoral thesis.

As part of the research, I created scenographic objects, approximately 40 semi-spatial compositions.

The new *Episodes I* collection consists of works

⁴ <https://www.asp.lodz.pl/index.php/pl/inne-wystawy/4035-Episodes>

⁵ http://www.eteatr.pl/pl/programy/2013_12/55426/wielki-teatr-swiatea-teatr-im-witkiewicza-zakopa-ne-1986.pdf (wejścia z dnia 12 V 2024), J.M. Rymkiewicz, *Ludzie dwoiści* [w:] *Problemy Polskiego Romantyzmu*, seria J, Ossolineum, 1981.

Composition on a black tondo, collage (paper, wood, sponge, glasses, mirror, photo fragment, wooden tray), diameter 20 cm, 2022.

Frame from the artwork exhibited during the opening at the theater, along with the reflection of Hanuszkiewicz's photograph.

dealing with the themes of drama on the plane of the image. The exhibition features 20 new objects, compositions, and collages, as well as works created during the doctoral research. These objects embody what Jan Berdyszak might describe as “the theater frozen in an image, a fixed form that evolves, transitioning into theater, a potential state of tension, active anticipation, an essential incompleteness, and the accumulation of energy.”⁶

I feel an inseparable connection between the art I create and theater. Just like Oskar Schlemmer, I feel that “my creativity is torn between painting and theater.”⁷ The objects created address issues derived from research on the tradition of Polish scenographic painting and the history of the development of theater stages, as well as new relationships regarding com-

position, space, and its interactivity. The collection also draws on themes from everyday experiences. The collages made from various materials and textures, along with smaller objects (buttons, felt pads, mirrors), communicate ideas related to the narrative of everyday life.

Episodes I is also an account of family history, but it is also a commentary on the political situation. Often, they are intimate stories about the fragments, remnants, and objects encountered in everyday life, parts of the surrounding reality. Theater is a mirror of life, and the objects and collages are a metaphor I use to describe it. The interplay of arts and disciplines is a unique creative testing ground for an artist who is aware of the dynamic relationships between the human figure and the space of the stage.⁸

6 E. Olinkiewicz, *Teatr w całości sztuki* [w:] J. Berdyszak, E. Olinkiewicz, *Teatr?*, Wrocław 1996, s. 79-80.

7 M. Leyko, op. cit., str. 6.

8 M. Leyko, op. cit., str. 7.

The creation of the objects required specific technical procedures. The compositions are made from recycled materials, found during walks on the street, given as gifts, or bought at flea markets. I rescue them from oblivion, even though, often damaged, they have lost their functions. I change their fate, celebrate their existence. I glorify their position, place them at the center of attention, the center of composition, making them prominent and special; they become the stars of the stage, which is the canvas, paper, or wood. As Marcel Duchamp wrote: "This is not an era in which anything can be finished. This is a time of fragments." Creating objects has become a way of life for me. I cannot imagine completing this work at any stage. The objects found by chance, unwanted, or broken, provoke and captivate with the prospect of giving them new life in a different context. Rescued from the trash bin, placed together in harmony with other materials, they are capable of creating narratives and endless new threads. The surface of the composition is not a theatrical stage, but the events between the elements make it feel connected to a theatrical context. The series of twenty works, *Episodes I*, contains threads related to my theatrical heritage, the place where I grew up, and the environment I absorbed as a young person. Family themes, reckoning with the past, everyday quotes, and the context of a female artist are other meaningful dimensions that opened up during my research on the theater that marks my life. I see theater in unexpected places. As Professor Berdyszak wrote: "This is an attempt to see theater and art where we are not used to noticing them. The viewer is inside the theater, as if watched by objects, regardless of their reaction to them. These are unprovoked theatrical situations."⁹

The work, based on a wooden tondo, is a kind of tray of logos. Following ancient thought, one could say that the word creates the world built in the object. It forms a narrative, beginning a story embedded in the relationships between elements on the surface. The wood serves as the floor of the stage, the foundation, the reference, its blackness deepening the meaning, sending one back to the past. It activates the context of reckoning with history, placing on the tray themes related, among others, to the relationship between daughter and father, enclosing within the circle the dissonance between creativity and the lightness of existence. Fulfillment and limitation at once, part/fragment, yet a whole enclosed within a single reflection. Similar to the literary form of a drama, which, through the principle of contamination, refers to many threads and connects them together.

"The human psyche spontaneously forms thoughts in the form of represented worlds (that is, worlds filled

with characters and their deeds). The relationship between mythos, logos, and the medium is inseparable, except at the level of theoretical analysis. However, it is precisely through the basic image element that the innate method of representation is revealed, in which one can see the roots of theater."¹⁰

The work on the black tondo illustrates the way of thinking embedded in the collection *Episodes I*. The theatrical past, connected with childhood spent alongside my father, a set designer at the Powszechny Theatre. A reckoning with the past, in which the ordinary father was missing—one who was neither an artist nor a set designer. I placed the work so that the mirror within it reflects the master Hanuszkiewicz, for whom my father created the stage design. The piece is also a reckoning with a previous relationship, and the figure of my daughter (a fragment of a photograph) also confronts the paternal stigma (a fragment of broken glasses). I attempt to organize elements, matters, and arrange them in the appropriate way in a cosmological sense. The presence of the mirror in the composition makes the viewer part of the story being told, becoming a creator through their own imagination and experience. The interactivity of the object is an important aspect for me in co-creating the forms of *Episodes*.

A wooden circle on packing paper with a doll's rubber handle—this work has been evolving since 2019. At that time, I was intrigued by the relationship between wood and paper and wondered about the choice of a counterpoint, which I wanted to make from a piece of linen. Everything changed in 2022 when, during a walk, I found a torn and left behind doll's handle under a tree. This symbolic find aligned with the atmosphere connected to the outbreak of the war in Ukraine. The final version of the work was completed in 2023, when all the elements of the puzzle came together into a whole. "As part of the mental processing of reality, we are able to replace real objects with meanings."¹¹

By examining the roots of theatre, I also arrive at the foundations of image analysis. Theatre signifies reality, and spectators are capable of skillfully decoding the content embedded within it. The wooden circle on packing paper with a handle, presented in the theatre, evokes associations with Tadeusz Kantor's object art, referring to the scenic works of Józef Szajna and Marian Kołodziej. These artists, connected to theatre, raise themes of the fragility of human existence in the face of the vastness of war. I address the temporality and ephemerality of human life in the context of the ongoing changes related to the condition of humanity. The pervasive cult of man and his reason in the

9 J. Berdyszak, Katalog z wystawy: *Retrospektywa wybranych problemów z lat 1962-1995*, Katowice 1996 r., s. 90.

10 E. Rożik, *Korzenie teatru*, Wydawnictwo PWN, Warszawa 2011, s. 517.

11 E. Rożik, op. cit., s. 515

Kompozycja na papierze pakowym z gumową rączką, kolaż (papier, drewno, kawałek lnu, gumowa rączka lalki, spodek do kawy z płyty OSB), format 30 x 37 cm, 2022

Composition on furniture board with a piece of bark and an ornate frame, size 42 x 30 cm, 2022.

age of modern technological development, and at the same time the experience of war, which questions the meaning of art and creativity, triggers the thread of the axiology of art.

The decaying bark of a tree, suspended on the plane of the image, will not become food for beetles, nor will it decompose. We observe a fragment of the tree as an object of absolute beauty, both in its painterly and sculptural context. We see that the bark was once part of a larger whole, and now it exists solely for itself. Framed in gold, it does not compete with it

because it is not more beautiful than the bark. I preserved every scrap of the bark, its wood dust falling downward as if frozen in mid-flight. The inner side of the bark, with its papillary lines, presents an image as though under the skin of life unfolding. I unveil the interior of the bark, which has already left its forest life behind, now revealing its face to us. The episode, placed in a theatrical context, seems to quote Baudelaire's words from *Les Fleurs du mal*:

"Nature is a temple where living pillars
Sometimes utter words we do not comprehend.

Man passes there, through a forest of symbols,
Which watch him with a friendly gaze.”

Nietzsche, in writing about contemporary art, which “aims to liberate the untouchable – surpassing the rational by considering the disproportionate,” became, in a way, a precursor of deep ecology. These words reveal a new thought that the only purpose of creativity is to seek themes connected with nature and its protection, for it is the source of the untouchable. This mystery is explored by contemporary artists through technology. They touch the fragile existence of fungi, plants, listen to their language, and observe the processes occurring within them. The episode with the tree bark, set in a theatrical context, highlights the glamour and artificiality of the surroundings; it does not play or pretend—it is itself. This work resisted the gluing process for a long time; even while being hung, the bark fell, refusing to become an actor in the spectacle I had staged.

- b. **Author’s Solo Exhibition of Objects titled *Episodes II*, Arnold Stiller Palace, Jazz Club Kij space, first public presentation of 20 new works, 2023.**

Exhibition Description of the Collage Series *Episodes II*

I realized this exhibition in a place that holds special significance for my artistic work. At the Arnold Stiller Palace, I created an open creative space called the Academy of Creative Thinking. There, I initiated numerous artistic projects and workshops, and organized exhibitions and performative events together with students and artist friends from around the world.

Arnold Stiller – an industrialist, philanthropist, and art enthusiast – built the palace at the corner of Jarcza and POW Streets in Łódź. His library and studio were located in the attic – such is the history of the space that for a time became my artistic home.

In the palace’s basement, there once operated the iconic Bagdad Caffé – a place known for good music, poster exhibitions, and a haven for the artistic bohemias. During my time at the palace, the former Bagdad Caffé changed ownership and was renamed the Kij Jazz Club. The new owners have continued the venue’s tradition, hosting concerts by top jazz musicians, exhibitions of professors from the Academy of Fine Arts, performances by the Burlesque Theatre, and other artistic events.

The second part of the *Episodes II* collection was installed in this very place and remained on view for six months. It is a particularly meaningful location

for telling the story of my artistic path – a space that honors history and is frequented by artists and students from the Academy of Fine Arts (ASP) and the National Film School (PWSFTviT).

Description of the Object Collection *Episodes II*

The next works from the *Episodes II* collection lead me toward a reflection beyond the theatrical. They touch on the notion of “happening,” but in a distinct and specific way. They evoke the transformations introduced to art by Marcel Duchamp. His work *Fountain*, presented in 1917, questioned the meaning of both art and the artist. The entire Dada movement changed the approach to art, lifting the burden of responsibility for content from its shoulders. It referred to trivial, accidental gestures, wordplay, cabaret, and chance. A discussion was born around art, within the language of art, and about art itself.

Michel Foucault asked, “What is an author?,” while Roland Barthes proclaimed “the death of the author, or even their absence.” We live in a postmodern era where the role of the author and the artwork itself has been questioned for over a century. Artificial intelligence has entered our world and is now gaining creative rights. Based on the data it processes, it creates images on its own. So where is the author? When are we truly dealing with a work of art? It is increasingly difficult to set boundaries or answer these fundamental questions. Disciplines are blending, and it is no longer possible to clearly state what painting is—or what it is not.

By confronting these questions, I attempt to locate within my object-based practice the goals that most concern me. The past to which I refer is a pursuit of truth, an attempt to understand the nature of things, and to find rules that govern their function. For centuries, art pursued this seemingly simple, though not easily attainable, goal: to create “new things.” Today, we work with palimpsests, combinations, patchworks, and eclecticism. We try to merge the old with the new, we revise, we modify, we assign new meanings.

The world we live in is undergoing dynamic change—both climatically and culturally. The COVID-19 pandemic and the experience of war have caused us to reevaluate our sense of security and comfort. What, in these times, can creative work be? Richard Rorty wrote: “We use art to find ourselves.” Today, art has become a form of therapy, a release from the burdens of the mind. Everyone wants to be—and can be—an artist. Thus, we are living in the era once predicted by Joseph Beuys.

The *Episodes II* collection I created is based on simple elements of reality and aims to reflect the relationship with the viewer. It’s difficult to define the

Composition in a plastic chocolate box, collage (paper, fragment of a watercolor painting, pink nail polish), size 15 x 15 cm, 2022.

discipline I practice in creating these objects/collages. The technique is mixed media—I use many forms of expression. I position the Episodes against abstraction and, in line with postmodernism, reject the cult of novelty; I combine the high with the low. I create objects from fragile materials—scraps of paintings, remnants of a plastic box once filled with luxurious chocolates, a piece of once-attractive pink glass, and a magenta-colored paper that waited years to be revealed.

Following Walter Rees Schaefer's idea that "The artist no longer creates the work – they create the act of creation," I observe how the Episodes I arrange gain new life in a new context. They escape the concept of discarded waste. They become creation itself—depending on the background and lighting, they trans-

form. The color magenta, so elusive and symbolic, becomes part of the transparent and shifting form of the plastic box. The elements complement one another and form an inseparable whole. A counterpoint, in the form of a painting fragment, finds its ideal place as a soloist on the literally box-like stage. The object changes—its shadow shifts with the angle of light. I feel that its narrative is ongoing, telling us a story of the unrepresentable.

François Lyotard once wrote:

"The question of the unrepresentable is, in my eyes, the only one worth devoting thought and life to in the coming century."¹²

In times of ubiquitous knowledge and the need to define all the phenomena around us, we come to the

12 J.-F. Lyotard, *Odpowiedź na pytanie: co to jest postmodernizm?*, przeł. M.P. Markowski, [w:] *Postmodernizm. Antologia przekładów*, wybór, oprac., przedmowa R. Nycz, Kraków.

Composition on gray paper, collage (paper, foil, purple glass cup, and glass sphere), size 42 x 30 cm, 2022.

conclusion that the simplest and most fundamental issues, the primal ones, escape the possibility of verbal description. Objects are happening and being, and their existence surprises, just like the plastic box that still remembers being the packaging for exclusive chocolates. Now it lives anew, and its form defies all definitions.

I feel close to Kurt Schwitters' thought – the radical realism of materials, and at the same time the integration of life, of found objects in reality with art. Transforming reality into art. Episodes open up to a relationship with the viewer, also embodying issues related to kinetic art. Enclosed in a glass cup, the glass sphere, despite gravity, unnaturally rests on a piece of gray paper, while a shiny, multicolored foil adds reflections in the glass to the scenery.

I observe the Episode, simultaneously seeing how changeable its nature is. It absorbs light, reflects space, and performs that theatrical *hic et nunc* (here and now), resulting from the combination of the

material and its interaction with space. When we set the work in motion, the sphere enclosed in the glass moves and changes, showing successive relationships of light, shadow, and color. The object also realizes itself in a surreal context; it seems to live its own life. Observing this phenomenon, we feel like its co-creators.

The Episode with the glass sphere, realized by transparent materials, the combination of textures and materials – glass, paper – all of this expresses the phenomenon of indeterminacy. According to Stefan

Composition in a pink frame with PORTA REGIA, collage (paper, wood, piece of ceramic tile, foil), size 30 x 21 cm, 2020.

Morawski, if everyone can be a creator, the sense of aesthetics lies in participation. The scholar suggests that the only path to finding meaning in art is creativity. It provokes the viewer to co-create, to pass through the proverbial doors of the object.

My doctoral work, which serves as the appropriate context for this statement, locates the theme in the beginnings of theater, where the actor and the viewer were always placed before the so-called PORTA REGIA doors. This doorway is the space before. The

mystery of what happens behind the door is left to the viewer. The frame of the painting is the scenic frame, and the threshold before the door, in the context of my artistic statement, is the journey to Costa Rica in 2019. A fragment of ceramic found in the courtyard of one of the Costa Rican artists symbolizes the change that occurred in my artistic and private life. The iridescent piece of foil reflects and distorts the world, while also revealing its colorful face. The door to the new, to creation, to thinking, to becoming – an entrance into a new reality.

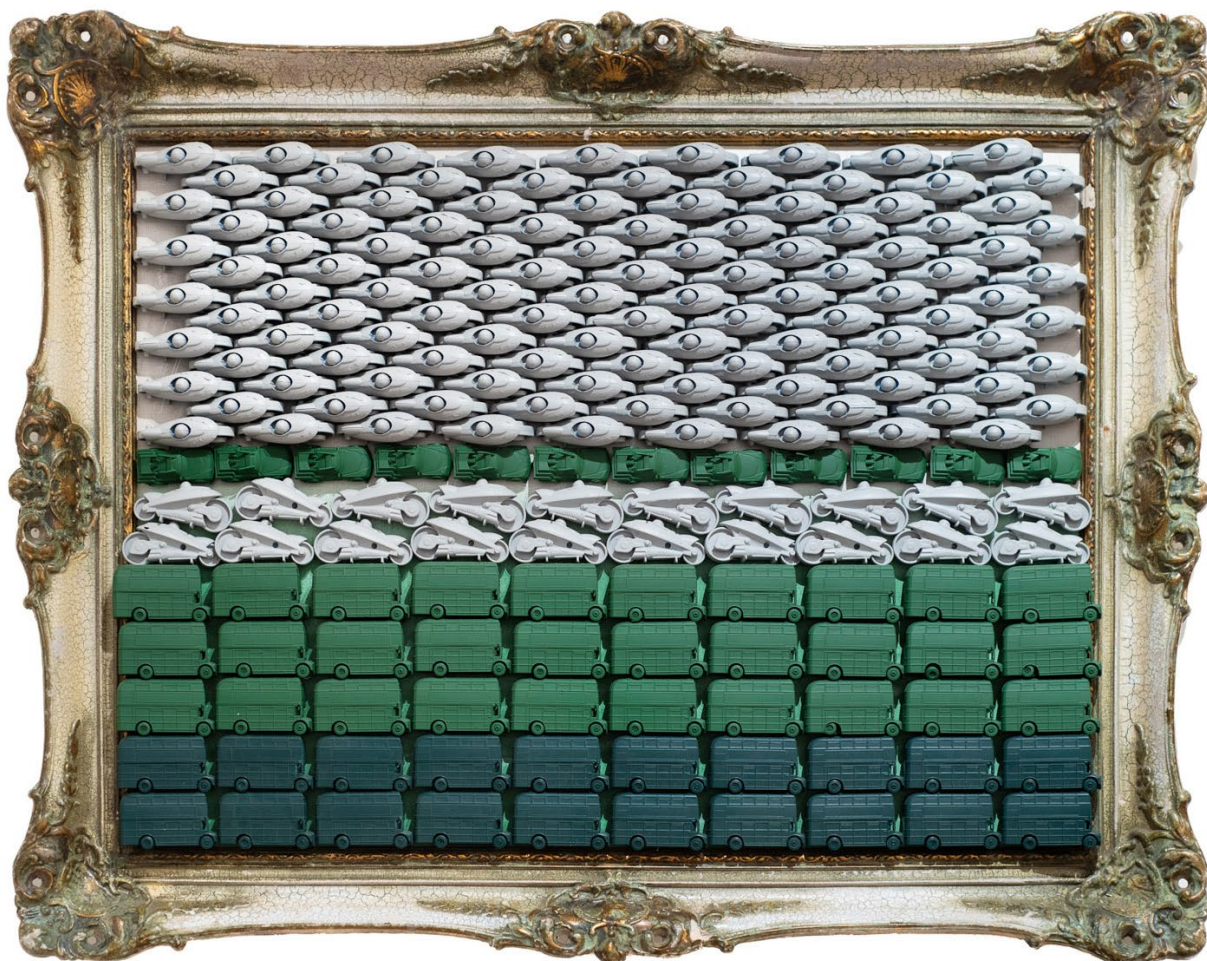
The author's collection of objects titled *Episodes III* was presented during the Night of Museums in Małopolska at the Dwór in Lanckorona on June 21, 2023.

The *Episodes III* collection was presented in a unique location – the hall of the Dwór in Lanckorona. This building was rediscovered by its new owners, who have been exploring its historical roots to this day. Once a school reminiscent of a relic from the Communist era, it turned out to be a manor in the royal town. The owners are restoring its former shape while proving its authenticity. The archaeological discovery in this artist's town did not go unnoticed. The beautifully renovated rooms quickly became highly sought-after exhibition spaces. Painters, sculptors, and musicians flock to this place to feel its history and the context of the beginnings of Polish culture. The last exhibition became a journey to the origins,

to the archetype. I turned towards discovering the materials of wood, stone, porcelain, and gold. It was a journey to my family roots, which I explored from childhood alongside my mother, who came from the mountainous regions. I have always been fascinated by nature and wooden architecture nestled in the peaceful, hilly landscape. The exhibition's theme was also inspired by the Małopolska Night of Museums and a historical exhibition telling the story of the discovery of the manor by the Ciastkowie family, who invited me to open the exhibition in the freshly restored rooms of the historic building. Until late at night, the public visited the *Episodes III* exhibition, admiring the Lanckorona manor as well. During the opening, we were visited by an international group of participants from the Faculty of Architecture at the Krakow University of Technology, along with their professors, artists from Lanckorona, Krakow, and local magazine editors. For two months, the exhibition delighted tourists visiting Lanckorona.

Photos from the opening of the *Episodes III* exhibition.

Composition inspired by a photograph by Andreas Gursky, collage (plaster frame, lacquered plastic toy cars), 92 x 62 cm, 2022.

Description of the *Epizodes III* Collection

Twenty new works represent both the nature of matter and its multifacetedness. The contrast between the quality of wood/metal, noble glass, and the flood of cheap goods produced by large corporations, designed with the intent to destroy objects. As always, the inspiration came from trash, remnants, scraps, and waste, which, when placed in a new context, triumphed. Tadeusz Kantor brought to life objects of low material value:

“Cheap bags, packages tied with strings, envelopes, sacks, backpacks, the lowest depths in the hierarchy

of objects, always doomed to the trash can from the start – they revealed, at the brink of destruction, in some final flicker, their autonomous, object-like existence.”¹³

An example of this is a piece created from several dozen very poor-quality plastic toy cars, placed in a beautiful, gilded baroque frame. The collage resembles the most famous photograph by Andreas Gursky, which consists of a million small photos, and despite many criticisms, remains the most expensive and groundbreaking image.

Kompozycja *Jeźdźcy*, kolaż (dibond, element lampy, plastikowy krążek, zniszczone długopisy polakierowane, stojaki dawna ozdoba metalowa), format 100 x 70, 2022

Riders: a composition made of destroyed pens, each with a broken part. The central motif became the relationships of structures and colors, often captured in theatrical poses. Sometimes stone plays the main role in these works, at other times, a purple braid woven from artificial hair or a burned piece of a front door. Each composition refers to an event, carrying a story with it. It provokes, teases, and relates to individual associations and experiences. Following the idea of Stefan Morawski: it opens to participation and establishes contact with the viewer. It exists in relation to them, without them, it does not exist, just like theater, which happens here and now, on the threshold of the stage, the viewer of the objects is invited to co-create them. Four collages are looms with colorful weavings, brought to life by a collection of children's clothing drawn from a film costume track. The viewer can feel dressed in them thanks to mirrors placed at head height. Glass connects with paper, and the lines of the metal structure create shadow drawings with the use of appropriate lighting. I combine sculptural miniatures created under my fingers during workshops with children. These figures, during workshops, are given names and start a new life, entering the bark of a tree or a fragment of a monochromatic wooden tray. During the creation process, the imperative of organizing and systematizing space does not leave me. In this context, the words of Professor

Jerzy Trelński, who in his poetic work writes: "Emboldened by an inner command, I raise my shoulders and, lifted above the confusion, I reorder the eternal order of things," remain accurate.

The process of creating objects is long, and it sometimes takes a year, sometimes two, from the idea to a clear synthesis, or sometimes just one evening. The challenge is also to glue together materials that are impossible to connect, such as glass and fur, plastic and metal. I then seek the help of friends, whose specialized knowledge and skills help me realize the adopted vision. I increasingly use resin, which has the ability to preserve delicate structures.

Palimpsests, patchworks – connections in one place of things of timeless value, e.g., a baroque frame with a plastic toy car produced in cheap mass production. Postmodernism, with its pluralism and conformism, spills out from the collection of recent works. Everything has already been done, but also "anything goes," as Paul Feyerabend would say. Many years have passed since Duchamp's death, yet sanctioned and accepted ready-mades are still present in art, not without accompanying controversies.

Kompozycja na czarnym stelażu, kolaż (metalowa rama z płytą OSB, drewnianym koralikiem i fragmentem spalonych drzwi), format 80 x 50, 2022

Not without reason, Jean Baudrillard, in *The Conspiracy of Art*, considers Duchamp and Andy Warhol the last true artists and simultaneously the “murderers” of art. By questioning the role of the artist and art itself, he leaves space for the free artistic mind, one that is capable of treating the concept and its creation equally. Since *Fountain*, we have had an open discussion about the boundaries and definitions of art. My collages from the *Episodes* series, often on the verge of kitsch, built from existing elements, fit into this discourse. Considering the continuers of Marcel Duchamp’s thought, such as Man Ray, John Cage, Andy Warhol, Jasper Johns, Frank Stella, and

Robert Rauschenberg, one cannot escape the impression that concept now plays the largest role in contemporary art. The collection I created, *Episodes I, II, III*, is a discussion about the boundaries of art, both with the fields I explore and with the creators who influenced the path of my artistic choices.

I see similarities in my object-based work with the thought of Oskar Schlemmer, who sought to find the fundamental principles that organize reality and bring harmony¹⁴.

The work with the green sphere that concludes my statement is particularly important as the closure of the discourse on *Episodes*. The object, enclosed in a metal frame once used for a cheap wall decoration, has become a metaphor foretelling change. A piece of wood is part of the burned door of a building adjacent to my studio—a building that once suffered a fire. The door remembers the drama of people trapped inside the small building, the crying dogs. All the neighbors recall the event as a moment of horror, as we live in cramped housing. The fragment of the door, set against a neon orange background, evokes the idea of new life, often built upon the ashes of the old. The dynamic of the composition is enhanced by the rushing green sphere in the background, bursting with hope for the new, almost leaping out of the space of the openwork image. The curator of the exhibition in Lanckorona, Piotr Ciastek, during the opening, described this unassuming piece as the “spine” of the exhibition. It holds the composition together but remembers everything happening within the body, how it bears the weight of challenges, burns, and rises again.

The excessive productivity of works did not diminish my desire to create, though common sense urged me to refrain from new iterations of collages. As I sifted through the layers of trash burying me, I arrived at conclusions that I had encountered in Marcel Duchamp’s reflections:

“Soon, a real danger arose of mechanically repeating this form of expression, so I decided to limit the production of ready-mades to only a few each year. I realized that art is, for the viewer, even more so than for the artist, an addictive means (like opium), and I wanted to protect my ready-mades from such desecration.”

At that point, I ventured into the virtual realm, seeing in it a solace from the excess of surrounding and narrative-creating objects.

VI. The guiding idea behind the demonstrated artistic achievement – description of the exhibition and collection *Vivir Con Color*

Solo exhibition of digital painting titled *Vivir con color* at the Tribunal Supremo de Elecciones in Costa Rica, June 31, 2023.¹⁵

The exhibition took place in a prestigious venue in Costa Rica – the Tribunal Supremo de Elecciones. During the exhibition, 16 works were presented. I created a collection of original virtual paintings in the color field painting convention, which were developed during my research on color in painting and printing. The project aimed to showcase the possibilities of the digital side of the works and their printing, and to present these achievements at a solo exhibition.

The most important achievement of the exhibition for me was meeting the most famous artists of Costa Rica who visited me during the opening. These included Fabio Herrera, Mario Moffoli, and Tatiana Augillar Orozko. The event was also attended by the General Director of the Tribunal Supremo de Elecciones and artists from the Association Plein Air Costa Rica. As an artist, I was treated with the highest honors and distinctions. I received thanks, a special certificate, and very favorable reviews of the exhibition, which will stay with me for a long time. An important element of the exhibition space, which influenced the location of the works, was the venue's immense popularity and prestige, with between 1,000 and 4,000 visitors daily. The Tribunal Supremo de Elecciones hosts the best artists from Costa Rica, and the preceding exhibition was a group presentation of the greatest and most important artists of Central America. The works were displayed throughout July.

I printed a catalog of the works presented in Costa Rica in two languages – Polish and Spanish – as well as the 16 pieces exhibited at the Tribunal Supremo de Elecciones in Costa Rica. Printing the works was a

very complicated process, as the colors in the paintings could not initially be transferred to the medium. Together with Marcin Dąbrowski, we developed the appropriate printing technology, and the machine and files we prepared ultimately resulted in an amazing effect.

The overarching goal of the collection of paintings was to communicate with the world through the universal language of color. The conclusion that emerged during the realization of the project was that we perceive color from the perspective of our sensitivity, individual perceptual predispositions, and the culture in which we are raised. Despite the existence of many color charts and studies around the world, it is hard to avoid the impression, as reflected by John Ruskin (1859), that “The best possible definition of color is one where no one who sees it knows how to name it.”¹⁶

Description of the digital painting collection *Vivir con color*

“Painting is a manifestation of life,” Kantor repeated. “The question ‘why do I paint’ is like the question ‘why do I live.’”¹⁷

“Space for art, space for painting can be created anywhere: on a canvas or on stage, on the street and in the post office. It can be created with paint or with actors, even in front of oneself – through one's words, shouts, scandals – as long as it speeds up the pulse of time, masters its escape, and avoids its traps.”¹⁸

I derive my thoughts from the theory of theater, yet painting has always been my primary art form. The language of painting allows me to move fluidly across other disciplines. *The Painting Nature of Polish Scenography* is the title of my master's thesis at the University of Łódź, which I completed under the supervision of Prof. Anna Kuligowska-Korzeniewska. The thesis titled *The Painting of Color Constellations*

¹⁵ <https://asp.lodz.pl/index.php/pl/inne-wystawy/4063-vivir-con-color>

¹⁶ K. St. Clair, *Sekrety kolorów*, Grupa Wydawnicza Foksal Sp.z.o.o., Warszawa 2022 r., s. 36.

¹⁷ K. Czerni, *Tadeusz Kantor. Spacer po linie*, Cricoteka, Kraków 2015 r., s. 20.

¹⁸ M. Porębski, *Deska. Tadeusz Kantor. Świadectwa, rozmowy, komentarze*, Warszawa 1997[w:] K. Czerni, *Tadeusz Kantor. Spacer po linie*, Cricoteka, Kraków 2015 r., s. 20.

under Prof. Włodzimierz Stelmaszczyk was the work that illustrated the paths of my interests. During my studies and even after them, I actively participated in plein airs and national and international exhibitions. So far, I have taken part in 38 group exhibitions (Poland, Costa Rica, Canada, Czech Republic) and held 12 solo exhibitions. All my paintings were created using traditional acrylic and oil techniques. These ranged from miniature paintings to large-scale works. However, due to the lack of a studio and the emergence of new technologies, I started searching for other possibilities for exploring painting. The disciplines that intertwine in my work (scenography and painting) led me to explore the virtual side as well.

Since 2016, together with my students and M.Sc. Eng. Piotr Kulbicki, we have been conducting lectures and exercises in 3D Max programs, creating virtual scenographies, reconstructing theatrical scenes, and making trailers for films. In 2023, we created the diploma subject Basics of Virtual Scenography Design, where we explore theatrical experiences, finding the virtual sphere of art. This experience has allowed me to think more broadly about the possibilities related to art and imaging. At the same time, seeing the future and possibilities of scenography in an immaterial plane, I began creating digital paintings. The technological development, closely related to the educational philosophy of the Bauhaus, allowed me to adopt an experimental approach, as well as a return to painting and the space of color.

“When considering the influential aesthetics of the last two hundred years, we see that they were built on the ontology of the (classical) image, on the static concept of being, which apriori negates or excludes the essence of media art, especially moving images, namely their dynamics, their immanence, and their temporal form.”¹⁹.

The issues addressed in my digital paintings include color and the discourse surrounding movement in the space of the composition. Movement, as well as its arrest. In my opinion, the theatrical “moment of happening here and now,” the instant of recording an impression, which, through imaging, we can extend. Forms immersed in color interact with each other and with the viewer. Diagonal lines cut through the space of the sky while harmonizing with the horizon line. A recurring motif in the painting is the circle, which serves as both a metaphor for fullness and a symbol of the individual, of being. The space of the image is filled with color, symbolizing emotions tied to places, which are recorded through color notation. A bird’s-eye view perspective assumes distance from the observed phenomenon in a broader context.

During my painting diploma in the studio of Prof. Włodzimierz Stelmaszczyk, I created a large-scale collection of paintings titled *The Painting of Color Constellations*, drawing inspiration from abstract expressionism, particularly the works of Mark Rothko. I created six paintings that serve as a metaphor for a “colorful portal,” allowing the viewer to enter another visual time-space. The digital path is, for me, a return to my passion for painting and a crossing of the technological barrier. Through digitization, I discovered the vast possibilities available using a very simple program. The next step was to limit the tools in order to focus on key relationships between form, texture, and color. Repeated testing of color relationships and shapes led me to create several hundred paintings. Ultimately, the selected collection consists of sixteen works, unified by a discourse exploring color, form, light, and arrested movement. “Visual perceptions combine many sensory impressions. Depending on the point of focus of our observation, we distinguish perceptions of space, size, shape, and color.”²⁰.

Issues of color

The works present color palettes from various places around the world that I have visited, observing culture and space through color. The compositions of the paintings reference the color landscapes of Egypt, Spain, Poland, Canada, Italy, and Costa Rica.

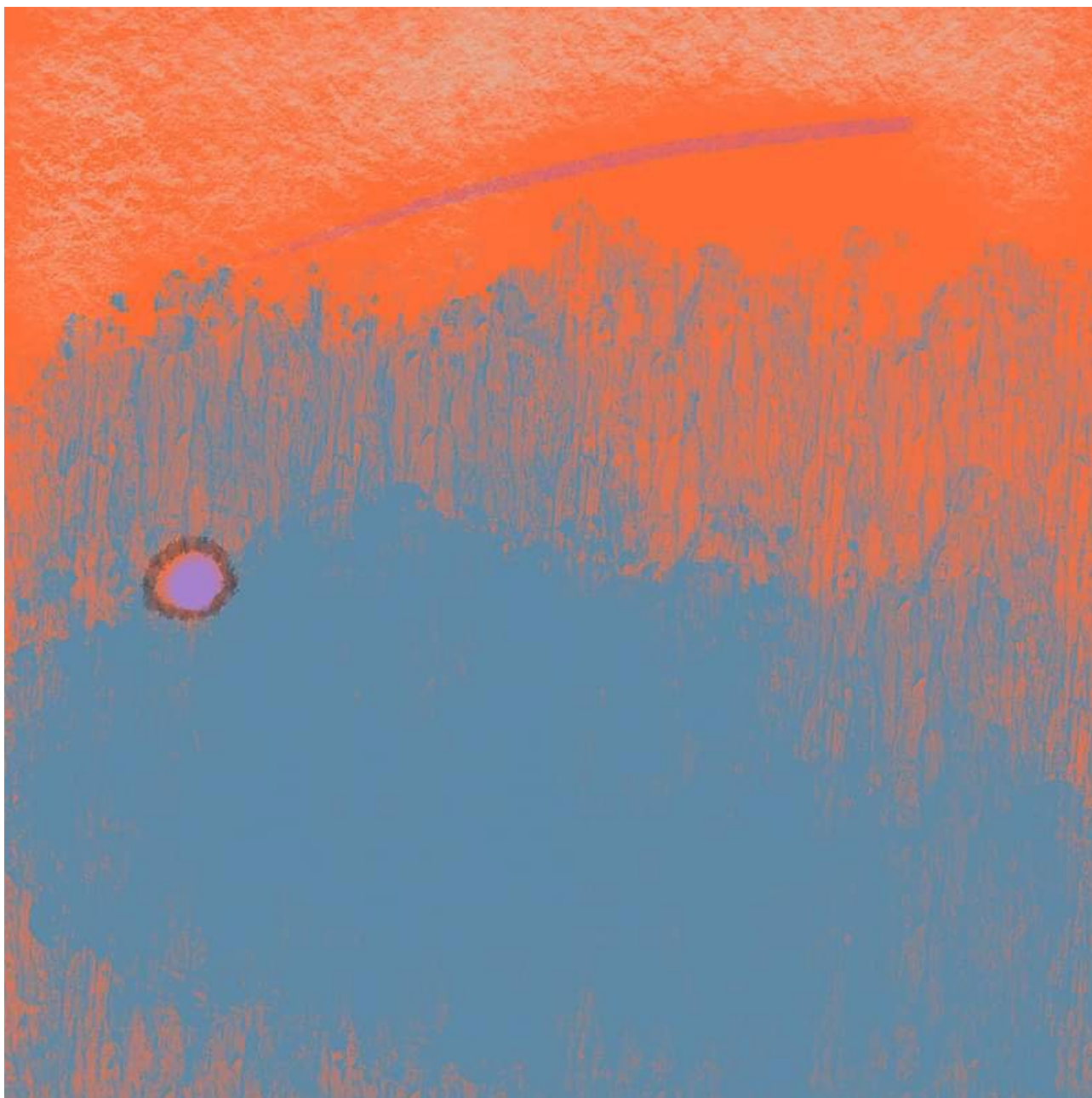
The circle, symbolizing fulfillment, has become the most frequently chosen form for me. The dynamic line cutting through the sky often represents the flight path of an airplane, a journey I embark on. I cross boundaries of time and culture, while the surrounding nature remains unchanged, constant. It changes under the influence of light, and light itself is color. Color does not need to be named; it speaks directly to feelings, meanings, memories, emotions, without the mediation of associations.

Color can be a universal language, through which we can communicate with the world. Delaunay wrote: “I went mad for the forms of colors, but I do not seek their scholastic explanation... No completed science has anything to do with my technique (metier) of moving towards light. My only science is the choice between the impressions that the light of the universe offers to my artisanal consciousness (conscience), which I try to group, giving them order and appropriate life in representations.”

The extensive issue related to color theory, which stretches from the physiology of the eye, physics, chemistry to the psychology and anthropology of

19 P. Weibel, *Transformationen der Techno-Asthetik*, [w:] *Digitaler Schein: Ästhetik elektronischen Medien*, red. F. Rotzer, Frankfurt am Main 1991, s.205.

20 G. Zeugner, *Barwa i człowiek*, Wydawnictwo Arkady, Warszawa 1965, s. 117.

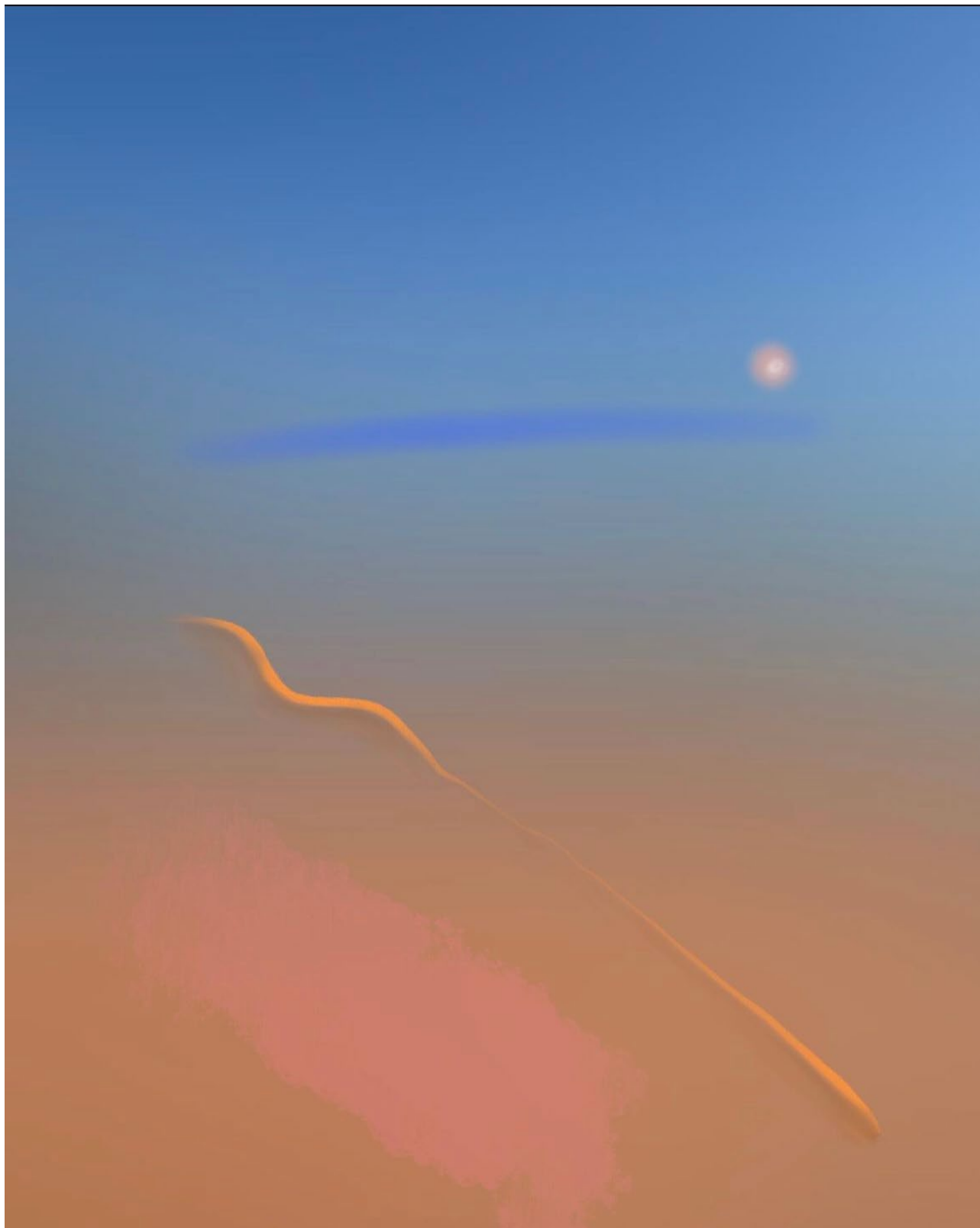

The first act in the art of living, digital painting on paper, format 50 x 50 cm, 2022

color, leads me to an interesting context of color as an observed phenomenon, which I try to interpret using digital painting. The issue of color has a long history. The complexity of the problems and issues that this field addresses makes color matter research a multi-level discourse. The Egyptians used color consciously, and in 150 AD, the ancient thinker Claudius Ptolemy first described the phenomenon of light dispersion. Later researchers, such as Roger Bacon (1214–1292), tried to explain the phenomenon of the rainbow, while Descartes and the Dutch astronomer Willebrord van Roijen Snell sought ways to define the nature of the issue of color. However, it was only in the 17th century and with the figure of Newton that research results in the form of scientifically developed light phenomena appeared. It is noteworthy that the lack of research and analysis did not prevent

artists of earlier epochs from intuitively using color in their works. Visual impressions and the observation of nature allowed for the mixing of pigments on the palette and the creation of an infinite richness of observations, the result of which is the entire art of medieval, Renaissance, and Baroque painting. In my work, I refer to the psychological aspect related to the subjective perception of color. I agree with Adam Zausznica, who writes about the psychological personality of color, which means an independent personality similar to the personality and character of humans²¹.

The created image builds experiences of a different nature than the observed phenomenon. Details blur, leading the composition to a kind of synthesis. The memory of color allows me to register it in the

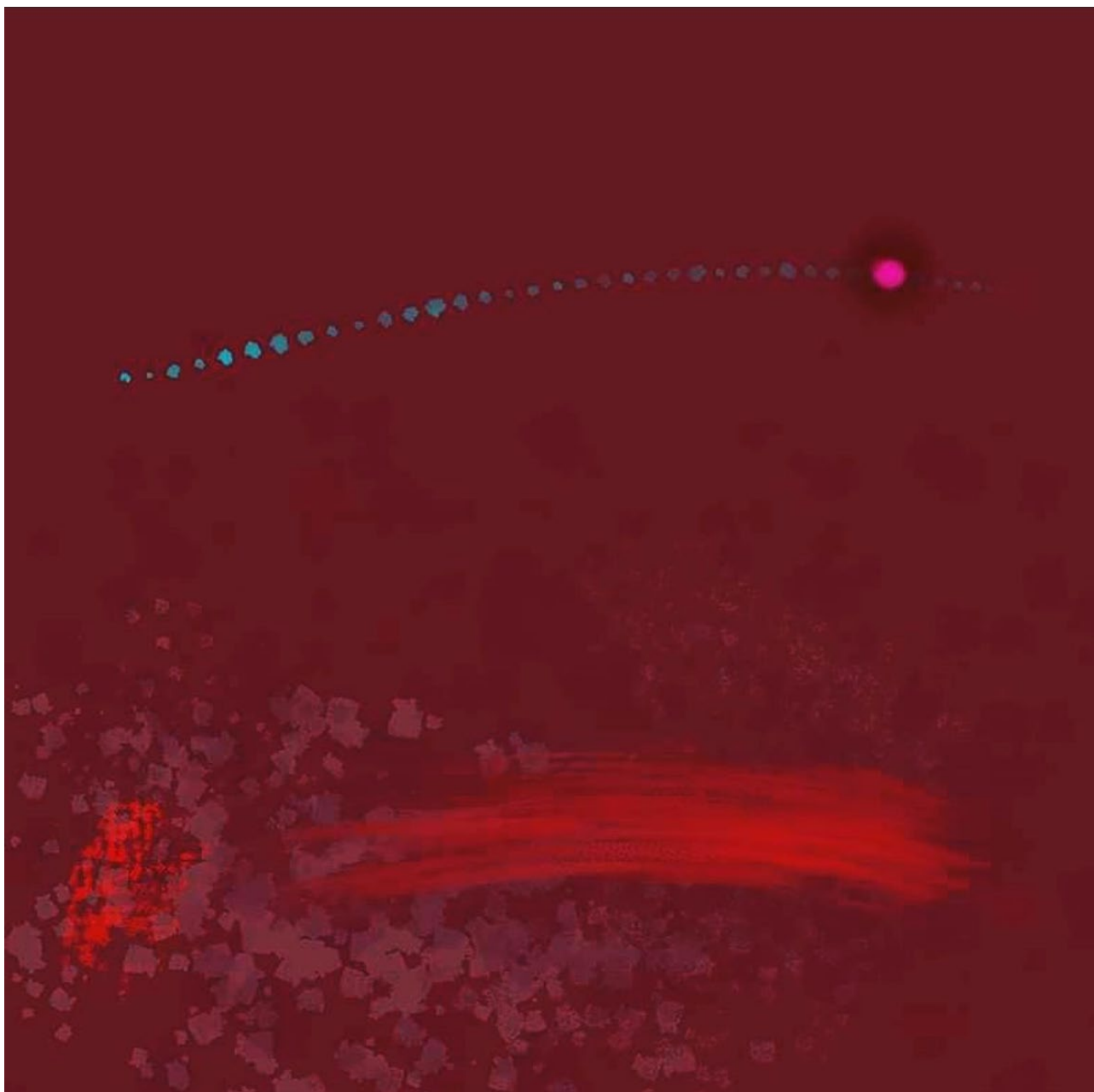
Dynamic story on the sky, digital painting on paper, 35 x 56 cm, 2021

form of a digital image – it is both a physical and a spiritual process. The essence of the phenomenon remains closer to emotion than to the theory of color. A purely visual notation, an emotional record of the experience in a color score. Goethe, as the creator of the color wheel, also followed its psychological interpretation. An example of this is his iconic statement: “Die Farben sind Taten des Lichts, Taten und Leiden”

(Colors are deeds of light, deeds and sufferings)²².

I strive to recall the memory of sensations and space in order to precisely transfer the immaterial sphere of emotions into the material sphere of virtual painting technique. By interpreting places and phenomena observed in the real world, I observe a symbiosis between color and space. The plane of color, depending on the interpreted phenomenon, changes in satura-

22 Károly Szelényi, *Farben - Die Taten des Lichts: Goethes Farbenlehre im Alltag*, 2012.

Lights of Barcelona, digital painting, printing on paper, format 50 x 50 cm, 2022

tion and remains filled with forms that are an integral part of it. Forms and shapes become carriers of emotion and multilayered meaning, which in turn reveal a certain kind of mystery. In the process of creation, I observe the phenomenon of color relativity. I take note of how the perception of a color changes as a result of the influence neighboring colors have on the observed hue.

It is impossible to overlook in these reflections the work of Wassily Kandinsky, who described the artist as listening to the rhythms of nature, striving to extract the spiritual-material dualism from it. Like the famous abstractionist, I try to symbolically convey the mood and construct a pictorial statement that serves as a score for the interpreted phenomenon. In constructing a painting, I pay attention to en-

sure that the spiritual element contained within the image is perceptible. Harmony then evokes various shades of feelings, from expression to melancholy. The synesthesia described by Wassily Kandinsky, a phenomenon very close to me, opens up the possibility for the color interpretation of the observed phenomenon. "Color is the key. The eye is the hammer. The spirit, the piano with many strings²³" writes the artist. Thanks to the action of color, I can express things that are elusive, intangible, as Jean-Fraçois Lyotard would say. Color records are like a journal of transcendental feelings, impossible to express in any other medium. Technically, creating digital images requires knowledge of painting tools in a computer application. A helpful aspect of working on images is the ability to perform multiple attempts, which can precisely capture the characteristics of the observed

phenomenon. Using tonal and textural distinctions, I examine the relationships between the individual elements of the composition. At first glance, the arrangement of elements resembles the structure of geometric forms, yet the resulting works ultimately evoke a landscape. The wide color spectrum, ranging from magenta to indigo, oranges, and greens, refers to the color combinations observed in the cultures I have explored in different spaces. The use of harmonizing or contrasting colors requires careful application of color temperature, saturation, and brightness to highlight the dynamic effect of delicate brushstrokes.

I want the art I create to be a space of freedom and openness, a bridge that connects even the most distant cultures. We all feel color, it represents nothing, and yet it touches each of us differently.

Line, trace, movement, unfolding...

Lines complete the composition and allow for the construction of additional planes, delving deeper into the painterly space. The color differentiation of the image's surface causes the lines to vibrate, interfering and creating the illusion of movement. I also observe the approach and retreat from the ground, which enhances the effect of depth in space. The presence of lines influences the expression within the painting, complementing the character of the work. The line often becomes the main protagonist of the image, cutting across its surface, creating contrast in relation to the color field. Thanks to the line, rhythm appears in the composition, and the direction given demonstrates forces that are opposed to those occurring in the underlying surface. The line I use is often a trace of movement or its halt. I record the intriguing phenomenon of crossing the sky's surface, executed by an object moving through the air. Traces left by a heavy mechanical vehicle, like an airplane, are subtle and create a drawing that is merely a trace of the flight event. The landscape and its depth are formed by horizon lines, while the rhythmically extending rows, fields intersected by roads and tracks, create the drawing that forms the basis of the painting. I see the works of the renowned Krakow painter Leszek Misiak and his son Michał, who synthesizes the landscape, leaving only lines in a color relationship. I see order and repetition that refers to the fractals hidden in nature. The ritual of repetition and harmony in the landscape evokes thoughts of the theater of everyday life, the inner need to create and record the observed beauty.

Space, a metaphor for reality

Painting is the story of color and structure in the

space around us. But what is this space? What "happens" in it, in the eye and mind of the artist, where his plastically constructed expression takes form? A new point of view arises, and a metaphor of reality emerges. A visual impression, written in color, line, and shape, would not exist without the space that defines them. The artwork is a product of the relationship of physically felt space filled with forms, which on the picture plane create new interactions. "The painting can be simultaneously material and mental, external and internal, spatial and linguistic, shaped and formless, plastic and discontinuous"²⁴. When constructing a painted space, we begin with observing a phenomenon, followed by the context related to emotions, and completed by knowledge of the techniques we use to capture the scene we see. The first step I take when starting a painting sketch is the space, then I fill it with color. Often, color and space complement each other; one does not exist without the other. I search for cosmic order, in which I find the metaphor for the reality surrounding me. The language of geometry allows me to systematize and simplify the observed phenomenon. The perspective I use shows the world from above – I simplify it, reducing it to synthetic relations. Andrzej Łobodziński, in his analysis of forms, colors, and inner structures of the image, pointed out the necessary symbiosis of two contradictory elements: rationality and spirituality, in the search for balance. This way of thinking is close to my view of art. I assume that the viewer looks through my eyes and adopts my point of view. The moment of creation and the moment of reception thus become one. It defines the "happening" with a language drawn from theatrical reflection. The play with the viewer touches the theatrical "here and now" and opens the possibility for co-creation. The constitutive interaction with the viewer, through shared experience, becomes one of the most important assumptions.

Point, being, actor

A recurring motif in the painting is the point, which simultaneously serves as a metaphor for completeness when it takes the form of a circle, and at other times as a trace of a painting gesture, a dynamic symbol of the individual, of being. I personify the point as a symbol of reference to the all-encompassing space. I show the proportion between the individual and the "great theater" of light and color. The point is an actor in that theater, playing the role of the leader, the soloist. Without it, the composition is incomplete. The performance cannot take place without the actor. By analyzing the works of Romeo Castellucci, which are images in the space of a scenic box, I see the context in which I want to situate the analysis of my own

paintings. Dorota Semenowicz rightly observes that the stage image in the Italian artist's work "appears as an idea, at other times as a form, yet another time as a symbol (...) in his reflection, the viewer occupies an essential place. If the image poses a question, it does not belong to the image itself but to the one who observes."²⁵

Technology and the Painterliness of Print

An essential aspect of the realization of the "Vivir con color" exhibition was the process related to printing the paintings created using digital techniques. Most of the colors used in the works were outside the color gamut, which initially questioned the possibility of printing. However, thanks to the collaboration with a color and print specialist, Marcin Dąbrowski, who selected the appropriate printing technology, created special color profiles, and chose the right machine and paper, we achieved a painterly effect that would not have been possible to capture using any other technique. The colors had the right saturation, and the images gained a subtle and soft expression in their structure. The fleeting nature of memories and the idea of transience and impermanence were perfectly expressed through high-quality printing.

An important aspect was creating the collection using the least amount of chemicals and consumables. The frames for the displayed images were also limited to cotton board passe-partout. In the case of new, specialized technologies, the collaboration between the artist and the world of color engineering became an enlightening experience. The effect achieved through cooperation with specialists was recognized as a kind of discovery of new possibilities offered by printing techniques. "The digital image, understood as a building block—an element of the media artwork or the entire work of electronic media—is usually the result of collaboration between artists and computer scientists."²⁶ – writes Prof. Lesław Miśkiewicz.

The issue of color, viewed in a technological context, is a digital interpretation of a physical phenomenon, realized through a mathematical model. However, in the artistic world, colors are perceived as a substantial value.

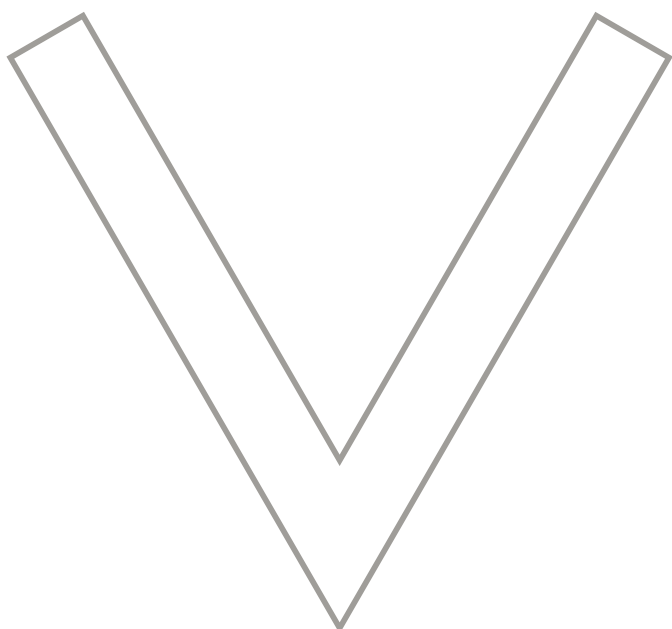
Summary

The experience of the exhibition titled *Vivir con color* highlighted both the distinction between the spheres of mathematical interpretation of color and its material manifestation. The final print result is

difficult to match by traditional painting techniques. Reflection on color in the world of physics, chemistry, and mathematics is far removed from the artistic understanding of pigments and dyes. The processes involved in digitally mixing colors are completely different from those we experience when combining colors additively on a painter's palette. This fascinating and theoretically vast subject related to color has become another important research step, which I intend to continue with specialists from other fields of science and technology. I remain deeply interested in the concept of color as defined culturally. Color, depending on the place we are in, has the ability to communicate meanings and symbolize social and life situations. My fascination with painting at this point connects with a desire to explore the anthropology of color and utilize cultural studies. Central America is a place full of art that naturally appears in public spaces, such as hotels, restaurants, stations, underground passages, squares, roads, and museums. This multi-layered culture also embodies ideas close to the creators of the Bauhaus, expressed through the teaching of art at EMAI Santa Anna. The people of Costa Rica consider space filled with beauty and art as a natural thing. Presenting my works to such audiences became a natural choice.

25 D. Semenowicz, *To nie jest obraz*, Poznań/Kraków 2013, s. 51.

26 „W najszerszym rozumieniu obrazem cyfrowym możemy nazwać każdy obraz wygenerowany lub przetworzony za pomocą technik cyfrowych. W obszarze tzw. Nowych mediów elektronicznych obraz cyfrowy jest podstawowym środkiem wyrazu artystycznego, nośnikiem formy wizualnej”. [w:] L. Miśkiewicz, *O przestrzeni nowych mediów*, „Powidoki” nr 5, s.199/205.

VII. Other Professional and Artistic Experience

a. Filmography

I began my professional and artistic journey as a graduate in Cultural Studies from the University of Łódź, collaborating on my first film production, *Leśne Doły*, directed by Sławomir Kuligowski. Over the following years, I continued to work in the film industry, primarily designing costumes for short films, feature films, and commercials. My most recent cinema project was *Sąsiedzi*, directed by Grzegorz Królikiewicz, where I served as the second costume designer.

To date, I have created costumes for over 200 television commercials, as well as art films, music videos, and a TVN television series. I had the honor of collaborating with renowned figures in Polish cinema, including Grzegorz Królikiewicz, Zbigniew Warpechowski, Krzysztof Ptak, Piotr Złotorowicz, Bartosz Warwas, Paweł Maj, Karol Stadnik, Adrian Panek, and Grzegorz Dębowski.

Many films I've been involved with have received awards at Polish film festivals—for instance, *Nie dotyczy rowerów* won a prize at the Gdynia Film Festival, and *Matka Ziemia* received numerous international accolades. Throughout my career, I've worked with prominent actors such as Ewa Błaszczyk, Anna Mucha, Katarzyna Herman, Małgorzata Pieńkowska, Krystyna Janda, Jan Peszek, and Piotr Głowacki, among others.

For many years, I designed costumes for student films and projects at the Leon Schiller National Film School in Łódź (PWSFTviT). I also initiated a collaboration between the Film School and the Academy of Fine Arts in Łódź (ASP), providing students with practical experience on film sets. My work in film production naturally evolved into a passion for education—I have been teaching students for many years how to prepare for the role of a set or costume designer.

Main Costume Designer:

- *Dwoje biednych Rumunów mówiących po polsku*, Television Theatre, 2009,
- *Urodziny*, student film, PWSFTviT in Łódź, 2008,
- *Ballad of This Man*, student film, PWSFTviT in Łódź, 2010,
- *Protokoły mędrców Syjonu*, student film, PWSFTviT in Łódź, 2011,
- *Gen wolności*, social awareness campaign, 2011,
- *Dom starych ludzi*, student film, PWSFTviT in Łódź 2011,
- *Spisek*, student film, PWSFTviT in Łódź, 2011,
- *Zastrzeż dowód* (Internet advertisement for PKO SA, a campaign organized by the Polish Bank Association), 2011,
- *Początki kina* (Anniversary film celebrating the opening of the cinema in Słubice, presented at the Most Słubice/Frankfurt Festival), 2013,
- *Jaskółka* (directed by Bartosz Warwas, for the first time in history, a feature film produced by PWSFTviT was released in cinemas, 2013),
- *Jutro jest dziś* (music video, cinematography by Remigiusz Wojaczek), 2013,
- *Matka Ziemia* (student film), 2014,
- *Korepetytor* (TV series pilot), 2015,
- *Wesołowska i mediatorzy* (TV Series), 2015,
- *NDR* (short film), 2016,
- *Ogniwo* (student film), 2016,
- *Leśne Doły* (feature film), 2006/2008/2011,
- Costume Preparation for Over 200 Television Commercials Aflofarm Farmacja Polska, Sp. z o.o., 2010-2015

Second Costume Designer:

- *Sąsiady* (feature film directed by Grzegorz Królikiewicz), 2014.

Set design:

- *Czarna góra* (student film), 2015/2016,
- *DN-NIGHTWR*, *Mount BLANC* (set design for commercial), 2016,
- *Ultraviolet*, sezon 2 (one day of shooting), 2019.

Makeup, hairstyles:

- *Moonshine* (animated film), 2013.

b. Theatrical Experience

Growing up in the theatrical space, I naturally considered pursuing an acting career. I envisioned myself performing on stage. Since 2002, I have been involved in organizing and conducting cultural events (vocal performances, event identity creation, decorations) at the Municipal Cultural Center in Konstantynów Łódzki. This led to further contacts with the Łódź Tourism Organization and the world of culture and art in Łódź and throughout the country during successive editions of the Polish Forum of Local Government Culture. From 2002 to 2008, I collaborated with the Downtown Forum of Culture (currently the House of Literature in Łódź). There, I worked on decorations, makeup, costumes, and performed in productions of the Song Studio Forum. I co-created performances with the music director of the Jaracz Theatre, Professor Teresa Stokowska-Gajda, and Kazimierz Knol, the chief choreographer of the Grand Theatre. Below are all the performances I participated in.

1. *Dziewczyny bądźcie dla nas dobre na wiosnę – piosenki Wojciecha Młynarskiego* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2000) – vocal performance.

2. *Bez miłości ani rusz* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2001) – actress.

3. *Bezsenny mus wiosenny. Piosenki J. Przybory i J. Wasowskiego* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2001) – actress.

4. *Nasza jest noc* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2002) – actress.

5. *Surabaja Johnny* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2003) – actress.

6. *Pod dachami Paryża* (Kameralna Stage of the Musical Theatre in Łódź, 2003) – decorations, costumes, actress.

7. *Do ciebie, Polsko* (performance for the Independence Day celebration, 2003) – costumes, actress.

8. *Swojskie stworzenie świata* (performance dedicated to the work of Marian Załucki, Śródmiejskie Forum Kultury, 2003) – costumes, actress.

9. *Arivederci Roma. Wieczór piosenki włoskiej* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2004) – decorations, costumes, actress.

10. *W piątek wieczorem* (Poetic and musical performance prepared for the 60th anniversary of the liquidation of the Łódź Ghetto, Śródmiejskie Forum Kultury, 2004) – actress.

11. *Warszawski Nokturn* (Performance prepared for the 60th anniversary of the Warsaw Uprising, Śródmiejskie Forum Kultury, 2004.) – actress.

12. *Od Dreptaka do Cysorza* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2005) – actress.

13. *STOP klatka - wieczór piosenek Jonasza Kofty* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2007) – actress.

14. *Od Andrew Liloyda Webbera do Eltona Johna* (Śródmiejskie Forum Kultury, 2007) – actress.

15. *Za siedmioma strunami* (spektakl muzyczny, 2007) – make-up and choreography.

16. *Księżę i Żebrak* (Adam Mickiewicz National Educational Theatre, Kraków, 2007) – set design.

17. 2008/2009 – collaboration with the Form Art Foundation in organizing art corners and theatrical animations during cultural events.

18. *Tak, jak malował pan Chagall* (Studio Piosenki "Proforum", musical direction: Teresa Stokowska-Gajda, Kazimierz Dejmek New Theatre in Łódź, 2009) – costumes, opieka scenograficzna.

19. *Trzynastego* (concert by the ProForum Song Studio under the direction of Teresa Stokowska-Gajda, Mandala Club, Łódź, 2009) – costumes and makeup.

20. *Nasza miłość wojenna* (theatrical performance, Teatr Nowy, 2009) – costumes and make-up.

21. *Dom Bernardy Alba* (theatrical performance, Musical Theatre in Łódź, 2010) – costumes.

22. *Lewy prosty* (improvised performance, Karolew Culture Centre, 2011) – scenography.

23. *Piotr Hertel – piosenki nie tylko z teatru* (2011) – scenography, costumes, makeup, poster design, brochure and invitation design.

24. Artistic supervision of the Visual Arts Theater performance by the Theater Circle in collaboration with the 2nd year of the Theater, Film, and Television Techniques program at the Academy of Fine Arts in Łódź (September 2012 – June 2013)..

25. *Żyj kolorowo* (vocal performance, costumes, scenographic supervision (scenography execution with student Klementyna Lewandowska), hair and make-up for the concert commemorating the pedagogue and composer Teresa Stokowska-Gajda, at the Stefan Jaracz Theatre in Łódź, 2023.

26. *Through the painting to the scenography* Performance with paintings at the Prague Quadrennial 2023 – the performance involved an interaction between the works placed on my back and the installations at PQ..

c. Remaining scientific and artistic activities

Organizational experience in cultural institutions and functioning in the world of art led me to establish my own business with an artistic-educational profile. From 2014 to 2015, I ran my own business, *Przystanek Kreacja*. I designed costumes for films, advertisements, and organized events and artistic workshops. In 2016, I collaborated with Forward Group as a casting director for the program *Wygi bajki*. In 2018, I decided to leave the film industry and, together with Michał Płusa, founded the company *Akademia Twórczego Myślenia*, where, as part of a new studio at the Arnold Stiller Palace, I carried out several projects, dozens of workshops, shows, and multimedia performances.

Between 2018 and 2020, I began working in interior design. Together with Marta Małyska, I founded the company *WOW House*. Following the Bauhaus philosophy, I wanted to bring art into interiors, which is why I also worked on wallpaper designs in the form of paintings, drawings, and collections of mirrors. I completed a dozen interior design projects and, to this day, I advise friends or create interior concepts for clients who want unique and artistic finishes for their spaces. Since 2021, I have been working on color concepts and designing interiors, furniture, and paintings for the artistic apartment building *Kolorova*, with a partial opening scheduled for November 29, 2024.

Since 2019, I have been creating installations for the Teatr Powszechny in Łódź. I have created four works

related to the theme of the International Festival of Pleasant and Unpleasant Arts (contract for a work of art dated February 1, 2018, contract for a work of art dated February 7, 2019, contract for a work of art dated January 21, 2020).

Thanks to international contacts, in recent years I decided to establish a foundation under my own name. I organize workshops for children, youth, and adults, meetings, educational projects, and invite artists for artistic residencies at my studio.

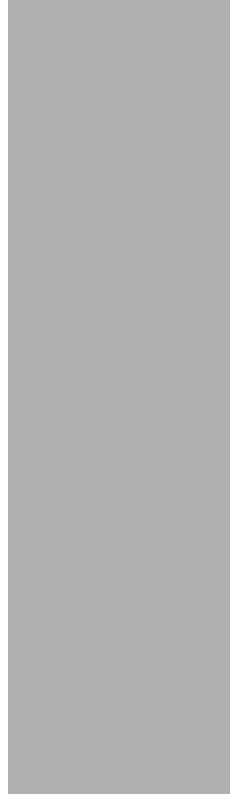
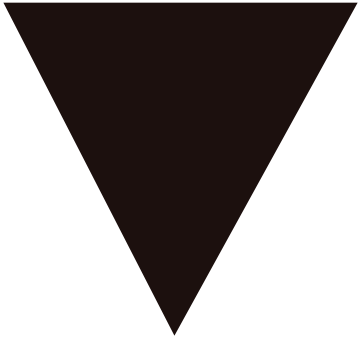
Fundacja Cieślik Art has been operating since 2021 in the KwarcowArt studio building. I run it together with my husband, Marcin Dąbrowski. We carry out workshops, courses, training, plein air sessions, and artistic holiday camps. Between 2019 and 2021, we conducted three courses as part of the *Nowoczesna Perspektywa* project for the Zespół Szkół Przemysłu Mody in Łódź, funded by the European Union.

Summary of Remaining Artistic Achievements:

As Professor Jerzy Treliński says: “From the multitude of forms of expression, I choose the one that appropriately evokes the contents that trouble me.”

Referring to the legacy of artists from previous decades, I seek my own creative path. The Bauhaus artists aimed to renew the original bond between the artist and society. The era of machines and the separation of production from creativity back then echoes what is happening today. Technological changes and the omnipresence of automation isolate us from direct contact with creation and its material substance, as well as with the recipient. A redefinition of the educational system is needed, one that focuses on providing comfort conducive to individual artistic development. I try to make such an attempt while carrying out artistic projects, but also during classes at the Academy of Fine Arts and in the foundation we run.

I live and have a studio in the TOR housing estate, created by the Syrkus couple. The community surrounding us absorbs the meanings flowing from art-related issues. The constructivist legacy is visible in my life, actions, and work. I tell young artists in our KwarcowArt studio about the exceptional place that remembers the accomplishments of Strzemiński, Kobro, Hiller, and Stażewski. The Syrkuses were part of this community through the Praesens association. The TOR estate, though neglected and partially renovated, speaks about itself through its architecture. I am honored to live and work here, continuing the idea of my predecessors.

VIII. Information about demonstrating significant scientific or artistic activity carried out at more than one university, research institution, or cultural institution, particularly abroad

Exhibitions in cultural institutions in Poland:

Creative activity, both in terms of exhibitions and educational efforts, has involved a number of both national and international exhibitions. Prior to obtaining my PhD, I organized and participated in numerous projects, workshops, multimedia performances, and exhibitions. Some of these include *OPEN RELATION/OPEN AIR TORONTO* (2019), *Pesenaje Unos Dos Culturas* (2019), and *Cocoon – Co-production in Isolation* (2020).

So far, I have participated in 38 collective exhibitions in Poland and abroad (Costa Rica, Canada, Czech Republic, Mexico), and I have organized 12 solo exhibitions. Before earning my doctorate, I curated international exhibitions, such as Michaela Picado's *Pop Art, Tributo; Gravity of Forms* by Julian Ramirez, and *Apotheosis I and II* by John Caputo.

Since earning my PhD in 2020, I have curated national and international exhibitions, including Edy Bautysta's *Essence* and Tathiana A. Orozco's *Universos Paralelos*, as well as a collective exhibition titled *Conectando Culturas* at EMAI Santa Anna, Costa Rica. Additionally, I curated a retrospective exhibition of the Scenographic Theory and Practice Studio marking 12 years of educational activities by Dr. Justyna Cieřlik-Dąbrowska, titled *Touch Scenography*, along with a solo exhibition of Marcin Dąbrowski and students, *Foto Fuzja, Confrontations, Object, and Costume*.

I was also the organizer and participant in individual exhibitions, such as *Scenographic Objects, Episodes I, Episodes II, Episodes III*, and *Vivir con Colour* at Tribunal Supremo Elecciones in Costa Rica.

My international exhibition activity began between 2018 and 2019, when I participated in an international art project organized by the Asosiasi Plein Air Costa Rica in cooperation with the Miejski Ořrodek

Kultury in Konstantynów Łódzki and Fundación Unamos Culturas in Costa Rica. This collaboration resulted in a painting plein air in Costa Rica, participation in exhibitions, conferences, and workshops. One of these was a lecture I delivered at the Universidad de las Artes Facultad de Artes-UCR Costa Rica and the Casa del Artista State Institute.

As a result of the *Pasaje une dos culturas Polonia* project, I curated and co-organized a series of solo exhibitions for Costa Rican artists.

In September 2019, I organized an international plein air for Polish artists in Toronto – Open Relation, Open Air Toronto, with a post-plein air exhibition at the Consulate General of the Republic of Poland in Toronto. The most recent international project, which took place during the COVID-19 pandemic, was the virtual project *Artistic Cocoon*. Together with five professors from three artistic universities in Paris, Łódź, and Marrakesh, and 30 students from the respective countries, we created virtual works available on YouTube.

Currently, art serves as a platform for dialogue, demonstrating the possibility of an open artistic space. Between 2020 and 2023, as the curator of the Wolna Przestrzeń Gallery at the Academy of Fine Arts in Łódź, I presented a wide range of works, including those by international artists. The gallery became a space not only for the sensitivity of students and faculty but also showcased different perspectives and types of inspiration. The first guest I invited was Michael Picado, born in Cartago, Costa Rica, on September 23, 1980. As curator of his exhibition *Tributo*, which opened on May 15, 2019, at the Wolna Przestrzeń Gallery, I shared with the Academy community the young artist's fascination with pop art and his unique use of color. The exhibition paid tribute to great masters of painting who had a significant influence on his artistic career, including Andy Warhol, Renoir, and Monet. A subsequent exhibition of Michael Picado was held at Caffé Loft on Tymienieckiego Street on August 23, 2019, with a poster designed

by Dr. Dariusz Ludwisiak from the Academy of Fine Arts in Łódź.

Another exhibition I curated at the Wolna Przestrzeń Gallery was a display of works by Mexican sculptor Edy Bautista, titled *Essence* (vernissage on May 19, 2022, and finissage on September 30). The exhibition title summed up an important phase in the artist's life. The motif of the mask highlighted aspects related to Mexico's colorful culture, in which the artist grew up. Edy Bautista shared her techniques with us, and together with the first-year TTFiT students, we organized the exhibition and meeting. The artist's friendship with Poland began in 2020 when she participated in the International Art Plein Air in Poland, organized by the Plein Air Costa Rica Association and Fundación Unamos Culturas, in cooperation with the Academy of Fine Arts in Łódź. During her latest visit to Poland, we hosted the artist at the Institute of Art Education, Institute of Sculpture, and Jewelry Institute.

On January 10, 2020, I curated the opening of John Caputo's *Aphoteozis* at the Wolna Przestrzeń Gallery in Łódź. The exhibition, by the painting professor from the University of South Florida, sparked conversations with students and resulted in the donation of artworks to the Academy and participants of the vernissage. Following the success of the exhibition, we held a second edition, *Aphoteozis II*, at the Pop and Art Gallery on March 6, 2020²⁷.

PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA

The project brought together artistic communities from Poland and Costa Rica. I participated in a painting plein air in San José, where I created artworks later exhibited in Costa Rica, including the painting *Stage Compositions on White 1*, acrylic on canvas, dimensions 40 x 60 cm (unfolded: 80 x 60 cm). The premiere exhibition titled *Intercambio cultural de Plein Air Costa Rica – Polonia* took place from February 4 to 19, 2019, with the opening on February 6, 2019, at the State Institute Casa del Artista – a space for exhibitions, conferences, and workshops in the city of Guadalupe.

Another painting, *Stage Compositions on White 2*, acrylic on canvas, dimensions 40 x 60 cm (unfolded: 80 x 60 cm), was presented at the Centro de Investigación y Conservación del Patrimonio Nacional in San José. The premiere exhibition ran from February 7 to 27, 2019, with the opening on February 7.

As part of the project, numerous events and exhibitions of Costa Rican artists were also held in Poland, including a solo exhibition by Jeannine Bianco on October 29, 2019, at the "Meok" Gallery in Łódź,

located at 46 Piotrkowska Street. All initiatives were widely covered by the media and the public, both internationally and in cities across the Łódź region. Presentations by universities and educators – active participants in the events – significantly contributed to raising public awareness, especially in the field of contemporary art, and to fostering understanding of the cultural diversity of distant regions of the world. One may say that a foundation was created for continued international and intercollegiate exchange in the following years.

I also participated in and helped organize the project *OPEN RELATION / OPEN AIR TORONTO 2019*.

The exhibition's curator and our host artist in Canada was Maryla Violetta Kwiatkowska. The project included a plein air event for Polish artists and an exhibition at the Consulate General of the Republic of Poland in Toronto, which opened on September 18, 2019. Participants: Dr. habil. Piotr Kucharski, Dr. habil. Katarzyna Wróblewska, Anna Kucharska, Bartosz Wróblewski, Monika Piecuch, Dr. Dariusz Gwidon Ludwisiak, Dr. habil. Przemysław Wachowski, Dr. Justyna Cieślík-Dąbrowska, and Maryla Violetta Kwiatkowska.

The outcomes of the project included shared creative experiences in the Canadian urban landscape, establishing connections with the Polish community in Toronto and Ontario, exhibiting our paintings collectively, and leaving selected works at the consulate, where the opening ceremony was held.

Another important international exhibition I organized was held at the Wolna Przestrzeń Gallery (78/79 Franciszkańska Street) and featured paintings by Tathyana A. Orozco titled *Universos Paralelos*. The event took place on May 12, 2023. The exhibition's poster and visual identity were designed by Dr. Dariusz Ludwisiak.

Tathyana A. Orozco is an artist working in the field of abstract expressionism and colour field painting. Originally from Costa Rica, she has maintained close ties with the city of Łódź since 2019.

Adriano Corrales Arias wrote about her work:

"Colour in Tathyana A. Orozco's paintings immerses itself in a small yet grand creative explosion. The artist seeks her cosmic identity. The microcosm of her canvases is a fascinating attempt to capture the macrocosm and its explosion. Her painting experiments become flashes of nanoseconds, movements of particles, or large stars. The forms feature a constant interplay of textures and colours, moving in multiple directions."

I also organized a group exhibition titled *Conectando Culturas* at EMAI Artes Integradas Santa Ana

in Costa Rica in August 2023²⁸. The curator of the exhibition was Rodolfo Carrillo. The participating artists from Poland who presented their works included: Piotr Kucharski, Katarzyna Gołębiowska, Bartłomiej Michalski, Dariusz Gwidon Ludwisiak, and Justyna Cieślik-Dąbrowska. Each artist exhibited five premiere pieces in their chosen medium. The 25 premiere artworks included 10 paintings, 5 drawings, 5 digital graphics, and 5 printmaking works.

The main exhibition poster was designed by Dr. Dariusz Gwidon Ludwisiak.

This international group exhibition also marked the beginning of a collaboration with prestigious exhibition spaces in Costa Rica and with the Polish community living in the Santa Ana region.

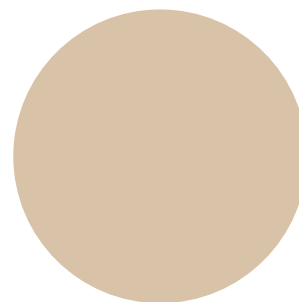
EMAI Artes Integradas Santa Ana in Costa Rica is an art school reminiscent of the Bauhaus model, educating future artists and educators from Central and South America. Around 800 people of various ages study in one building, where teachers train students in all areas: from dance, singing, and musical instruments to graphic design and sculpture. The institution regularly hosts workshops, plein air events, and exhibitions.

The EMAI Gallery, together with its curator Rodolfo Carrillo, serves as a platform for artistic exchange between the global art world and Central American countries. Thanks to the collaboration initiated in 2019, many Costa Rican artists have established ties with Poland through plein air events and joint exhibitions. Numerous exhibitions and projects have since been created, fostering a community of artists from both Poland and Costa Rica.

The group exhibition *Conectando Culturas* served as an inspiration for viewers in the fields of painting, graphic design, drawing, and printmaking, attracting around 400 visitors each day. The exchange of experiences in different artistic techniques encouraged new artistic and cultural explorations.

The artworks presented in the group exhibition, along with the artists' profiles, were showcased online on YouTube in the form of a video created by Rodolfo Carrillo, the curator of the EMAI Gallery²⁹.

The possibility of collaboration between the Academy of Fine Arts in Łódź and artists in Costa Rica remains open, thanks to new exhibition and workshop opportunities at EMAI Artes Integradas Santa Ana in Costa Rica.

28 <http://www.emaicr.com/?m=1>, <https://m.facebook.com/emaicr>

29 <https://m.youtube.com/watch?v=eklgdrVeUU4&feature=youtu.be>

IX. Artistic and scholarly activity carried out in collaboration with other universities and cultural institutions

Lectures and presentations at foreign universities

Thanks to the international cooperation established in 2019 with the Asociación Plein Air Costa Rica, a collaboration opportunity emerged with the Universidad de Costa Rica. During my first visit, I delivered a lecture and moderated two conferences for participants of the state-run institution Casa del Artista — an exhibition, conference, and workshop space located in the city of Guadalupe.

1. Facultad de Artes Plásticas at the Universidad de Costa Rica – I conducted a workshop and delivered a lecture titled Land Art and Spatial Composition at the University of the Arts on February 7, 2019. During the international project Paisaje: Unos dos Culturas, together with Dr. Jarosław Chrabąszcz, we discussed the specific nature of plein air practice and land art. The workshop I led was based on collaborative creation; we produced a pastel artwork measuring 1 x 5 meters. The next task involved creating semi-spatial compositions from found natural elements. This experience of integration with artists from Central America has endured to this day and once again proved to be a unique and creative encounter.

2. During my stay in Costa Rica, together with artists from Poland and Costa Rica, as well as residents of the city of Cortez, we created murals on electric poles, thereby decorating the entire city. The trace of our visit has become a part of the urban fabric and will continue to bring joy for a long time to come.

3. While visiting the town of Fortuna, we carried out another plein air session and workshop, during which local residents and fellow artists joined us.

4. We also participated in a city plein air event in downtown San José, where, during a large performative event, we were inspired by the work of sculptor Jorge Jiménez Deredia. Becoming part of the Central American artistic community, we exchanged experiences with some of the most renowned Costa Rican artists, who invited us into their homes and studios. We visited the studio of sculptor Leda Astorga, sculptor Jescica Chiang Diaz, and sculptor Arturo Santana. Another famous artist we met was professor and artist Herbert Bolaños, whose main medium is paper, created using his unique method, which has become his trademark. We also visited graphic artist Alejandra Fournier.

5. In the following years, I organized the arrival of the artists I had met to Poland, where another plein air event and their exhibition took place.

6. In 2023, I visited Costa Rica again and the Faculty of Fine Arts at the University of Costa Rica. There, I gave a lecture titled *Color in Culture* and presented my own works to students from the Institute of Painting and Sculpture (on June 30, 2023). The lecture was received with enthusiasm and interest.

7. In 2020, I was invited to deliver a series of lectures as part of the “Spaces for Culture” course in the Cultural Studies program at the Academy of Humanities and Economics in Łódź for participants of the State Virtual University and students living in various parts of the world. The meetings, which lasted several hours, resulted in meeting extraordinary figures from the world of culture and art. Among my students was, for instance, the renowned Polish ballet master Wiesław Dudek, who lives in Japan, as well as museum staff, cultural center employees, and jazz concert organizers. The group consisted of individuals interested in art and promoting its values – from local communities to cultural institutions. The lecture period coincided

with the COVID-19 pandemic, which made our shared conversations about art in such a distinguished group an even more fascinating experience for me. Many of the contacts I made during that time are still maintained today.

8. During the COVID-19 pandemic, I participated in webinars as a co-organizer of weekly lectures for students at the Academy of Fine Arts in Łódź (the first session took place on May 4, 2020). As a representative of the university, I initiated, together with Marcin Dąbrowski, education on color for all art schools across the country. The Academy of Fine Arts in Łódź became the patron of this national educational event. I also took part in one of the webinars titled *Painting and Digital Reproduction* and in the lecture series *Discovering Color with eM*. Thanks to this idea and its efficient implementation, all art schools in the country were able to participate in weekly online meetings and learn about digital image processing, the mysteries of color, and graphic design. The media quickly became interested in this initiative, and TV reports were created. One of the TV reports, titled *The Epidemic Stimulates Creativity, Łódź Artists Educate about Art*, aired on TVP 3, covering the webinars. The cultural program RET-SAT also created a television report about the concept of the webinars and education at the Academy of Fine Arts during the pandemic (May 1, 2020).

9. The COVID-19 pandemic served as a catalyst for creative initiatives in the virtual space. Thanks to the initiative of Laurent Ungerer, a renowned French artist, the international art and multimedia project “Cocoon - Cooperation in Isolation” was created. The project, which took place in May/June 2020, was developed in collaboration with three art universities and was available on the YouTube channel. I was invited by the coordinator, Łukasz Sadowski, to participate in the project along with eight professors from three art universities and three locations worldwide: EnsAD Paris, ESAV Marrakesh, and the Academy of Fine Arts in Łódź. Together with 30 students, we created ten fascinating and culturally engaged projects. The young artists worked together online, overcoming geographical and cultural boundaries. The professors guided them throughout the week, forming an artistic community beyond borders. I was fully aware that, thanks to this community, neither geographical boundaries nor language would be barriers to creation. An online platform was developed, allowing us to stay connected and work on the different stages of our projects in real-time.

10. In 2020, I also began collaborating with the Zespół Szkół Przemysłu Mody (School of Fashion Industry) in Łódź. As part of the “Nowoczesna Perspektywa - Poszerzamy kadr” project, co-financed by the European Social Fund under the Regional Operational Programme of the Łódź Voivodeship for 2014–2020, I conducted three training sessions:

1. Creating an Image for Photographers,
2. Art History and Photography,
3. Product Photography.

The project connected future photography students with the students and educators of the Academy of Fine Arts in Łódź. Four exhibitions were held, showcasing photographs created during the project. Students had the opportunity to envision their future in higher education, taking part in professional photo sessions with a team of photographers and makeup artists. The project culminated in four exhibitions: *Fuzja* at the Żubardź Gallery, *Konfrontacje* at the Academy of Fine Arts in Łódź, and additional shows at ZSPM and DELL.

Four Installations Presented as Part of the International Festival of Pleasant and Unpleasant Arts, Described Below

1. Installation entitled: *Contaminated by the Avant-Garde*

Contaminated by the Avant-Garde – an original installation presented at Manufaktura and during the Museum Night event “Reading the Avant-Garde”, in collaboration with 1st- and 2nd-year students of Theatre, Film and Television Techniques, on May 4, 2017, at the Powszechny Theatre in Łódź.

Conceptually, the installation referred to the theme “The Avant-Garde as a State of Mind”, connected to the International Festival of Pleasant and Unpleasant Arts. Thirty unidentified figures forming a “vanguard” – the AVANT-GARDE – stood proudly in front of the audience at the shopping mall, grouped together as if in protest, demanding attention. These silent characters embodied slogans that recalled the phenomenon of avant-garde art and the condition of the post-avant-garde art world. Dressed in protective overalls, their silhouettes represented people overwhelmed by a sense of disorientation and chaos. Each figure held within it a different trace of the past and moved in a distinct direction. Each was heading forward with a sense of loss for what once was.

The installation posed the following questions: Is our current reality fertile ground for the emergence of new artistic attitudes? Or perhaps things are so good that nothing needs to change? But if not – do we need a revolution? And if so, what kind?

The installation was well received by both the audience and critics. On January 4, 2017, a review by Marta Motyl appeared, titled *Mannequins from Chernobyl*, in which she wrote:

“The work *Contaminated by the Avant-Garde* is close to surrealist reasoning. I also noticed references to Dadaism and the work of Marcel Duchamp. His most famous action? A urinal titled *Fountain*, signed ‘R. Mutt’ and submitted to the Society of Independent Artists Exhibition in New York.

In the case of the *Manufaktura* exhibition, a kind of reshuffling occurred. Art arrived at a place filled with mass-produced objects, bringing along its own problems. It deployed its agents, who mimicked this mass replication.

This was not a natural environment for art, even if it called itself a gallery – albeit a commercial one. Its purpose was to attract customers with the right kind of aesthetics. But *Contaminated by the Avant-Garde* lacked the aura of prosperity and carefreeness typical of such spaces.

The installation also referenced Duchamp’s concept of creativity as a reflection on the creative process itself. On the chests of the ‘Chernobyl mannequins’ at *Manufaktura* were quotes about the role of the artist, art, and questions concerning these issues.”³⁰

During the COVID-19 pandemic, the installation was recalled by the Powszechny Theatre as a pioneering work in the context of the pandemic events.

2. Installation entitled: *It’s Dangerous to Step Off the Stage*

“It’s Dangerous to Step Off the Stage” – an original installation presented at *Manufaktura* in Łódź from March 1 to April 2, 2018, in collaboration with first- and second-year students of Theatre, Film, and Television Techniques.

A second edition titled: “Night of Dreamers. Activation of Dreams” took place during the Night of Museums on May 19, 2018, at the Powszechny Theatre in Łódź.

The installation created in the space of *Manufaktura* referred to the theme of that year’s edition of the Festival and was inspired by reflections of Professor Sławomir Świontek – an outstanding drama and theatre theorist, literary scholar, and Norwidologist associated with the academic community in Łódź. He evoked the legend of Saint Genesius, a Roman actor who deviated from his learned script and sacrificed his life to speak his own words.

“It’s dangerous to step off the stage” is a universal and timeless theme. It also refers to broader contexts: What does the stage give the artist? What does it take away? Where is the boundary between the artist on stage and the artist off stage? Who is the artist when performing? Is the artist truly themselves? Why is it dangerous to leave the stage? Can – and when can – an artist afford to do so? What are the consequences of such a decision? The theme becomes a starting point for reflection on the transformations of contemporary theatre – in both form and subject matter – as well as the human experiences tied to the condition of theatre artists...”³¹ – Text by Ewa Pilawska, Director of the Powszechny Theatre in Łódź.

The door of the loading ramp – a place where anyone can stand – crowned one of the paths running near popular retail chains. Thousands of shoes descended from symbolic steps into the commercial space. Held together by a delicate safety tape, lost in a world beyond the stage. Shoes, as symbols of carrying an idea, form a figure – they are its foundation. Yet they are always on the move, aging, gathering a patina. Where are they heading when the stage lights go out? What is the stage to the actor, and what is it to the viewer?

The installation symbolically refers to the so-called *Porta Regia* – the royal door, the main entrance to the stage in ancient theatre. What lies before and beyond the doorway has intrigued theatre-makers and their audiences for centuries.

3. Installation entitled: *The Audience*

“The Audience” – an original installation presented at *Manufaktura* in Łódź starting on March 8, 2019, created in collaboration with first- and second-year students of Theatre, Film and Television Techniques³².

“The Audience” is based on the inverted relationship between the performance and the viewer. Just as in theatre, the audience plays a key role here. At the center of attention is the face, captured symbolically in a grimace caused by the reaction to one’s own reflected image. The audience watches itself while simultaneously reflecting in one another — much like in theatre, where viewers identify with the characters they observe on stage. Anyone can become part of the installation by taking a position behind transparent panels covered with images of faces, thus inscribing themselves into the collectively created portrait of the audience. Visitors to the installation face the same dilemmas as a theatrical audience: choosing their mode of engagement — whether to remain active or passive observers.

30 <http://martamotyl.blogspot.com/2017/04/manekiny-z-czarnobyla.html>

31 <https://powszechny.pl/pl/niebezpiecznie-jest-schodzic-ze-sceny/>

32 <https://powszechny.pl/pl/25-miedzynarodowy-festiwal-sztuk-przyjemnych-i-nieprzyjemnych-2019-r/>

The installation consists of two walls symbolizing the divisions existing in public space. These barriers appear too distinct and permanent to overcome, simultaneously reflecting the classical division between stage and audience. The installation engages in dialogue with this reality, challenging traditional boundaries. Between the walls, a crack — a fissure — opens slightly ajar gates, inviting visitors to step inside, discover what lies beyond, and cross the threshold. Despite their size, the walls do not overwhelm. They are intentionally made of transparent material, which gives them lightness while visualizing the transience and emotionality so inherent to human nature. The contrast between the solid form and the softness given by the chosen material blurs the sharply drawn boundaries. — text excerpt from the festival brochure.

4. Installation entitled: *Oh, Theatre?*

Oh Theatre? – an original installation presented at Manufaktura in Łódź from February 8, 2020, in collaboration with first- and second-year students of Theatre, Film, and Television Techniques, as well as Andrzej Cieślík and Bartek Fiałkowski.

Artistic director Ewa Pilawska, as part of the Festival of Pleasant and Unpleasant Arts, opened a discussion on the issue of theatre. She invited participants to a conversation addressing theatre both as an institution and as a profound human need that has allowed the uninterrupted history of this extraordinary art form.

I created a spatial installation that became a multi-dimensional equivalent of the questions and issues theatre creators and audiences will confront. Questions about theatre, our theatre... because isn't the essential condition for its existence the *hic et nunc* — the theatrical here and now, which is only present when it is perceived? It becomes crucial that we, standing in the position of spectators, become part of the performance; without us, the message would have no meaning. We, the audience, thus decide the future of theatre. Our discussion is indispensable if we want to envision its future. A responsible task? Or perhaps not at all? It is enough to pause for a moment and immerse oneself in reflection on theatre.

The conversation is sustained by an ancient head divided by an expression of colors, like a theatrical oracle. Cushions playfully invite you to read and hint at which direction the thought should flow. The installation asked viewers about theatre, wanting the audience to pause briefly and, through reflection, become that theatrical here and now³³.

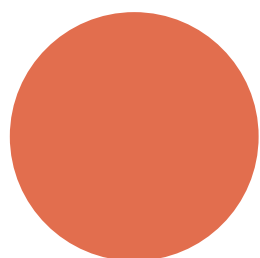
5. Conclusions

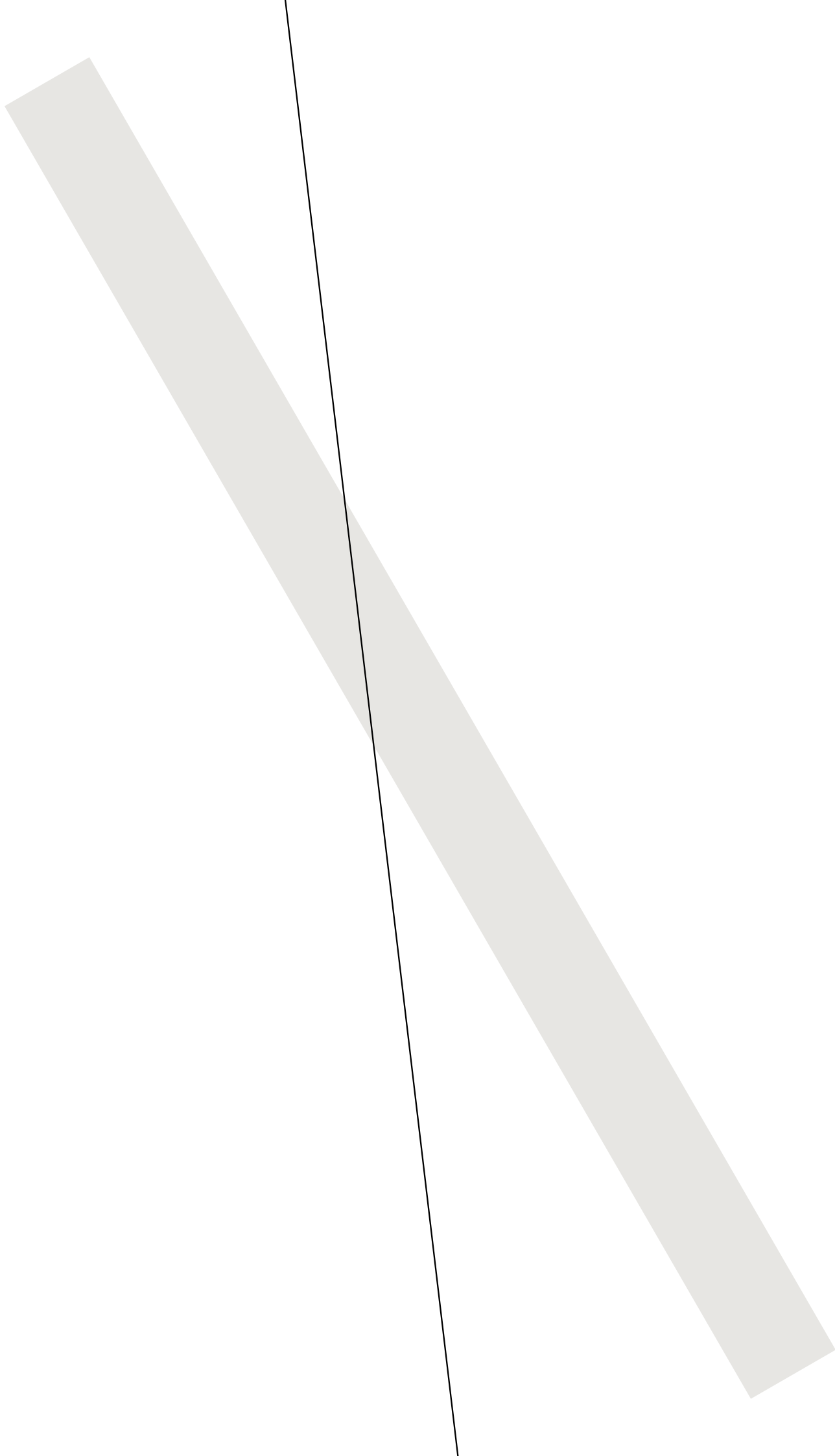
The experience of creating installations in public space was for me an instructive challenge.

The encounter between the world of art and theatrical cultural reflection with the context of commerce and commercial activity sparked controversy each time. I asked myself questions: Why is there so little art in public spaces? How strong must art be to compete with attractive shop windows? Is art capable of rivaling the feelings of desire, possession, and buying? Or is art an uncomfortable discourse that we do not want to face while shopping?

The design challenge was also connected with the technical preparation of the installation, so that it would be safe and would not be damaged during viewing by the public, who did not treat the installation as carefully as they would in museums and galleries.

The conclusions also concerned conveying the creative message so that everyone could understand it. An important aspect also became the scenographic effect of surprise, so crucial for theatre, so that the viewer could feel the interaction, the constitutive happening of the performance “here and now.”

X. Participation in conferences at universities and research institutions in Poland and abroad

An important aspect of my professional and artistic career is the substantive and educational layer. My university education and the desire to constantly deepen my knowledge motivate me to eagerly share the knowledge I have gained. During international trips, I focus on meetings in artistic and academic circles, which result in conferences and meetings, including:

1. Conference at the State Institute Casa del Artista during the international plein air event *PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA* – moderator of the discussion *The History of Plein Air in Europe and the Specifics of Working Outdoors*, along with Professor Jarosław Chrabąszcz and Andrzej Cieślík, Director of the Municipal Cultural Center in Konstantynów (February 6, 2019). During my first visit to Central America, meetings were organized with the community of future art students, in which I eagerly participated..

2. Conference at the State Institute Casa del Artista in Costa Rica, February 7, 2019, during the international plein air event *PAISAJE UNE DOS CULTURAS POLONIA*. Moderator of the discussion, with topics focusing on pastels and performance art..

3. Participation in the symposium *Education Through Art*, Polish Committee of InSEA (October 25, 2017).

4. Lecture and presentation at the anniversary event of Centrum IN titled *What the Artist Meant* – February 2018 (venue: “Niebostan” café-club, Łódź).

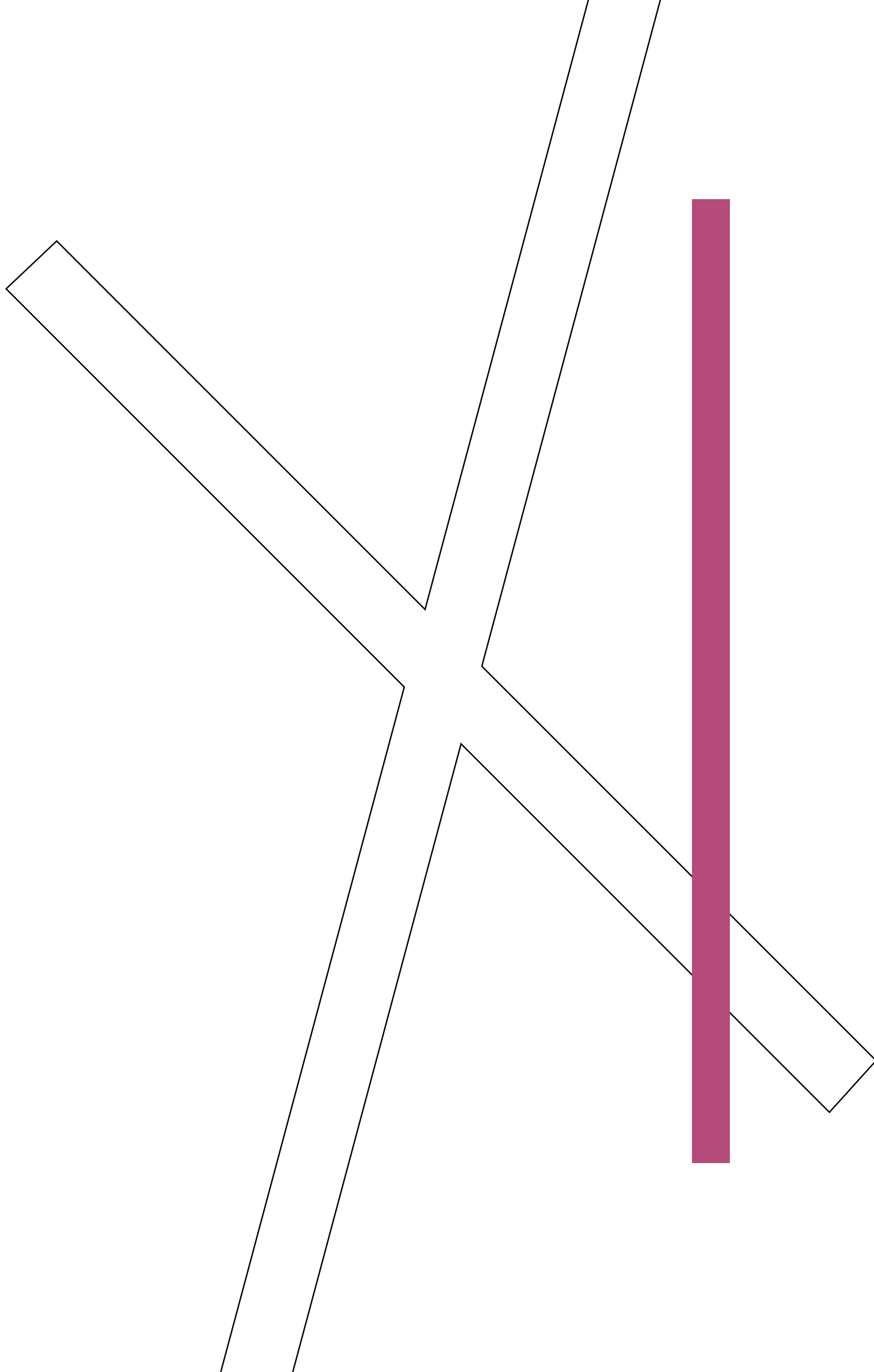
5. Organization and participation in the *Mocni w druku* (Strong in Print) conference for students,

ASP faculty, and high-quality print experts at the Center for Fashion Promotion of the Academy of Fine Arts in Łódź. This nationwide conference of print specialists was led by Marcin Dąbrowski, the only ICC member in Poland and an expert in high-quality printing (February 18, 2020).

6. Participation in a live-streamed discussion panel on new media and the promotion of the 5th issue of *POWIDOKI* magazine, organized in collaboration with the Polish National Film, Television and Theatre School in Łódź (October 25, 2021)³⁴.

7. Participation in the National Conference “Online Academy – Free Your Mind: Creativity in Academic Teaching, Building Relationships with Students”: presentation of the paper *Artistic COCOON – a Virtual Creative Space*. October 21, 2021, Academy of Humanities and Economics in Łódź (AHE).

34 <https://www.filmschool.lodz.pl/news/1979,powidoki-nowe-media-spotkanie.html>

XI. Information on teaching, organizational, and science or art popularization achievements

Having graduated from the Faculty of Art Education, I have remained at my home university, continuing my artistic and educational work for the past 15 years. I fulfill the role of both lecturer and artist with genuine passion and a strong sense of responsibility. I constantly strive to develop my skills in both theoretical and practical domains. For many years, I collaborated with the Department of Theory at the Academy of Fine Arts in Łódź. Later, my studio was assigned to the Faculty of Fine Arts. I am currently the Head of the Studio of Theory and Practice of Scenography and I teach the diploma course Virtual Scenography Design in the field of Art Education in Visual Arts, with a specialization in Theatrical, Film and Television Techniques.

Following the words of Professor Lesław Miśkiewicz, I try to be “like a sower of inspiration and a good gardener.” During my classes, I treat students as collaborators and co-creators. I strive to foster an attitude that enables creative and reflective development.

The first subject I began teaching at the Academy of Fine Arts in Łódź, in early 2009, was the History of Theatre and Scenography – then a monographic lecture. After seven years of teaching, I was offered a full-time employment contract (see attachment). Earning the degree of Doctor of Fine Arts allowed me to become the Head of the Studio of Theory and Practice of Scenography. Since 2023, I have been co-teaching the diploma course Virtual Scenography Design with M.A. Piotr Kulbicki.

The Studio of Theory and Practice of Scenography includes three theoretical courses: History of Scenography, History of Costume, and Introduction to Film Studies, as well as practical classes titled Issues in Theatrical Scenography. The latter is a series of original lectures aimed at introducing students of Theatrical, Film and Television Techniques to the fundamentals of theatre and film scenography. These classes are designed to provide both theoretical and

practical knowledge related to visual composition in theatre and film. A subsequent stage involves creative assignments inspired by the discussed scenographic issues. Students individually design projects for theatre performances, films, animations, performances, and visual etudes.

Thanks to my collaboration with the Łódź Film School, students are given the opportunity to complete internships on film sets. They become authors of scenography and costumes while gaining experience in student-led theatre and film projects. The course Issues in Theatrical Scenography allows students to gain knowledge about constructing stage images and film frames, and gives them the chance to apply this knowledge in practice.

History of Theatre and Scenography is a theoretical course covering the historical evolution of scenography, introducing students to the chronology of historical, cultural, and civilizational changes that influenced scenographic strategies. It further examines stylistic shifts and the works of dramatists, scenographers, scenic painters, architects, and stage directors. I present key figures who best represent each period and topic.

The primary goal of teaching the History of Scenography is to equip students with knowledge of theatrical architecture and to familiarize them with the cultural ideas that shaped its development. The course includes an analysis of theatrical imagery from antiquity through to the Great Theatre Reform of the 20th century. Students learn both theoretical and practical aspects of stage design. To pass the course, students must develop a chosen topic theoretically and create a written paper on a theatre building from a selected era. The second semester includes a practical component in which students build a model reflecting the discussed topic.

The concept behind the History of Costume course is to provide students with essential theoretical and practical knowledge of theatre and film design, where costume is treated as an inseparable element.

The classes are supported by practical knowledge presented through selected examples. The curriculum includes workshop-based analysis of historical costumes, engaging students in constructive critique from both theoretical and implementation perspectives.

Costume is presented as a field deeply integrated with the semantics of imagery and with the processes of film and theatre production. It is also shown as interconnected with various other branches of art and culture. The teaching method combines lectures with seminar-style discussions. After analyzing dramatic texts, students complete costume design tasks, prepare visual presentations, and ultimately develop costume designs with a focus on historical reconstruction. The course encourages students to use all available media to realize their creative visions. The original visual presentations I've prepared outline historical and contemporary costume concepts, and the incorporation of practical assignments helps students create a clear connection between theory and artistic practice.

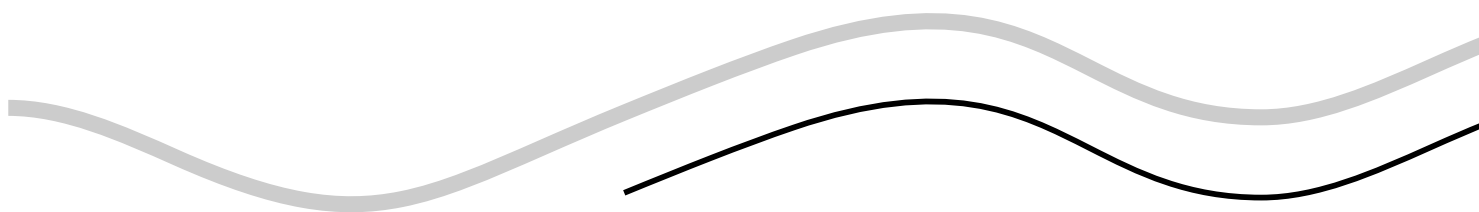
The diploma course Virtual Scenography Design, introduced in 2023, is the culmination of 7 years of collaboration with the Digital Image Editing Studio, now operating within the Institute of Animation at the Academy of Fine Arts in Łódź. The aim of the studio is to prepare students for work as scenography designers generated through the availability of new media (computers, green screens, LED screens, multimedia projectors, cameras, and new tools used in the virtual world, such as VR goggles). The student learns their capabilities during lectures on the 3D Studio Max program. The first semester of the course covers the basics of modeling objects and spaces based on a scene from a well-known movie and their own interpretation of it. The student gains skills in building a virtual world using the tools they have learned, such as space modeling, lighting, composition, texture, and color. The lectures on software operation allow the student to explore virtual tools. As a result, the student works on both creative and technical tasks, learning the language of the new program and how to use its transformations. In the second semester, the student constructs an entire scenographic space based on a chosen movie and predicts how they will move through the virtual space. Subsequent meetings introduce the student to film functions, including directing, cinematography, and scenography. The student acquires versatile skills for working in the world of Virtual Scenography. The second semester focuses on creating scenography based on a drawn storyboard. We introduce topics related to the script, and based on the student's chosen plot, we create virtual spaces. The designed space is constructed with lighting and frame com-

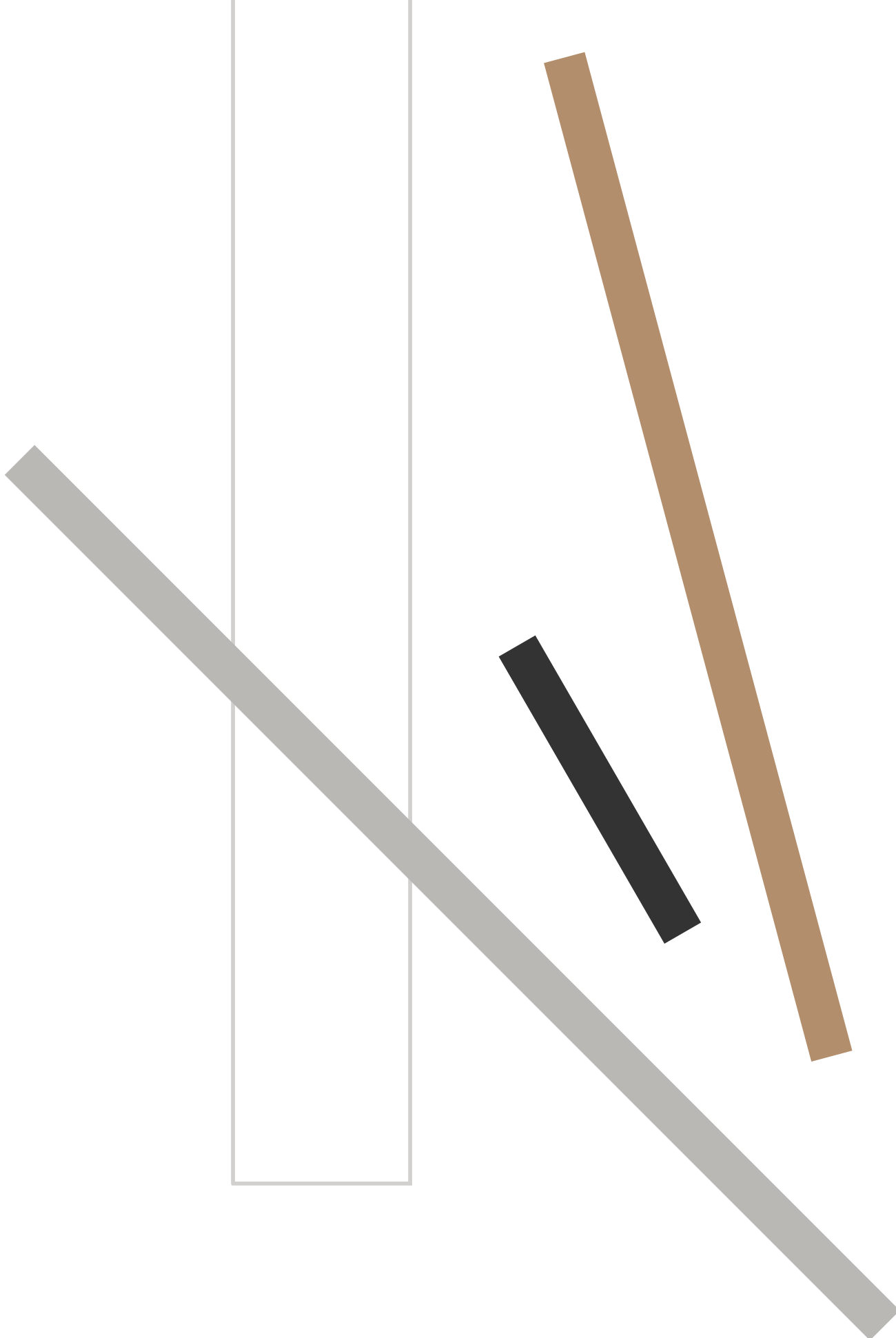
position, considering how to tell the story through virtual imagery. Additional lectures also cover special effects that build dramatic tension, such as liquids, fire, and destruction of space. We introduce camera movement into the modeled space, aligning with the director's concept. By the end of the two semesters of Virtual Scenography Design, the student has the skills to model scenographic projects for film, theatre, and television scenography. The final result of the work in the Virtual Scenography Studio will be original projects that expand thinking about space in the new virtual scenographic dimension. The created audiovisual artworks can be presented both in virtual and exhibition spaces.

With passion and commitment, I approach the mission of educating students. Following Bauman's thought, I try to be a translator rather than a legislator. My teaching is based on both theoretical and practical knowledge gained through many professional experiences in film and theatre.

As part of my teaching duties, I conduct bachelor's and master's seminars. I have the opportunity to supervise theoretical theses, and since 2023, I have begun working with practical diploma theses in the Virtual Scenography Studio. I also review diploma theses for first- and second-cycle students. I have reviewed several theoretical and practical works.

In the 2022/2023 academic year, together with Dr. Beata Marcinkowska, Director of the Institute of Art Education, I took on the task of modifying the specialization Theatrical, Film, and Television Techniques, introducing additional workshops in make-up, cinematography, and modeling. Thanks to these changes, the program has become more attractive for students in this specialization.

XII. Other Educational Achievements

Since 2020, I have held the position of the program supervisor for student internships at the Academy of Fine Arts (ASP). I have developed the internship programs, prepare the agreements between the ASP and employers, and ensure the proper course of the internships. I also verify the documentation to ensure that students can receive credit for their internships. As the internship supervisor, I take responsibility for the initial contact with employers and support students in finding their first artistically engaging job.

The Scientific Circle at the Department of Theory and Practice of Scenography – the Interdisciplinary Scenic Actions Circle, was registered in 2017. It was re-established by first-year students of the Theatre, Film, and Television Techniques program in 2023. I oversee the intellectual activities of the Circle. The Circle is based at the Institute of Art Education in Łódź. It pursues self-educational goals, collaborating with the art and culture scene in Łódź, including institutions such as the Powszechny Theatre in Łódź – where we participate annually in the International Festival of Pleasing and Unpleasant Arts. I have created and worked with students on four installations: “It’s Dangerous to Step Off the Stage,” “Audience,” “Contaminated by the Avant-Garde,” and “About Theatre.” The Circle also organizes exhibitions, attends conferences, and meets with prominent figures, such as Krystian Lupa and Alan Starski. Additionally, we collaborate with the Grand Theatre in Łódź, where we have had the opportunity to tour the theatre, attend rehearsals, and watch performances. In partnership with the Academic Centre for Artistic Initiatives, we organized a multimedia improvisation project titled Shakespeare Inter Improvisation for the International Theatre Day.

We regularly organize workshops and meetings with professionals from film and theatre, including: Dr. Karol Stadnik, a well-known cinematographer and lecturer at PWSFTviT, Anna Niewiadomska-Milczarek, a film producer, Andrzej Cieślík, a costume de-

signer, scenographer, and director, and Izabela Ciesko, a film scenographer. Students also participate in films I have created about retired professors of the ASP: Lesław Miśkiewicz, Ryszard Hunger, Jerzy Treliński, Włodzimierz Stelmaszczyk, where they take on parts of the scenographic and organizational roles. We conduct acting workshops that focus on physical expression, voice, and text work.

The students, as part of the Scientific Circle, collaborate with me on various initiatives, helping each other and creating projects. One example is the audiovisual project *Wedding* by Witold Gombrowicz, which was realized in a studio on Franciszkańska Street. Students also participated and created objects for my directed performance *Experimental Scenographic Studio* titled *Black Theatre of Wyspiański* (Academy of Creative Thinking, Arnold Stiller Palace in Łódź, May 19, 2018). Additionally, students created objects for my directed experimental scenographic performance at the Heirs of Kobro exhibition, titled *Form Action* (Kobro Gallery, January 13, 2017).

Together with Paulina Kowalczyk, a student of the TTFiTV program, I created a series of theatrical workshops for Primary School No. 1 in Konstantynów Łódzki. The workshops involved creating a collaborative performance based on costumes designed by student Katarzyna Strojna, with the goal of teaching theatre, scenography, costumes, and characterization. The result was a performed play, and the students also worked on physical expression, stress management, and confidence in public speaking.

As a creator of the artistic event *Montmartre on Księżym Młynie* during the Festival of Good Taste in Łódź, I invited students to assist with the arrangement of the Księżym Młyn space, where they also had the opportunity to participate in the collective creation and sale of paintings. Students within the Scientific Circle also collaborated with me in organizing exhibitions, where they learned gallery space arrangement while displaying their own artwork. These exhibitions often featured artists from Central America.

Some of the notable exhibitions include:

- Techniques, a show by second-year students of the Theatre, Film, and Television Techniques program at ASP in Łódź. The vernissage took place on March 10, 2017, at the Ogród Sztuki Gallery in Konstantynów Łódzki.
- Objects of Kobro with a performance by first- and third-year students of the Theatre, Film, and Television Techniques program at thINK AID Gallery and ATM (May 19–August 21, 2018).
- Touch Scenography exhibition, with students preparing the exhibition as part of the event Night of Museums on May 18, 2019. The exhibition featured the drawings of artist Lukas Dymny, as well as photo painting titled Shadow by artist Julian Ramirez from Costa Rica.
- Essence, an exhibition by Mexican sculptor Edy Bautista at the Gallery Wolna Przestrzeń from May 19 to September 30, 2022, which was organized by the students along with a performance that linked the event with Włoszczyna Restaurant.

We also organized two concerts during the Night of Museums by multi-instrumentalist Katarzyna Tercz (Silence Zone) and Lukas Dymny (French Music), during which I presented my creative workshop. The students also participated in the Gravity of Forms exhibition, which was part of the Łódź Design Festival in 2019 at the Próchnika 1 Gallery. The live stream on Facebook reached thousands of viewers.³⁵ As a Curator, I invited students to arrange the exhibition titled “Confrontations” at Dell for the community of a large electronic equipment manufacturing company. The exhibition showcased the work of students from the Studio of Theory and Practice of Scenography, as well as two institutes: the Institute of Art Education in the Field of Fine Arts and the Institute of Animation and Games. “Confrontations” is an exhibition that brings together generations of creators, photographers, costume designers, scenographers, and creators of animation works and objects. The exhibition arrangement was carried out by first-year students of the Theatre, Film, and Television Techniques program. May/September 2023.

Together with my students, we support communities outside the artistic field or those with limited access to art education by organizing workshops and meetings, including at the Youth Educational Center No. 3 named after Maria Grzegorzewska. The workshops, which included character design and a music video, were conducted twice on May 10, 2016, and April 25, 2023, in cooperation with TTFiTV students.

Currently, the Circle is launching a series of workshops called “Film Criticism” – Sunday meetings analyzing selected works of cinematic art. Students accompany me during workshops for children and youth, learning to work with groups of aspiring artists while also being inspired by children’s perspectives on the world. I invite students to our Kwarцова Art workshop, sharing my experience and teaching creativity in working with young people.

I show students significant artistic events in Łódź and abroad. After thematic trips, I conduct lectures about the exhibitions I have visited, encouraging them to gain knowledge by exploring other cultures.

In 2023, I served as the academic supervisor for the student plein air in Murzasichle, where I aimed to introduce students to local art and its creators. The participants of the plein air were second-year students of the Bachelor’s program in art education in the field of fine arts. I encouraged the students to present their own work and open a gallery for the duration of the plein air. The students created painting sketches, ready-made objects, and performances. They invited the villagers to the opening of a portrait studio in the style of Witkacy and drew live portraits. We visited the Witkacy Theatre and the villa “Pod Jedłami” designed by his father, guided by the well-known figure from Zakopane, Jan Karpiel Bułucka. The experience of creating together in the open air at Łysa Polana and the evenings filled with Zakopane music captivated the students, which positively influenced their artistic development.

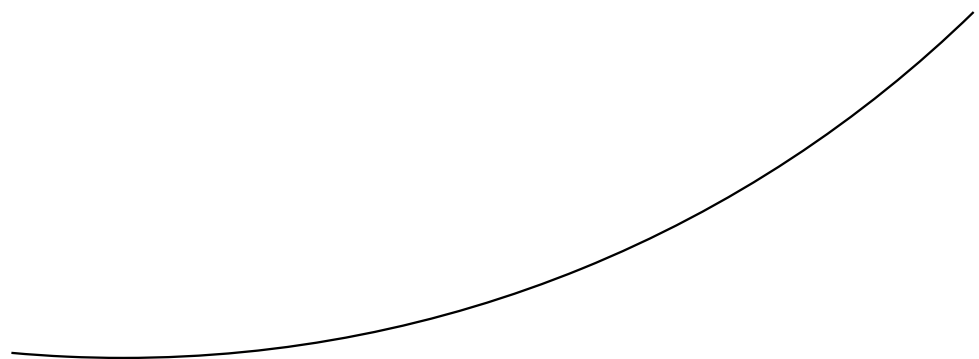
In 2023, I organized the first makeup workshops for students from the first, second, and third years of Theatre, Film, and Television Techniques. Through these workshops, students were able to learn about the film industry’s makeup, special effects, and hair design. We had a masterclass with Oscar-winning makeup and hair creators – Lidia Buczek, Tomasz Sielecki, and Katarzyna Lipińska. The results of these sessions were astonishing, with students learning tattooing, makeup, creating scars, and special effects.

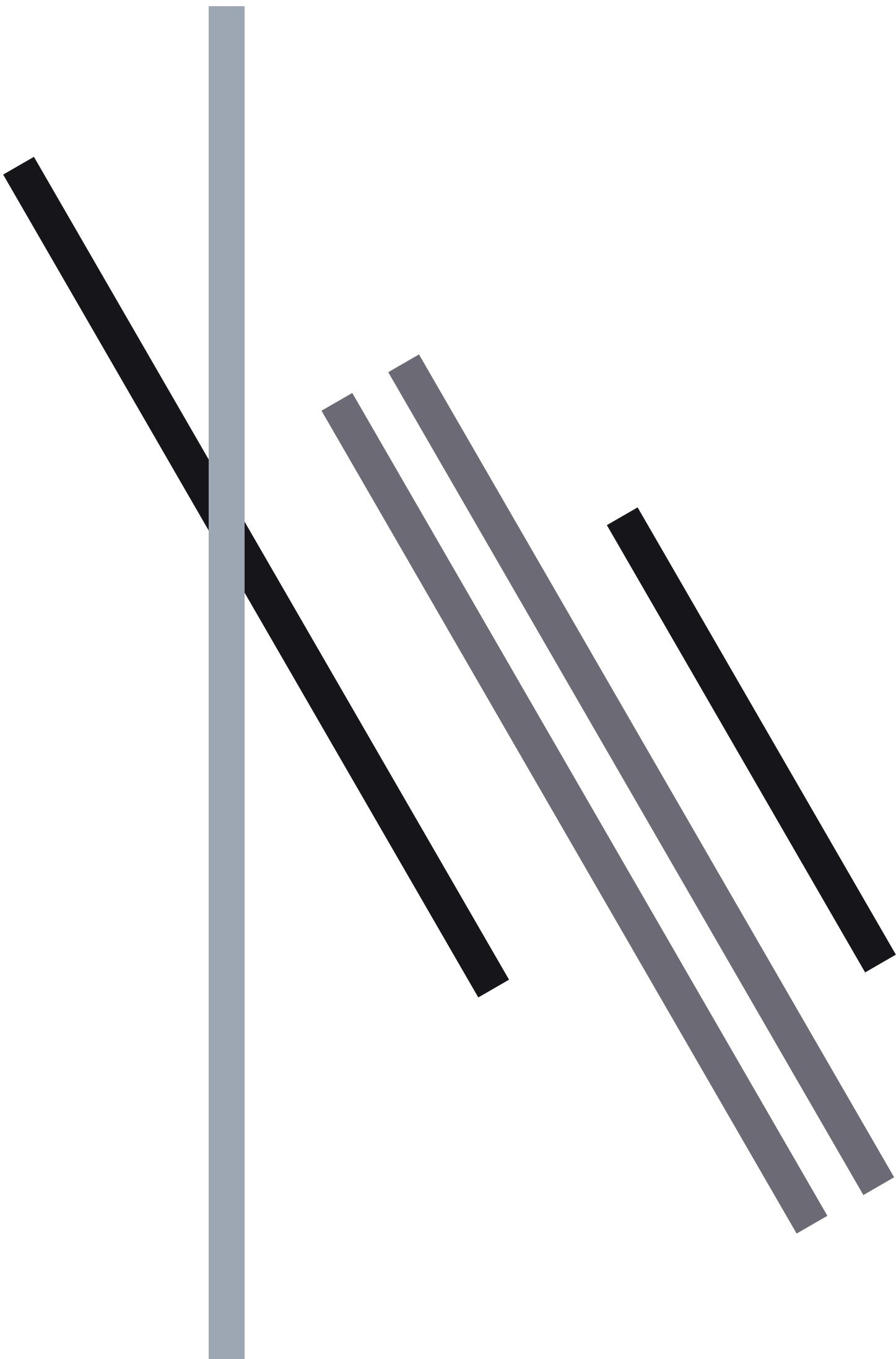
By encouraging participation in film and photography workshops, I have career development in mind for the students. As part of my educational work, I also conduct hands-on workshops with students. In 2017, we created a performance titled Form Action (Katarzyna Kobro Heirs Exhibition, Kobro Gallery ASP Łódź). On May 19, 2018, under my academic supervision, the Experimental Scenographic Studio created the performance Czarny Teatr Wyspiańskiego at the Academy of Creative Thinking, Arnold Stiller Palace in Łódź (we presented the performance several times during the Museum Night).

35 <https://www.facebook.com/justyna.anna.cieslik161/videos/3286277354732628>

In the academic year 2020/2021, students actively participated in the Modern Perspective project, where they took on the roles of costume designers, stylists, and models simultaneously.

I was the artistic supervisor and co-author of the multimedia improvisation project titled *Shakespeare Inter Improvisation* during the International Theatre Day. In this project, students, along with professional actors, musicians, and dancers, created works before the eyes of the audience using projections, drawing on the rear scenery of the stage. The live graphic improvisation during the performance proved to be an extraordinary experience. The project was realized by the Academic Center for Artistic Initiatives and the Kuracjuszy Island Foundation (March 27, 2018).

XIII. Educational Engagement Outside the Home University

I began my work in education for both children and adults by founding the Academy of Creative Thinking. Despite its outstanding educational and artistic outcomes, the project proved financially unsustainable without external support. Eventually, I had to close the studio on Jaracza Street. Years later, in September 2021, I established the Cieřlik Art Foundation, which found its home in the KwarcowArt Studio, run together with my husband.

For two years (2021–2023), classes were held eight times a month. The program for adults, as well as children and teenagers, focused on a multi-level approach to creativity. The educational model was based on cultivating a free, open, and stimulating space that encouraged the development of individual talents in future artists. A key element of the classes was learning through play, covering topics related to art history and audiovisual culture. Theoretical knowledge was complemented by hands-on experience with professional techniques in various artistic media.

The educational method I developed combines movement, rhythm, relaxation, and sensory activities with drawing and painting techniques. Composition principles played an important role, and we explored sculpture and held plein-air sessions in both painting and photography. In 2023, a group of teenagers initiated a drawing workshop. I also ran a project called *Creative Conversations with Women*, during which we created collective artworks.

The Foundation's activities included the celebration of holidays and their preparations: costume parades for Halloween, Christmas markets where our young artists learned how to sell their work. We welcomed instructors in macramé and holiday decorations among others.

Since 2024, the Foundation has been organizing monthly four-hour art sessions led by me and Anna Borek, a monument conservator. We also host monthly women's circles focusing on creative growth.

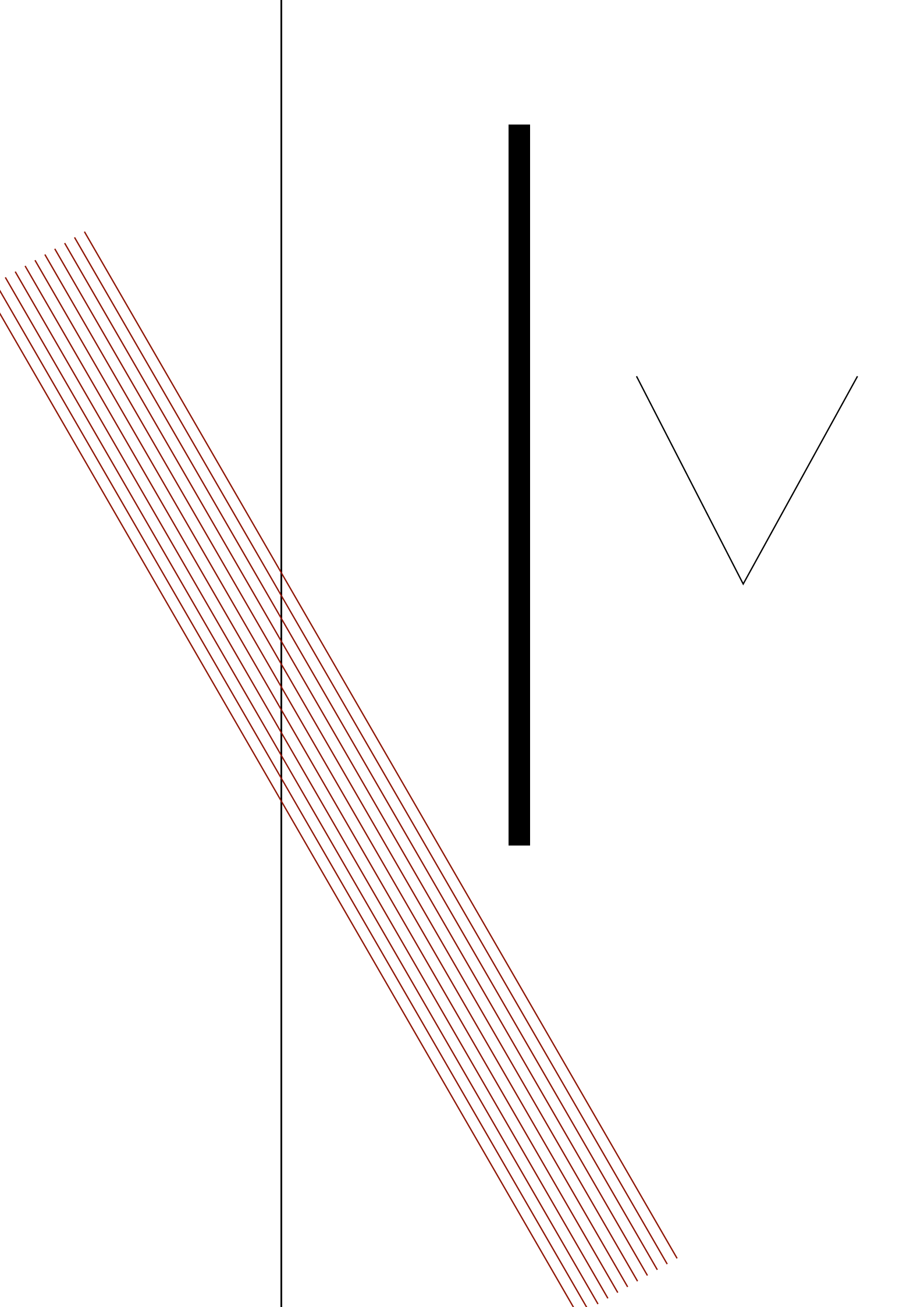
Our inspiration is drawn from a broad spectrum of topics, including art history, theatre and scenography, costume, design and eco-design, photography, printing, color theory, emotional work, neurographics, art therapy, and yoga. Our young and adult artists always learn through play — a method validated by the fact that they never want to leave our space. We often say: "We are assistants to your artistic genius."

Additionally, we hold weekly two-hour drawing classes for teenagers, where conversation and creative expression go hand in hand. The workshops are a family affair, with our children participating, and my husband, Marcin Dąbrowski, leading sessions for adults on historical and modern photographic techniques, as well as offering specialized training in color theory.

Creating an accessible artistic space for the local community around historic Kwarcowa Street and the Marysin Rogi neighborhood has become second nature to us. We feel like an integral part of the community — one that needed us.

As a Doctor of Arts and academic at the Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź, I work daily with adults and clearly see the creative deficits they arrive with. It's evident that early childhood education leaves a significant gap — and that much remains to be done. The Foundation was founded, and still operates, with the mission of promoting art and supporting artists of all ages. This also includes the international promotion of artists through exhibitions and artistic residencies, as described earlier.

I also support non-artistic communities and those with limited access to art education, by conducting workshops and meetings — for example, at the Youth Educational Centre No. 3 in Łódź, named after Maria Grzegorzewska. I led intensive multi-hour workshops there twice, on May 10, 2016, and April 25, 2023, culminating in special effects makeup classes and a music video, in collaboration with students from the Film and Television Production Department.

XIV. Organisational Achievements

Roles and Responsibilities at the Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź:

- Since 2016, I have served as the Coordinator for the Promotion of Didactics. As part of this role, I participated in promotional trips to high schools across the country to represent and promote the Academy. During the COVID-19 pandemic, as the Coordinator for Promotional Film Production for the 2021 admission campaign at the Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź, I created, together with Jarosław Darnowski, a series of 11 original films. These videos were designed to introduce prospective students to the Academy and showcase the unique character of all institutes within the Faculties of Fine Arts and Design. These films are still shown today during Open Days at the Academy.
- From January 1, 2021, to May 31, 2024, I served as a member of the Admissions Committee at the Strzemiński Academy of Fine Arts in Łódź. During the entrance exams, I made it a priority to inform applicants about the competencies they should possess in order to successfully participate in the courses offered within the Theatre, Film, and Television Techniques specialization.
- From January 1, 2020, to September 1, 2024, I have held the position of Head of the Studio of Scenographic Theory and Practice at the Institute of Art Education, Faculty of Fine Arts.
- Since October 1, 2023, I have been teaching the diploma course in Virtual Set Design in collaboration with Piotr Kulbicki, MA. The studio carries out its program in cooperation with the Institute of Animation and Games at the Faculty of Fine Arts.
- In 2021, I was a member of the Program Committee for the Validation of Learning Outcomes for the Artistic Education in Fine Arts program.
- From January 1, 2020, to 2023, I served as the curator of the Wolna Przestrzeń Gallery at the Academy of Fine Arts in Łódź, where, together with students,

I organized exhibitions of artists from our university as well as meetings and exhibitions of international artists.

- In 2021, I was appointed as the coordinator for the production of films showcasing the profiles of professors affiliated with the Academy of Fine Arts. This role led to the creation of a series of films about distinguished artists and professors from our university, titled *Conversation with the Master*.
- From 2016 to 2018, I served as the Commissioner for Student Theses.
- In 2016, I also worked in the team responsible for preparing data for parameterization, which contributed to the faculty receiving the “A” category.
- In July 2023, I served as the supervisor of the painting plein air in Murzasichle for second-year students of the Institute of Art Education.
- Since 2020, I have been serving as the supervisor of student internships.
- I have been a reviewer for 14 bachelor’s and master’s theses, both in their practical and theoretical parts. I am also the supervisor of 6 theoretical theses, two of which were finalized in 2023.
- In the academic year 2017/2018, I was the supervisor of the scientific club. The club’s activity was resumed in 2023 with the first year of the TTFiTV specialization.
- On November 15, 2024, I joined the team preparing the self-assessment report for the Polish Accreditation Committee.
- On October 30, 2024, I was appointed to the team responsible for the establishment of a new program and degree in Scenography.
- In April 2025, I was appointed to the recruitment committee for the program in Artistic Education in the Field of Fine Arts.

XV. Popularization achievements

Popularizing art has been a significant part of my life. Starting from an internship at the Miejski Ośrodek Kultury (City Cultural Center) in 2002, to the founding of my first company, Przystanek Kreacja, followed by the Academy of Creative Thinking, and now the Cieślík Art Foundation and KwarowArt studio.

I have previously described the above career paths. I would like to emphasize that, with full responsibility, I have been striving for many years to implement artistic projects and collaborate with cultural institutions in Łódź, for which I was awarded a medal in 2023 on the occasion of the city's 600th anniversary. Some of the places I have worked with include, among others, AOIA – the Academic Center for Artistic Initiatives, where I have conducted workshops and exhibitions, including:

1. Senioralia 2018 – jury of the competition at AOIA on May 8, 2018..
2. *Jestem stąd* - creator of a series of 6 workshops as part of the project (September 2017 – April 2018).
3. “Łódź Miastem Kobiet,” an exhibition of drawing works titled *Sketches*.
4. Łódź Miastem Talentów 2018 – jury of the competition.
5. *Shakespearean Improvisation*, collaboration on the project.

Additionally:

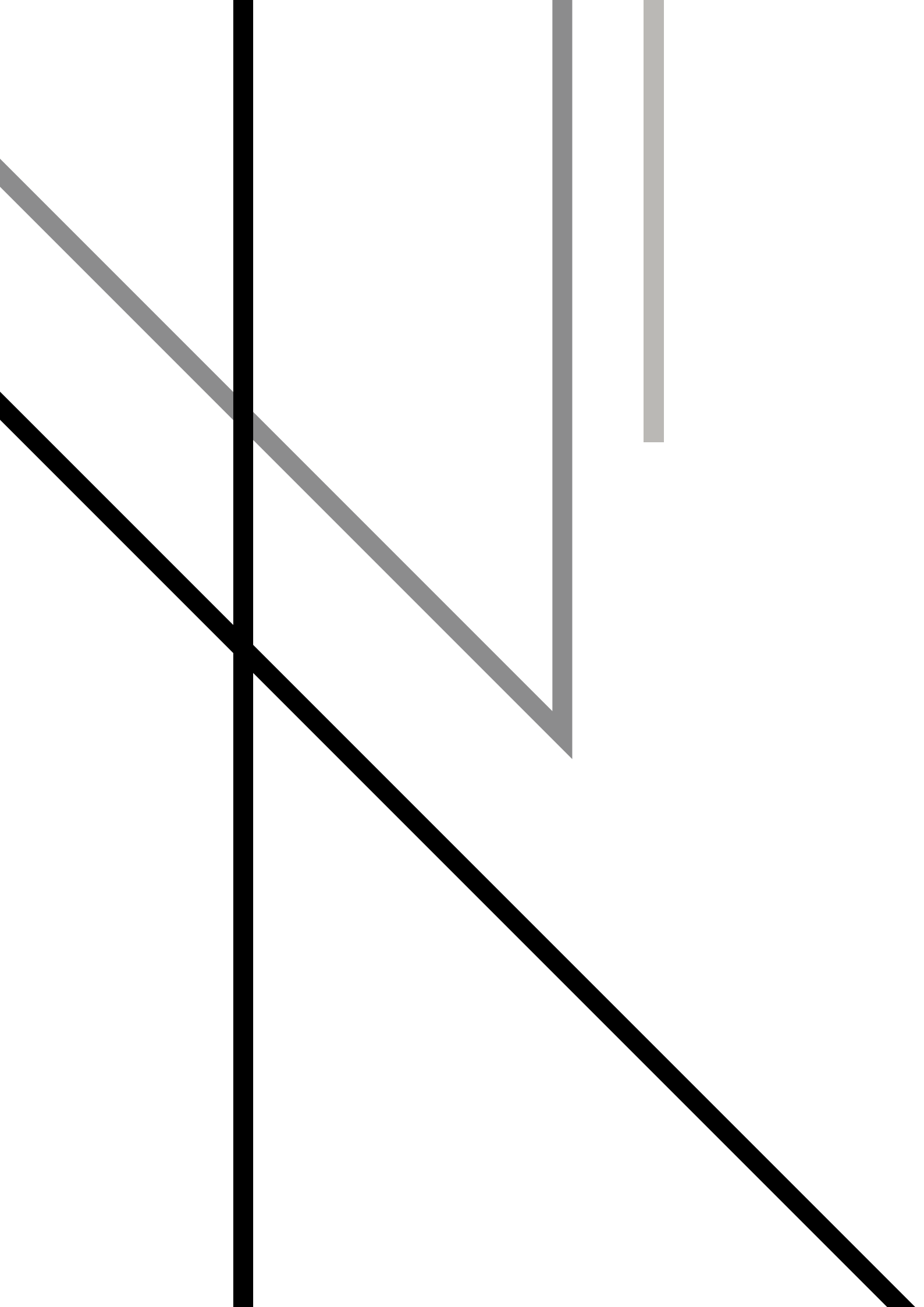
6. Collaboration with the Plastelina Foundation and the implementation of the project *A Day with Jewish Culture*, as well as the creation of costumes for the performance titled *Lodzer Frau* and a film presented at the Old Town Square.
7. I collaborate with Primary School No. 1 in Konstancin Łódzki, conducting workshops and theatrical meetings..
8. I have been associated with the Cultural Center in Konstancin Łódzki and the Ogród Sztuki gallery since 2002. During this time, I completed an internship and contributed to the cultural life of the city through many social and cultural events. Among other activities, I conducted interdisciplinary creative workshops titled *Recycling*

through the eyes of children. I also led workshops for the University of the Third Age, sharing my knowledge in the field of contemporary art.

9. In 2010, I initiated a long-term collaboration with the National Film, Television and Theatre School in Łódź (PWSFTviT), which allowed students to create costumes and set designs for professional film sets.

10. Another aspect of my outreach and popularization activity is the creation of a film series titled *Conversation with the Master*. I direct documentary films about prominent figures from the Strzebiński Academy of Fine Arts in Łódź, including Prof. Jerzy Treliński, Prof. Ryszard Hunger, Prof. Andrzej Marian Bartczak, Prof. Roman Modzelewski, Prof. Włodzimierz Stelmazczyk, and Prof. Lesław Miśkiewicz. This project aims to preserve the memory of outstanding artists associated with the Academy and to highlight their genius to students, educators, and assistants alike. The films will be presented during the official celebrations of the 80th anniversary of the Academy. Filming is carried out in collaboration with cinematographer Jarosław Darnowski, a graduate of the Academy, and photographer Marcin Dąbrowski. The administrative coordination of the project is managed by Izabela Bloch. During production, I am accompanied by students from the Theatre, Film and Television Techniques program. The project receives organizational and financial support from the Chancellor of the Academy, Małgorzata Gaduła-Zawratyńska. The role of project coordinator was entrusted to me by the Rector of the Academy, Dr. habil. Przemysław Wachowski.

11. The film series *Meeting with the Master* marks the most significant moment in my academic career—an encounter with art and about art. It is a return to conversations and meetings that no longer exist. Through these films, I aim to highlight the value of creative thought and share the wisdom that emerges from lived artistic experience. Promoting the profiles of artists associated with the Academy of Fine Arts in Łódź represents an important contribution to the cultural history and artistic heritage of the city of Łódź. I sincerely hope that my directorial debut will be met with appreciation by the audience and will serve as a lasting contribution to the popularization of art knowledge for future generations..

XVI. Other Important Information Regarding Professional Career

A significant aspect of my outreach efforts is the desire to promote and develop the field of stage design, which has long been neglected by theatre critics. With funding for early-career researchers, I carried out a research project titled *Between Set Design and Object*. This work culminated in a doctoral exhibition and dissertation defense. The title of both the dissertation and the exhibition was *Scenographic Objects*. As part of this research, I created around 40 works—semi-spatial compositions that explored the relationship between object and space, along with connections between image and scenography. The interpenetration and mutual influence of these artistic disciplines reflect my core artistic interests.

The objectives of the project were fully achieved, including academic advancement. The project led to the expansion of my qualifications and the awarding of a doctoral degree. The resulting works are based on research into the traditions of Polish painted scenography and the history of theatre stage development, as well as new relationships regarding composition, spatiality, and interactivity. The created objects vary in format—both spatial and semi-spatial—and are mostly collages made of diverse materials and textures, including small objects such as buttons, felt pads, and mirrors. The largest work measures 100 x 70 cm, while the smallest is 10 x 10 cm.

The culmination of the project was an exhibition held at the Odnova Gallery at the Academy of Fine Arts (ASP) in Łódź as part of the doctoral defense. The exhibition was available for viewing on June 29, 2020, during the defense and for approximately two months afterward. Due to COVID-19 restrictions, the public defense was held online. The dissertation and photographs of the works were available on the ASP website. This event marked the first public presentation of 38 works.

Exhibition location: Academy of Fine Arts in Łódź, Odnova Gallery. Date of first public presentation: June 29, 2020. The entire project was summarized in a film created for the research purposes, with digital documentation. Project reporting period: November 31 – December 23, 2018

Another research project related to scenography was a performative and multimedia project carried out in 2016. It focused on examining the relationship between painterly and scenographic structures. The aim was to explore how painting structures influence the creation of scenographic space and costume design. The project was a continuation of my master's thesis titled *Painterliness in 20th-Century Polish Scenography*.

This performative project attempted to define the boundaries between the disciplines and reflect contemporary attitudes toward scenography, in line with current tendencies for scenography to branch off from theatre and film into installation and performance art. The project's objectives were achieved, including the popularization of the subject in media. Coverage was provided by RETSAT Television, TV Konstantynów, and Radio Łódź.

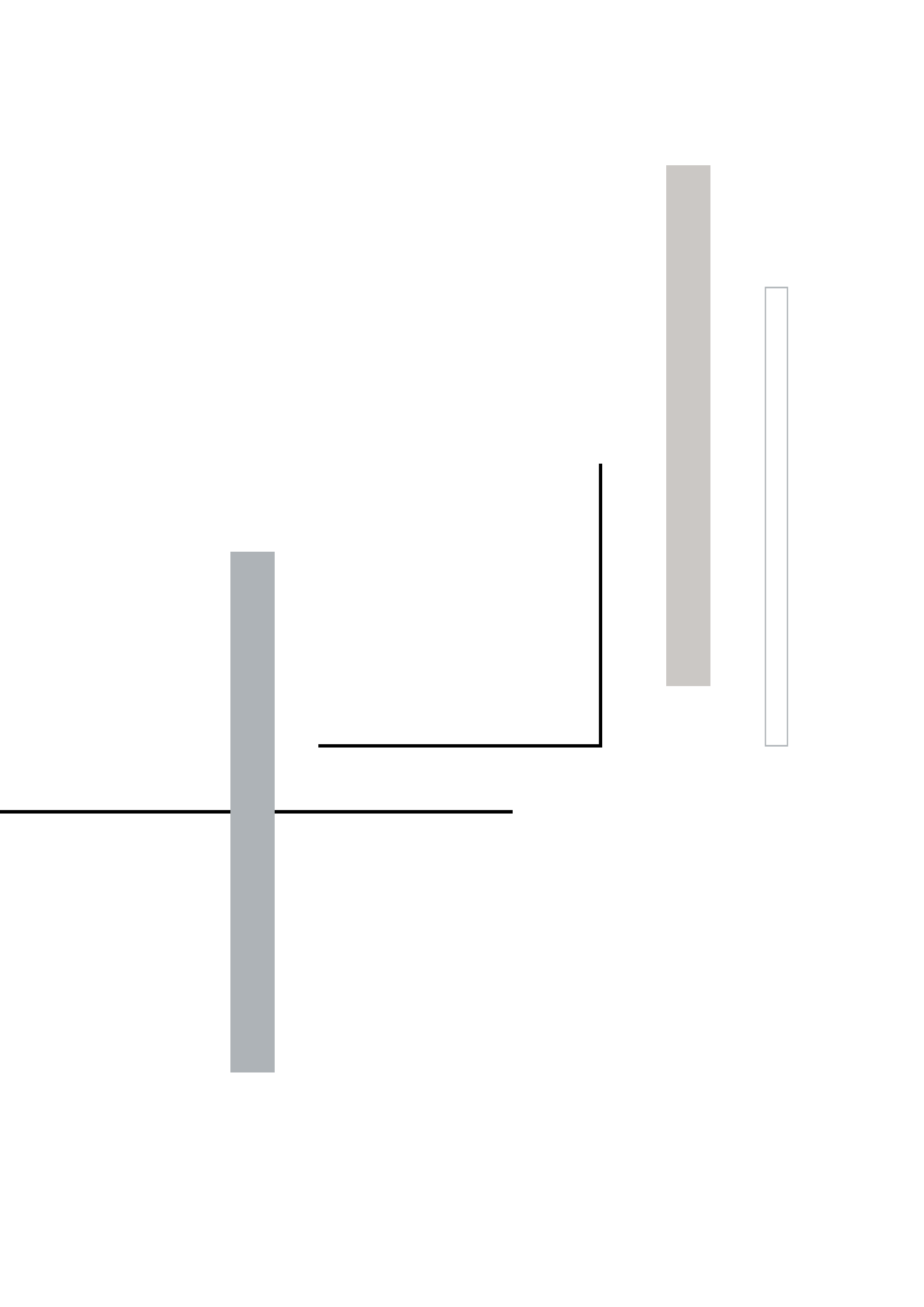
The project resulted in several exhibitions:

- *ALL OVER* – Painting, Costume, Scenography, Ogród Sztuki Gallery, Konstantynów Łódzki
- *Sketches*, L Gallery, Dom Literatury, Łódź
- Third edition of the exhibition, Foyer Gallery of the Academic Centre for Artistic Initiatives, as part of the Łódź – City of Women Festival

The project prompted a series of meetings, research initiatives, and workshops organized by teachers (including from Secondary School No. 1) and festival participants. Interactivity, collaboration with the audience, and the promotion of issues related to scenographic space were integral to the project. These are what I consider the most important achievements of the initiative.

The culmination of the research was the exhibition and an interactive performance held during its opening, with the participation of audience members.

Additionally, I co-founded, together with my husband Marcin Dąbrowski, an independent art gallery aimed at promoting both our own work and that of other artists..

XVII. Awards and Distinctions Received for Scientific, Artistic, and Educational Activities

1. Team Award of the Rector of the Academy of Fine Arts in Łódź – December 20, 2017

"For exceptional organizational activity, commitment to the promotion of the Academy and the Faculty of Visual Arts, contribution to the preparation of data for the evaluation process, which resulted in the Faculty being awarded category 'A' and exemplary conduct in didactic work" – Rector of the Academy of Fine Arts in Łódź, Prof. Jolanta Rudzka Habisiak.

2. Second-degree Award from the Rector of the Academy of Fine Arts in Łódź – December 20, 2021.

„For significant organizational and educational achievements, a special contribution to the functioning of the Institute of Art Education, exceptional commitment to promoting the Academy through the creation of promotional films for all study programs offered at the Academy of Fine Arts in Łódź, inspiring and supporting the creative development of students, utilizing innovative teaching methods, and ensuring the high quality and attractiveness of education" - Rector of the Academy of Fine Arts, Dr. Przemysław Wachowski

3. Medal for Artistic Achievements on the 600th Anniversary of Łódź – 2023.

"Celebrating the 600th anniversary of Łódź receiving city rights, we recall the history of our city and the people who helped shape it. Equally important is the present moment, the contemporary builders of Łódź, people from various fields of science, culture, sports, and social life. With great gratitude and joy, I would like to express my thanks for your commitment and passion, which is your work and your work that is your passion. I wish you energy and determination in undertaking further actions." – Mayor of Łódź, Hanna Zdanowska.

4. I am also attaching a list of acknowledgements and awards for participation in artistic competitions and initiatives.

XVIII. Bibliography

1. Arnheim R., *Sztuka i percepcja wzrokowa: Psychologia twórczego oka*, Łódź 2004.
2. Bablet D., *Rewolucje sceniczne XX w.*, Warszawa 1980.
3. Barba E., Savarese N., *Sekretna sztuka aktora. Słownik antropologii teatru*, Wrocław 2005.
4. Bardini M., Majewski A., *Lot ku nieskończoności*, Teatr 1991, nr 4.
5. Bauman Z., *Między chwilą a pięknem: o sztuce w rozpadzionym świecie (1925-2017)*, Warszawa 2010.
6. Berdyszak J., *Katalog wystawy w Ośrodek propagandy sztuki ze szkicownika 1963-1964*, Warszawa 1954.
7. Berdyszak J., *Modele, malarstwo, rzeźba grafika – katalog z wystawy*, Łódź 1976.
8. Berdyszak J., *O obrazie*, Warszawa 1970.
9. Berdyszak J., *Teatr?*, Wrocław 1996.
10. Berthold M., *Historia teatru*, Warszawa 1980.
11. Braun K., *Przestrzeń teatralna*, Warszawa 1936.
12. Bunsch J., *Andrzej Majewski – jedność sprzeczności*, [w:] „Teatr”, nr 2, 1997.
13. Fazan K., *Elektryczne wizje i teatralna konserwa*, „Didaskalia”, nr 81, 2007.
14. Fazan K., Marszałek A., *Odslony współczesnej scenografii*, Kraków 2016.
15. Fazan K., *Odslony współczesnej scenografii: problemy, sylwetki, rozmowy*, Kraków 2013.
16. Frankowska B., *Encyklopedia teatru polskiego*, Warszawa 2003.
17. Furttenbach J., *Architektura civilis*, Ulm 1628.
18. Itten J., *Sztuka barwy*, Kraków 2015.
19. Jing H., *Zapiski o sztuce pędzla (Bifaji)*, [w:] *Estetyka chińska. Antologia*, red. Adina Zemanek, Kraków 2007.
20. Juskiewicz P., *Wolność i metafizyka. O tradycji artystycznej twórczości Marcela Duchampa*, Poznań 1995.
21. Kandinsky W., *O duchowości w sztuce*, Łódź 1996.
22. Kandinsky W., *Punkt i linia a płaszczyzna*, Warszawa 1986.
23. Kowalska B., *Dzieje sztuki polskiej*, Warszawa 1984.
24. Kowalska B., *Jan Berdyszak*, Warszawa 1979.
25. Kowalski A., Jodliński L., *Scenografia 6 D sześć wymiarów scenografii*, Katowice 2012.
26. Kraszewski Z., *Krótką historią teatru polskiego*, Warszawa 1990.
27. Krauss R., *Oryginalność awangardy i inne mity modernistyczne*, Gdańsk 2011.
28. Król-Kaczorowska B., *Teatr dawnej Polski*, Warszawa 1971.
29. Mądzik L., *Światło istoty. Teatr Lalek*, Lublin 1989.
30. Morawiec E., Madeyski J., *Józef Szajna*, Kraków 1974.
31. Morawski S., *Zmierzch estetyki rzekomy czy autentyczny?*, Warszawa 1987.
32. Nicoll A., *Dzieje teatru*, przeł. A. Dębicki, Warszawa 1977.
33. Nicoll A., *Dzieje dramatu*, Warszawa 1983.

34. Nycz R., *Postmodernizm. Antologia przekładów*, Kraków 1996.
35. Pavis P., *Słownik terminów teatralnych*, Wrocław 2002.
36. Osterloff B., Koecher-Hensel B., *Polska plastyka teatralna. Ostatnia dekada*, Warszawa 1991.
37. Porębski M., *Dzieje sztuki w zarysie*, Warszawa 1988.
38. Richter H., *Dadaizm. Sztuka i antysztuka*, Warszawa 1986.
39. Rzepińska M., *Historia koloru*, Kraków 1983.
40. Schlemmer O., *Eksperymentalna scena Bauhausu: wybór pism*, Gdańsk 2016.
41. Semil M., Wysińska E., *Słownik współczesnego teatru. Twórcy, teatry, teorie*, Warszawa 1996.
42. Strzemiński W., *Teoria widzenia*, Łódź 2016.
43. Tompkins C., *Duchamp. Biografia*, Kraków 1996.
44. Wölfflin H., *Podstawowe pojęcia historii sztuki*, Gdańsk 2006.
45. Zagrodzki J., Malewicz, Strzemiński i inn., *Co robić po kubizmie*, Kraków 1984.
46. Zeugner G., *Barwa i człowiek*, Warszawa 1965.

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Akademia Sztuk Pięknych
im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

Łódź, 2025

